

Δ, δ, δέλτα, άκλιτο, το τέταρτο γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό, **δ´** = τέσσαρες και τέταρτος, αλλά **δ** = 4.000. **I.** Το **δ** είναι το οδοντικό άφωνο γράμμα που βρίσκεται ανάμεσα στο ψιλόπνοο **τ** και το δασύπνοο **θ**. **II.** Μεταβολές του **δ** στις διαλέκτους: **1.** Αιολ., τροπή σε **β**, όπως *σάμβalon* αντί *σάνδαλον*· αντίστροφα στη Δωρ., το *όβελός* μετατρέπεται σε *όδελός*. **2.** στην Αιολ. ή Δωρ. τροπή σε **ζ**, ή **ζ** τροπή σε **δ** και *σδ*, βλ. **Ζ, ζ** II. **2, 3.** τροπή σε **θ**, όπως *ψεῦδος*, *ψύθος*, **4.** τροπή σε **λ**, όπως *δαήρ*, Λατ. *levir*, *δάκρυ* *lacryma*, *δασύς* *λάσιος*, **5.** τροπή σε **σ**, όπως *όδμή*, *όσμή*, *ϊδμεν*, *ϊσμεν*, **6.** μερικές φορές το **δ** παρεμβάλλεται, για να δώσει έναν πιο ολοκληρωμένο («γεμάτο») ήχο· (*άνήρ*) *άνερος* *άνδρός*, **7.** Το **δ** μερικές φορές χάνεται, πρβλ. **διωγμός, διώξις** με το *ϊωκή*, **8.** μερικές φορές αντιπροσωπεύει το **j** (**y**) όπως στο *ήδη* ή το *δή*, Λατ. *jam*.

δᾱ-, επιτατικό προθεματικό μόριο, = **ζα-**, όπως στα *δά-σκιος*, *δα-φοινός*.

δᾱ, ερμηνευόμενο από τους Σχολ. ως Δωρ. αντί *γῆ*, στις εκφράσεις *δᾱ φεῦ*, *φεῦ δᾱ*, σε Αισχύλ., Ευρ.· *οὐ δᾱν*, όχι, μα τη γη, σε Θεόκρ. Αλλά είναι πιθ. το *δᾱ* ή *Δᾱ* να είναι μια Δωρ. κλητ. του *Δάν* = *Ζάν* (δηλ. *Ζήν* = *Ζεύς*), και αιτ. *Δᾱν* = *Ζῆν* (δηλ. *Ζήνα*).

δᾱγύς, -ῦδος, ἦ, κέρινη κούκλα, μαριονέτα, σε Θεόκρ.

δαδίον, τό, υποκορ. του *δαῖς*, *δάς*, χρησιμ. για τα καυσόξυλα, *δαδί*, μικρή λαμπάδα, σε Αριστοφ.

δαδῖς, -ίδος, ἦ, λαμπαδηφορία, λαμπαδηδρομία, σε Λουκ.

δαδουχέω, μέλ. -ήσω, κατέχω το αξίωμα του *δαδούχου*, μεταφέρω το δαυλό, κρατώ αναμμένα *δαδιά* και φέγγω ιδίως στις πομπές, σε Ευρ.

δαδ-οῦχος, ό (*δᾱς, ἔχω*), αυτός που μεταφέρει το δαυλό, λαμπαδηφόρος, λαμπαδηδρόμος, αξιωματούχος στα μυστήρια της Ελευσίνιας Δήμητρας, σε Αριστ.

δαδο-φορέω, μέλ. -ήσω (*δᾱς, φέρω*), μεταφέρω, κουβαλώ δαυλούς, πυρσούς, σε Λουκ.

δαείω, Επικ. αντί *δαῶ*, υποτ. Παθ. αορ. β´ του *δάω.

δαήμεναι, Επικ. αντί *δαῆναι*, απαρ. Παθ. αορ. β´ του *δάω.

δαήμων, -ον, γεν. -ονος (**δάω, δαῆναι*), γνώστης, έμπειρος σε κάτι, ειδήμων, έμπειρος, ειδικός· *έν τινι*, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., σε Ομήρ. Οδ.· *δαημονέστατος*, σε Ξεν.

δαῆναι, απαρ. Παθ. αορ. β´ του *δάω.

δᾱήρ, -έρος, ό, κλητ. *δᾱερ*, αδερφός συζύγου, ανδράδελφος, κουνιάδος, Λατ. *levir*, αντίστοιχο του θηλ. *γάλως*, σε Ομήρ. Ιλ.

δαήσομαι, μέλ. του *δάω.

δαί, κοινός εύχρηστος τύπος του *δή*, ο οποίος χρησιμ. μετά από ερωτημ., *τί δαί λέγεις σύ*; σε Αριστοφ.· *τί δαί*; τί; πώς; άραγε, λοιπόν, στον ίδ., σε Πλάτ.

δαῖ[ι], Επικ. αντί *δαῖδι*, δοτ. του *δαῖς*.

δαιδάλεος, -α, -ον, I. τεχνικά επεξεργασμένος, ο επιτηδευμένος, περίτεχνα δουλεμένος, περίτεχνος, πολυποίκιλος, έντεχνος, λεπτοδουλεμένος, επιδέξιος, λέγεται για επεξεργασία μετάλλου ή ξύλου, σε Όμηρ.· λέγεται για την κεντητική τέχνη, σε Ησίοδ., Ευρ. **II.** επιδέξιος, λέγεται για τη δεξιοότητα του τεχνίτη, σε Ανθ.

δαιδάλλω, κυρίως στον ενεστ. και παρατ. (*δαίδαλος*)· δουλεύω περίτεχνα, τεχνουργώ, κατασκευάζω, μαστορεύω, κοσμώ, διακοσμώ ή ενθέτω με ασυνήθιστη τέχνη, καλλωπίζω, εξωραίζω, ωραιοποιώ, σε Όμηρ. — Παθ., *μτχ. παρακ. δεδαιδαλμένος*, σε Πίνδ.

δαίδαλμα, -ατος, τό, έργο τέχνης, κομψοτέχνημα, τεχνούργημα στολισμένο με πολλή τέχνη, σε Θεόκρ.

δαιδαλόεις, -εσσα, -εν, = *δαιδάλεος*, σε Ανθ.

δαί-δᾶλος, -ον (αναδιπλ. από $\sqrt{\Delta\Delta\Lambda}$), **I.** τεχνικά επεξεργασμένος ή περίτεχνα κατεργασμένος, περίτεχνος, επεξεργασμένος με ακρίβεια, λεπτοδουλεμένος, σε Αισχύλ.· στον Όμηρ. μόνο στο ουδ. ως ουσ., *δαίδαλα πάντα*, περίτεχνα παντός είδους έργα, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως στον ενικ., σε Ομήρ. Οδ. **II.** ως κύριο όνομα, *Δαίδαλος, ό*, ο Δαίδαλος, δηλ. ο επιδέξιος τεχνίτης, ο καλλιτέχνης, από την Κνωσό της Κρήτης, σύγχρονος του Μίνωα, ο οποίος αναφέρεται στην Ομήρ. Ιλ. ως ο δημιουργός του *χοροῦ* για την Αριάδνη.

δαιδᾶλό-χειρ, ό, ή, αυτός που έχει επιδεξιότητα, αυτός που έχει ικανά χέρια, δεξιοτέχνης, επιδέξιος, σε Ανθ.

δαΐζω, μέλ. -ζω, αόρ. *α΄ ἐδαΐξα (δαίω B)*, **1.** διαχωρίζω σε τεμάχια, τεμαχίζω, κομματιάζω, ξεσχίζω, σε Όμηρ., Αισχύλ. **2.** σφάζω, φονεύω, αφανίζω, σκοτώνω, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. **3.** σχίζω, ξεριζώνω, αποσπώ, κατακόβω· *χερσὶ κόμην ἤσχυνε δαΐζων*, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *χαλκῷ δεδαϊγμένος*, στο ίδ.· *δεδαϊγμένος ἦτορ*, με τρυπημένη καρδιά, στο ίδ.· *δεδαϊγμένον ἦτορ*, μια καρδιά «κομματιασμένη» από τις δυστυχίες, στο ίδ.· *δαΐχθεις*, σε Πίνδ., Ευρ. **4.** απλώς, διαχωρίζω, μοιράζω· *ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι*, η ψυχή του ήταν διχασμένη μέσα του, δηλ. βρισκόταν σε αμφιβολία, σε Ομήρ. Ιλ.· *δαΐζόμενος κατὰ θυμὸν διχθᾶδια*, διχασμένος ή αυτός που βρίσκεται ανάμεσα σε δύο γνώμες, απόψεις, διχόγνωμος, στο ίδ.

δᾶϊκτήρ, -ῆρος, ό, φονιάς· ως επίθ., αυτός που σπαράζει την καρδιά, που ξεσχίζει την καρδιά, σε Αισχύλ.

δαιμονάω, βρίσκομαι κάτω από την εξουσία ενός δαίμονα, καταλαμβάνομαι, κυριεύομαι από θεϊκό πνεύμα· *δαιμονᾶν κακοῖς*, υποφέρω από θεόσταλτες συμφορές, σε Αισχύλ.· ομοίως, *δ. ἐν ᾗτα*, στον ίδ.· απόλ., κατέχομαι από τη θεϊκή δύναμη, καταλαμβάνομαι από θεϊκή μανία, είμαι μανιακός, παραφρονώ, σε Ευρ., Ξεν.

δαιμονίζομαι, Μέσ., κατέχομαι από ένα δαιμόνιο ή διαβολικό πνεύμα, κυριεύομαι από δαίμονα, παραφρονώ, σε Κ.Δ.

δαιμόνιον, τό (δαίμων), **I.** θεότητα, Λατ. numen, ή θεϊκή πράξη, ενέργεια, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· μοιραίο, αναπόφευκτο, σε Δημ. **II. 1.** κατώτερο θεϊκό πλάσμα, δαίμονας, σε Ξεν., Πλάτ. **2.** δαίμονας, διαβολικό πνεύμα, διάβολος, σε Κ.Δ.

δαιμόνιος, -α, -ον και -ος, -ον, αυτός που ανήκει ή χαρακτηρίζει έναν δαίμονα· **I.** κλητ. *δαιμόνιε, δαιμονίη*, κυρίως με την έννοια της επίκρισης, «κακόμοιρε!», «ἄθλιε!», «μπα, κυρία!», σε Ομήρ. Ιλ.· σπανιότερα, με την έννοια του θαυμασμού, «θαυμάσιε, καλέ άνθρωπε!», στο ίδ., σε Ησίοδ.· επίσης με την έννοια του οίκτου, «δυστυχή!», ομοίως στον Ηρόδ., *δαιμόνιε ἀνδρῶν*· επίσης με ειρων. σημασία, «καλέ μου φίλε!», «καλέ μου κύριε!», *ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, ὦ δαιμόνι', ὦ δαιμόνι' ἀνθρώπων*, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II. 1.** οτιδήποτε προέρχεται από θεότητα, θεόσταλτος, θεϊκός, θαυματουργός, θεσπέσιος, ουράνιος, σε Ηρόδ., Αττ.· *εἰ μή τι δαιμόνιον εἴη*, αν δεν υπήρχε θεϊκή παρέμβαση, σε Ξεν.· *τὰ δαιμόνια*, αυτά που έρχονται από τον Θεό, σε Θουκ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, θεϊκός, εξαίρετος, ασυνήθιστος, εξαιρετικός, έξοχος, σπάνιος, σε Πλάτ. **III.** επίρρ. -ως, με θεϊκή δύναμη, θεϊκά, θαυμάσια, υπέροχα, σε Αριστοφ.· επίσης ουδ. πληθ. *δαιμόνια*, στον ίδ., σε Ξεν.· *δαιμονιώτατα*, εμφανέστατα από το χέρι των θεών, στον ίδ.

δαιμονι-ώδης, -ες (εἶδος), δαιμονισμένος, φρενήρης, σατανικός, σε Κ.Δ.

δαίμων, -ονος, ή, ό, I. 1. θεός, θεά, θείο ον όπως *θεός, θεά*, σε Όμηρ., Τραγ. κλπ.· στον Όμηρ. επίσης θεότητα ή θεική δύναμη (το *θεός* υποδηλώνει το ίδιο το πρόσωπο του θεού), Λατ. *numen*· *πρός δαίμονα*, ενάντια στη θεική δύναμη· *σὺν δαίμονι*, με τη βοήθειά του, με την εύνοια του θεού, σε Όμηρ. Ιλ.· επίσης, *κατὰ δαίμονα* = *τύχη*, κατὰ τύχη, κατὰ σύμπτωση, σε Ηρόδ.· *ἐν τῷ δ.* = *θεῶν ἐν γούνασι*, σε Σοφ. **2.** το «δαιμόνιο» κάποιου ή το πνεύμα κάποιου, τύχη ή μοίρα, *στυγερός δαίμων*, σε Όμηρ. Οδ.· *δαίμονος αἴσα κακή*, στο ίδ.· ως απόλ., ευνοϊκή ή δυσμενής τύχη, μοίρα, τύχη, ειμαρμένη, πεπρωμένο, σε Τραγ.· ιδίως, λέγεται για το κακοποιό πνεύμα μιας οικογένειας, σε Αισχύλ. **II.** *δαίμονες*, στον Ησίοδ., είναι το πνεύμα των ανθρώπων του χρυσού αιώνα, το οποίο λειτουργεί ως φύλακας άγγελος· μεταγεν., λέγεται για τις ψυχές των πεθαμένων, Λατ. *manes, lemures*, σε Λουκ. **III.** στην Κ.Δ., διαβολικό πνεύμα, δαίμονας, Σατανάς (πιθ. από το *δαίω* B, διαχωρίζω ή διαμοιράζω το πεπρωμένο).

δαίνυμι, προστ. *δαίνῶ*, Επικ. γ' ενικ. παρατ. *δαίνῶ*, μέλ. *δαίσω*, αόρ. α' *ἔδαισα*, Μέσ., β' ενικ. υποτ. *δαινύη*, Επικ. γ' ενικ. ευκτ. *δαινῶτο* (αντί *-ύοιτο*), γ' πληθ. *δαινύατο*, β' ενικ. παρατ. *δαίνῶ*, δηλ. *-υο* (*δαίω* B, διαχωρίζω, διανέμω, μοιράζω)· **I. 1.** παραδίδω συμπόσιο ή γλέντι, κάνω τραπέζι, φιλεύω, ευωχώ, τραπεζώνω· *δαίνυ δαῖτα γέρουσι*, σε Όμηρ. Ιλ.· *δαίνυμι γάμον*, παραδίδω γαμήλιο τραπέζι, σε Όμηρ.· *δαίνυμι τάφον*, παραδίδω ένα επικήδειο γεύμα, στον ίδ. **2.** με αιτ. προσ., παραθέτω πλούσιο τραπέζι σε κάποιον, σε Ηρόδ.· *ζῶν με δαίσεις*, εσύ πρόκειται να γίνεις το ζωντανό μου γεύμα, σε Αισχύλ. **II. 1.** Μέσ., παρακάθηναι σε συμπόσιο, ευωχούμαι, σε Όμηρ., Ηρόδ. **2.** με αιτ., γλεντοκοπώ, καταβροχθίζω, τρώω, στον ίδ.· *μίαν δαίνυμι τράπεζαν*, παρακάθηναι σε κοινό τραπέζι, σε Θεόκρ.· επίσης, λέγεται για το δηλητήριο, καταναλώνω, σε Σοφ.

δάϊος[α], συνηρ. **δᾱος, -α, -ον**, Επικ. **δήϊος**, συνηρ. **δῆος, -η, -ον**,· **I. 1.** εχθρικός, καταστροφικός, τρομακτικός, προσωνύμιο του *πυρός*, αυτός που κατακαίει, που «καταναλώνει», που αφανίζει, σε Όμηρ. Ιλ., Τραγ.· *δάϊοι, δᾱοι*, εχθροί, σε Αισχύλ., Σοφ.· στον ενικ., εχθρός, πολέμιος, σε Αριστοφ.· από όπου ως επίθ., εχθρικός, πολεμικός, στον ίδ. **2.** θλιμμένος, δυστυχισμένος, αξιοθρήνητος, άθλιος, σε Τραγ. **II.** γνώστης, έμπειρος τεχνίτης, ειδήμων, έμπειρος, δεξιοτέχνης, σε Ανθ. (με τη δεύτερη σημασία από το **δάω, δαῖναι*· με την πρώτη σημασία πιθ. από το *δαῖς*, μάχη).

δαϊό-φρων, -ονος, ό, ή (φρήν), αυτός που κάνει δυσάρεστες σκέψεις, αυτός που σκέφτεται εχθρικά, άθλιος, δυστυχής, σε Αισχύλ.

δαίρω, =δέρω, βλ. αυτ.

δαῖς, δαῖδος, Αττ. συνηρ. **δᾱς, δαδός, ή, (δαίω** A, ανάβω, πυρπολώ),· **1.** δαυλός, φλόγα, δάδα, πυρσός, δαδί, λαμπάδα, πυρσός από πεύκο, Λατ. *taeda*, σε Όμηρ. **2.** ως περιληπτικό ουσ., ξύλο πεύκου, από το οποίο φτιάχνονταν οι πυρσοί, σε Θουκ., Ξεν.

δάῖς (δαίω A), πόλεμος, μάχη, κυρίως στη δοτ. κατ' αποκοπή *δάῖ*, σε Όμηρ., Αισχύλ.

δαῖς, δαιτός, ή (δαίω B, διαχωρίζω, διαμοιράζω), **1.** γεύμα, τιμπούσι, συμπόσιο, ευωχία, τραπέζωμα, φαγοπότι, συχνά στον Όμηρ., ο οποίος αποκαλεί το συνηθισμένο γεύμα *δαῖς εἴση*, το ισόποσα διανεμημένο φαγητό· *Θυέστου δαῖτα παιδείων κρεῶν*, το συμπόσιο του Θυέστη με τις σάρκες των παιδιών του, σε Αισχύλ.· στον πληθ., σε Όμηρ. Οδ. **2.** λέγεται για το κρέας ή το ίδιο το φαγητό, τροφή, σε Ευρ.

δαισθεῖς, μτχ. Παθ. αορ. α' του *δαίω*

A.

δαιταλεύς, -έως, ὁ (δαίνυμι), συμποσιαστής, γλεντοκόπος, συνδαιτημόνας, ομότροφος, σε Αισχύλ., Αριστοφ.

δαίτη, ἡ, ποιητ. αντί *δαίς*, γλέντι, συμπόσιο, συνεστίαση, σε Ομήρ. Ιλ.

δαίτηθεν (δαίς), επίρρ., από το συμπόσιο, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

δαιτρεύω, μέλ. -σω (*δαιτρός*), διαμελίζω κρέας, τεμαχίζω σε μερίδες ή κόβω, σε Ομήρ. Οδ.· κόβω, κομματιάζω για να διανείμω, μοιράζω ανάμεσα στον κόσμο, σε Ομήρ. Ιλ.

δαιτρὸν, τό (δαίω B), μερίδιο κάποιου· *δαιτρὸν πίνειν*, σε Ομήρ. Ιλ.

δαιτρός, ὁ (δαίω B), αυτός που κόβει το κρέας, τεμαχιστής, τραπεζοκόμος, σε Ομήρ. Οδ.

δαιτροσύνη, ἡ, τέχνη τεμαχισμού του κρέατος, τέχνη διανομής του στο τραπέζι, σε Ομήρ. Οδ.

δαιτυμόν, -όνος, ὁ (δαίς), αυτός που ψυχαγωγείται, προσκεκλημένος επισκέπτης, συνδαιτημόνας, ομοτράπεζος, στον πληθ., σε Ομηρ., Ηρόδ.· στον ενικ., σε Πλάτ.· ὁ *ξένων δαιτυμόν*, αυτός που τρέφεται από τη σάρκα των ξένων, σε Ευρ.

δαιτύς, -ύος, ἡ, Επικ. αντί *δαίς*, γεύμα, δείπνο, συμπόσιο, φαγοπότι, σε Ομήρ. Ιλ.

δαΐ-φρων, -ον, γεν. -ονος, στην Ομήρ. Ιλ.· κυρίως, λέγεται για πολεμιστές· στην Ομήρ. Οδ. λέγεται για τον Οδυσσέα. Στην πρώτη περίπτωση (από το *δαίς*, μάχη, φρήν), αυτός που έχει μαχητικό φρόνημα, φιλοπόλεμος, έμπειρος στα πολεμικά· στη δεύτερη περίπτωση (από το *δάω, φρήν), συνετός στο μυαλό, φρόνιμος, προνοητικός. Άλλοι εκλαμβάνουν σε όλες τις περιπτώσεις ρίζα *ΔΑΩ, και μεταφράζουν ως ικανός, επιδέξιος, πεπειραμένος.

δαίω (A), Ενεργ. μόνο στον ενεστ. και παρατ. — Παθ., γ' ενικ. υποτ. αορ. β' *δάηται*· ομοίως επίσης Ενεργ. παρακ. β' *δέδηα* (χρησιμ. ως ενεστ.), υπερσ. *δεδήειν* (ως παρατ.)· μτχ. αορ. α' *δαισθείς*· **I**. ανάβω, πυρπολώ, καταστρέφω, αφανίζω, αναφλέγω, εξάπτω, φλογίζω, Λατ. *accendo*, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. — Παθ., φλέγω, κατακαίω με αγριότητα, σε Ομήρ. Ιλ.· *πυρι ὅσσε δεδήει*, φλέγονταν, λαμπάδιαζαν, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., *πόλεμος, μάχη δέδηε*, ο πόλεμος φούντωνε, βρισκόταν σε ακμή, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὅσσα δεδήει*, η φήμη εξαπλώθηκε σαν φωτιά, με γοργό ρυθμό, Λατ. *flagrat rumor*, στο ίδ.· **II**. καίω, κατακαίω, φλογίζω, Λατ. *uro* — Παθ., *δαισθείς*, σε Ευρ. (*√ΔΑΦ*, η οποία εμφανίζεται στην μτχ. Παθ. παρακ. *δε-δανμένος*, σε Σιμων.).

δαίω (B), διαχωρίζω, διαμοιράζω, διαιρώ· για την Ενεργ., χρησιμ. το *δαΐζω* — Παθ., *δαίεται ἥτορ*, σε Ομήρ. Οδ.· γ' πληθ. Επικ. παρακ., *διχθὰ δεδαίεται*, έχουν χωριστεί στα δυο, στο ίδ. — Μέσ., διανέμω, μοιράζω, *κρέα*, στο ίδ.· ο αόρ. α' *ἔδαισα*, *ἔδαισάμην* ανήκει στο *δαίνυμι*· μέλ. *δάσομαι*, αόρ. α' *ἔδασάμην* στο *δατέομαι*.

δᾶκέ-θῦμος, -ον, ψυχοφθόρος, αυτός που ταραάζει, πικραίνει την καρδιά, σε Σοφ.

δᾶκετόν, τό=δάκος, I, σε Αριστοφ.

δακνάζομαι, αποθ., = *δάκνομαι*, μεταφ., είμαι ταλαιπωρημένος, θλιμμένος, μελαγχολικός, πένθιμος, πικραμένος· προστ. *δακνάζου*, σε Αισχύλ.

δάκνω (√ΔΑΚ), μέλ. *δήξομαι*, παρακ. *δέδηχα*, αόρ. β' *ἔδᾶκον*, Επικ. *δάκε*, αναδιπλ. *δέδακε*, Επικ. απαρ. *δακέειν* — Παθ. μέλ. *δηχθήσομαι*, αόρ. α' *ἔδήχθην*, παρακ. *δέδηγμαι*· **I**. δαγκώνω, λέγεται για σκύλους, σε Ομήρ. Ιλ.· *στόμιον δ.*, κρατώ με τα δόντια το χαλινάρι, σε Αισχύλ.· *χεῖλος ὁδοῦσι δακῶν*, ως ένδειξη αποφασιστικότητας, σοβαρής απόφασης, σε Τυρτ.· *δ. ἐαυτόν*,

δαγκώνω τα χείλια μου από το φόβο να μη γελάσω, σε Αριστοφ. **II.** μεταφ., λέγεται για τον ενοχλητικό, ερεθιστικό καπνό και τη σκόνη, τσουζώ ή ερεθίζω τα μάτια, σε Αριστοφ. **III.** χρησιμ. για το μυαλό, τη νόηση, κεντρίζω ή ερεθίζω, *δάκε φρένας μῦθος*, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *ἔδακε ἡ λύπη*, σε Ηρόδ.· ομοίως, στους Τραγ. — Παθ., λέγεται για την αγάπη, *δηχθεῖσα*, σε Ευρ.· *καρδίαν δέδηγμα*, τσιμπήθηκα, προσβλήθηκα στην καρδιά, σε Αριστοφ.

δάκος, -εος, τό (δάκνω), ζώο του οποίου το δάγκωμα είναι επικίνδυνο, δηλητηριώδες θηρίο, σε Αισχύλ.· *δάκη θηρῶν*, σαρκοβόρα, πεινασμένα θηρία, σε Ευρ.

δάκρυ, τό, ποιητ. αντί *δάκρυον*, δοτ. πληθ. *δάκρυσι*· **I.** δάκρυ, Λατ. *lacruma* (βλ. *Δ*, δ **II.** 4), σε Όμηρ., Τραγ. **II.** όπως το *δάκρυον*, οποιαδήποτε σταγόνα, δ. *πέυκινον*, σε Ευρ.

δάκρῦμα, -ατος, τό (δακρύω), αυτό για το οποίο προκαλείται το κλάμα, λόγος, αιτία δακρύων, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ. **II.** αυτό το οποίο εκχύνεται, δάκρυ, σε Αισχύλ., Ευρ.

δακρυόεις, -εσσα, -εν (δάκρυον), **1.** λέγεται για πρόσωπα, δακρύβρεχτος, γεμάτος δάκρυα, βουρκωμένος, σε Όμηρ.· *δακρυόεν γελάσαι*, ως επίρρ., γελώ μέσα από τα δάκρυα, κλαυσίγελως (ανακατεμένο γέλιο και κλάμα), σε Ομήρ. *Ιλ.* **2.** λέγεται για πράγματα, κάτι που προκαλεί δάκρυα, αξιοδάκρυτος, αξιοθρήνητος, πόλεμος, μάχη, στο ίδ.

δάκρυον, τό, Επικ. γεν. πληθ. *δακρυόφι (-φιν)*, (*δάκρυ*)· **I. 1.** δάκρυ, σε Όμηρ., Ηρόδ., Αττ. κ.λπ. **2.** οτιδήποτε μοιάζει με δάκρυ ή πέφτει σε σταγόνες, κόμμα, ρετσίνι, σε Ηρόδ. **II.** = *δάκρυμα* **I**, σε Ανθ.

δακρυ-πλώω (πλέω), «κολυμπάω στα δάκρυα», πλέω στα δάκρυα, είμαι βουτηγμένος στα δάκρυα, λέγεται για μέθυσους, σε Ομήρ. *Οδ.*

δακρυρροέω, μέλ. -ήσω, χύνω δάκρυα, «λιώνω» στο κλάμα, πνίγομαι στα δάκρυα, σε Σοφ.· *ἐπί τινι*, για ένα πράγμ., σε Ευρ.· λέγεται για τα μάτια, στάζω δάκρυα, στον ίδ.

δακρύρ-ροος, -ον (ρέω), αυτός που χύνει δάκρυα, σε Ευρ.

δακρυσί-στακτος, -ον (στάζω), αυτός που στάζει δάκρυα, σε Αισχύλ.

δακρυτός, -όν (δακρύω), πολυδάκρυτος, αξιοδάκρυτος, αξιολύπητος, σε Αισχύλ., Ανθ.

δακρυ-χάρης, -ές (χαίρω), αυτός που κλαίει με δάκρυα χαράς, σε Ανθ.

δακρυ-χέων, -ουσα, μτχ. τύπος, αυτός που χύνει δάκρυα, σε Όμηρ., Αισχύλ.· *τινός*, για χάρη, εξαιτίας ενός προσώπου, σε Ομήρ. *Οδ.*

δακρύω, μέλ. -ύσω [ῥ], αόρ. *ἀ' ἐδάκρῦσα*, Επικ. *δάκρῦσα*, παρακ. *δεδάκρῦκα* — Παθ. παρακ. *δεδάκρῦμαι*· **I. 1.** μτβ., κλαίω, χύνω δάκρυα, δακρυρροώ, βουρκώνω, σε Όμηρ. κ.λπ.· με σύστ. αντ., δ. *γόους*, θρηνηλογώ με δάκρυα, σε Σοφ.· με γεν. αιτίας, θρηνώ εξαιτίας ενός πράγματος, σε Ευρ.· επίσης, δ. *βλέφαρα*, τα γεμίζω δάκρυα, στον ίδ.· ομοίως, Παθ. παρακ., είμαι γεμάτος δάκρυα, σε Ομήρ. *Ιλ.*· **2.** λέγεται για τα δέντρα (πρβλ. **δάκρυον**), σε Λουκ. **II.** με αιτ., κλαίω για, θρηνώ, μοιρολογώ, σε Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ. — Παθ., είμαι αξιοθρήνητος, σε Αισχύλ., Ευρ.

δακρυ-ώδης, -ες (εἶδος), αξιοθρήνητος, αξιοδάκρυτος, γεμάτος δάκρυα, σε Λουκ.

δακτυλήθρα, ἡ (δάκτυλος), προστατευτικό του δακτύλου, εξάρτημα για προστασία δακτύλου ράφτη ή μοδίστρας, δαχτυλήθρα (ό,τι και στη Ν.Ε.), σε Ξεν.

δακτυλικός, -ή, -όν (δακτύλιος), ο τοποθετημένος σε δακτύλιο, αυτός που αποτελείται από δακτύλους (πόδες), σε Ανθ.

δακτύλιο-γλύφια, ή, τέχνη επεξεργασίας πολύτιμων λίθων (λέγεται για τα δαχτυλίδια), σε Πλάτ.

δακτύλιο-γλύφος, **ό** (γλύφω), χαρακτήρας πολύτιμων λίθων, αυτός που κατασκευάζει σφραγίδες, σε Κριτία.

δακτύλιος[ύ], **ό** (δάκτυλος), δαχτυλίδι, δαχτυλίδι με σφραγίδα, χαλκάς, κρίκος, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

δακτύλο-δεικτέω, μέλ. *-ήσω*, δείχνω με το δάχτυλο, σε Δημ.

δακτύλό-δεικτος, **-ον** (δείκνυμι), αυτός που υποδεικνύεται με το δάχτυλο, δαχτυλοδειχτούμενος, διακεκριμένος, Λατ. *digito monstratus*, σε Αισχύλ.

δακτύλο-καμπ-όδυνος, **-ον** (κάμπτω, όδύνη), αυτός που κουράζει τα δάχτυλα κρατώντας τα λυγισμένα, αυτός που λυγίζει τα δάχτυλα και προξενεί πόνο, σε Ανθ.

δάκτυλος, **ό**, ποιητ. πληθ. *δάκτυλα*, **I. 1.** δάχτυλο, Λατ. *digitus*· *ἐπί δακτύλων συμβάλλεσθαι*, υπολογίζω με τα δάχτυλα, σε Ηρόδ.· *ό μέγας δ.*, αντίχειρας, στον ιδ. **2.** *οί δ. τών ποδών*, ποδοδάχτυλα, σε Ξεν.· και το *δάκτυλος* μόνο του, όπως το Λατ. *digitus*, δάχτυλο ποδιού, σε Αριστοφ. **II.** η μικρότερη ελλ. μονάδα για τη μέτρηση του μήκους· πλάτος ενός δακτύλου, περίπου 7/10 μιας ίντσας, ίση με 19,26 χιλιοστά του μέτρου, σε Ηρόδ. **III.** ένας μετρικός πόδας, δάκτυλος, *~*, σε Πλάτ. (αμφιβ. προέλ., πιθαν. από το *δείκ-νυμι*).

δακτύλό-τριπτος, **-ον** (τρίβω), αυτός που στρίβεται με τα δάχτυλα, σε Ανθ.

δαλέομαι, Δωρ. αντί *δηλέομαι*.

δαλίον, τό, υποκορ. του *δαλός*, σε Αριστοφ.

Δάλιος, Δωρ. αντί *Δήλιος*· **Δάλογενής**, αντί *Δηλογενής*.

δαλός, **ό** (δαίω A), **I. 1.** αναμμένο ξύλο, κομμάτι ξύλου που φλέγεται, σε Όμηρ., Αισχύλ. **2.** κεραυνός, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** σβησμένος δαυλός, καμμένη λαμπάδα· μεταφ., λέγεται για τον ηλικιωμένο άντρα, σε Ανθ.

δαμάζω (*√ΔΑΜ*), μέλ. *δαμάσω*, Επικ. γ' ενικ. *δαμάσσει*, επίσης *δαμᾶ*, *δαμάα*, γ' πληθ. *δαμόωσι*, αόρ. α' *εδάμᾶσα*, Επικ. *εδάμασσα*, *δάμασσα*, προστ.

δάμασον, *-ασσον*, γ' ενικ. υποτ. *δαμάση*, *-άσση*· *μτχ. δαμάσας*, *-άσσας*· —

Μέσ. Επικ. μέλ. *δαμάσσομαι*, γ' ενικ. αορ. α' *εδαμάσσατο*, *μτχ. δαμασσάμενος* — Παθ. μέλ. *δεδμήσομαι*· ο αόρ. έχει τρεις τύπους: **α)** *εδαμάσθην*, Επικ.

δαμάσθην· **β)** *εδμήθην*, γ' ενικ. προστ. *δημηθήτω*, *μτχ. δημηθείς*, Δωρ.

δμηθείς· **γ)** *εδάμην* [*ᾶ*], Επικ. *δάμην*, γ' πληθ. *δάμεν*· Επικ. υποτ. *δαμείω*, β' και γ' ενικ. *δαμήης*, *-ήη*, β' πληθ. *δαμείετε*, ευκτ. *δαμείην*, απαρ. *δαμῆναι*,

Επικ. *δᾶμήμεναι*, *μτχ. δαμείς*, παρακ. *δέδμημαι*, Επικ., γ' πληθ. υπερσ.

δεδμήατο· εξημερώνω, τιθασεύω, εξουδετερώνω, ακινητοποιώ· **I.** λέγεται για ζώα, εξημερώνω, δαμάζω, φέρνω κάτω από το ζυγό, τιθασεύω, υποτάσσω· —

Μέσ., κάνω το ίδιο για τον εαυτό μου, σε Όμηρ., Ξεν. **II.** λέγεται για

παρθένες, υποτάσσομαι σε έναν σύζυγο, σε Ομήρ. Ιλ.· — Παθ.,

εξαναγκάζομαι ή παραπλανώμαι, σε Όμηρ. **III. 1.** υποδουλώνω ή κατακτώ, στον ιδ. — Παθ., είμαι υπόδουλος σε κάποιον άλλο, στον ιδ.· (από όπου *δμώς*,

δμωή). **2.** πλήττω θανατηφόρα, σκοτώνω, σε Ομήρ. Οδ. **3.** λέγεται για το κρασί και άλλα παρόμοια, υπερνικώ, κατανικώ, εξουδετερώνω, σε Όμηρ.· —

Παθ., καταβάλλομαι, νικιέμαι, *δεδμημένοι ὕπνω*, σε Ομήρ. Ιλ.· *οί δμαθέντες*, οι νεκροί, σε Ευρ.

δαμάλη, ή, = *δάμαλις*, σε Ευρ., Θεόκρ.

δαμᾶλή-βοτος, **-ον** (βόσκω), αυτός που βόσκεται από δαμάλια, μοσχάρια, σε Ανθ.

δαμάλης, **-ου**, **ό**, νεαρός ευνουχισμένος ταύρος, δαμάλι, σε Ανθ.

δαμᾶλη-φάγος[ᾶ], **-ον** (φαγεῖν), αυτός που τρώει βοδινό κρέας, σε Ανθ.

δαμᾶλίζω, ποιητ. τύπος του *δαμάζω*, τιθασεύω, εξημερώνω, υποτάσσω, δαμάζω (ό,τι και στη Ν.Ε.) — Μέσ., σε Ευρ.

δάμαλις, -εως, ἡ (*δαμάζω*), **I.** αγελαδίτσα, Λατ. *juvenca*, σε Αισχύλ. **II.** κορίτσι, σε Ανθ.

δάμαρ[ᾱ], -αρτος, ἡ (*δαμάζω*), γυναίκα, σύζυγος, συμβία, σύντροφος, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ.

δαμᾶσι-μβροτος, -ον, αυτός που υποτάσσει τους θνητούς, ανθρωποκτόνος, σε Σίμωνα.

δαμᾶσι-φως, -ωτος, ὁ, ἡ, = *δαμασίβροτος*, σε Σίμωνα.

δαμάτειρα, ἡ (*δαμάζω*), αυτή που εξημερώνει, δαμάστρια, σε Ανθ.

Δάμᾱτερ, Δωρ. κλητ. του *Δημήτηρ*.

δαμάω, τύπος που εικάζεται ως α' πρόσ. του *δαμᾶ*, *δαμάα*, *δαμόωσι*· ωστόσο, αυτοί είναι Επικ. τύποι του μέλ. του *δαμάζω*.

δαμείω, Επικ. αντί *δαμῶ*, υποτ. Παθ. αορ. β' του *δαμάζω*.

δάμεν, Επικ. αντί *ἐδάμηνσαν*, γ' πληθ. Παθ. αορ. β' του *δαμάζω*.

δαμήμεναι, Επικ. αντί *δαμῆναι*, απαρ. Παθ. αορ. β' του *δαμάζω*.

δαμιοργός, Δωρ. αντί *δημιουργός*· **δάμιος**, Δωρ. αντί *δήμιος*.

δάμνα, αντί *δάμνασαι*, β' ενικ. Μέσ. ενεστ. του *δάμνημι*· επίσης, γ' ενικ. του *δαμνάω*.

δαμνάω, = *δαμάζω*, σε Όμηρ.· μόνο στο γ' ενικ. ενεστ. και παρατ. *δάμνα*, *ἐδάμνα* ή *δάμνα*· Ιων. *δάμνασκε*, σε Όμηρ. Ύμν.· β' ενικ. ενεστ. *δαμνᾷς*, σε Θέογν.

δάμνημι, = *δαμάζω*, σε Ομήρ. Ιλ.· — Μέσ., σε Όμηρ.· — Παθ., *ὕφ'Εκτορι δάμνατο*, σε Ομήρ. Ιλ.

δαμόσιος, **δαμός**, **δαμόομαι**, Δωρ. αντί *δημ-*.

δαμόωσι, **δαμώνονται**, γ' πληθ. Επικ. μέλ., Ενεργ. και Μέσ., του *δαμάζω*.

δαμώματα, **τά**, = *τὰ δημοσία ᾠδόμενα*, ἄσματα που ψάλλονται σε δημόσιο χώρο, σε Αριστοφ.

δᾶν, βλ. **δαῖ**.

δάν, **δαναιός**, Δωρ. αντί *δήν*, *δηναιός*.

Δᾶναοί, οί, οι Δαναοί, υπήκοοι του *Δαναοῦ*, βασιλιά του Άργους, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τους Έλληνες γενικά· **Δαναΐδαι**, -ῶν, οί, γιοι ή απόγονοι του Δαναού, σε Ευρ.· **Δαναΐδες**, αἱ, οι κόρες του.

δανείζω, μέλ. -σω, αόρ. α' *ἐδάνεισα*, παρακ. *δεδάνεικα* — Μέσ., παρακ.

δεδάνεισμαι με Μέσ. σημασία — Παθ., αόρ. α' *ἐδανείσθην*, παρακ.

δεδάνεισμαι (δάνος)· **1.** χρησιμοποιώ χρήματα, τα εκθέτω προς χρήση, τα δανείζω, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** — Μέσ., έχω δανείσει σε κάποιον, μοιράζομαι με, σε Αριστοφ.· *ἐπὶ μεγάλοις τόκοις*, με υψηλό τόκο, σε Δημ. **3.** Παθ., λέγεται για τα χρήματα, δίνονται με τόκο, ως δάνειο, σε Αριστοφ., Ξεν.

δάνειον, **τό** (δάνος), δάνειο, δανεικά, πίστωση, σε Δημ.

δάνεισμα, -ατος, **τό** (δανείζω), δάνειο, πίστωση· *δ. ποιεῖσθαι* = *δανείζεσθαι* (με Μέσ. σημασία), σε Θουκ.

δάνεισμός, ὁ (δανείζω), δανεισμός χρημάτων, λήψη δανείου, σε Πλάτ. κ.λπ.· μεταφ., *αἷματος δανεισμός*, σε Ευρ.

δανειστής, -οῦ, ὁ (δανείζω), αυτός που δανείζει χρήματα (ό,τι και στη Ν.Ε.), πιστωτής, σε Πλούτ., Κ.Δ.

δανειστικός, -ή, -όν (δανείζω), αυτός που αναφέρεται ή προορίζεται για δανεισμό χρημάτων, σε Πλούτ.

δανός, -ή, -όν (δαίω A), καμμένος, ξηρός, αποξηραμένος, ξερός, καύσιμος, σε Ομήρ. Οδ.· υπερθ., *δανότατος*, σε Αριστοφ.

δάνος[ᾱ], -εος, τό, δανεισμένα χρήματα, δάνειο, χρέος, οφειλή, σε Ανθ.

δάος[ᾱ]-εος, τό (δαίω Α), φλεγόμενος δαυλός, πυρσός, δάδα, φλόγα, λαμπάδα, σε Όμηρ.

δᾶπᾶνάω, μέλ. -ήσω κ.λπ. — Παθ., αόρ. α' *έδαπανήθην*, παρακ. *δεδαπάνημαι*. μερικοί Παθ. χρόνοι χρησιμ. επίσης με αποθ. σημασία, ενεστ., παρατ., αόρ. α' (*δαπάνη*). **I. 1.** ξοδεύω, σε Θουκ. κ.λπ.· *δαπ.εἷς τι*, ξοδεύω, δαπανώ σε ένα πράγμα, στον ίδ., σε Ξεν.· ομοίως ως αποθ., ξοδεύω, καταναλώνω, διασπαθίζω, σπαταλώ, σε Ηρόδ.· *όσα δεδαπάνησθε εἰς τὸν πόλεμον*, σε Δημ. **2.** καταναλώνω, φθείρω, εξαφανίζω, εξαντλώ, σπαταλώ, ασωτεύω, σε Αριστ.· μεταφ., λέγεται για πρόσωπα, *ὑπὸ νόσου δαπανᾶσθαι*, σε Πλούτ. **II.** Ενεργ., *τὴν πόλιν δαπανᾶν*, τη βάζω σε έξοδα, την εξαντλώ, τη φθείρω.

δᾶπάνη[ᾱ], ἡ (δάπτω), I. έξοδα, κόστος, ζημία, ανάλωση, σε Ησίοδ.· *χρημάτων*, σε Θουκ.· *δ. κόυφη*, το κόστος είναι μικρό, σε Ευρ.· επίσης, στον πληθ., σε Θουκ. **II.** ξόδεμα, κατανάλωση χρημάτων· *ἵππων*, σε άλογα, σε Πίνδ.· *δαπάνην παρέχειν*, χρήματα διαθέσιμα για ξόδεμα, σε Ηρόδ. **III.** αλόγιστη, άσκοπη δαπάνη, σπατάλη, διασπάθιση, υπερβολή, σε Αισχύλ.

δᾶπάνημα, -ατος, τό (δαπανάω), χρήματα που ξοδεύονται, αναγκαία έξοδα, σε Αριστ.· στον πληθ., έξοδα, ζημίες, σε Ξεν.

δᾶπᾶνηρός, -ά, -όν (δαπανάω), I. λέγεται για πρόσ., σπάταλος, πολυδάπανος, σε Πλάτ., Ξεν. **II.** λέγεται για πράγματα, ακριβός, με υψηλή τιμή, πολυτελής, πολυέξοδος, σε Δημ., Αριστ.· επίρρ. -ρῶς, σε Ξεν.

δάπανος, -ον, = *δαπανηρός*, σε Θουκ.

δάπεδον[ᾱ], τό (πιθ. αντί *ζά-πεδον*, δηλ. *διάπεδον*, βλ. [ζα-](#)), κάθε επίπεδη επιφάνεια· πάτωμα ενός δωματίου (ό,τι και στη Ν.Ε.), σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Ξεν.· επίσης, *γῆς δάπεδον*, σε Αριστοφ.· και απόλ., έδαφος, χώρα, τόπος, σε Ομήρ. Οδ.· πληθ., πεδιάδες, σε Πίνδ., Ευρ.

δάπις[ᾱ], -ιδος, ἡ, = *τάπης*, χαλί, «πατάκι», σε Αριστοφ., Ξεν.

δάπτω (√ΔΑΠ), Επικ. απαρ. *δαπτέμεν*, μέλ. *δάψω*· καταβροχθίζω, καταξεσχίζω, κατακόβω, κατασπαράζω, όπως τα άγρια θηρία, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τη φωτιά, στο ίδ· λέγεται για το δόρυ, διατρυνώ, ξεσχίζω, στο ίδ· μεταφ., *δάπτει τὸ μὴ ᾿νδικον*, η αδικία «κατατρώει», βασανίζει την καρδιά, σε Σοφ.· *δάπτομαι κέαρ*, σε Αισχύλ.

Δάρδᾶνος, ὁ, Δάρδανος, γιος του Δία, ιδρυτής της Τροίας, σε Ομήρ. Ιλ.· ως επίθ., *Δάρδανος ἀνὴρ*, Τρώας, στο ίδ· επίθ. **Δαρδάνιος, -α, -ον**, Τρωϊκός, στο ίδ· θηλ. **Δαρδανίς, -ίδος**, Τρωαδίτισσα, στο ίδ· **Δαρδανίδης, -ου, ὁ**, γιος ή απόγονος του Δαρδάνου, **Δαρδανιώνες, οί**, στο ίδ.

δαρ-δάπτω, αναδιπλ. τύπος του *δάπτω*, σε Ομήρ. Ιλ.· *κτῆματα δαρδάπτουσιν*, κατασπαταλούν την πατρική κληρονομιά, σε Ομήρ. Οδ.

Δᾶρειακὸςστατήρ ή Δαρειακός, ὁ, περσικό χρυσό νόμισμα, σε Ηρόδ. κ.λπ. τα νομίσματα αυτά λέγεται πως πρωτοκόπηκαν από τον Δαρείο Υστάσπου.

Δαρειο-γενής, -ές (γί-γνομαι), γεννημένος από το Δαρείο, απόγονοι του Δαρείου, σε Αισχύλ.

Δᾶρεις, ὁ, Δαρείος, όνομα αρκετών βασιλιάδων της Περσίας· αποτελεί ελλ. τύπο του περσικού darâ, βασιλιάς· — επίσης, **Δαρειαῖος**, στον Ξεν.· **Δαρϊάν**, στον Αισχύλ.

δαρθάνω (√ΔΑΡΘ), αόρ. β' *έδρᾶθον*, κοιμάμαι, σε Ομήρ. Οδ.

δᾶρός, δᾶρό-βιος, Δωρ. αντί *δηρός, δηρό-βιος*.

δάς, γεν. *δαδός, ή*, Αττ. συνηρ. αντί *δαῖς* (Α).

δάσασθαι, απαρ. αορ. α' του *δατέομαι*. Ιων., γ' ενικ. **δασάσκετο**, α' πληθ. ευκτ. **δασαίμεθα**.

δά-σκιος, -ον (δα-, σκιά), αυτός που έχει πυκνή σκιά, σκιερός, θαμνώδης, πυκνός, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.· λέγεται για τη γενειάδα, σε Αισχύλ., Σοφ.
δάσμευσις, -εως, ή (δασμός), μοίρασμα, διανομή, σε Ξεν.
δασμολογέω, μέλ. -ήσω, συλλέγω ως φόρο, ως συνεισφορά, φορολογώ, *τιπαρά τινος*, σε Δημ.· με αιτ. προσ., αποσπώ φόρο από αυτόν, σε Ισοκρ.
δασμολογία, ή, συγκέντρωση δασμών ή φόρων, φορολογία, σε Πλούτ.
δασμο-λόγος, ό (λέγω), φοροεισπράκτορας, φοροσυλλέκτης, σε Στράβ.
δασμός, ό (δατέομαι), I. διαίρεση, διανομή, μοιρασιά λείας, λαφύρων, σε Ομήρ. Ιλ., Ομηρ. Ύμν. **II.** στην Αττ., εισαγωγικός δασμός, φόρος, συνεισφορά· *αοιδού δ.*, φόρος αποδιδόμενος σε εκείνη, σε Σοφ.· *δασμόν τίνειν*, στον ιδ.· *δασμόν φέρειν, αποφέρειν, αποδιδόναί*, σε Ξεν.
δασμοφορέω, μέλ. -ήσω, υποβάλλομαι σε φορολογία, είμαι υποτελής φόρου, σε Αισχύλ. — Παθ., *δασμοφορείται τινι*, αποδίδεται φόρος σε κάποιον, σε Ξεν.
δασμο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που πληρώνει φόρο, υποτελής φόρου, σε Ηρόδ., Ξεν.
δάσομαι, μέλ. του δατέομαι.
δασ-πλήτης, ή, τρομερή, φρικτή, φοβερή· *Έρινός*, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για την Εκάτη, σε Θεόκρ.· ομοίως επίσης, **δασπλής, -ήτος, ό, ή**, σε Σίμωνα (πιθ. από το *δα, πλήσσω*, με παρεϊσφρυση του *σ*).
δάσσασθαι, Επικ. αντί *δάσασθαι*.
δᾶσύ-θριξ, ό, ή, δασύτριχος, μαλλιαρός, τριχωτός, λάσιος, σε Ανθ.
δᾶσύ-κερκος, -ον, αυτός που έχει φουντωτή ουρά· *ἀλώπηξ*, σε Θεόκρ.
δᾶσύ-κνημος, -ον (κνήμη), αυτός που έχει τριχωτά πόδια, λέγεται για τον Πάνα, σε Ανθ.
δᾶσυ-κνήμων, -ον, γεν. -ονος, = το προηγ., σε Ανθ.
δᾶσύ-μαλλος, -ον, πυκνόμαλλος, δασύτριχος, τριχωτός, αυτός που έχει πυκνό τρίχωμα, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.
δᾶσύ-πους, -ποδος, αυτός που έχει μαλλιαρά πόδια, δηλ. ο λαγός, σε Αριστ.· *λαγῶδες ό δ.*, σε Βάβρ.
δᾶσός, -εῖα, -ύ, Ιων. θηλ. *δασέα*, αντίθ. προς το *ψιλός* με όλες τις σημασίες: **1.** πυκνότεριχος, μαλλιαρός, τριχωτός, δασύτριχος, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για νεαρούς λαγούς, χνουδωτός, σε Ηρόδ. **2.** με πυκνό φύλλωμα, πυκνόφυλλος, σε Ομήρ. Οδ.· *θρίδαξ δασέα*, μαρούλι που έχει όλα του τα φύλλα, σε Ηρόδ.· λέγεται για τόπους, αυτοί που έχουν πυκνή βλάστηση γεμάτη από θάμνους ή δέντρα, δασώδης, δασωτός, δασόφυτος, στον ιδ.· *διὰ τῶν δασέων*, διαμέσου των δασών, σε Αριστοφ.· *δ. ὕλη*, πυκνόφυτος με δεντρύλλια υλοτομίας, σε Ηρόδ. κ.λπ.· σπανίως με γεν., *δασὺς δένδρων*, σε Ξεν.· *τὸ δασύ*, δασώδης χώρα, στον ιδ.
δασύ-στερνος, -ον (στέρνον), αυτός που έχει δασύτριχο στήθος, σε Ησίοδ.
δασυ-χαίτης, -ου, ό (χαίτη), πυκνόμαλλος, αυτός που έχει μαλλιαρή και πυκνή χαίτη, σε Ανθ.
δᾶτέομαι, μέλ. δάσομαι, αόρ. α' ἑδασάμην, (πρβλ. [πατέομαι, ἐπασάμην](#))· Ιων. γ' ενικ. *δασάσκετο*, Επικ. γ' πληθ. *δάσσαντο*, *μτχ. δασσάμενος*, παρακ. *δέδασμαι*, με Παθ. σημασία (*δαίω* B) — **1.** διαμοιράζουν αναμεταξύ τους, *τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν*, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἄνδιχα πάντα δάσασθαι*, σε Όμηρ.· *μένος Ἀρηος δατέονται*, μοιράζονται, διαπνέονται, δηλ. διακατέχονται ισάξια και όμοια από το πνεύμα του Άρη, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για πρόσωπα που παρακάθηνται σε συμπόσιο, *κρέα δατεῦντο*, σε Ομήρ. Οδ.· *διδόναί τινά κυσὶ δάσασθαι*, να τον ξεσχίσουν σε κομμάτια, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** (*ήμίονοι*) *χθόνα*

ποσσί δατεῦντο, μετρούσαν το ἔδαφος με τα πόδια τους, Λατ. *carrebant viam pedibus*, στο *ιδ.* **3.** κόβω στα δύο, στο *ιδ.* **II.** απλώς, διαχωρίζω, διαιρώ ή διαμοιράζω σε άλλους, σε Ηρόδ.· παρακ. με Παθ. σημασία, είμαι διαχωρισμένος, διαιρούμαι, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Ηρόδ., *Ευρ.*

δᾱτήριος, -α, -ον, διαχωριστικός, διαιρετικός, διαμεριστικός, σε *Αισχύλ.*

δατητής, -οῦ, ὁ, αυτός που διαμοιράζει, μοιραστής, διανομέας, σε *Αισχύλ.*

Δαυλιάς, ἡ, γυναίκα από τη Δαυλίδα, προσωνύμιο της Φιλομήλας, η οποία μεταμορφώθηκε σε αηδόνι, σε *Θουκ.*

Δαυλῖς, -ίδος, ἡ, Δαυλίδα, πόλη της Φωκίδας, σε *Όμηρ. κ.λπ.*· **Δαύλιος, ὁ**, κάτοικος της Δαυλίδας, σε *Ηρόδ.*· **Δαυλιεύς, -έως**, σε *Αισχύλ.*· **Δαυλία** (*ενν. χώρα*), ἡ, η Φωκίδα, σε *Σοφ.*

δάφνη, ἡ, το γνωστό φυτό «δάφνη», Λατ. *laurus*, σε *Όμηρ. Οδ.*, *Ησίοδ. κ.λπ.*· αφιερωμένο στον Απόλλωνα, ο οποίος επέδιδε τους χρησμούς του *ἐκ δάφνης*, σε *Όμηρ. Ύμν. (αμφίβ. προέλ.)*.

δαφνηφορέω, μέλ. -ήσω, φορώ στεφάνι από δάφνη, σε *Πλούτ.*

δαφνη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που κουβαλά, κρατά κλαδιά δάφνης· *δ. κλώνες*, κλαδιά δάφνης τα οποία προορίζονταν για τη λατρεία του Απόλλωνα, σε *Ευρ.*

δαφνιακός, -ή, -όν (δάφνη), αυτός που ανήκει στο φυτό της δάφνης, σε *Ανθ.*

δαφνο-γηθής, -ές (γηθέω), αυτός που ευχαριστείται με τις δάφνες, σε *Ανθ.*

δαφνό-κομος, -ον (κόμη), στεφανωμένος με δάφνη, στολισμένος με δάφνη, σε *Ανθ.*

δαφν-ώδης, -ες (εἶδος), όμοιος με δάφνη, δαφνοειδής, σε *Ευρ.*

δᾱφοινεός, -όν, βλ. [δαφοινός](#).

δᾱ-φοινός, -όν, 1. λέγεται για άγρια θηρία, κοκκινωπός, καστανόξανθος, κατακόκκινος, ολοπόρφυρος, *δαφοινὸν δέρμαλέοντος*, σε *Ομήρ. Ιλ.*· *δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός*, στο *ιδ.*· ο τύπος *δαφοινεός* έχει την ίδια σημασία, *εἶμα δαφοινεὸν αἵματι*, σκοτεινό από το αίμα, στο *ιδ.*· *δαφοινὸς αἰετός*, σε *Αισχύλ. κ.λπ.* **2.** μεταφ., κτηνώδης, βάνανσος, σκληρός, απάνθρωπος, αιμοβόρος, αιμοδιψής, σε *Όμηρ. Ύμν.*, *Αισχύλ.*

δαψιλής, -ές (δάπτω), I. πλουσιοπάροχος, άφθονος, πληθωρικός, σε *Ηρόδ.*· *ἐπίρρ. -έως*, σε *αφθονία*, πλουσιοπάροχα, σε *Θεόκρ.* **II.** λέγεται για πρόσωπα, γενναιόδωρος, απλοχέρης, σπάταλος, σε *Πλούτ.*· *υπερθ. επίρρ.*, *δαψιλέστατα ζῆν*, σε *Ξεν.*

*δάω, αρχ. ρίζα, μαθαίνω, πληροφορούμαι, Λατ. *disco*, το οποίο γίνεται *Ενεργ.*, *διδάσκω*, Λατ. *doceo*, με *αναδιπλ. αόρ. β'* στο *δέδαε* και στο *διδάσκω*· **I.** *αμτβ. στον αόρ. β'* *ἐδάην* όπως αν προερχόταν από το *δάημι*, *υποτ. δαῶ*, *Επικ. δαείω*, *απαρ. δαῆναι*, *Επικ. δαήμεναι*, *μτχ. δαεῖς*· έπειτα *ομαλός αόρ. β'* *ἔδαον*, *μέλ.* (όπως αν προερχόταν από το *δαέω*) *δαήσομαι*, *παρακ. δεδάηκα*, *δέδαα* και στον *Παθ. τύπο δεδάημαι*· *μαθαίνω*, και στον *παρακ.*, *γνωρίζω*· με *γεν. προσ.*, *μαθαίνω* από κάποιον, σε *Όμήρ. Οδ.*· με *γεν. πράγμ.*, *πληροφορούμαι* νέα για ένα πράγμα, σε *Ομήρ. Ιλ.* Από το *δέδαα* πάλι, *σηματίζεται* *απαρ. Μέσ. ενεστ. δεδάασθαι*, *αναζητώ*, με *αιτ.*, σε *Όμήρ. Οδ.*· *ενεστ. με αυτή τη σημασία* είναι το *διδάσκομαι*· **II.** *Ενεργ.*, στον *αναδιπλ. αόρ. β'* *δέδαον*, με *διπλ. αιτ.*, *διδάσκω* σε κάποιον κάτι, σε *Όμήρ. Οδ.*· με *απαρ.*, *μαθαίνω* κάποιον να κάνει κάτι, στο *ιδ.*· — *ενεστ. με αυτή τη σημασία* είναι το *διδάσκω*.

δέ, αλλά· *συνδετικό μόριο*, με *αντιθετική σημασία*·

A. I. συχνά έρχεται ως απάντηση στο *μέν*, και συχνά μπορεί να αποδοθεί με το *ενώ*, *ενώ αντιθέτως*, *απ' την άλλη*, βλ. [μέν](#)· αλλά *ενώ το μέν* συχνά

παραλείπεται, το δέ χρησιμ. απλώς για να δηλώσει μετάβαση από το ένα πράγμα στο άλλο· ὥς *Ἀχιλεὺς θάμβησεν, θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *κινεῖ κραδίην κινεῖ δὲ χόλον*, σε Ευρ. **II.** Το δέ συχνά είναι πλεοναστικό: **1.** για να εισάγει απόδοση, στην οποία μπορεί να ερμηνευθεί με το τότε, έπειτα, ακόμα· *εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι*, εάν δεν το παραδώσουν, τότε θα το πάρω εγώ, σε Ομήρ. Ιλ.· ὅπως το at στα Λατ., *si tu oblitus es, at Dii meminere*, σε Κατ. **2.** για να συνοψίσει, μετά από διακοπή που προκλήθηκε από παρένθεση, στην οποία μπορεί να αποδοθεί με το λέω λοιπόν, έτσι λοιπόν, σε Ηρόδ. **B.** ΘΕΣΗ του δέ· κυρίως τίθεται δεύτερο, τοποθετούμενο συχνά μεταξύ άρθρου και ουσ., πρόθ. και πτώσης.

-δε, εγκλιτ. μόριο, προσαρτούμενο στο τέλος, **I. 1.** σε ονόματα τόπων στην αιτ., για να δηλώσει κίνηση, κατεύθυνση προς εκείνο το μέρος· *οἰκόνδε* (Αττ. *οἴκαδε*), στην πατρίδα· *ἄλαδε*, στη θάλασσα· *Οὐλύμπόνδε*, στον Όλυμπο· *θύραζε* (αντί *θύρασδε*), προς την πόρτα, σε Όμηρ.· μερικές φορές με τις κτητικές αντων., *ὄνδε δόμανδε*· και μερικές φορές ακόμα και μετά το εἰς, ὅπως στο *εἰς ἄλαδε*, σε Ομήρ. Οδ.· στο *Ἰδόςδε* ακολουθ. τη γεν., = *εἰς Ἰδου* (ενν. *οἶκον*). Στην Αττ. προσαρτάται στα ονόματα των πόλεων· *Ἐλευσινάδε*, *Ἀθήναζε*, *Θήβαζε* (αντί *Ἀθήναςδε*, *Θήβαςδε*), **2.** μερικές φορές δηλώνει μονάχα σκοπό· *μήτι φόβονδ' ἀγόρευε*, μη μιλάς καθόλου εξαιτίας του φόβου.

II. το -δε χρησιμ. επίσης για να επιτείνει τη σημασία ορισμένων αντωνυμιών, ὃ-δε, τοιόσδε κ.λπ.

δέατο, λέξη αμφίβ. προέλ., ερμην. από το *ἐδόκει*· *ἀεικέλιος δέατ' εἶναι*, φαινόταν, μου φάνηκε ότι ήταν αξιολύπητος άνθρωπος, σε Ομήρ. Οδ.· πρβλ. [δοάσσατο](#).

δέγμενος, Επικ. μτχ. αορ. β' του *δέχομαι*.

δεδάσθαι, Επικ. Μέσ. ενεστ. του *δάω· **-δέδαα**, παρακ.

δεδαίαται, γ' πληθ. Παθ. Επικ. παρακ. του *δαίω* B, διαχωρίζω, διαμοιράζω, διαιρώ.

δέδασμαι, Παθ. παρακ. του *δατέομαι*.

δεδεγμένος, μτχ. παρακ. του *δέχομαι*.

δεδειπνάναι, απαρ. ανωμ. παρακ. του *δειπνέω*.

δέδεκα, παρακ. του *δέω* A, δένω.

δεδέχεται, γ' πληθ. Ιων. παρακ. του *δέχομαι*.

δέδηγμαι, Παθ. παρακ. του *δάκνω*.

δέδηε, δεδήει, γ' ενικ. παρακ. και υπερσ. του *δαίω* A, καίω, φλέγω, ανάβω.

δέδηκα, παρακ. του *δέω* A, δένω.

δέδια, ποιητ. **δείδια**, παρακ. με ενεστ. σημασία του *δείδω*.

δεδιδάχα, δεδίδαγμα, Ενεργ. και Παθ. παρακ. του *διδάσκω*.

δεδίσκομαι, = *δειδίσκομαι*, χαιρετώ, χαιρετίζω, σε Ομήρ. Οδ.

δεδίττομαι, βλ. [δειδίσσομαι](#).

δεδίωγμα, Παθ. παρακ. του *διώκω*.

δεδμήατο, γ' πληθ. Ιων. υπερσ. του *δαμάζω*· **δέδμητο**, γ' ενικ.

δέδμημαι, Παθ. παρακ. του *δαμάζω* και του *δέμω*.

δέδογμα, Παθ. παρακ. του *δοκέω*.

δέδοικα, παρακ. του *δείδω*.

δεδοίκω, Δωρ. ενεστ., = *δείδω*, **δέδια**, σε Θεόκρ.

δεδοκημένος, ανωμ. μτχ. του *δέχομαι* (Ιων. *δέκομαι*), με Ενεργ. σημασία, αυτός που αναμένει, περιμένει σε ενέδρα, αυτός που υποδέχεται, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.· δεν πρέπει να συγχέεται με το Αττ. *δεδόκημαι* από το *δοκέω*.

δεδόνατο, Δωρ. αντί -ητο, γ' ενικ. Παθ. υπερσ. του *δονέω*.

δέδορκα, παρακ. του *δέρκομαι*.

δεδουπώς, μτχ. παρακ. του *δουπέω*.

δεδραγμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *δράσσομαι*.

δέδρᾱκα, παρακ. του δράω.

δεδράμηκα, παρακ. του τρέχω· επίσης **δέδρομα**.

δεδύκειν[υ], Δωρ. αντί δεδυκέναι, απαρ. παρακ. του δύω.

δέελος, -η, -ον, ασυναίρετος τύπος του δῆλος, σε Ομηρ. Ιλ.

δέημα, -ατος, τό (δέομαι), ικεσία, παράκληση, σε Αριστοφ.

δέησις, -εως, ἡ (δέομαι), παράκληση, ικεσία, προσευχή, σε Δημ., Κ.Δ.

δεητικός, -ή, -όν (δέομαι), ικετευτικός, παρακλητικός, σε Πλούτ.

δεῖ, υποτ. *δέη*, συνηρ. *δῆ*, ευκτ. *δέοι*, απαρ. *δεῖν*, μτχ. *δέον*, συνηρ. *δεῖν*, παρατ.

ἔδει, Ιων. *ἔδεε*, μέλ. *δεήσει*, αόρ. *ἀ' ἐδέησε*· — απρόσ. (από το *δέω* Α, *δένω*): **I.**

1. με αιτ. προσ. και απαρ., *δεῖτινὰ ποιῆσαι*, είναι δεσμευτικό για κάποιον να κάνει ένα πράγμα, κάποιος πρέπει, κάποιος οφείλει να κάνει κάτι, Λατ.

oportet, σε Όμηρ. κ.λπ.· *σπανίως, δεῖ σε ὅπως δείξεις = δεῖ σε δείξαι*, σε Σοφ.·

— *σπανίως* επίσης, με δοτ. προσ. και απαρ., υπάρχει ανάγκη να κάνει

κάποιος· *δεῖ τινι ποιῆσαι*, σε Ευρ., Ξεν. **2.** με αιτ. πράγμ. και απαρ., *δεῖ τι*

γενέσθαι, σε Θουκ. κ.λπ.· για τη φράση *οἶομαι δεῖν*, βλ. **οἶομαι**· όταν χρησιμ.

ως απόλ., ένα απαρ. μπορεί να εννοηθεί, *μὴ πεῖθ' ἂ μὴ δεῖ* (ενν. *πειθεῖν*), σε

Σοφ. κ.λπ. **II. 1.** (από το *δέω* Β, *θέλω*, επιθυμώ) με γεν. πράγμ., υπάρχει

ανάγκη από..., υπάρχει έλλειψη, Λατ. *opus est re, οὐδὲν δεῖ τινος*, σε Ηρόδ.,

Αττ.· εκφράσεις, *πολλοῦ δεῖ*, πολύ λείπει, απέχει μακριά· *ὀλίγου δεῖ*, λίγο

λείπει, σχεδόν· σε απαντήσεις, *πολλοῦ γε δεῖ, πολλοῦ γε καὶ δεῖ*, μακριά απ'

αυτό, χρειάζονται πολλά, σε Αριστοφ., Δημ.· *πλεῦνος δεῖ*, απέχει ακόμα πολύ

απ' αυτό, σε Ηρόδ.· *ὀλίγου δεῖν*, απόλ., με την ίδια σημασία, σε Πλάτ.· *μικροῦ*

δεῖν, σε Δημ. **2.** με δοτ. προσ. προστιθέμενη, *δεῖ μοί τινος*, Λατ. *opus est mihi*

re, σε Αισχύλ., Θουκ. κ.λπ. **3.** με αιτ. προσ. προστιθέμενη, *δεῖ σε προμηθέως*,

σε Αισχύλ. **III. 1.** ουδ. μτχ. **δέον**, συνηρ. **δεῖν**, απόλ., όπως το *έζόν*, *παρόν*,

είναι αναγκαίο, είναι πρέπει, *quum oporteret*, σε Πλάτ.· *οὐκ ἀπήντα, δέον*, δεν

παρέστη στο δικαστήριο, παρόλο που όφειλε να παραστεί, σε Δημ.· ομοίως,

οὐδὲν δέον, δεν υπάρχει καμιά ανάγκη, σε Ηρόδ. **2.** αντί **δέον**, *τό*, ως ους., βλ.

αυτ.

δείγμα, -ατος, τό (δείκνυμι), **1.** υπόδειγμα, πρότυπο, παράδειγμα, απόδειξη,

δείγμα, Λατ. *documentum*, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ.· *δείγματος ἔνεκα*, με τη

μέθοδο του δείγματος, σε Δημ. **2.** τοποθεσία του Πειραιά, όπου οι έμποροι

εξέθεταν τα εμπορεύματά τους για πώληση, παζάρι, σε Ξεν., Δημ.

δειγματίζω, μέλ. -*σω* (*δείγμα*), κάνω επίδειξη κάποιου πράγματος, σε Κ.Δ.

δείδεκτο, γ' ενικ. υπερσ. του *δείκνυμι* (σημασία II)· — **δειδέχεται**,

δειδέχάτο, Επικ. γ' πληθ. παρακ. και υπερσ.

δειδήμων, -ον, γεν. -*ονος* (*δείδω*), δειλός, μικρόνυχος, φοβιτσιάρης, σε

Ομήρ. Ιλ.

δεΐδια, Επικ. αντί *δέδια*, παρακ. του *δείδω*· *α' πληθ. δεΐδιμεν*· Επικ. απαρ.

δειδέμεν (με διαφορετική προφορά).

δειδίσκομαι, αποθ., μόνο στον ενεστ. και παρατ., (*δείκνυμι* II)· **1.** συναντώ με

απλωμένο χέρι, χαιρετώ, καλωσορίζω· *δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρί*, σε Ομήρ.

Οδ.· *δέπαϊ δειδίσκετο*, έκανε πρόποση για εκείνον σηκώνοντας την κούπα

(του), στο ιδ.· επίσης *δεδισκόμενος*, στο ιδ. **2.** = *δείκνυμι* I, επιδεικνύω,

δείχνω, σε Ομηρ. Ύμν.

δειδίσσομαι, Αττ. **δεδίττομαι**, μέλλ. -*ίζομαι*, αόρ. *α' έδειδιζάμην*, αποθ.,

Ενεργ. του *δείδω*, τρομάζω, φοβερίζω, κινητοποιώ, ειδοποιώ, αφυπνίζω, *μὴ*

δειδίσσεο λαὸν Ἀχαιῶν, σε Ομήρ. Ιλ.· *Ἔκτορα ἀπὸ νεκροῦ δειδίζασθαι*, τον

τρομάζει από το πτώμα του νεκρού, στο ιδ.· *οὐ σε ἔοικε δειδίσσεσθαι*, δεν

φαίνεται να προσπαθεί να σε τρομάξει, στο ίδ.· με απαρ., *φενυγμένον δειδίσσετο*, σε Θεόκρ.· στον Αττ. τύπο, σε Πλάτ., Δημ.

δέδοικα, Επικ. παρακ. του *δείδω*.

δείδω, ενεστ. μόνο στο πρώτο πρόσ., *δέδοικα* ή *δέδια* που χρησιμ. πάντοτε ως ενεστ. στην Αττ.· μέλ. *δείσομαι*, αόρ. *ἀ΄ ἔδεια*, Επικ. *ἔδδεια*, παρακ. με ενεστ. σημασία *δέδοικα*, Επικ. *δείδοικα*· επίσης *δέδια*, Επικ. *δεΐδια* I, προστ. *δέδιθι*, Επικ. *δεΐδιθι*, απαρ. *δεδιέναι*, Επικ. *δεΐδιμεν* (πρέπει να διαχωρίζεται από το *ἀ΄* πληθ. οριστ. *δεΐδιμεν*)· μτχ. *δεδιώς*, Επικ. πληθ. *δεΐδιότες*· υπερσ. (με σημασία παρατ.) *ἔδεδοίκεν*, επίσης *ἔδεδίδειν*, Επικ. πληθ. *ἔδεΐδιμεν*, *ἔδεΐδισαν*, *δεΐδισαν* (για τη ρίζα, βλ. **δίο**), Φοβάμαι, απόλ., σε Όμηρ. κ.λπ.· **1.** ακολουθ. από πρόθ., *δ. περί τινι*, είμαι αναστατωμένος, ανήσυχος για, σχετικά με..., σε Ομήρ. Ιλ., Αττ.· *ἀμφί τινι*, *περί τινος*, *ὑπέρ τινος*, στους ίδ.· συνοδευόμενο από δευτερεύουσα πρόταση με το *μή...*, Λατ. *vereor ne...*, φοβάμαι μήπως..., ακολουθ. από υποτ.· *σπανίως* με οριστ., *δείδω μὴ νημερτέα εἶπεν*, σε Ομήρ. Οδ.· *δ. μὴ οὐ...*, Λατ. *vereor ut...*, φοβάμαι μήπως δεν..., ακολουθ. από υποτ., σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** με απαρ., φοβάμαι να κάνω κάτι, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ. **3.** με αιτ., φοβάμαι, τρέμω, σε Όμηρ. κ.λπ. **4.** *τὸ δεδιός*, το αντικείμενο φόβου κάποιου, ο φόβος του, = *δέος*, σε Θουκ.

δειελιάω, μέλ. -*ήσω* (*δείελος*), περιμένω ως το δειλινό, *σὺ δ' ἔρχεο δειεληήσας*, σε Ομήρ. Οδ.

δειελινός, -ή, -όν, = *δείελος*, εσπερινός, σε Θεόκρ.

δείελος, -ον (*δείλη*), **I.** αυτός που χαρακτηρίζει ή ανήκει στο δειλινό· *δείelon ἡμαρ*, το μέρος της ημέρας που πλησιάζει στο βράδυ, δειλινό, δείλι, βράδυ, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ. **II.** ως ουσ. (ενν. *χρόνος*), το προχωρημένο απόγευμα· *εἰσόκεν ἔλθῃ δείελος*, σε Ομήρ. Ιλ.

δεικανάω, = *δείκνυμι*, **I.** δείχνω, επιδεικνύω, Ιων. παρατ. *δεικανάσκειν*, σε Θεόκρ. **II.** ο Όμηρ. το χρησιμ. μόνο στη Μέσ. = *δειδίσκομαι*, χαιρετώ, ασπάζομαι, υποδέχομαι, *δεικανόωντ' ἐπέεσσιν*, σε Ομήρ. Οδ.· *δεικανόωντο δέπασσι*, έκαναν πρόποση υπέρ του.

δεικηλίκτας, ὁ, Λακων. αντί *ὑποκριτής*, Λατ. *mimus*, υποκριτής, ηθοποιός που υποδύεται χυδαίους και ταπεινούς κωμικούς ρόλους, σε Πλούτ.

δείκηλον, τό, αναπαράσταση, επίδειξη, έκθεση, σε Ηρόδ.· επίσης **δείκελον**, σε Ανθ.

δείκνυμι και **-ύω** (*ΔΕΙΚ*), προστ. *δείκνυε*, *δεικνύτω*, παρατ. *ἔδεικνυν* και *-υον*, μέλ. *δείξω*, Ιων. *δέξω*, αόρ. *ἀ΄ ἔδειξα*, Ιων. *ἔδεξα*, παρακ. *δέδειχα* — Μέσ. με Παθ. παρακ. (βλ. κατωτ. II) — Παθ. μέλ. *δειχθήσομαι* και *δεδείξομαι*, αόρ. *ἀ΄ ἔδείχθην*, Ιων. *ἔδέχθην* **I.** φέρνω στο φως, εκθέτω, παρουσιάζω, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **1.** Μέσ., παριστάνω ενώπιον κάποιου, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** υποδεικνύω, φανερώνω, στο ίδ., σε Σοφ.· *αὐτὸς δεικνύει*, η πείρα θα αποκαλύψει, θα αποδείξει, σε Πλάτ.· ομοίως, το *δείξει* μόνο του, σε Αριστοφ. **3.** εκφράζω, διατυπώνω, κάνω γνωστό με λέξεις, εξηγώ, λέω, διδάσκω, Λατ. *indicare* *ὁδόν*, σε Ομήρ. Οδ., κ.λπ.· φανερώνω, αποδεικνύω, με μτχ., *ἔδειξαν ἔτοιμοι ὄντες*, απέδειξαν ότι είναι έτοιμοι, σε Θουκ. **4.** λέγεται για τους κατηγορούς, καταγγέλω, μηνύω *τινα*, σε Αριστοφ. **5.** προσφέρω, παρουσιάζω, *τὰ πιστά*, σε Αισχύλ.· προξενώ, επιφέρω, *πήματα*, στον ίδ.· **II.** στη Μέσ., όπως το *δειδίσκομαι*, *δεξιόομαι*, καλωσορίζω, υποδέχομαι, χαιρετίζω, χαιρετώ· *τὼ και δεικνύμενος προσέφη*, σε Όμηρ.· ομοίως επίσης στον Παθ. παρακ. και υπερσ., *δείδεκτ' Ἀχιλλῆα*, τον χαιρέτησε, ήπια στην υγεία του, σε Ομήρ. Ιλ.· *τοὺς μὲν κυπέλλοις δεΐδεχάτο*, στο ίδ.· *δειδέχεται μύθοισι*, σε Ομήρ. Οδ.

δεικτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *δείκνυμι*, **I.** αυτός που πρέπει να δειχτεί, να υποδειχτεί, σε Ξεν. **II.** *δεικτέον μοι*, είναι καθήκον μου, πρέπει να δείξω, σε Δημ.

δειλαίνω (δείλος), είμαι δειλός ή ανάνδρος, μικρόψυχος, δειλιάζω, λιποψυχώ, σε Αριστ.

δείλαιος, -α, -ον, εκτεταμ. τύπος του *δειλός*, ταλαίπωρος, θλιμμένος, δυστυχής, μηδαμινός, κυρίως λέγεται για πρόσωπα, σε Τραγ.· επίσης, δ. *χάρις*, θλιβερή αγαθότητα, σε Αισχύλ.· δ. *σποδός*, μηδαμινή τέφρα, σε Σοφ. κ.λπ. (η παραλήγουσα είναι συχνά βραχεία στους Αττ. ποιητές).

δειλακρίων, -ωνος, ό (δειλός), φοβιτσιάρης, ανάνδρος· συνήθως όμως με σημασία συμπάθειας, παρηγορίας και κολακείας, καϋμένε φίλε! σε Αριστοφ.

δείλ-ακρος, -α, -ον, αξιολύπητος, άξιος οίκτου, δειλός, φοβητσιάρης, σε Αριστοφ.

δείλη, ή, 1. απόγευμα, απομεσήμερο, *ἔσσεται ἡ ἡὼς ἢ δειλη ἢ μέσον ἡμαρ*, σε Ομήρ. Ιλ.· διαχωρίζεται σε πρώιμο και όψιμο (*πρωΐα και όψία*), *περί δειλην πρωΐην ή δειλης όψιης*, σε Ηρόδ.· *τῆς δειλης*, κατά τη διάρκεια του απογεύματος, σε Ξεν. **2.** προχωρημένο απόγευμα, μέρος της ημέρας κοντά στο βράδυ, κοντόβραδο, στον ίδ. (αμφιβ. προέλ.).

δειλία, Ιων. -ίη, ή (δειλός), έλλειψη θάρρους, ανανδρία, λιγοψυχία, σε Ηρόδ., Σοφ.· *δειλην όφλειν*, μου προσάπτεται η κατηγορία της δειλίας, σε Ηρόδ.

δειλίῃσις, -εως, ή, τρόμος, λιποψυχία, έλλειψη θάρρους, σε Πλούτ.

δειλιάω, φοβάμαι, δειλιάζω, λιποψυχώ.

δειλινός, -ή, -όν (δείλη), συνηρ. αντί *δειελινός*, σε Λουκ.

δείλομαι, αποθ. (*δείλη*), πλησιάζω προς το απόγευμα, *δείλετό τ' ήέλιος*, σε Ομήρ. Οδ.

δειλός, -ή, -όν (δέος), **I. 1.** λέγεται για πρόσωπα, φοβιτσιάρης, ανάνδρος, άτολμος, μικρόψυχος, σε Ομήρ. Ιλ.· από όπου, φαύλος, πρόστυχος, μηδαμινός, ουτιδανός, στο ίδ.· *δειλός τινος*, με το φόβο του..., σε Ανθ. **2.** άθλιος, ατυχής, ταλαίπωρος, δόλιος, δυστυχής, σε Όμηρ.· με τη σημασία της συμπάθειας, όπως το Λατ. *miser*, *δειλοι βροτοί*, κακόμοιροι, δυστυχισμένοι θνητοί! *ά δειλέ*, κακομοίρη! *δυστυχή!* *ά δειλοί*, δυστυχισμένοι! κακόμοιροι! στον ίδ. **II.** λέγεται για πράγματα, άθλιος, ελεεινός, ποταπός, ευτελής, σε Ησίοδ., Σοφ.

δείμα, -ατος, τό (δείδω), **I.** φόβος, τρόμος, κατάπληξη, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ. **II.** φόβητρο, σκιάχτρο, αντικείμενο του φόβου, τρόμος, φρίκη· *ᾧπῦρ σὸ καὶ πᾶν δ.*, σε Σοφ.· ιδίως στον πληθ., *δειμάτων άχη*, φοβερές επιδημίες, μάστιγες ή τέρατα, σε Αισχύλ.· *δείματα θηρῶν*, σε Ευρ.

δειμαίνω, μέλ. -ᾶνῶ (*δείμα*), μόνο στον ενεστ. και παρατ., **1.** φοβάμαι, βρίσκομαι σε κατάσταση τρόμου, σε Ομηρ. Ύμν., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** με αιτ., φοβάμαι ένα πράγμα, στον ίδ., σε Αισχύλ.

δειμαλέος, -α, -ον (δείμα), **I.** φοβισμένος, τρομαγμένος, σε Μόσχ. **II.** τρομερός, αυτός που εμπνέει φόβο, φοβερός, σε Βατραχομ., Θεόγν.

δειματόεις, -εσσα, -εν (δείμα), φοβισμένος, τρομοκρατημένος, έντρομος, σε Ανθ.

δειμαῖτώω, μέλ. -ώσω (*δείμα*), φοβίζω, τρομάζω, σε Ηρόδ., Αριστοφ. — Παθ., είμαι φοβισμένος, φοβούμαι, σε Αισχύλ., Ευρ.

δείμομεν, Επικ. αντί *δείμωμεν*, α' πληθ. υποτ. αορ. α' του *δέμω*.

δειμός, ό (δέος), φόβος, τρόμος, πανικός· προσωποποιημένο, *Δεῖμος*, υπηρέτης του Άρη, σε Ομήρ. Ιλ.

δεῖν, 1. απαρ. του *δέω*, βλ. [δεῖ](#). **2.** συνηρ. αντί *δέον*, ουδ. μτχ., βλ. [δεῖ](#).

δεῖνα, ὁ, ἡ, τό, γεν. *δεῖνος*, δοτ. *δεῖνι*, αιτ. *δεῖνα*: πληθ. *οἱ δεῖνες, τῶν δεινῶν*. αλλά μερικές φορές ἀκλιτο, **I.** κάποιος τέτοιος, ένας κάποιος τον οποίο δεν μπορούμε ἢ δεν θέλουμε να κατονομάσουμε· ὁ *δεῖνα*, σε Αριστοφ. κ.λπ.· ὁ *δεῖνα*, τοῦ *δεῖνος*, τὸν *δεῖνα* εἰσαγγέλλει, σε Δημ. **II.** το *δεῖνα* στους Κωμ. ως επιφών., Λατ. *malum!* κατάρα! σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

δεινο-θέτης, -ου, ὁ (τίθημι), πανούργος, κακοποιός, κακουργός, σε Μόσχ. **δεινο-λογέομαι (λέγω)**, αποθ., παραπονιέμαι μεγαλόφωνα, ελεεινολογῶ τον εαυτό μου, σε Ηρόδ.

δεινο-πᾶθέω, μέλ. -*ήσω* (*παθεῖν*), παραπονιέμαι μεγαλόφωνα για τις δυστυχίες μου, σε Δημ.

δεινό-πους, ὁ, ἡ, -πουν, τό, ικανός στα πόδια· *Ἀρὰ δ.* (σαν να ήταν κυνηγετικό σκυλί που καταδιώκει τα χνάρια του θηράματός του), σε Σοφ.

δεινός, -ῆ, -όν (από το *δέος*, κυρίως *δεεινός*, πρβλ. [ἐλεεινός](#), [ἐλεινός](#), από το *ἔλεος*)· **I.** τρομερός, φοβερός, φρικτός, σκληρός, άγριος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *δεινὸν αὐτεῖν, βροντᾶν*, φωνάζω, αστράφτω με δύναμη, σε Ομήρ. Ιλ.· *δεινὸν δέρκεσθαι, παπταίνειν, ἰδεῖν*, κοιτάζω με φοβερό βλέμμα, σε Όμηρ.· αλλά *δεινὸς ἰδέσθαι*, φοβερός στην όψη, σε Ομήρ. Οδ.· *δεινὸς μὲν ὄρᾶν, δεινὸς δὲ κλύειν*, σε Σοφ.· *τὸ δεινόν*, κίνδυνος, δυστυχία, συμφορά, πάθημα, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· ομοίως, *τὰ δεινά*, σε Σοφ. κ.λπ.· *οὐδὲν δεινοί, μὴ ἀποστέωσιν*, κανένας φόβος αποστασίας τους, σε Ηρόδ.· *δεινὸν ποιεῖσθαι*, «παίρνω» κάτι βαριά, το φέρω βαρέως, αγανακτῶ, θεωρῶ κακό, παραπονιέμαι για ένα πράγμα, Λατ. *aegre ferre*, στον ίδ. κ.λπ.· *δεινὰ παθεῖν*, υπόκειμαι σε τρομερή, παράνομη, αυθαίρετη μεταχείριση, σε Αττ.· ομοίως στο επίρρ., *δεινῶς φέρειν*, σε Ηρόδ.· *δ. ἔχειν*, βρίσκομαι σε δυσκολίες, σε Ξεν. **II. 1.** με την έννοια της ισχύος και της δύναμης, δυνατός, ικανός, ισχυρός· *δεινὸν σάκος*, μεγάλη και δυνατή ασπίδα, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** απλώς, θαυμάσιος, θαυμαστός, παράδοξος· *τὸ συγγενές τοι δεινόν*, η συγγένεια έχει παράξενη δύναμη, σε Αισχύλ.· *δ. ἥμερος, ἔρως, δέος*, σε Ηρόδ.· *δεινὸν ἂν εἴη, εἰ...*, θα ήταν παράδοξο να..., σε Ευρ.· επίρρ. -*νῶς*, θαυμάσια, υπερβολικά· *δ. μέλας, ἄνυδρος*, σε Ηρόδ. **III.** η σημασία του δυνατός, θαυμάσιος, μετετράπη σε εκείνη του ικανός, ἔξυπνος, επιδέξιος, στον ίδ., σε Αττ.· ιδίως, λέγεται για την πρακτική επιδεξιότητα, αντίθ. προς το *σοφός*, σε Πλάτ.· με απαρ., *δεινὸς εὐρεῖν*, ευφυής, ἔξυπνος ως προς τις εφευρέσεις, επινοητικός, ευρηματικός, σε Αισχύλ.· *δεινὸς λέγειν*, σε Σοφ.· *δεινὸς πράγμασι χρῆσθαι*, σε Δημ.· επίσης με αιτ., *δεινὸς τὴν τέχνην*, σε Πλάτ.· *δ. περί τι ἡ τινος*, στον ίδ.

δεῖνος, γεν. του *δεῖνα*, βλ. αυτ.

δεινότης, -ητος, ἡ (δεινός), **I.** φοβερότητα, σε Θουκ.· τραχύτητα, αυστηρότητα, σκληρότητα, ακαμψία, *νόμων*, στον ίδ. **II.** φυσική ικανότητα, επιτηδειότητα, ιδιοφυΐα, πανουργία, δεξιότητα, σε Δημ.· ιδίως, λέγεται για ένα ρήτορα, σε Θουκ., Δημ.

δεινῶ, μέλ. -*ώσω*, κάνω κάτι τρομερό, υπερβάλλω, μεγαλοποιῶ, διογκώνω, σε Θουκ.

δειν-ωπός, -όν, = *δεινώψ*, σε Ηρόδ.

δεινώσις, -εως, ἡ (δεινῶ), υπερβολή, μεγαλοποίηση, διόγκωση, σε Πλάτ.

δειν-ώψ, -ῶπος, ὁ, ἡ, αυτός που έχει άγριο, φοβερό βλέμμα, φρικώδη όψη, λέγεται για τις Ερινύες, σε Σοφ.

δεῖος, τό, Επικ. αντί *δέος*, σε Ομήρ. Ιλ.

δειπνέω, μέλ. -*ήσω*, αόρ. α' *έδειπνησα*, Επικ. *δείπνησα*, παρακ. *δεδείπνηκα*, συγκεκ. απαρ. *δεδειπνάναι*, Επικ. υπερσ. *δεδειπνήκειν*· **1.** ετοιμάζω το δείπνο, σε Όμηρ.· στην Αττ., παίρνω το κύριο γεύμα, γευματίζω, *δειπνίζω*· *δ. τὸ*

ἄριστον, χρησιμοποιώ το πρόγευμα ως δείπνο, σε Ξεν. **2.** με αιτ., δ. *ἄρτον*, τρώω ψωμί ως γεύμα, σε Ησίοδ.· επίσης, δ. *ἀπό τινος*, σε Αριστοφ.

δειπνηστός, ὁ (δειπνέω), ὥρα του δείπνου, σε Ομήρ. Οδ.

δειπνητήριον, τό (δειπνέω), αίθουσα του δείπνου, τραπεζαρία, σε Πλούτ.

δειπνητικός, -ή, -όν (δειπνέω), σχετικός με τη μαγειρική· επίρρ. -*κώς*, όπως ο μάγειρας, με καλαισθησία και τεχνική, σε Αριστοφ.

δειπνίζω, Αττ. μέλ. -*ιῶ*, αόρ. α' *ἐδείπνισα*, Επικ. μτχ. *δειπνίσσας*, δεξιώνομαι, κάνω το τραπέζι, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

δειπνο-λόχος, -η, -ον, αυτός που επιδιώκει να προσκαλείται στο δείπνο, παρασιτικός, χαραιοφάνης, σε Ησίοδ.

δείπνον, τό (δάπτω), **1.** στον Όμηρ. το κύριο φαγητό, γεύμα της ημέρας, μερικές φορές το μεσημεριανό φαγητό, μερικές φορές = *ἄριστον*, πρωϊνό γεύμα, μερικές φορές = *δόρπον*, απογευματινό φαγητό. Στην αρχ. Αττ., μεσημεριανό ή απογευματινό φαγητό, δείπνο ή κύριο φαγητό· *ἀπὸ δείπνου*, κατευθείαν, αμέσως μετά το φαγητό, σε Ομήρ. Ιλ.· *καλεῖν ἐπὶ δείπνον*, δ. *παραθεῖναι* κ.λπ. **2.** γενικά, τροφή, ζωοτροφή, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

δειπνο-ποιέω, μέλ. -*ήσω*, παραδίδω, ετοιμάζω δείπνο — Μέσ., *δειπνίζω*, σε Θουκ., Ξεν.

δειπνο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που κουβαλά προσφορές κρεάτων, σε Πλούτ.

δειράς, -άδος, ή (δειρή), κορυφογραμμή μιας σειράς λόφων ή βουνών, οροσειρά, σε Όμηρ., Σοφ.· στον πληθ., σε ίδ., σε Ευρ.

δειρ-αχθής, -ές (ἄχθος), αυτός που βαραίνει τον τράχηλο, σε Ανθ.

δειρή, ή, λαιμός, τράχηλος, σε Ομήρ. Ιλ.· Αττ. — **δέρη (όχι δέρα)**, σε Αισχύλ. (πιθ. συγγενές προς το Λατ. dors-um).

δειρο-τομέω, μέλ. -*ήσω (τέμνω)*, κόβω το λαιμό ενός ανθρώπου, αποκεφαλίζω, *σὺν δ' ἄμφω δειροτομήσεις*, σε Όμηρ.

δείρω, Ιων. αντί *δέρω*.

δεις-ήνωρ, -ορος, ὁ, ή (δείδω-άνήρ), αυτός που φοβάται τους άνδρες, σε Αισχύλ.

δεισιδαιμονία, ή, φόβος, ευλάβεια προς τους θεούς, θρησκευτικό συναίσθημα, σε Πολύβ.· με αρνητική σημασία, προκατάληψη, πρόληψη, σε Θεόκρ.

δεισι-δαίμων, -ον (δείδω), αυτός που φοβάται τους θεούς: **1.** με θετική σημασία, όπως το *ευσεβής*, θρήσκος, πιστός, ευλαβής, σε Ξεν. **2.** με αρνητική σημασία, προληπτικός, θρησκόληπτος, φανατικός, σε Θεόκρ. — Συγκρ. - *έστερος*, μάλλον, κάπως προληπτικός, σε Κ.Δ.

δέκᾱ, οί, αί, τά, άκλιτο, δέκα, Λατ. decem, σε Όμηρ. κ.λπ.· *οί δέκα*, οι Δέκα (άρχοντες), σε Ρήτ.· *οί δέκα (έτη) άφ' ήβης*, αυτοί οι οποίοι έχουν περάσει κατά δέκα χρόνια την ηλικία των 20 (δηλ. την ηλικία της στρατιωτικής θητείας), σε Ξεν. (μερικοί το συνδέουν με το *δάκ-τυλος*, από τον αριθμό των δαχτύλων).

δεκά-βοιος, -ον (βοῦς), αυτός που αξίζει ίσαμε δέκα βόδια· *τὸ δεκάβοιον*, νόμισμα αποδιδόμενο στο Θεσέα, σε Πλούτ.

δεκα-γονία, ή (γένος), δέκατη γενεά, σε Λουκ.

δεκαδ-αρχία, ή, διακυβέρνηση, διοίκηση από δέκα άρχοντες, σε Ισοκρ.

δεκάδ-αρχος, ὁ, επικεφαλής, αρχηγός δέκα ανδρών, Λατ. decurio, σε Ξεν.

δεκαδεύς, -έως, ὁ (δεκάς), αυτός που ανήκει σε μια δεκαρχία, σε μία διοίκηση που αποτελείται από δέκα άντρες, σε Ξεν.

δεκά-δυο, οί, αί, τά, μεταγεν. τύπος του *δωδέκα*, σε Κ.Δ.

δεκά-δωρος, -ον (δῶρονII), αυτός που έχει μήκος ή πλάτος δέκα παλαμών, σε Ησίοδ.

δεκα-έτηρος, -ον (ἔτος), αυτός που έχει χρονική διάρκεια δέκα ετών, δεκαετής, δεκάχρονος, σε Πλάτ.

δεκα-ετής, -ές ή -έτης, -ες (ἔτος), I. δεκάχρονος, σε Ηρόδ. **II.** αυτός που διαρκεί δέκα χρόνια, πόλεμος, σε Θουκ.

δεκάζω, μέλ. -άσω (δεκάς I. 2), δωροδοκώ ή διαφθείρω δικαστές, σε Ισοκρ., Αισχίν. — Παθ., δωροδοκούμαι, εξαγοράζομαι, χρηματίζομαι, σε Πλούτ.

δεκάκις (δέκα), επίρρ., δέκα φορές, σε Ομήρ. Ιλ.

δεκά-κλινος, -ον (κλίνη), αυτός που έχει χωρητικότητα δέκα κλινών συμποσιαστών, σε Ξεν.

δεκα-κῦμία, ή (κῦμα), δέκατο (δηλ. αυτό που υπερκαλύπτει τα πάντα) κύμα, δέκα αλληπάλληλα κύματα, τρικυμία, Λατ. fluctus decumanus, σε Λουκ.

πρβλ. [τρικυμία](#).

δεκά-μηνος, -ον (μήν), 1. αυτός που έχει διάρκεια δέκα μηνών, σε Ξεν. **2.** στη διάρκεια του δεκάτου μήνα, σε Ηρόδ.

δεκά-μνους, -μνουν, (μνᾶ), αυτός που ζυγίζει ή αξίζει όσο δέκα μνες, σε Αριστοφ.

δεκ-άμφορος, -ον (ἀμφορεύς), αυτός που έχει χωρητικότητα όση δέκα αμφορείς (γύρω στα 390 λίτρα, 90 γαλόνια), σε Ευρ.

δεκά-παλαι, επίρρ., προ πολλού, πριν πολύ καιρό, όπως το *δωδεκάπαλαι*, σε Αριστοφ.

δεκά-πηχυς, -υ, αυτός που έχει μήκος ή ύψος δέκα πήχεις, σε Ηρόδ.

δεκα-πλάσιος[ᾶ], -ον, δέκα φορές τόσοσ, πολλαπλάσιος δέκα φορές, Λατ. decuplus, σε Πλάτ.· ή *δεκαπλασία* (ενν. τιμή), πρόστιμο του δεκαπλασίου του ποσού, σε Δημ.

δεκά-πλεθρος, -ον, αυτός που περικλείει δέκα πλέθρα, σε Θουκ.

δεκα-πλόος, -ον, συνηρ. -**πλοῦς, -οῦν**, = *δεκαπλάσιος*, σε Δημ.

δεκά-πολις, ή, χώρα που αποτελείται από δέκα πόλεις, Δεκάπολις, σε Κ.Δ.

δεκ-άρχης, -ου, ό, = *δεκαδάρχης*, σε Ηρόδ.

δεκαρχία, ή, εξουσία, διακυβέρνηση δέκα ανδρών, αρχόντων, σε Ξεν.

δεκάς, -άδος, ή (δέκα), I. 1. δεκάδα, όμιλος από δέκα, Λατ. decuria, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **2.** δέκα άνθρωποι που έχουν δωροδοκηθεί, **II.** αριθμός δέκα, σε Αριστ.

δεκασμός, ό (δεκάζω), δωροδοκία, εξαγορά, χρηματισμός, σε Πλούτ.

δεκά-σποροςχρόνος, ό, πάροδος δέκα περιόδων σποράς, δηλ. δέκα ετών, σε Ευρ.

δεκαταῖος, -α, -ον (δεκάτη), I. τη δέκατη ημέρα, σε Πλάτ. **II.** ηλικίας δέκα ημερών, σε Λουκ.

δεκα-τάλαντος, -ον (τάλαντον), ισάξιος με δέκα τάλαντα· *δίκη δεκ.*, διαδικασία, κατά την οποία οι ζημιές υπολογίζονται στα δέκα τάλαντα, σε Αισχίν.

δεκατεία, ή, = *δεκάτευσις*, σε Πλούτ.

δεκατευτήριον, τό, τόπος στον οποίο πληρώνεται η δεκάτη, τελωνείο, σε Ξεν.

δεκατεύω, μέλ. -σω (δεκάτη), αποσπώ, λαμβάνω τη δεκάτη (ως φόρο) από κάποιον, τον αναγκάζω να πληρώσει τη δεκάτη· *τούτους δεκατεῦσαι τῷ θεῷ*, να τους αναγκάσουν να πληρώσουν, να αποδώσουν τη δεκάτη στο όνομα του θεού, σε Ηρόδ.· επίσης λέγεται για πράγματα, *δ. τὰ ἐξ ἄγρου ὥραϊα*, λαμβάνω το ένα δέκατο από αυτά (ως προσφορά, θυσία), σε Ξεν.· και ομοίως, Παθ.,

δεκατευθῆναι τῷ Διῷ, σε Ηρόδ.: από όπου, η παροιμ. φράση ἐλπίς ἦν δεκατευθῆναι τὰς Θήβας, δηλ. ότι θα κυριεύονταν και υποχρεώνονταν να αποδώσουν τη δεκάτη, σε Ξεν.

δεκάτη, ἡ, βλ. δέκατος II.

δεκατη-λόγος, ὁ (λέγω), αυτός που συλλέγει τη δεκάτη, τελώνης, σε Δημ.

δέκατος, -η, -ον (δέκα), I. δέκατος στη σειρά, σε Όμηρ. κ.λπ. **II. 1.δεκάτη** (ενν. μερίς), ἡ, φόρος δέκα τοις εκατό, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2. δεκάτη** (ενν. ημέρα), ἡ, δεκάτη στη σειρά ημέρα, σε Όμηρ.: στην Αθήνα, δεκάτη ημέρα μετά τη γέννηση, στην οποία δινόταν το όνομα του παιδιού: τὴν δ. θύειν, γιορτάζω με γλέντι την ημέρα της ονοματοθεσίας, σε Αριστοφ.: τὴν δ. ἐστιᾶσαι ὑπὲρ τοῦ νιοῦ, σε Δημ.

δεκατό-σπορος, -ον, αυτός που ανήκει στη δεκάτη γενιά, δέκατος απόγονος στη δεκάτη γενιά, σε Ανθ.

δεκατόω, μέλ. -ώσω, όπως το δεκατεύω, παίρνω, λαμβάνω το δέκατο μέρος από κάποιον, τινά, σε Κ.Δ. — Παθ., πληρώνω τη δεκάτη, στο ιδ.

δεκά-φυῶλος, -ον (φυλή), αυτός που αποτελείται από δέκα φυλές, σε Ηρόδ.

δεκά-χαλκον, τό, δηνάριο = δέκα χαλκοῖ, σε Πλούτ.

δεκά-χῖλοι, -αι, -α (χίλιοι), δέκα χιλιάδες, σε Ομήρ. Ιλ.: πρβλ. ἐννεάχιλοι.

Δεκέλεια, Ιων. -έη, ἡ, τοποθεσία της Αττικής γης, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.:

Δεκελεύς, -έως, ὁ, κάτοικος της Δεκελείας, στον ιδ.: επίρρ. **Δεκελεῖῃθεν,** από τη Δεκέλεια, στον ιδ.

δεκ-έτηρος, -ον, = το προηγ., σε Ανθ.

δεκ-έτης, -ου, ὁ (ἔτος), I. αυτός που διαρκεί δέκα χρόνια, σε Σοφ., Πλάτ. **II.** αυτός που βρίσκεται σε ηλικία δέκα χρόνων, σε Ευρ.: θηλ. **δεκέτις, -ιδος,** σε Πλάτ.

δέκομαι, Ιων. αντί δέχομαι.

δεκτέος, -α, -ον, ρημ. επιθ. του δέχομαι, αυτός που πρέπει να γίνει δεκτός, αποδεκτός, σε Λουκ.

δέκτης, -ου, ὁ (δέχομαι), αποδέκτης, παραλήπτης, ζητιάνος, σε Ομήρ. Οδ.

δέκτο, γ' ενικ. Επικ. αόρ. β' του δέχομαι.

δεκτός, -ή, -όν, ρημ. επίθ. του δέχομαι, ευπρόσδεκτος, αποδεκτός, σε Κ.Δ.

δέκτωρ, -ορος, ὁ, ποιητ. αντί δέκτης, κάποιος που αναλαμβάνει ο ίδιος ή δέχεται πάνω του: αἵματος δ. νέου, υπερασπιστής αίματος που χύθηκε πρόσφατα, σε Αισχύλ.

δεκ-ώρῡγος, -ον (ὀργυιά), αυτός που έχει μήκος δέκα οργυιές, σε Ξεν.

δελεάζω, μέλ. -άσω (δέλεαρ), I. βάζω σε πειρασμό, προκαλώ, ή πιάνω με δόλωμα — Παθ., σε Ξεν., Δημ. **II.** με σύστ. αντ., νῶτον ὕος περὶ ἄγκιστρον δ., τοποθετώ στο αγκίστρι ως δόλωμα, σε Ηρόδ.

δέλεαρ, -ατος, τό (βλ. δόλος), δόλωμα, σε Ξεν.: μεταφ., δ. τινος, δόλωμα, πρόκληση, θέλητρο, ερέθισμα για έναν άνθρωπο, σε Ευρ.

δελε-άρπαξ, ὁ, ἡ, αυτός που αρπάζει το δόλωμα, σε Ανθ.

δελέασμα, -ατος, τό, = δέλεαρ, σε Αριστοφ.

δέλτα, τό, I. άκλιτο δέλτα, βλ. Δ, δ. **II.** οτιδήποτε έχει το σχήμα του: ονομασία μικρών νησιών που σχηματίζονται από τις εκβολές μεγάλων ποταμών, όπως του Νείλου, σε Ηρόδ.

δελτίον, τό, υποκορ. του δέλτος, σε Ηρόδ.

δελτογράφος[ᾱ], -ον (γράφω), αυτός που γράφει πάνω σε πίνακα ή πινακίδα, αυτός που σημειώνει, καταγράφει, σε Αισχύλ.

δέλτος, ἡ, πλάκα, πινακίδα που προορίζεται για γραφή, από το γράμμα Δ (παλιό σχήμα των πλακών), σε Ηρόδ., Τραγ.· μεταφ., *δέλτοις φρενῶν*, πάνω στα «φύλλα» της καρδιάς, σε Αισχύλ.

δελφᾱκόομαι, Παθ., αυξάνομαι, παχαίνω και γίνομαι μέγας χοίρος, σε Αριστοφ.

δέλφαξ, -ᾱκος, ἡ, νεαρό γουρούνι, γουρουνάκι, χοιρίδιο, σε Ηρόδ. κ.λπ. (αμφίβ. προέλ.).

δελφίν-ῖνος, ὁ, μεταγεν. τύπος του *δελφίς*, σε Μόσχ.

Δελφίνιον[φι], τό, ιερός ναός του Απόλλωνα στην Αθήνα· *τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ δικαστήριον*, το δικαστήριο που υπήρχε μέσα στο ναό, σε Πλούτ.

δέλφιξ, -ῖκος, ὁ, τρίποδας σε σχήμα δελφινιού, σε Πλούτ. (πιθ. από το *Δελφοί*).

δελφίς, -ῖνος, ὁ, I. δελφίни, σε Όμηρ. κ.λπ. **II.** πολεμικό μηχανήμα μολύβδου, πιθ. σε σχήμα δελφινιού, που κρεμόταν στο κατάρτι του πλοίου και ριχνόταν ξαφνικά στο κατάστρωμα του εχθρικού πλοίου, σε Αριστοφ.· από όπου, *κεραῖαι δελφίνο-φόροι*, δοκοί με τροχαλίες που χρησίμευαν στην εκτόξευση του *δελφῖνος*, σε Θουκ. (αμφίβ. προέλ.).

Δελφοί, -ῶν, οἱ, I. Δελφοί, περίφημο μαντείο του Απόλλωνα στη Φωκίδα, στους πρόποδες του Παρνασσού (το οποίο ονομαζόταν αρχικά Πυθώ, από τον Όμηρ. και τον Ηρόδ.), σε Όμηρ. Ύμν., Σοφ. **II.** οι κάτοικοι, σε Ηρόδ.· στον ενικ. *Δελφός*, βασιλιάς των Δελφών, σε Αισχύλ.· επιθ. **Δελφικός, -ή, -όν**, δελφικός, στον ίδ.· θηλ. **Δελφίς**, σε Σοφ.

δελφύς, -ύος, ἡ, μήτρα, σε Αριστ. (αμφίβ. προέλ., από όπου *ἀ-δελφός*).

δέμας, τό (δέμω), I. σωματότυπος, ανάστημα ανθρώπου, σώμα, σε Όμηρ.· σπανίως λέγεται και για τα άλλα ζώα, σε Ομήρ. Οδ.· κυρίως, λέγεται για το ζωντανό σώμα· **1.** ο Όμηρ. το χρησιμ. μόνο στην αιτ. ενικ., ως απόλ., *μικρός δέμας*, μικρός στο ανάστημα, στο ύψος, κοντός· *ἄριστος δέμας*, *δέμας ἀθανάτοισι ἔοικε* κ.λπ. **2.** στους Τραγ. ως περίφραση, όπως το *κάρα*, *κτανεῖν μητρῶον δ.*, σε Αισχύλ.· *Ἡράκλειον δ.*, σε Ευρ.· *Δάματρος ἀκτᾶς δ.*, δηλ. ψωμί, στον ίδ. **II.** ως επίρρ., *δέμας πυρὸς αἰθομένοιο*, όμοια με τη φωτιά που καίει, στο σχήμα και στη μορφή, Λατ. *instar ignis*, σε Ομήρ. Ιλ.

δέμνιον, τό (δέμω), 1. κυρίως στον πληθ. *δέμνια*, κρεβάτι ή στρώμα, σε Όμηρ. **2.** γενικά, κρεβάτι, στρωσίδια, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.

δεμνιο-τήρης, -ες (τηρέω), κατάκοιτος, κλινήρης, κρεβατωμένος· *μοῖρα δεμνιοτήρης*, μοίρα που επιβραδύνει, που παρατείνει το τέλος, σε Αισχύλ.

δέμω, Επικ. παρατ. *δέμον*, αόρ. *ἀ' ἔδειμα*, Επικ. *ἀ' πληθ. υποτ. δείμομεν* — Παθ. παρακ. *δέδμημαι*, γ' ενικ. υπερσ. *ἐδέδμητο*· χτίζω, κατασκευάζω, ανοικοδομώ, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. — Μέσ., *ἐδείματο οἴκους*, έχτισε σπίτια, κατοικία, σε Ομήρ. Οδ.· γενικά, κατασκευάζω, *δέμω ἀλώήν*, σε Όμηρ. Ύμν.· *δ. ὁδόν, ἀμαξιτόν*, Λατ. *munire viam*, σε Ηρόδ.

δενδίλλω, στρέφω τα μάτια ή κοιτάζω φευγαλέα, γρήγορα, λοξοκοιτάζω, στραβοκοιτάζω· *δενδίλλων ἐς ἕκαστον*, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφίβ. προέλ.).

δένδρεον, τό, Ιων. αντί *δένδρον*, δέντρο, κυρίως στον πληθ., σε Όμηρ., Ησίοδ., Ηρόδ.

δενδρήεις, -εσσα, -εν (δένδρον), δενδρώδης, δασώδης, σε Ομήρ. Οδ.

δενδριακός, -ή, -όν (δένδρον), αυτός που ανήκει στο δέντρο, δέντρινος, σε Ανθ.

δενδρίτης[τι], -ου, ὁ, αυτός που αναφέρεται στο δέντρο· θηλ. **δενδρίτις**, σε Στράβ.

δενδρο-βάτέω, μέλ. *-ήσω (βαίνω)*, σκαρφαλώνω σε δέντρα, σε Ανθ.

δενδρο-κόμης, -ου, ὁ (κομέω), λέγεται για ξυλοκόπο, σε Ανθ.

δενδρο-κόμος, -ον (κόμη), κατάφυτος από δέντρα, σε Ευρ., Αριστοφ.

δενδρο-κοπέω, μέλ. -ήσω (κόπτω), υλοτομώ, κόβω δέντρα· ιδίως, αμπελώνες και οπωροφόρα δέντρα, σε Ξεν.· δ. *χώραν*, ερημώνω μια περιοχή απογυμνώνοντάς την από τα δέντρα, σε Δημ.

δένδρον, τό, επίσης **δένδρος, -εος, τό**, σπανίως στην ονομ. και αιτ., αλλά συχνά στη δοτ. ενικ. *δένδρει*· ονομ. και αιτ. πληθ. *δένδρεα*, συνηρ. *δένδρη*· πρβλ. **δένδρεον**· γεν. *δενδρέων*, δοτ. *δένδρεσι*· δέντρο, σε Αριστοφ.· *δένδρα*, οπωροφόρα δέντρα, καρποφόρα (αντίθ. προς το *ῥῆμα*, ξυλεία), σε Θουκ. κ.λπ. (πιθ. συγγενές προς το *δρῦς*).

δενδρο-πήμων, -ον (πήμα), αυτός που βλάπτει τα δέντρα, σε Αισχύλ.

δένδρος, -εος, τό, βλ. **δένδρον**.

δενδροτομέω, μέλ. -ήσω, = *δενδροκοπέω*, υλοτομώ, αποψιλώνω μια περιοχή, σε Θουκ.· μεταφ., δ. *τὰ νῶτα*, σε Αριστοφ.

δενδρο-φόρος, -ον (φέρω), περιοχή που έχει δέντρα· υπερθ. -*ώτατος*, σε Πλούτ.

δενδρό-φῦτος, -ον, περιοχή στην οποία έχουν φυτευθεί δέντρα, σε Πλούτ.

δενδρ-ώδης, -ες (εἶδος), ὅτι μοιάζει με δέντρο ή με τα χαρακτηριστικά αυτού· *δενδρώδεις Νύμφαι*, Νύμφες του Δάσους, σε Ανθ.

δενδρῶτις, -ιδος, θηλ. επίθ., καλυμμένη με δέντρα, σε Ευρ.

δεννάζω, μέλ. -άσω, βρίζω, λοιδорώ, κακολογώ, *τινά*, σε Θέογν., Σοφ.· με σύστ. αντ., *κακὰ ῥήματα δεννάζειν*, ξεστομίζω λόγια με υβριστικό περιεχόμενο, στον ίδ.

δέννος, ὁ, κακολογία, λοιδορία, ὕβρη, σε Ηρόδ.

δέξαι, προστ. αορ. α' του *δέχομαι*.

δεξαμενή, ἡ, (μτχ. θηλ. αόρ. α' του *δέχομαι*, με μεταβολή του τόνου), «ρεζερβουάρ», μεγάλο δοχείο αποθήκευσης υγρών, στέρνα, σε Ηρόδ., Πλάτ.

δεξιά, Ἰων. -ιή (θηλ. του *δεξιός*), ἡ, **1.** δεξί χέρι, αντίθ. προς το *ἀριστερά*, σε Ομήρ. Ἰλ.· *ἐκ δεξιᾶς*, στο δεξί μέρος, σε Αριστοφ.· *ἐν δεξιᾷ ἔχειν τὰ οὖρεα*, έχει τα βουνά στα δεξιά του καθώς πηγαίνει, σε Ηρόδ.· *ἐν δ. λαβεῖν τὴν Σικελίαν*, στον ίδ.· ομοίως, *ἐν δ. ἐσπλέοντι*, στα δεξιά σου καθώς μπαίνεις, στον ίδ.· χρησιμ. στο καλωσόρισμα, στην υποδοχή, *δεξιὰν διδόναι*, χαιρετώ κάποιον τείνοντας, προσφέροντας το δεξί χέρι, σε Αριστοφ. **2.** το δεξί χέρι που δίνεται ως ένδειξη επικύρωσης ή σύναψης συνθήκης, *δεξιαὶ ἥς ἐπέπιθμεν*, σε Ομήρ. Ἰλ.· *δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες*, έχοντας ανταλλάξει αμοιβαίες διαβεβαιώσεις, έχοντας συνάψει ανακωχή, συνθήκη, σε Ξεν.· *δεξιὰς παρὰ βασιλέως φέρειν μή...*, φέρνει διαβεβαιώσεις ότι αυτός δεν θα..., στον ίδ.

Παρόλο που το *δεξιά* είναι φανερά το θηλ. του *δεξιός*, χρησιμ. πάντοτε ως ουσ. χωρίς το *χείρ*· αλλά, δ. *χείρ*, συναντάται σε Σοφ., Ευρ., Αριστοφ.

δεξί-μηλος, -ον (μήλον), αυτός που δέχεται πρόβατα ως θυσία, δηλ. πλούσιος, άφθονος στις θυσίες, σε Ευρ.

δεξιο-λάβος, ὁ (λαμβάνω), λογχηφόρος, τοξότης, δορυφόρος· στον πληθ., φρουροί, σωματοφύλακες, σε Κ.Δ.· άλλοι **δεξιο-βόλοι**, ακοντιστές.

δεξιόομαι, Επικ. γ' πληθ. *δεξιόωνται* όπως αν προερχόταν από *δεξιάομαι*· μέλ. -ώσομαι, αόρ. α' *έδεξιωσάμην*, αποθ. (*δεξιά*)· χαιρετώ κάποιον με το δεξί χέρι, καλωσορίζω, χαιρετίζω (πρβλ. **δείκνυμι** II)· με αιτ. προσ., σε Αριστοφ., Ξεν.· με δοτ. προσ., *δεξιούσθαι θεοῖς*, υψώνω το δεξί μου χέρι προς τους θεούς, αποτίνω φόρο τιμής σε αυτούς, σε Αισχύλ.· με αιτ. πράγμ., *ἄμυσιν δεξιούμενοι*, χαιρετίζουν κάποιον με το σήκωμα γεμάτων ποτηριών, σε Ευρ.· ο Πλάτ. έχει έναν αόρ. α' *δεξιωθῆναι*, με Παθ. σημασία.

δεξιός, -ά, -όν (δέχομαι), I. στο δεξί χέρι ή στη δεξιά πλευρά, Λατ. dexter, αντίθ. προς το *ἀριστερός*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *τὸ δ.* (ενν. *κέρας*), το δεξί μέρος του στρατού, σε Ξεν.· *ἐπίρρ. χρήσεις, ἐπὶ δεξιά, στα δεξιά, σε Όμήρ. Ιλ.· ἐπὶ δεξιόφιν* (Επικ. γεν.), προς τα δεξιά, στο *ιδ.*· *πρὸς δεξιά, σε Ηρόδ. II.* ευτυχής, αίσιος, ευοίωνος, αυτός που προμηνύει καλά, λέγεται για το πέταγμα των πουλιών, *δεξιὸς ὄρνις = αἰσίος*, σε Όμηρ. Αυτή η σημασία προήλθε από τους Έλληνες οίονοσκοπους που κοιτούσαν στο Βορρά, με αποτέλεσμα οι αίσιοι οίονοι που έρχονταν από την Ανατολή, να βρίσκονται στα δεξιά, ενώ οι δυσοίονοι από τη Δύση, να βρίσκονται στα αριστερά. **III.** μεταφ., έτοιμος, πρόθυμος, αντίθ. προς το *σκαιός* (απαίσιος, ολέθριος, απρόθυμος, Γαλλικά gauche)· λέγεται και για το μυαλό, τη νόηση, κοφτερός, οξύς, έξυπνος, ευφυής, πανούργος, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· *ἐπίρρ., δεξιῶς· υπερθ., δεξιώτατα*, σε Αριστοφ.

δεξιό-σειρος, ό, ζευγμένος με χαλινάρι στη δεξιά πλευρά, λέγεται για το τρίτο άλογο που υπήρχε εκτός του ζευγαριού αλόγων που συνηθίζοταν να υπάρχει· από όπου, γενικά, ζωηρός, θυμοειδής, ορμητικός, σε Σοφ.

δεξιότης, -ητος, ή (δεξιός), ικανότητα, έξυπνάδα, ευφυία, οξύνοια, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· αντίθ. προς το *άμαθία*, σε Θουκ.

δεξιόφιν, Επικ. γεν. του *δεξιός*.

δεξιόω, χρησιμ. μόνο ως αποθ. *δεξιόομαι*, βλ. αυτ.

δεξι-πύρος, -ον (πύρ), αυτός που υποδέχεται τη φωτιά, σε Ευρ.

δεξιτερός, -ή, -όν, ποιητ. τύπος του *δεξιός*, *δεξιός*, σε Όμηρ.· *δεξιτερή*, όπως το *δεξιτερά* (ενν. *χείρ*), δεξί χέρι, σε Όμήρ. Ιλ.· Επικ. δοτ. *δεξιτερήφι*, στο *ιδ.*

δεξιώμα, -ατος, τό (δεξιόομαι), =δεξιώσεις, επιβεβαίωση φιλίας, σε Σοφ.

δεξιώσεις, -εως, ή (δεξιόομαι), χειραψία, ασπασμός, χαιρετισμός, Λατ. ambitus, σε Πλούτ.

δέξο, προστ. Επικ. αόρ. β' του *δέχομαι*.

δέον, -οντος, τό, μτχ. ουδ. του απροσ. *δεῖ*, χρησιμ. ως ουσ.· οτιδήποτε δεσμευτικό, απαραίτητο, αναγκαίο, σωστό, σε Σοφ., Ξεν.· *τὰ δέοντα*, αυτά που είναι πρέποντα ή αναγκαία, χρειαζούμενα, δικαιώματα ή υποχρεώσεις, σε Θουκ. κ.λπ.· *έν δέοντι* (ενν. *καιρῶ*), στον σωστό χρόνο, Λατ. opportune, σε Ευρ.· *έν τῷ δέοντι*, σε Ηρόδ.· *εἰς τὸ δέον*, για έναν αναγκαίο σκοπό, επιδίωξη, σε περίπτωση ανάγκης, στον *ιδ.*· από όπου (στην Αθήνα), έκφραση για τα μυστικά κονδύλια· *εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα*, σε Αριστοφ.

δέος, γεν. δέους, τό· σπανίως στον πληθ., *δέη· I.* φόβος, τρόμος, έκπληξη, σε Όμηρ. κ.λπ.· *τεθνάναι τῷ δέει τινά*, τρέμουν μέχρι θανάτου ένα πρόσωπο, σε Δημ. **II.** σεβασμός, θαυμασμός, σε Αισχύλ. **III.** αιτία του φόβου, σε Όμήρ. Ιλ.· τρόπος πρόκλησης φόβου, μέσο εκφοβισμού, σε Θουκ.

δέπας, -αος, τό, πληθ., ονομ. *δέπᾱ·* Επικ. δοτ., *δεπάεσσι και δέपाσσι·* κύπελλο, κούπα, δισκοπότηρο, σε Όμηρ.

δερ-άγχη, ή (δέρη), περιλαίμιο, βρόχος, θηλιά, σε Ανθ.· **δερ-αγχής, -ές (άγχω),** πνιγνρός, στενός, σφικτός, στην *ιδ.*

δέραιον, τό (δέρη), περιδέραιο, κολιέ, σε Ευρ.· περιτραχήλιο, λαιμαριά, σε Ξεν.

δεραιο-πέδη, ή, κολάρο, περιλαίμιο, βρόχος, θηλιά, σε Ανθ.

δέρας, -ατος, τό, =δέρος, σε Ευρ.

δεράς, -άδος, ή, =δειράς, σε Σοφ.

δέργμα, -ατος, τό (δέρκομαι), ματιά, γρήγορο βλέμμα, σε Αισχύλ., Ευρ.

δέρη (όχι δερά), ή, Αττ. αντί *δειρή*, λαιμός, τράχηλος, σε Τραγ.

δερκιάομαι, ποιητ. αντί *δέρκομαι*, σε Ησίοδ.

δέρκομαι, Ἰων. γ' ενικ. παρατ. *δερκέσκετο*· παρακ. με ενεστ. σημασία *δέδορκα*, αόρ. β' *ἔδρακον*· επίσης αόρ. α' σε Παθ. μορφή *ἐδέρχθην*, ποιητ. *δέρχθην*· — αποθ., **1.** διαβλέπω, βλέπω καθαρά, σε Όμηρ.· *δεδορκώς*, αυτός που έχει όραση, που βλέπει, αντίθ. προς το *τυφλός*, σε Σοφ.· από όπου, είμαι, βρίσκομαι στη ζωή, είμαι ζωντανός, σε Όμηρ., Τραγ.· όπως το *βλέπω*, με ουδ. επίθ., *δεινόν, σμερδαλέον* δ., φαίνομαι φοβερός, σε Όμηρ. κ.λπ.· με σύστ. αντ., *πῦρ δεδορκώς*, βγάζοντας σπίθες από τα μάτια, σε Ομήρ. Οδ.· *Ἄρη δεδορκότων*, σε Αισχύλ.· *σκότον δεδ.*, είμαι τυφλός, σε Ευρ. **2.** με αιτ., κοιτάζω σε ή προς, σε Όμηρ., Αισχύλ.· ομοίως, *δείξ τινα*, σε Ευρ.· *κατά τι*, σε Αισχύλ.· γενικά, διακρίνω, βλέπω, αντιλαμβάνομαι, *κτύπον δέδορκα*, στον ιδ. **δέρμα, -ατος, τό (δέρω)**, **1.** δέρμα, πετσί, τομάρι, προβιά, λέγεται για τα ζώα, Λατ. *pellis*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *δέρμα κελαινόν*, λέγεται για την ασπίδα, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης λέγεται για επεξεργασμένα, κατεργασμένα δέρματα που προορίζονται για ασκιά ή φλασκιά, σε Ομήρ. Οδ.· χρησιμ. και για την εκδορά του ανθρωπίνου δέρματος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **2.** έπειτα, δέρμα κάποιου, Λατ. *cutis*, *περί τῷ δέρματι δεδοικέναι*, σε Αριστοφ.· το καβούκι της χελώνας, στον ιδ.

δερμάτινος, -η, -ον (δέρμα), αυτός που είναι φτιαγμένος από δέρμα, «πέτσινος», βύρσινος, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.

δέρων, Επικ. αντί *ἔδερον*, παρατ. του *δέρω*.

δέρος και δέρας, τό, ποιητ. αντί *δέρμα*, όμως μόνο στην ονομ. και αιτ., σε Ευρ.

δέρρις, -εως, ή (δέρος), δερμάτινο περίβλημα ή επένδυση· στον πληθ., παραπετάσματα δοράτων κρεμασμένα μπροστά από τα οχυρώματα (με σκοπό να εξασθενήσουν τη δύναμη των εχθρικών βελών, σε Θουκ.· πρβλ. [διφθέρα](#), κατεργασμένα δέρματα).

δέρτρον, τό (δέρω), υμένας γύρω από τα σπλάχνα, Λατ. *omentum*· *δέρτρον ἔσω δύνοντες*, μέχρι τα εντόσθια, σε Ομήρ. Οδ.

δέρω, Ἰων. **δείρω**, Αττ. επίσης (χάριν μέτρου) **δαίρω**, παρατ. *ἔδερον*, Επικ. *δέρον*, μέλ. *δερῶ*, αόρ. α' *ἔδειρα* — Παθ. μέλ. *δάρήσομαι*, αόρ. *ἐδάρην* [ᾶ], παρακ. *δέδαρμαι*· **I.** αφαιρώ το δέρμα, «γδέρνω», λέγεται για ζώα, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ἄσκον δεδάρθαι*, να εκδαρώ και το δέρμα μου να γίνει ασκί, σε Σόλωνα· ομοίως, *δερῶ σε θύλακον*, θα κάνω πουγκί από το δέρμα σου, σε Αριστοφ. **II.** επίσης (όπως λέξεις της αργκό, ξυλοφορτώνω ή μαυρίζω στο ξύλο), ξυλοκοπώ, δέρνω, μαστιγώνω, συνθλίβω, στον ιδ.

δέσμα, -ατος, τό (δέω), **I.** ποιητ. αντί *δεσμός*, δεσμά, αλυσίδες, σε Ομήρ. Οδ. **II.** το διάδημα του κεφαλιού, ταινία που δένεται στο κεφάλι, κεφαλόδεσμος, σε Ομήρ. Ιλ.

δεσμεύω, μέλ. -σω (δεσμός), βάζω σε δεσμά, φυλακίζω με αλυσίδες, σε Ομηρ. Ὑμν., Ευρ.· δένω, σφίγγω μαζί, δεματιάζω, όπως τα στάχυα στο δεμάτι, σε Ησίοδ.

δεσμέω, μέλ. -ήσω, = δεσμεύω, σε Κ.Δ.

δέσμιον, τό, = δεσμός, σε Ανθ.

δέσμιος, -ον και -α, -ον (δεσμός), Ι. δεσμευτικός· μεταφ., μαγευτικός, με γεν., ὕμνος δ. φρενῶν, σε Αισχύλ. **ΙΙ.** Παθ., δεσμευμένος, αιχμάλωτος, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.

δεσμός, ό, πληθ. δεσμά όπως επίσης και δεσμοί (δέω), **1.** οτιδήποτε προορίζεται για συγκόλληση, σύνδεση, δέσιμο, σε Όμηρ. κ.λπ.· καπίστρι, σε Ομήρ. Ιλ.· карабόσχοινο της άγκυρας, σε Ομήρ. Οδ.· ιμάντας της πόρτας, στο ιδ.· ιμάντας του ζυγού, σε Ξεν. **2.** στον πληθ., δεσμά, αλυσίδες, σε Αισχύλ., Θουκ.· στον ενικ. περιληπτικά, δεσμά, φυλάκιση, εγκλεισμός σε φυλακή, δεσμοκτήριο, σε Ηρόδ. κ.λπ.

δεσμο-φύλαξ[ύ], -ακος, ό, ή, δεσμοφύλακας, σε Λουκ.

δεσμώω, μέλ. -ώσω = δεσμεύω.

δέσμωμα, -ατος, τό, δεσμός, δεσμά, σε Αισχύλ.

δεσμοκτήριον, τό (δεσμώω), φυλακή, ειρκτή, σε Ηρόδ., Θουκ.

δεσμώτης, -ου, ό (δεσμώω), Ι. φυλακισμένος, αιχμάλωτος, σε Ηρόδ., Αττ. **ΙΙ.** ως επιθ., αλυσοδεμένος, σιδηροδέσμιος, δεσμευμένος, σε Αισχύλ.· θηλ. δεσμῶτις, σε Σοφ.

δεσπόζω, μέλ. -όσω, απαρ. αόρ. α' δεσπόσαι· **1.** απόλ., είμαι κυρίαρχος, άρχοντας ή αφέντης, κερδίζω την αρχηγία, υπερέχω, σε Αισχύλ., Πλάτ. **2.** με γεν., είμαι κύριος ή αφέντης κάποιου, σε Ομηρ. Ὑμν., Ηρόδ. κ.λπ.· δεσπόζειν φόβης, είμαι κύριος, σε Αισχύλ.· μεταφ., κατέχω το θέμα σε βάθος, δ. λόγου, στον ιδ. **3.** με αιτ., εξασκώ εξουσία πάνω σε κάτι, σε Ευρ.

δέσ-ποινα, ή, θηλ. του δεσπότης, **1.** κυρία, αρχόντισσα, οικοδέσποινα του σπιτιού, Λατ. hera, λέγεται για την Πηνελόπη, σε Ομήρ. Οδ. **2.** στην Αττ., λέγεται για τις θεές, όπως η Άρτεμις, σε Σοφ.· η Περσεφόνη, σε Πλάτ.

δεσποσύνη, ή (δεσπότης), = δεσποτεία, σε Ηρόδ.

δεσπόσυνος, -ον και -η, -ον (δεσπότης), Ι. αυτός που ταιριάζει στον κύριο ή τον άρχοντα, σε Ομηρ. Ὑμν., Αισχύλ.· δ'ανάγκαι, αυθαίρετη εξουσία, διακυβέρνηση, στον ιδ. **ΙΙ.** ως ουσ. = δεσπότης, σε Τυρτ.

δεσποτεία, ή (δεσπότης), 1. εξουσία αφέντη πάνω στους δούλους ή σχέση αφέντη με τους δούλους, σε Αριστ. **2.** απόλυτη αρχή, απολυταρχία, εξουσία, δεσποτισμός, σε Ισοκρ.

δεσποτέω, μέλ. -ήσω, = δεσποζώ, με γεν., σε Πλάτ.· — Παθ., κυβερνούμαι δεσποτικά, σε Αισχύλ., Ευρ.

δεσ-πότης, -ου, ό, κλητ. **δέσποτᾱ, Ι. 1.** αφέντης, άρχοντας, κύριος του σπιτιού, ιδιοκτήτης, οικοδεσπότης, Λατ. herus, dominus, σε Αισχύλ., κ.λπ. κυρίως σε σχέση με τους δούλους, ώστε η προσφώνηση ενός δούλου προς τον κύριό του ήταν, ὦ δέσποτ' ἄναξ ή ὦναξ δέσποτα, σε Αριστοφ. **2.** λέγεται για τους Ασιάτες άρχοντες, δεσπότης, τύραννος, απόλυτος μονάρχης, αυθέντης, δυνάστης, του οποίου οι υπήκοοι είναι δούλοι, σε Ηρόδ., Θουκ.· ο πληθ. χρησιμ. από τους ποιητές για μεμονωμένα πρόσωπα, όπως τύραννοι, σε Αισχύλ. **3.** λέγεται για τους θεούς, σε Ευρ., Ξεν. **ΙΙ.** γενικά, ιδιοκτήτης, κύριος, αφέντης, κάτοχος, κώμου, σε Αισχύλ., Σοφ. (η κατάληξη -πότης προέρχεται πιθ. από την ίδια ρίζα όπως το πόσις, και Λατ. pot-is, pot-iog· το δεσ- είναι αμφίβ.).

δεσποτικός, -ή, -όν (δεσπότης), I. αυτός που ανήκει ή χαρακτηρίζει τον αφέντη, *δεσποτικάι συμφοραί*, δυστυχίες που προκύπτουν στον αφέντη κάποιου, σε Ξεν. **II.** λέγεται για πρόσωπα, επιρρεπής προς την τυραννική συμπεριφορά, δυναστικός, τυραννικός, δεσποτικός, σε Πλάτ.

δεσπότης, ή, =δέσποινα, αιτ. *δεσπότην*, σε Σοφ., Ευρ.· δοτ. *δεσπότιδι*, σε Ανθ.

δεσποτικός, ό, υποκορ. του *δεσπότης*, σε Ευρ.

δετή, ή (κυρίως θηλ. του *δετός*, ενν. *λαμπάς*), ξύλα σε δεσμίδες, δάδα από συνενωμένως πυρσούς, πυρσός, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ.

δευήσεσθαι, Επικ. απαρ. Μέσ. μέλ. του *δεύω*, επιθυμώ, έχω ανάγκη, θέλω, χρειάζομαι.

δεῦμα, -ατος, τό (δεύω), αυτό που είναι βρεγμένο, μούσκεμα, *δεύματα κρεῶν*, βραστό κρέας, σε Πίνδ.

δεύομαι, Επικ. αντί *δέομαι*· βλ. [δεύω](#) B.

δεῦρο, επιτετ. στην Αττ. *δευρί*, επίρρ.· **I. 1.** τόπου, εδώ, προς τα εδώ, Λατ. *huc*, με ρήματα που δηλώνουν κίνηση, σε Όμηρ. κ.λπ.· με ρήματα που δηλώνουν στάση (έχω έρθει εδώ και) είμαι εδώ, σε Σοφ. **2.** χρησιμ. για να φωνάξουμε κάποιον, εδώ! *ἀπ' εδώ! έλα!*, Λατ. *adesdum*, *ἄγε δεῦρο, δεῦρ' ἄγε, δεῦρ' ἴθι, δευρ' ἴτω*, πάντοτε με ρήμα στον ενικ. (το *δεῦτε* χρησιμ. με ρήμα στον πληθ.), σε Όμηρ.· αλλά με πληθ. στους Τραγ. **3.** χρησιμ. σε επιχειρήματα, *μέχριδ. τοῦ λόγου*, μέχρι του συγκεκριμένου σημείου της υπόθεσης, σε Πλάτ. **II.** χρόνου, μέχρι τώρα, μέχρι στιγμής, έως τώρα, σε Τραγ., Πλάτ.· επίσης, *δεῦρ' αἰεί*, σε Ευρ. (άγν. προέλ.).

Δεύς, Αιολ. αντί *Ζεύς*.

δευσο-ποιός, -όν (δεύω, ποιέω), διαποτισμένος, ανεξίτηλα βαμμένος, λέγεται για χρώματα, σε Πλάτ., Λουκ.

δεύτατος, -η, -ον, υπερθ. του *δεύτερος*, έσχατος, τελευταίος, σε Ομήρ. Ιλ.

δεῦτε, επίρρ., ως πληθ. του *δεῦρο*, σ' αυτό το μέρος! εδώ! εμπρός! ελάτε εδώ!, όπως ακριβώς το *δεῦρο*, με πληθ. προστ., *δεῦτ' ἄγετ'*, σε Ομήρ. Ιλ.· *δεῦτε φίλοι*, στο ίδ.· *δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες*, σε Ομήρ. Οδ.

δευτερ-ἄγωνιστής, -οῦ, ό, ηθοποιός που υποδύεται μέρη δεύτερης αζίας· μεταφ., κάποιος που υποστηρίζει αυτά που έχει πει ο προηγούμενος ρήτορας, σε Δημ.

δευτεραῖος, -α, -ον (δεύτερος), στη δεύτερη ημέρα, σε συμφωνία με το υποκ. του ρήματος, *δευτεραῖος ἦν ἐν Σπάρτῃ*, σε Ηρόδ.· αλλά, επίσης, *τῇ δευτεραίῃ* (ενν. *ἡμέρᾱ*), στον ίδ.

δευτερεῖα (ενν. *ἄθλα*) **τά**, δεύτερο βραβείο σε ένα διαγωνισμό· από όπου, δεύτερη θέση ή σειρά, *δ. νέμειν τινί*, σε Ηρόδ.

δευτερεύω, μέλ. -σω (*δεύτερος*), έρχομαι δεύτερος, *δευτ. τινί*, είμαι δεύτερος σε σχέση με..., σε Πλούτ.

δευτερό-πρωτονσάββατον, τό, πρώτο Σάββατο μετά τη δεύτερη ημέρα της εορτής των Αζύμων ή το πρώτο Σάββατο του δεύτερου χρόνου (δηλ. του επομένου έτους μετά το σαββατικό έτος), σε Κ.Δ.

δεύτερος, -α, -ον, δεύτερος, συγκρ. του *δύο*· **I. 1.** ως προς την τάξη, σειρά, λέγεται για κάποιον που έρχεται δεύτερος σε έναν αγώνα, σε Ομήρ. Ιλ.· στην Αττ. μαζί με το άρθρο, *ό δεύτερος*, σε Σοφ. κ.λπ.· *αἱ δεύτεραι φροντίδες*, δεύτερες σκέψεις, σε Ευρ.· παροιμ., *τὸν δ. πλοῦν*, δοκιμάζω τον επόμενο καλύτερο τρόπο, σε Πλάτ. **2.** λέγεται για χρόνο, *δευτέρῃ ἡμέρῃ*, την επόμενη μέρα, σε Ηρόδ.· με γεν., *ἐμεῖο δεύτερος*, μετά τη σειρά μου, μετά από 'μένα, σε Ομήρ. Ιλ.· *δευτέρῳ ἔτει τούτων*, στον επόμενο χρόνο, μετά από τον παρόντα χρόνο, σε Ηρόδ.· στο ουδ. ως επίρρ., *δεύτερον αἶ, δεύτερον αὐτίς*, δεύτερον,

έπειτα, κατόπιν, για δεύτερη φορά, σε Όμηρ., Αττ.· στον Πεζό λόγο επίσης, *δεύτερα*· με άρθρο, *τὸ δεύτερον*, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· *τὰ δεύτερα*, σε Θουκ.· *ἐκ δευτέρου*, για δεύτερη φορά, σε Κ.Δ. **II. 1.** σε σχέση με ταξινόμηση, κατάταξη, δεύτερος, *δ. μετ' ἐκεῖνον*, σε Ηρόδ.· με γεν., *δευτέρος οὐδενός*, ασύγκριτος, αυτός που δεν συγκρίνεται με κανέναν, ανώτερος απ' τον καθένα, στον ίδ.· *ἡγεῖσθαι δεύτερον*, θεωρώ κάτι κατώτερης αξίας, δευτερεύον, σε Σοφ. **2.** δεύτερος από δύο, *δευτέρη αὐτή*, αυτή μαζί με κάποια άλλη, σε Ηρόδ. **III.** ως ουσ., *δεύτερα, τά,* = *δευτερεῖα*, δεύτερο βραβείο ή δεύτερη θέση, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

δεύω (Α), παρατ. *ἔδευον*, Επικ. *δεῶν*, Ιων. *δεύεσκον*, μέλ. *δέυσω*, αόρ. *ἀ' ἔδευσα* — Παθ. αόρ. *ἀ' ἐδέυθην*, παρακ. *δέδευμαι*. **I. 1.** υγραίνω, βρέχω, διαποτίζω, σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., *πτερὰ δέυεται ἄλμη*, βρέχει τα φτερά του μέσα στην αρμύρα, σε Ομήρ. Οδ. **2.** αναμειγνύω ένα στερεό υλικό με ένα υγρό, έτσι ώστε να γίνει κατάλληλο προς ζύμωμα, *δ. ἄρτον ὕδατι*, σε Ξεν. **II.** μτβ., κάνω κάτι να χυθεί, χύνω, *αῖμα*, σε Σοφ.

δεύω (Β), μέλ. *δενήσω*, Αιολ. και Επικ. αντί *δέω*. **I.** αποτυγχάνω, έχω ἔλλειψη, ανάγκη, χρειάζομαι· *ἐδέυησεν ἰκέσθαι*, απέτυχε, δεν κατόρθωσε να φτάσει, σε Ομήρ. Οδ. **II. 1.** ως αποθ., **δεύομαι**, μέλ. *δενήσομαι*, = Αττ. *δέομαι*, αισθάνομαι την ἔλλειψη ή την απώλεια ενός πράγματος, βρίσκομαι σε ἔλλειψη ενός πράγματος, στερούμαι, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.· βρίσκομαι σε ανάγκη ενός πράγματος, έχω την ανάγκη, χρειάζομαι, *βάκτρον*, σε Ευρ. **2.** βρίσκομαι σε ἔλλειψη, ἔνδεια, ανεπάρκεια ενός πράγματος, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., *δενόμενος*, ευρισκόμενος σε ανάγκη, άπορος, στο ίδ. **3.** με γεν. προσ., είμαι κατώτερος σε σχέση με, σε Όμηρ.

δέφω, μέλ. -*ψω*, μαλακώνω κάτι δουλεύοντάς το με το χέρι, σε Αριστοφ.

δέχεται, Επικ. γ' πληθ. αορ. β' του *δέχομαι*.

δεχ-ήμερος, -ον (ήμέρα), δεκαήμερος, αυτός που διαρκεί δέκα ημέρες· *ἐκεχειρία δεχ.*, ανακωχή που ορίζεται με προθεσμία δέκα ημερών, σε Θουκ.· *σπονδαὶ δεχ.*, στον ίδ.

δέχθαι, απαρ. Επικ. αορ. β' του *δέχομαι*.

δέχνυμαι, ποιητ. αντί *δέχομαι*, σε Ανθ.

δέχομαι, Ιων. και Αιολ. **δέκομαι**, μέλ. *δέζομαι*, Επικ. *δεδέζομαι*, αόρ. *ἀ' ἐδεζάμην* και *ἐδέχθην*, παρακ. *δέδεγμαι*, Επικ. γ' πληθ. *δειδέχεται*, υπερσ. -*ατο*, υπερσ. *ἐδεδέγμην*· υπάρχουν επίσης αρκετοί τύποι ενός Επικ. αορ. β' *ἐδέγμην*, βλ. γ' ενικ. *ἔδεκτο* ή *δέκτο*, γ' πληθ. *δέχεται*, προστ. *δέξο*, απαρ. *δέχθαι*, μτχ. *δέγμενος*. **I. 1.** λέγεται για πράγματα, ως αντικ., παίρνω, αποδέχομαι, παραλαμβάνω αυτό που προσφέρεται, Λατ. *accipere*, σε Όμηρ. κ.λπ.· *δ. τί τινι*, αποδέχομαι, λαμβάνω κάτι από τα χέρια ενός άλλου, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης *τί τινος*, στο ίδ.· *τι παρά τινός*, σε Όμηρ.· *τι ἔκ τινος*, σε Σοφ.· αλλά επίσης, *δ. τί τινος*, παίρνω αντάλλαγμα για...· *χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο*, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, *μᾶλλον δ.*, με απαρ., προτιμώ, επιλέγω, να κάνω ή να είμαι, σε Ξεν.· και χωρίς το *μᾶλλον*, *οὐδεὶς ἂν δέξαιτο φεύγειν*, σε Θουκ. **2.** αποδέχομαι, εγκολπώνομαι, συνομολογώ, σε Ομήρ. Ιλ.· *δ. τὸν οἰωνόν*, αποδέχομαι, χαιρετίζω, καλωσορίζω τον οἰωνό, σε Ηρόδ. κ.λπ.· αποδέχομαι ή επιδοκιμάζω, αποδεικνύω, *τοὺς λόγους, τὴν ζυμμάχην*, στον ίδ., σε Θουκ. **3.** απλώς, δίνω ακρόαση, προσοχή σε, ακούω, Λατ. *accipere*, σε Ευρ., Θουκ. **4.** θεωρώ ως..., *μηδὲ συμφορὰν δέχου τὸν ἄνδρα*, σε Σοφ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα, *δέχομαι φιλόξενα*, περιποιούμαι, υποδέχομαι, σε Όμηρ., Αττ. **2.** χαιρετώ, ασπάζομαι, προσκυνώ, σε Ομήρ. Ιλ.· *δ. τινα ζῦμμαχον*, αποδέχομαι, αναγνωρίζω ως σύμμαχο, σε Θουκ. **3.** υποδέχομαι ως εχθρό, *δέχομαι την*

επίθεση κάποιου, Λατ. *excipere*, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για κυνηγό που παραμονεύει το θήραμα ή για άγριο κάπρο που περιμένει τους κυνηγούς, στο ίδ.· *τοὺς πολέμους δ.*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **4.** περιμένω, αναμένω, προσδοκῶ, με αιτ. και απαρ., μέλ., σε Ομήρ. Οδ.· ή με αιτ., περιμένω για, στο ίδ.· *μηδὲ συμφορὰν δέχου τὸν ἄνδρα*, να μην περιμένεις αυτός να γίνει, σε Σοφ. **III.** απόλ., ακολουθῶ, διαδέχομαι, *δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ*, σε Ιλ.· *ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται ἄθλος*, σε Ησίοδ.· λέγεται για τοποθεσίες, *Ἀρτεμίσιον δέκεται*, σε Ηρόδ.

δέψω, αόρ. *ἀ' ἐδέψησα*, όπως αν προερχόταν από *δεψέω* (*δέφω*), κατεργάζομαι ή μαλάσσω ένα πράγμα μέχρι να μαλακώσει· *κηρὸν δεψήσας*, σε Ομήρ. Οδ.· *δέψει τὸ δέρμα*, σε Ηρόδ.

δέω (A), προστ., γ' πληθ. *δεόντων*, μέλ. *δήσω*, αόρ. *ἀ' ἔδησα*, Επικ. *δήσα*, παρακ. *δέδεκα* ή *δέδηκα* — Μέσ. αόρ. *ἀ' ἐδησάμην*, Επικ. γ' ενικ. *δησάσκειο* — Παθ. μέλ. *δεθήσομαι* και *δεδήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐδέθην*, παρακ. *δέδεμαι*, υπερσ. *έδεδέμην*, Επικ. γ' ενικ. *δέδετο*, Ιων. γ' πληθ. *έδεδέατο*· **I. 1.** δένω, σφίγγω, δεσμεύω, *δεσμῶτινα δησαι*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· με αιτ. μόνο, φυλακίζω, βάζω σε δεσμά, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **2.** μεταφ., περιορίζω, δεσμεύω, επιβάλλω σιωπή, *γλῶσσα δέ οἱ δέδεται*, σε Θέογν.· *ψυχὰ δέδεται λύπη*, σε Ευρ. **3.** με γεν., αφήνω ή εμποδίζω κάποιον από κάτι, *ἔδησε κελεύθου*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** Μέσ., δένω, βάζω πάνω μου (πρβλ. [ὑποδέω](#)), *ποσσὶ δ' ὑπαὶ ἐδήσατο πέδιλα*, τα έδεσε πάνω στα πόδια του, σε Ομήρ. Ιλ.· και στην Παθ., *περὶ κνήμησι κνημίδας δέδετο*, είχε περικνημίδες δεμένες γύρω από τα πόδια του, σε Ομήρ. Οδ.

δέω (B), μέλ. *δεήσω*, αόρ. *ἀ' ἐδέησα*, Επικ. *ἔδησα* ή *δήσα*, παρακ. *δεδέηκα* — Μέσ. μέλ. *δεήσομαι* και *δεηθήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐδεήθην*, παρακ. *δεδέημαι*· **I.** έχω έλλειψη, στερούμαι, έχω ανάγκη από, χρειάζομαι πράγμα ή πρόσωπο, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν.· *πολλοῦ δέω*, απέχω πολύ, δηλ. είμαι μακριά από· με απαρ., *πολλοῦ δέω ἀπολογεῖσθαι*, απέχω πολύ από το να υπερασπίσω τον εαυτό μου, σε Πλάτ.· *μικροῦ ἔδεον εἶναι*, σε Ξεν.· και απόλ., *πολλοῦ γε δέω*, απέχω πολύ, σε Πλάτ.· *τοῦ παντὸς δέω*, σε Αισχύλ.· βλ. [δεῖ](#) II· ομοίως, στη μτχ., *δουὶν δέοντα τεσσεράκοντα*, σαράντα πλην δύο, τριάντα οκτώ, σε Ηρόδ.· *ἐνὸς δέον εἴκοστὸν ἔτος*, το 20ό έτος πλην ένα, το 19ο, σε Θουκ. **II.** ως αποθ., *δέομαι*, μέλ. *δεήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐδεήθην*· **1.** βρίσκομαι σε ανάγκη ή έλλειψη, χρειάζομαι, *κάρτα δεόμενος*, σε Ηρόδ.· χρειάζομαι ένα πρόσωπο ή πράγμα, με γεν., στον ίδ., σε Σοφ.· *οὐδὲν δέομαί τινος*, δεν τον χρειάζομαι καθόλου, δεν έχω την ανάγκη του, σε Θουκ.· με απαρ., *τοῦτο ἔτι δέομαι μαθεῖν*, σε Πλάτ. **2.** ζητώ κάτι από κάποιον, με διπλή γεν. πράγμ. και προσ., σε Ηρόδ., Θουκ.· επίσης, *τοῦτο δέομαι ὑμῶν*, σε Πλάτ.· και με σύστ. αιτ., *δέημα* ή *δέησιν δεῖσθαι* τινος, σε Αριστοφ. κ.λπ.· σπανίως με γεν. προσ. μόνο, *δεηθεῖς ὑμῶν*, έχοντας ζητήσει μια χάρη από εσάς, σε Δημ.· με γεν. προσ. και απαρ., παρακαλῶ κάποιον να κάνει κάτι, σε Ηρόδ., Πλάτ. [ο Αιολ. τύπος *δεύω* (βλ. [δεύω](#) B), αποδεικνύει ότι ήταν $\sqrt{AEF}$].

δή, μόριο που χρησιμ. για να προσδώσει μεγαλύτερη σαφήνεια στη λέξη ή λέξεις τις οποίες επηρεάζει (πιθ. συντετμ. τύπος του *ἥδη*, Λατ. *jam*), πράγματι, ακριβῶς, βέβαια, αληθινά, τώνοντι. **I. 1.** Χρήση του *δή* με απλές λέξεις: **1.** μετά από επίθ., *οἶος δή, μόνος δή*, ολομόναχος, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· ιδίως, ως δηλωτικό μεγέθους, *μέγας δή, μικρὸς δή* κ.λπ.· συχνά με υπερθ., *μέγιστος δή, κράτιστος δή*, αρκετά μεγαλύτερος, ομολογουμένως ο καλύτερος, σε Θουκ.· επίσης με αριθμητικά, *ὀκτὼ δὴ προέηκα οἴστους*, έχω εκτοξεύσει οκτώ ατόφια βέλη, σε Ομήρ. Ιλ.· *εἷς δή*, ένας μονάχα, σε Ευρ. κ.λπ. **2.** μετά από επιρρ., *πολλάκις δή*, πολλές φορές, συχνά, συχνά ως τώρα, Λατ. *jam saepe*, σε Ομήρ.

Ιλ.· ὁπὲρ δὲ δὴ, εντελῶς αργά, στον ιδ.· νῦν δὴ, τώρα πλέον, σε Ξεν. κ.λπ.· τότε δὴ, ακριβῶς εκείνο τον καιρό, σε Θουκ.· αὐτίκα δὴ μάλα, την ίδια ακριβῶς στιγμή, συγχρόνως, σε Πλάτ.· επίσης, ναι δὴ, ναι πράγματι, σε Ομήρ. Ιλ.· οὐ δὴ, φυσικά, βεβαίως ὄχι, σε Σοφ.· **3.** με ρήματα, δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσι, γιατί πράγματι, αλήθεια τον είδα, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** με κύρια ουσ., ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο..., στο Ἄργος λοιπόν έφτασαν, σε Ηρόδ.· τέλος δὴ, το πλήρες τέλος του, σε Αισχύλ.· ειρων., Λατ. scilicet, εἰσήγαγε τὰς ἐταιρίδας δὴ, τις προσποιούμενες τις εταίρες, σε Ξεν. **5.** με αντων., για να προσδώσει έμφαση· ἐμὲ δὴ, ένας άνδρας ὅπως εγώ, σε Ηρόδ.· σὺ δὴ, εσύ ξεχωριστά απ' όλους τους άλλους, εσύ προπάντων, στον ιδ.· οὗτος δὴ, αυτός και κανείς άλλος, στον ιδ.· ὅς δὴ, που ξεκάθαρα, σε Ομήρ. Ιλ.· με αόρ. αντων., ἄλλοι δὴ, ἄλλοι θα είναι αυτοί οι οποίοι θα μπορέσουν, στον ιδ.· δὴ τις, κάποιος ή κάποιος άλλος, Λατ. nescio quis, σε Πλάτ.· δὴ τι, με κάθε τρόπο, ὅπως και να είναι, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **II.** Χρήση του δὴ με ολόκληρες προτάσεις: **1.** για να συνεχίσει την αφήγηση, έπειτα λοιπόν, κατόπιν, μετά ακολουθῶς, τότε· τότε μὲν δὴ ἡσυχίην εἶχε, σε Ηρόδ.· σε ανακεφαλαιῶσεις, τοιαῦτα μὲν δὴ ταῦτα, Λατ. haec hactenus, σε Αισχύλ. **2.** χρησιμ. για συμπεράσματα, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ιδίως, για να εκφράσει το απροσδόκητο· καὶ σὺ δὴ, ὥστε λοιπόν και εσύ επίσης!, σε Αισχύλ. **3.** με προστ. και υποτ., ἐννοεῖτε γὰρ δὴ, γιατί έχετε μόνο στο μυαλό, σε Ξεν.· ομοίως, ἄγε δὴ, φέρε δὴ, ἴθι δὴ, σκόπει δὴ κ.λπ. **4.** γε δὴ, για δήλωση του πιο σημαντικού, μετὰ ὅπλων γε δὴ, προπάντων με ὅπλα, σε Θουκ.· μή τί γε δὴ, χωρίς να αναφέρω, χωρίς να κάνω λόγο, σε Δημ. **5. α)** καὶ δὴ, και επιπλέον, και μάλιστα, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, ἐς Αἴγυπτον ἀπῖκετο, καὶ δὴ καὶ ἐς Σάρδεις, έφτασε στην Αίγυπτο, και επιπλέον και στις Σάρδεις σε Ηρόδ.· ἰσχύς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δὴ, και πάνω απ' όλα ο πλούτος, σε Πλάτ. **β)** καὶ δὴ, βρίσκεται επίσης σε αποκρίσεις: βλέπον κάτω, απάντηση, καὶ δὴ βλέπω, καλά, κοιτάζω, σε Αριστοφ. **γ)** σε υποθέσεις, καὶ δὴ δέδεγμαι, και τώρα υποθέσε ότι έχω δεχτεί, σε Αισχύλ.

δηάλωτος, -ον, συνηρ. αντί **δηϊάλωτος**.

δήγμα, -ατος, τό (δάκνω), δάγκωμα, τσίμπημα, κέντρισμα, σε Ξεν.· μεταφ., δ.λύπης, σε Αισχύλ.

δηγμός, ὁ (δάκνω), ενέργεια του τσιμπήματος, δάγκωμα· στον πληθ., καυστικά, δηκτικά μέσα, σε Πλούτ.

δηθά, Επικ. επίρρ., = δὴν, για μεγάλο χρονικό διάστημα, πολύ καιρό, Λατ. diu, σε Ομήρ.

δῆθεν, επίρρ., επιτετ. τύπος του δὴ, πραγματικά, πράγματι, αλήθεια· τί δὴ ἀνδρωθέντες δῆθεν ποιήσουσι; τί θα πράξουν έπειτα, όταν θα έχουν πράγματι γίνει άντρες;, σε Ηρόδ.· επίσης επεξηγηματικός, Λατ. videlicet, δηλαδή, σε Αισχύλ., Ευρ.· ειρων., Λατ. scilicet, για να δηλώσει πως κάτι δεν είναι αληθές, «τάχα»· οἱ μιν ἡθέλησαν ἀπολέσαι δῆθεν, ὅπως αυτός προσποιούνταν, σε Ηρόδ.· φέροντες ὡς ἄγρην δῆθεν, στον ιδ.

δηθύνω[υ], μέλ. -ῦνῶ, (δηθά), αργοπορώ, βραδύνω, καθυστερώ, σε Ομήρ. Ιλ.

δηϊ-άλωτος, -ον (δηΐος, άλῶναι), νικημένος από τον αντίπαλο, αιχμάλωτος, σε Ευρ.· συνηρ. **δηάλωτος**, σε Αισχύλ.

Δηϊ-άνειρα, ἡ (δηΐος, ἀνήρ), αυτή που καταστρέφει το σύζυγό της, η γυναίκα του Ηρακλή· το όνομά της εκφράζει το μύθο γύρω από τον θάνατό του, σε Σοφ.

δήϊος, -η, -ον, Επικ. και Ιων. αντί **δαΐιος**.

δηϊότης, -ῆτος, ἡ, ο αγώνας της μάχης, μάχη, ο αγώνας του θανάτου, ο θάνατος, σε Ομήρ.

δηϊόω, Επικ. γ' πληθ. ευκτ. *δηϊόωεν*, μτχ. *δηϊόων*, Αττ. ενεστ., **δηῶ**, *δηοῦμεν*, -οὔτε, παρατ. *ἐδήουν*, Ιων. *ἐδηϊουν* ή *ἐδήουν*, Επικ. *δήουν*, μέλ. *δηώσω*, αόρ. α' *ἐδήωσα* — Παθ. αόρ. α' *ἐδηϊώθην*, παρακ. *δεδήωμαι* (*δηϊός*),· **I**. κόβω, σφαγιάζω, σκοτώνω, σε Ομήρ. Ιλ.· *τεμαχίζω*, στο ιδ.· λέγεται για άγρια θηρία, κατασπαράζω, ξεσχίζω, στο ιδ.· *τὸν πάγονα δεδηωμένος*, έχοντας αποκομμένο το σαγόνι του, σε Λουκ. **II**. ερημώνω ή καταστρέφω μια περιοχή, ερειπώνω, σε Ηρόδ., Θουκ.· *ἄστν δηώσσειν πυρί*, σε Σοφ.

δηκτήριος, -ον (**δάκνω**), αυτός που τσιμπά, ενοχλητικός, βασανιστικός, με γεν., σε Ευρ.

δήκτης, -ου, ό (**δάκνω**), αυτός που δαγκώνει, που τσιμπά, σε Ανθ.

δηκτικός, -ή, -όν (**δάκνω**), ικανός να δαγκώνει, αυτός που έχει κεντρί, που κεντρίζει, ερεθιστικός, δριμύς, οξύς, καυστικός, σε Λουκ.

δηλαδή ή δηλαδή, επίρρ., αρκετά καθαρά, πασίδηλα, ξεκάθαρα, εμφανέστατα, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· επίσης ειρων., *προφάσιος τήσδε δηλαδή*, με αυτή «τάχα» την πρόφαση, σε Ηρόδ.· σε απαντήσεις, ναι, φυσικά, βεβαίως, εννοείται, σε Αριστοφ.

δηλέομαι, Δωρ. **δᾶλ-**, μέλ. -ήσομαι, αόρ. α' *ἐδηλησάμην*, παρακ. *δεδήλημαι*, συγχρόνως με Ενεργ. και Παθ. σημασία· απόθ.· **I**. λέγεται για πρόσωπα, βλάπτω, πληγώνω, εξαπατώ, σε Όμηρ.· *μή με δηλήσεται* (Επικ. αντί -ηται), σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως στον Ηρόδ.· βλάπτω με μαγικά φίλτρα, σε Θεόκρ. **II**. λέγεται για πράγματα, καταστρέφω, ξοδεύω, σπαταλώ, *καρπὸν ἐδηλήσαντ'*, σε Ομήρ. Ιλ.· *γῆν δηλησάμενος*, σε Ηρόδ.· ιδίως, στη φράση, *ὄρκια δηλήσασθαι*, παραβιάζω μια ανακωχή, σε Ομήρ. Ιλ. **2**. απολ., εξαπατώ, είμαι βλαπτικός, σε Όμηρ. (αμφίβ. προέλ.).

δήλημα, -ατος, τό, βλάβη, φθορά, όλεθρος, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.

δηλήμων, -ον, γεν. -ονος, επιβλαβής, ολέθριος, φθοροποιός, καταστροφικός· *βροτῶν δηλήμονα*, καταστρεπτικά για αυτούς, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀνθρώπων οὐ δηλήμονες*, που δεν προκαλούν στους ανθρώπους καμία βλάβη, σε Ηρόδ.

δηλήσεται, Επικ. αντί -ηται, γ' ενικ. αόρ. α' του *δηλέομαι*.

δήλησις, -εως, ή (**δηλέομαι**), βλάβη, καταστροφή, φθορά, σε Ηρόδ.

δηλητήρ, -ήρος, ό (**δηλέομαι**), εξολοθρευτής, καταστροφέας, σε Επικ., Όμηρ.

Δήλιος, -α, -ον και -ος, -ον (**Δήλος**),· **I**. Δήλιος, σε Τραγ. κ.λπ.· *ό Δ.*, όνομα του Απόλλωνα, σε Σοφ. κ.λπ.· **Δήλιος, ό**, Δήλιος, σε Ηρόδ. κ.λπ.· θηλ.

Δηλιάς, -άδος, ή, γυναίκα από τη Δήλο, σε Όμηρ. Ύμν., Ευρ. **II**. **Δηλιάς** (ενν. ναῦς), το καράβι από τη Δήλο, το οποίο έστελναν οι Αθηναίοι κάθε τέσσερα χρόνια σε ανάμνηση του Θησέα, σε Πλάτ. **III**. *τὰ Δήλια* (ενν. *ιέρα*), η ανά τέσσερα χρόνια τελούμενη γιορτή του Απόλλωνα στη Δήλο, σε Θουκ.

Δηλογενής, -ές (γίγνομαι), γεννημένος στη Δήλο, σε Σίμωνα.

δήλομαι, Δωρ. αντί *βούλομαι*, σε Θεόκρ.

δηλον-ότι, δηλ. *δηλόν (έστιν) ὅτι*, χρησιμ.: **I**. **1**. παρενθετικά, αρκετά καθαρά, εμφανώς, σαφώς, σε Πλάτ. κ.λπ. **II**. επεξηγηματικά, δηλαδή, κυρίως, Λατ. *scilicet*, στον ιδ., σε Ξεν.

δηλο-ποιέω, μέλ. -ήσω, καθιστώ κάτι σαφές, ευκρινές, ξεκαθαρίζω, σε Πλούτ.

Δήλος, ή, Δήλος, ένα από τα νησιά των Κυκλάδων, τόπος γέννησης του Απόλλωνα και της Άρτεμης, σε Ομήρ. Οδ.· ονομάζεται επίσης *Όρτυγία* (πιθ. από το *δήλος*, εξαιτίας του μύθου ότι έγινε ορατή όταν αναδύθηκε από τη θάλασσα).

δήλος, -η, -ον και -ος, -ον, Επικ. **δέελος· I.** κυρίως, ορατός, ευκρινής, εμφανής, φανερός, σε Ομήρ. Ιλ.· **II.** διαυγής νοητικά, σαφής, πασιφανής, εμφανής, πασίδηλος, κατάδηλος, σε Ομήρ. Οδ.· *δήλός είμι*, με μτχ.· *δήλός έστιν άλγεινώς φέρων*, δηλ. είναι φανερό, ότι δυσαραεστήθηκε, σε Σοφ.· *δηλοίείσι μη επιτρέποντες*, είναι σαφές ότι δεν θα επιτρέπουν, σε Θουκ.· επίσης, με αιτ. στην ιδιωματική φράση, *δηλόν (έστιν) ότι...*, βλ. **δηλονότι, III.** το *δηλον* μόνο του, χρησιμ. όπως το *δηλαδή· αυτός προς αυτόν· δηλον...*, μόνος του, είναι φανερό, σε Σοφ.· επίσης, *δηλονδέ*, εισάγει απόδειξη, σε Θουκ. (αμφίβ. προέλ.).

δηλώω, μέλ. -ώσω — Παθ., μέλ. *δηλωθήσομαι*, και στο Μέσ. τύπο, *δηλώσομαι· I. 1.* κάνω κάτι εμφανές ή ευκρινές, φανερώνω, αποδεικνύω, εκθέτω, παρουσιάζω, σε Σοφ. — Παθ., είμαι ή γίνομαι φανερός, στον ίδ. **2.** καθιστώ γνωστό, γνωστοποιώ, κοινοποιώ, φανερώνω, σε Αισχύλ., Σοφ. **3.** αποδεικνύω, στους ίδ., σε Θουκ. **4.** δηλώνω, διακηρύττω, αποσαφηνίζω, αναδεικνύω, στους ίδ.· με μτχ., *δηλώσω σε κακόν (όντα)*, σε Σοφ.· η μτχ., αν αναφέρεται στην ονομ. του ρήματος, είναι και η ίδια σε ονομ.· *δηλώσει γεγεννημένος*, σε Θουκ. **II. 1.** αμτβ., είμαι σαφής ή φανερός, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** απρόσ., *δηλοϊ = δήλόν έστι*, σε Ηρόδ.· μέλ. *δηλώσει*, σε Πλάτ.· αόρ. α' *έδήλωσε*, σε Ξεν.

δήλωσις, -εως, ή, δείξιμο, κατάδειξη, φανέρωση, εξήγηση, απόδειξη, έκφραση, σε Θουκ.

δημαγωγέω, μέλ. -ήσω, **1.** οδηγώ, χειραγωγώ το λαό, με αρνητική σημασία, σε Αριστοφ. **2.** με αιτ. προσ., κερδίζω την εύνοια κάποιου με τεχνάσματα, σε Ξεν.

δημαγωγία, ή, διακυβέρνηση, καθοδήγηση λαού, σε Αριστοφ.

δημαγωγικός, -ή, -όν, ικανός για δημαγωγία ή επιτήδειος όπως ο δημαγωγός, σε Αριστοφ.

δημ-άγωγός, ό, δημοφιλής αρχηγός, καθοδηγητής, λέγεται για τον Περικλή, σε Ισοκρ.· κυρίως με αρνητική σημασία, αυτός που άγει τον όχλο, τη μάζα, δημαγωγός, δημοκόπος, όπως ο Κλέων, σε Θουκ., Ξεν.

δημακίδιον[κί], τό, Κωμ. υποκορ. του *δήμος*, σε Αριστοφ.

δημ-άρατος, -ον (άράομαι), αυτός που έχει έρθει κατόπιν επίκλησης, με την ευχή του λαού· ως προσωνύμιο βασιλιά της Σπάρτης, σε Ηρόδ.

δημαρχέω, μέλ. -ήσω, γίνομαι, είμαι δήμαρχος, σε Δημ.

δημαρχία, ή, αξίωμα ή λειτουργημα του *δημάρχου*, σε Δημ.· περίοδος άσκησης του συγκεκριμένου αξιώματος, σε Πλούτ.

δημαρχικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει στον δήμαρχο, σε Πλούτ.

δήμ-αρχος, ό, κυβερνήτης του λαού, **1.** στην Αθήνα, δήμαρχος, άρχοντας ενός δήμου, ο οποίος διαχειριζόταν τις υποθέσεις του δήμου, σε Αριστοφ., Δημ. **2.** στη Ρώμη, δήμαρχος, δημεγέρτης των πληβείων, σε Πλούτ.

δημ-εραστής, -οϋ, ό, αυτός που αγαπά το λαό, σε Πλάτ.

δήμευσις, -εως, ή, κατάσχεση περιουσίας, σε Πλάτ.

δημεύω, μέλ. -σω (*δήμος*), **I.** ανακηρύσσω κάτι ως δημόσια περιουσία, κατάσχω, Λατ. *publicare*, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** γενικά, καθιστώ κάτι κοινό, δίνω στο λαό· *δεδήμευται κράτος*, η εξουσία βρίσκεται στα χέρια του λαού, σε Ευρ.

δημηγορέω, μέλ. -ήσω (*δημηγόρος*),· **I.** μιλώ προς το ακροατήριο, αγορεύω, ρητορεύω στην Εκκλησία του Δήμου, Λατ. *concionari*, σε Αριστοφ. κ.λπ. — Παθ., *τά δεδημηγορημένα*, δημόσιες αγορεύσεις, δημόσιοι λόγοι, σε Δημ. **II.** εκφωνώ δημηγορικούς λόγους, μιλώ ρητορικά, χρησιμοποιοϋ ρητορικά τεχνάσματα, σε Πλάτ. κ.λπ.

δημηγορία, ἡ, I. δημόσιος λόγος, συμβουλευτικός λόγος μπροστά σε ακροατήριο, σε Αισχίν. **II.** δημαγωγική αγόρευση, λαοπλάνος σοφιστική αγόρευση, σε Πλάτ.

δημηγορικός, -ή, -όν, αυτός που αφορά στη δημόσια αγόρευση, επιτήδειος σε αυτή, σε Ξεν.· ἡ -κή (ενν. τέχνη) = **δημηγορία**, σε Πλάτ.

δημ-ηγόρος, ὁ (ἀγορεύω), δημόσιος αγορητής, ρήτορας, κυρίως με αρνητική σημασία, σε Πλάτ.· *τιμαὶ δ.*, οι τιμές του αγορήτη, σε Ευρ.

Δημήτηρ, Δωρ., Αρκαδ. και Βοιωτ. **Δαμάτηρ,** Αιολ. **Δωμάτηρ,** γεν. -*τερος* και -*τρος*, ἡ, Δήμητρα, Λατ. Ceres, θεά της γεωργίας, μητέρα της Περσεφόνης, σε Όμηρ. (η προέλ. από *δῆ* = *γῆ*, έτσι ώστε *Γη-μήτηρ*, είναι απίθανη, βλ. [δᾶ](#)).

δημίδιον[ιδ], τό, Κωμ. υποκορ. του *δήμος*, σε Αριστοφ.

δημίζω, μέλ. -*σω* (*δήμος*), λαϊκίζω, προσποιούμαι λαϊκότητα, εξαπατώ το λαό, σε Αριστοφ.

δημιο-εργός, -όν, ποιητ. αντί *δημιουργός*.

δημιο-πληθής, -ές (πλήθω), πολυπληθής, άφθονος για το λαό· *κτήνη δ.*, βόδια από τα οποία οι άνθρωποι έχουν μεγάλα αποθέματα, σε Αισχύλ.

δημιό-πρᾶτα, τά (πρᾶτός), αγαθά που πωλούνται σε δημοπρασία, δημευμένα αγαθά, σε Αριστοφ.

δήμιος, -ον και -α, -ον, Δωρ. **δάμιος,** (*δήμος*)· **I.** αυτός που ανήκει στο δήμο, δημόσιος, κοινός, σε Ομήρ. Οδ.· *αἰσυννῆται δ.*, δικαστές εκλεγμένοι από το λαό, στο ιδ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., *δήμια πίνειν*, με δημόσια δαπάνη, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** ὁ *δήμιος* (ενν. *δοῦλος*), δημόσιος εκτελεστής, σε Πλάτ. κ.λπ.

δημιουργέω, μέλ. -*ήσω* (*δημιουργός*)· **I. 1.** πραγματοποιώ συναλλαγή, κάνω δουλειά, εργάζομαι, σε Πλάτ. **2.** με αιτ. πράγμ., εργάζομαι σε, κατασκευάζω, στον ιδ. **II.** είμαι ένας από τους *δημιουργούς* (II), μετέρχομαι δημόσια έργα, στον ιδ.

δημιουργία, ἡ, 1. δημιουργία, γέννηση, κατασκευή, σε Πλάτ. **2.** ανθρώπινη εργασία, χειροτεχνία, στον ιδ.· *δ. των τεχνῶν*, τις εξασκώ, τις εφαρμόζω, στον ιδ.

δημιουργικός, -ή, -όν, αυτός που χαρακτηρίζει ένα *δημιουργόν* ή χειροτέχνη, σε Πλάτ.

δημι-ουργός, Επικ. **δημιο-εργός, ὁ, (*ἔργω)**· **I. 1.** αυτός που εργάζεται για το λαό, ο επιδέξιος τεχνίτης, χειροτέχνης, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· λέγεται για τους πρακτικούς θεραπευτές, σε Πλάτ.· λέγεται για τους γλύπτες, αγαλματοποιούς, στον ιδ.· γενικά, αυτός που φτιάχνει, ποιητής *λόγων*, σε Αισχίν.· *πειθοῦς δημιουργός ἢ ῥητορική*, σε Πλάτ.· μεταφ., ὄρθρος *δημιοεργός*, η αυγή που καλεί τον άνθρωπο να δουλέψει, σε Ομηρ. Ύμν. **2.** Ποιητής, Δημιουργός του κόσμου, σε Ξεν., Πλάτ. **II.** σε μερικές πόλεις της Πελοποννήσου, ανώτατο πολιτικό πρόσωπο, σε Θουκ., Δημ.

δημο-βόρος, -ον (βι-βρώσκω), αυτός που καταβροχθίζει τα δημόσια, σε Ομήρ. Ιλ.

δημο-γέρων, -οντος, ὁ, πρεσβύτερος σε ηλικία, ηγεμόνας, αρχηγός, σε Ομήρ. Ιλ.· *δημογ. θεός* = Λατ. *deus minorum gentium*, σε Ανθ.

δημόθεν (δήμος), επίρρ., **I.** με δημόσια έξοδα, δαπάνη, σε Ομήρ. Οδ. **II.** *δημόθεν Εὐρυρίδης*, ένας Ευρυρίδης από το δήμο, δηλ. εκ γενετής, εκ τόπου, σε Ανθ.

δημο-θοινία, ἡ (θοίνη), δημόσιο πανηγύρι, συμπόσιο, σε Λουκ.

δημό-θροος, -οον, συννηρ. **-θρους, -οον**, εκπεφρασμένος από το λαό, σε Αισχύλ.· δ. *ἀναρχία*, αναρχία που διέπεται από οχλοβοή και δημόσιες φωνασκίες του πλήθους, στον ίδ.

δημο-κήδης, ό (κῆδος), φιλικός προς το λαό, αυτός που φροντίζει γι' αυτόν, Λατ. *poplicola*, σε Πλούτ.

δημο-κόλαξ, ό, κόλακας του δήμου, αυτός που κολακεύει τη λαϊκή μάζα, τον όχλο, σε Λουκ.

δημοκοπέω, μέλ. *-ήσω*, επιδιώκω με δουλικότητα να εξασφαλίσω τη λαϊκή εύνοια, σε Πλούτ.

δημοκοπικός, -ή, -όν, αυτός που χαρακτηρίζει τον δημαγωγό, τον λαοπλάνο, σε Πλάτ.

δημο-κόπος, ό, δημαγωγός, λαοπλάνος.

δημό-κραντος, -ον (κραίνω), εγκεκριμένος από το λαό, σε Αισχύλ.

δημο-κράτέομαι, Παθ. και Μέσ. μέλ. *-κρατήσομαι* ή Παθ. *-κρατηθήσομαι*, παρακ. *δεδημοκράτῃμαι* (*δήμος, κρατέω*)· έχω δημοκρατικό πολίτευμα, ζω μέσα στη δημοκρατία, σε Ηρόδ., Αριστοφ., Θουκ.

δημοκράτία, ή, δημοκρατικό πολίτευμα, λαϊκή διακυβέρνηση, σε Ηρόδ., Θουκ.

δημοκράτικός, -ή, -όν, I. αυτός που ανήκει ή χαρακτηρίζει μια δημοκρατία, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, ευνοϊκός προς τη δημοκρατία, δημοκρατικός στις πολιτικές πεποιθήσεις, φρονήματα, σε Πλάτ.

δημό-λευστος, -ον (λεύω), αυτός που λιθοβολείται δημόσια· δ. *φόνος*, θάνατος μέσω δημοσίου λιθοβολισμού, σε Σοφ.

δημο-λογέω, μέλ. *-ήσω*, (*λέγω*) = *δημόομαι*, σε Ανθ.

δημόομαι, Δωρ. **δαμ-** (*δήμος*)· Παθ., μιλώ με λαϊκότητα, δημαγωγώ, δημοκοπώ, σε Πίνδ., Πλάτ.

δημο-πίθηκος[ι], ό, αυτός που απατά τον όχλο, δημοκόλακας, λαοπλάνος, αγύρτης, απατεώνας, σε Αριστοφ.

δημο-ποίητος, -ον, αυτός που αποκτά υπηκοότητα, πολιτογραφείται, όχι ο εκ γενετής πολίτης, σε Πλούτ.

δημορ-ρίφης, -ές (ρίπτω), αυτός που εκτοξεύεται από το λαό, π.χ. κατάρα, σε Αισχύλ.

δήμος, ό, I. εδαφική περιφέρεια, διαμέρισμα, επικράτεια, χώρα, γη, κτήμα, σε Όμηρ. **II. 1.** άνθρωποι μιας περιοχής, κοινότητας, δημότες, Λατ. *plebs*, *δήμου άνήρ*, αντίθ. προς *βασιλεύς*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· λέγεται για μεμονωμένα πρόσωπα, *δήμος έών*, όντας κοινός άνθρωπος, δημότης, σε Ομήρ. Ιλ.· στους ιστορικούς, μάζα, όχλος, αντίθ. προς *οί εύδαιμονες, οί παχέες, οί δυνατοί*, σε Ηρόδ., Θουκ.· λέγεται για στρατιώτες, αντίθ. προς το αξιωματικούς, σε Ξεν. **2.** όπως το *πλήθος*, λαός, ελεύθεροι πολίτες, δημοκρατία, αντίθ. προς *οί όλίγοι*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **III.** στην Αττική, *δήμοι, οί*, υποδιαίρεση των φυλών, Δωρ. *κῶμαι*, Λατ. *pagi*, αρχαίες διαιρέσεις της Αττικής, που ήταν (στην εποχή του Ηρόδ.) 100 στον αριθμό, 10 για κάθε φυλή (αμφιβ. προέλ.).

δημός, ό, λίπος, ξύγκι, πάχος, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ. κ.λπ.· *δίπλακι δημῶ* (λέγεται για το κρέας που προορίζεται για θυσία), με λίπος πάνω και λίπος κάτω, σε Ομήρ. Ιλ. (άγν. προέλ.).

Δημοσθενίζω, μέλ. *-σω*, μιμούμαι τον Δημοσθένη, σε Πλούτ.

δημοσία, επίρρ., βλ. [δημόσιος](#).

δημοσιεύω, μέλ. *-σω*, **I.** κατάσχω, δημεύω, όπως το **δημεύω**, σε Ξεν. — Παθ., *τά δεδημοσιευμένα*, δημοφιλή, λαϊκά ρητά, αποφθέγματα, σε Αριστ. **II.** αμτβ., βρίσκομαι σε δημόσια υπηρεσία, ασκώ δημόσιο λειτούργημα, λέγεται

για τους γιατρούς, σε Αριστοφ., Πλάτ.· γενικά, είμαι δημόσιος άνδρας, αντίθ. προς το *ιδιωτεύω*, στον ίδ.

δημόσιος, Δώρ. **δαμ-**, -α, -ον, **I.** αυτός που ανήκει στο λαό ή στο κράτος, Λατ. publicus, αντίθ. προς το *ἴδιος*, σε Ηρόδ., Αττ.· *δημόσιον εἶναι, γίγνεσθαι*, κατάσχεται, δημεύεται, σε Θουκ., Πλάτ. **II.** ως ουσ., *ὁ δημόσιος* (ενν. *δοῦλος*), δημόσιος υπηρέτης, όπως ο δημόσιος κλητήρας, σε Ηρόδ.· δημόσιος γραμματέας, συμβολαιογράφος, σε Δημ. **III. 1.** ως ουδ., *δημόσιον, τό*, κράτος, πολιτεία, Λατ. respublica, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** κάθε δημόσιο κτήριο, δημόσιος χώρος εκδηλώσεων, σε Ηρόδ. **3.** κεντρικό δημόσιο ταμείο, αλλού *τὸ κοινόν*, σε Δημ. **4.** δημόσια φυλακή, σε Θουκ. **5.** *τὰ δημόσια* (ενν. *χρήματα*), δημόσια περιουσία, σε Αριστοφ. **IV.** ως θηλ., *ἡ δαμοσία* (ενν. *σκηνή*), σκηνή των Σπαρτιατῶν βασιλιάδων, σε Ξεν. **V.** ως επίρρ.: **1.** *δοτ., δημοσία*, Ιων. -*ίη*, με κρατικά έξοδα, δημοσία δαπάνη, σε Ηρόδ.· με κοινή συγκατάθεση, κοινή συναινέσει, σε Δημ.· *δ. τεθνάναι*, πεθαίνω από τα χέρια δημοσίου εκτελεστή, στον ίδ. **2.** ουδ. πληθ., *δημόσια*, με δημόσια έξοδα, δημοσία δαπάνη, σε Αριστοφ.

δημοσιῶ, μέλ. -*ώσω*, **I.** κατάσχω, δημεύω, όπως το *δημοσιεύω*, σε Θουκ. **II.** Παθ., δημοσιεύομαι, κοινολογούμαι, σε Πλάτ.

δημοσι-ώνης, -ου, *ὁ (ὠνέομαι)*, ενοικιαστής δημοσίων προσόδων, Λατ. republicanus, σε Στράβ.

δημο-τελής, -ές (τέλος), αυτός που υλοποιείται με δημόσια δαπάνη, δημόσιος, κοινός, εθνικός, σε Ηρόδ., Θουκ.

δημότερος, -α, -ον, = *δημόσιος*, κοινός, λαϊκός, δημώδης, σε Ανθ.

δημότης, -ου, *ὁ (δήμος)*· **I.** ένας από το λαό, κοινός, λαϊκός άνθρωπος, πληβείος, σε Ηρόδ., Αττ. **II.** δημότης, πολίτης, συμπολίτης, σε Ευρ. **III.** στην Αθήνα, αυτός που ανήκει στον ίδιο δήμο, συνδημότης, σε Σοφ.· θηλ. *δημότις*, -*ιδος*, σε Θεόκρ.

δημοτικός, -ή, -όν (δήμος)· **I.** αυτός που ανήκει ή προορίζεται για το λαό, αυτός που βρίσκεται σε κοινή χρήση, δημόσιος, λαϊκός· *δ. γράμματα*, στην Αίγυπτο, αντίθ. προς τα ιερογλυφικά, σε Ηρόδ. **II. 1.** αυτός που ανήκει στον όχλο, ένας από τη μάζα, Λατ. plebeius, σε Ξεν., Δημ. **2.** αυτός που βρίσκεται στη λαϊκή ή δημοκρατική παράταξη, Λατ. popularis, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· επίρρ. -*κῶς*, καταδεκτικά, ευγενικά, με φιλανθρωπία, σε Δημ.

δημ-οὔχος, -ον (ἔχω), αυτός που προστατεύει το λαό, λέγεται για τις θεότητες που φρουρούν την πόλη, σε Σοφ.· *δημοῦχοι γῆς*, αυτοί που κυβερνούν το λαό της χώρας, άρχοντες, στον ίδ.

δημο-φάγος, [ᾱ], -ον (φαγεῖν) = *δημοβόρος*, σε Θεόγν.

δημο-χάριστής, -οῦ, *ὁ (χαρίζομαι)*, κόλακας του λαού, δημοκόλακας, σε Ευρ.

δημόω, βλ. **δημόομαι**.

δημ-ώδης, -ες (εἶδος), χαρακτηριστικός του λαού, λαϊκός, συνήθης, κοινός, σε Πλάτ.

δήμωμα, -ατος, *τό (δημόομαι)*, λαϊκή διασκέδαση· *χαρίτων δαμώματα*, λαϊκά αστεία άσματα που εκτελούνται δημοσίως, σε Στησίχ. παρ' Αριστοφ.

δημ-ωφελής, -ές (ὄφελος), κοινός στη χρήση, κοινόχρηστος, κοινωφελής, σε Πλάτ.

δήν, Δωρ. **δάν**, επίρρ.: **I. 1.** για μεγάλο διάστημα, για πολύ καιρό, Λατ. diu, σε Ομήρ. Ιλ.· *οὐ δὴν ἦν*, δεν ήταν μακροχρόνιος, στο ίδ. **2.** πριν αρκετό χρονικό διάστημα, προ πολλού, σε Ομήρ. Οδ. **II.** λέγεται για τοποθεσίες, μακριά, σε μεγάλη απόσταση, *δὴν χάζετο*, σε Ομήρ. Ιλ.

δηναιός, -ή, -όν, Δωρ. **δᾱναιός, -ά, -όν** (δῆν)· **1.** μακρόβιος, πολυχρόνιος, μακροζώητος, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ. **2.** γηραιός, παλιός, αρχαίος, σε Αισχύλ. **δηνάριον, τό**, ρωμαϊκό νόμισμα, δηνάριο, περίπου = ελλ. *δραχμή*, σε Κ.Δ. **δήνεα, τά** (δήω), μόνο στον πληθ., σχέδια, γνώμες, συμβουλές, νοθεσίες, δεξιότητες, τεχνάσματα, είτε καλά είτε κακά, σε Όμηρ., Ησίοδ.

δηξί-θυμος, -ον, = *δακέ-θυμος*, λέγεται για την αγάπη, σε Αισχύλ.

δήξις, -εως, ή (δάκνω), δάγκωμα, τσίμπημα, κέντρισμα· μεταφ., λέγεται για τα δηκτικά, καυστικά αστεία, σε Πλούτ.

δήξομαι, μέλ. του *δάκνω*.

δήξομᾶρα, Αττ. κράση αντί *δήξομαι ἄρα*.

δηόω, συνηρ. αντί *δηϊόω*.

δή-ποθεν ή δήποθεν, αόρ. επίρρ., από οποιοδήποτε μέρος, Λατ. *undecunque*, σε Αισχύλ.

δή-ποτε ή δήποτε, Δωρ. **δή-ποκα**, αόρ. επίρρ.: **1.** κάποτε, σε κάποια χρονική στιγμή, μια φορά κι έναν καιρό, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** *εί δή ποτε*, Λατ. *si quando*, σε Ομήρ. Ιλ.· *όπόθεν δή ποτε*, από κάποιο οποιοδήποτε μέρος, σε Δημ. **3.** ως ερωτημ., *τί δή ποτε;* τί συμβαίνει; *quid tandem?* σε ίδ.· *πόσοι δή ποτε;* πόσοι νομίζεις, εικάζεις; στον ίδ.

δή-που ή δήπου, αόρ. επίρρ., ίσως, πιθανόν, μπορεί, σε Ομήρ. Ιλ.· στους Αττ., αναμφίβολα, βέβαια, φυσικά, Λατ. *scilicet*: *ού δήπου τλητόν*, σε Αισχύλ. κ.λπ.· συχνά στις φράσεις, *ἴστε γάρ δή που, μέμνησθε γάρ δή που*, σε Δημ.· επίσης, ως ερωτημ., υποδηλώνοντας καταφατική απάντηση, *τήν αἰχμᾶλωτον κάτοισθα δή που;* παίρνω ως δεδομένο ότι ξέρεις, σε Σοφ.

δή-πουθεν, αόρ. επίρρ., περίπου όμοιο με το *δήπου*, σε Αριστοφ., Πλάτ.

δηριᾶομαι, Επικ. γ' δυϊκ. *δηριάσθον*, γ' πληθ. προστ. -*άσθων*, απαρ. -*άσθαι*, γ' πληθ. παρατ. *δηριόωντο*· αποθ. (*δηρις*), φιλονικώ, λογομαχώ, διαπληκτίζομαι, καβγαδίζω, σε Όμηρ.

δηρίομαι[ι], μέλ. *δηρίσομαι*, γ' πληθ. Επικ. αορ. α' *δηρίσαντο*, γ' δυϊκ. Παθ. *δηρινθήτην*· αποθ. = το προηγ., σε Όμηρ.

δήρις, -ιος, αιτ. -*ιν, ή*, κανγᾶς, μάχη, αντιπαλότητα, φιλονικία, διαπάλη, αντιδικία, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. (αμφιβ. προέλ.).

δηρί-φᾶτος, -ον (φάω), = *ἀρείφατος*, σε Ανθ.

δηρίω, = *δηρίομαι*, αόρ. α' *ἐδήρῃσα*, σε Θεόγν., Θεόκρ.

δηρό-βιος, Δωρ. **δαρ-, -ον**, μακρόβιος, μακροζώητος, πολύχρονος, σε Αισχύλ.

δηρός, -ά, -όν, Δωρ. **δᾱρός** (δῆν), μακρύς, πολύ μακρύς, επί μακρόν, *δηρόν χρόνον*, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *δηρόν* (ενν. *χρόνον*), ως επίρρ., πάρα πολύ, στο ίδ.· *ἐπὶ δηρόν*, στο ίδ.· *δαρόν χρόνον*, σε Σοφ.

δησάσκετο, Επικ. αντί *ἐδήσατο*, Μέσ. αορ. α' του *δέω* (Α).

δήσε, I. Επικ. αόρ. α' του *δέω* (Α), **II.** αντί *ἐδέησε*, αόρ. α' του *δέω* (Β).

δήτα, επίρρ., εμφατικός τύπος του *δή*, ασφαλώς, βέβαια, αναμφίβολα, φυσικά· **1.** στις αποκρίσεις, προστίθεται στη λέξη η οποία επαναλαμβάνει την έννοια της ερώτησης, *ἴσασιν;* γνωρίζουν; απάντ. *ἴσασι δῆτα*, βεβαίως γνωρίζουν, σε Ευρ.· συχνά με άρνηση, *οὐδῆτ' ἔγωγε*, μα όχι βέβαια εγώ, σε Αριστοφ. **2.** σε ερωτήσεις, κυρίως για να δηλώσει συμπέρασμα ή συνέπεια, *τί δῆτα;* τι λοιπόν;· *πῶς δῆτα;* ἄρα δῆτα κ.λπ., σε Τραγ.· μερικές φορές εκφράζει δυσανασχέτηση, *καὶ δῆτ' ἐτόλμας;* και λοιπόν τόλμησες; σε Σοφ.· *ταῦτα δῆτ' ἀνασχετά;* στον ίδ.· ειρων., *τῷ σῶ δικαίῳ δῆτ';* το δικό σου αίσθημα δικαιοσύνης πρέπει..., στον ίδ. **3.** σε επιθυμία ή ευχές, *ἀπόλοιο δῆτα*, χάσου

λοιπόν!, σε Αριστοφ.· *σκόπει δῆτα*, κοίτα μονάχα, σκέψου μονάχα, σε Πλάτ. κ.λπ.

δηχθείς, μτχ. Παθ. αορ. α' του *δάκνω*.

δήω, θα βρω, στον ενεστ. με σημασία μέλ., σε Όμηρ. (πιθ. συγγενές προς το *δάω).

Δηώ, -**όως**, συνηρ. -**οῦς**, **ή**, = *Δημήτηρ*, Δήμητρα, σε Όμηρ. Ύμν., Σοφ. κ.λπ.· επιθ. **Δηῶς**, -α, -ον, αφιερωμένος σε αυτήν, σε Ανθ.

δηώσας, **δηωθείς**, μτχ. Ενεργ. και Παθ. αορ. α' του *δηϊόω*.

Δί, ποιητ. αντί *Διῖ*, δοτ. του *Ζεύς*· **Δία**, αιτ.

διά, ποιητ. **διαί**, πρόθ. συντασσόμενη με γεν. και αιτ.· ριζική σημασία: δια μέσου, ανάμεσα.

A. ΜΕ ΓΕΝ.: **I.** για τόπο ή χώρο: **1.** λέγεται για κίνηση, σε ευθεία διάταξη, ανάμεσα, πέρα-πέρα, δια μέσου, *διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε ἔγχος*, σε Ομήρ. Ιλ.· *δι' ἡέρος αἰθέρ' ἴκανε*, δια μέσου των χαμηλότερων στρωμάτων αέρα έως και τον αιθέρα ακόμα, στο ιδ.· *διὰ πάντων ἔλθεῖν*, διέρχομαι όλους τους βαθμούς των αξιωμάτων διαδοχικά, σε Ξεν. **2.** λέγεται για κίνηση μέσα στο χώρο, αλλά όχι σε ευθεία γραμμή, δια μέσου, ανάμεσα· *διὰ πεδίοιο*, σε Ομήρ. Ιλ.· *δι' ἄστεος*, σε Ομήρ. Οδ. **3.** λέγεται για τοπικά διαστήματα, *διὰ δέκα ἐπάλξεων*, σε κάθε δέκατη από τις επάλξεις, σε Θουκ.· *διὰπέντε σταδίων*, σε μια απόσταση πέντε σταδίων, σε Ηρόδ. **II.** για χρόνο: **1.** λέγεται για διάρκεια, *διὰ παντός τοῦ χρόνου*, σε Ηρόδ.· *δι' ἡμέρης*, ολόκληρη τη διάρκεια της μέρας, στον ιδ.· *διὰ παντός*, συνεχώς, σε Αισχύλ.· *δι' ὀλίγου*, για σύντομο χρονικό διάστημα, σε Θουκ. **2.** λέγεται για το διάστημα μεταξύ δύο χρονικών σημείων, *διὰ χρόνου πολλοῦ* ή *διὰ πολλοῦ χρόνου*, ύστερα από μεγάλο χρονικό διάστημα, σε Ηρόδ.· *διὰ χρόνου*, έπειτα από πολύ καιρό, σε Σοφ.· *χρόνος διὰ χρόνου*, χρόνο με το χρόνο, στον ιδ. **3.** λέγεται για διαδοχικά διαστήματα, *διὰ τρίτης ἡμέρης*, ανά τρεις μέρες, σε Ηρόδ.· *δι' ἐνιαυτοῦ*, κάθε χρόνο, σε Ξεν.

III. Ενεργ., δια μέσου, δια: **1.** λέγεται για διαμεσολαβητή αντιπρόσωπο, *δι' ἀγγέλων*, μέσω των αγγελιαφόρων, σε Ηρόδ.· *δι' ἐρμηνέως λέγειν*, σε Ξεν. **2.** λέγεται για το όργανο ή μέσο, *διὰ χειρῶν*, σε Σοφ.· *διὰ χειρὸς ἔχειν*, στο χέρι, στον ιδ.· **3.** λέγεται για τον τρόπο, *παίω δι' ὀργῆς*, οργισμένα, σε Σοφ.· *διὰ σπουδῆς*, με σπουδή, βιαστικά, σε Ευρ. **IV.** λέγεται για να εκφράσει συνθήκες ή κατάσταση, *δι' ἡσυχίης εἶναι*, βρίσκομαι σε κατάσταση ηρεμίας, είμαι ήρεμος, σε Ηρόδ.· *δι' ἀπεχθείας ἔλθεῖν τινι*, μισούμαι από κάποιον, σε Αισχύλ.· *δι' οἴκτου ἔχειν τινά*, αισθάνομαι οίκτο για κάποιον, σε Ευρ. κ.λπ. **B.**

ME ΑΙΤ.: **I.** για τόπο, με την ίδια σημασία όπως το *διά* με γεν.: **1.** δια μέσου, *ἔξ διὰ πτύχας ἦλθε χαλκός*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** πέρα ως πέρα, *ῥκεον δι' ἄκριας*, σε Ομήρ. Οδ.· *δι' αἰθέρα*, σε Σοφ. **II.** για χρόνο, *διὰ νύκτα*, σε Ομήρ. Ιλ.· *διὰ ὕπνον*, κατά τη διάρκεια του ύπνου, σε Μόσχ. **III.** Ενεργ.: **1.** λέγεται για πρόσωπα, διά μέσου, εξαιτίας, με τη βοήθεια, μέσω· *νικῆσαι διὰ Ἀθήνην*, σε Ομήρ. Οδ.· *διά σε*, εξαιτίας του δικού σου σφάλματος ή υπηρεσίας, σε Σοφ.· εξαιτίας, λόγω, χάριν· *αὐτὸς δι' αὐτόν*, για χάρη δική του, σε Πλάτ.· *διὰ τὴν ἐκείνου μέλλησιν*, σε Θουκ. **2.** λέγεται για πράγματα, τα οποία εκφράζουν αιτία, λόγο ή σκοπό, *δι' ἐμὴν ἰσότητα*, εξαιτίας της δικής μου θέλησης, σε Ομήρ. Ιλ.· *δι' ἀχθηδόνα*, χάριν πειράγματος, σε Θουκ.· *διὰ τοῦτο*, *διὰ ταῦτα*, εξαιτίας κ.λπ. **Γ. ΧΩΡΙΣ ΠΤΩΣΗ:** ως επίρρ., πέρα ως πέρα, ολωσδιόλου, εξ ολοκλήρου, σε Όμηρ. **Δ. ΣΤΑ ΣΥΝΘ.:** **I.** ανάμεσα, δια μέσου όπως στο *διαβαίνω*, **II.** σε διαφορετικές κατευθύνσεις, όπως στο *διαπέμπω*· λέγεται για το διαχωρισμό, ξεχωρίζω, διαμοιράζω, Λατ. *dis-*, όπως στο *διασκεδάννυμι*· λέγεται για διαφορά, διαφωνία, όπως στο *διαφωνέω* ή για αμοιβαία επίδραση,

σχέση, όπως στα *διαγωνίζομαι*, *διάδω*, **III**. λέγεται για υπεροχή, επιβολή, όπως στα *διαπρέπω*, *διαφέρω*, **IV**. λέγεται για ολοκλήρωση, αποπεράτωση, ως το τέλος, εξ ολοκλήρου, εντελώς, όπως στο *διαμάχομαι* (πρβλ. Λατ. *decertare*), **V**. επίσης, για να επιτείνει, πέρα ως πέρα, όπως στο *διαγαληνίζω*, **VI**. επίσης, για μείγματα, εν μέρει, κάπως, όπως στο *διάλευκος*.

δία, ή, **I**. θηλ. του *δῖος*. **II**. **Δία**, αιτ. του *Ζεύς*.

δια-βαδίζω, μέλ. -*ιοῦμαι*, **1**. περνάω δια μέσου, σε Θουκ. **2**. βαδίζω εδώ και εκεί, περνοδιαβαίνω, σε Λουκ.

δια-βάθρα, ή (**βαίνω**), σκάλα πλοίου, σε Λουκ.

δια-βαίνω, μέλ. -*βήσομαι*, αόρ. β' -*έβην*, παρακ. -*βέβηκα*. **I**. βηματίζω, διασκελίζω, περπατώ ή στέκομαι με τα πόδια σε διάσταση· *εὖ διαβάς*, για έναν άντρα που τοποθετεί σταθερά τα πόδια του για μάχη, σε Ομήρ. **II**. με αιτ., περνώ απέναντι, περνώ πάνω από χαντάκι ή ποτάμι, στο ιδ. **2**. απόλ. (το *θάλασσαν* ή *ποταμόν* παραλείπεται), διέρχομαι, Λατ. *trajicere*, *ἐς Ἥλιδα*, σε Ομήρ. *Οδ.*· *πλοῖω διαβῆναι*, σε Ηρόδ. κ.λπ.

δια-βάλλω, μέλ. -*βάλλω*, παρακ. -*βέβληκα*. **I**. **1**. πετώ, ρίχνω διαμέσου, μεταφέρω, οδηγώ διαμέσου, διαβιβάζω απέναντι, *νέας*, σε Ηρόδ. **2**. φαινομενικά αμτβ., όπως το Λατ. *trajicere*, περνώ από πάνω, απέναντι, διαβαίνω, στον ιδ.· επίσης με αιτ., *δ. γεφύρας*, σε Ευρ.· *πέλαγος*, σε Θουκ. **II**. κατηγορώ, συκοφαντώ, δημιουργώ διαμάχη, φιλονικία ανάμεσα, διασύρω, κακολογώ, *ἐμέκαί Ἀγάθωνα*, σε Πλάτ. — Παθ., βρίσκομαι σε αντιπαράθεση με, *τινί*, στον ιδ. **III**. **1**. δυσφημώ, κακολογώ, συκοφαντώ, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *διέβαλον τοὺς Ἴωνας ὥς...*, τους συκοφάντησαν με το να πουν ότι..., στον ιδ. — Παθ., *διαβάλλεσθαι τινι*, είμαι γεμάτος καχυποψία και μίσος απέναντι σε κάποιον, στον ιδ.· *πρός τινα*, στον ιδ.· *ἐς τινα*, σε Θουκ. **2**. με αιτ. πράγμ., παρουσιάζω εσφαλμένα κάτι, μιλώ δυσφημιστικά, διαστρέφω, διαστρεβλώνω, σε Ηρόδ., Δημ.· δίνω στον εχθρό πληροφορίες, χωρίς ανακρίβειες ή διάθεση εξαπάτησης, σε Θουκ. **IV**. εξαπατώ μέσω ψευδούς πληροφόρησης, εξαπατώ κάποιον, *τινά*, σε Ηρόδ.· ομοίως στη Μέσ., στον ιδ. — Παθ., *διαβεβλήσθαι ὥς...*, έχει διαδοθεί συκοφαντικά ότι..., σε Πλάτ.

δια-βαπτίζομαι, μέλ. -*ίσομαι*, αποθ., συναγωνίζομαι στο κολύμπι· μεταφ., φιλονικώ, καταστολίζω με βρισιές κάποιον, συναγωνίζομαι στα πρόστυχα λόγια, στη βωμολογία με, *τινι*, σε Δημ.

δια-βάς, μτχ. αορ. β' του *διαβαίνω*.

διά-βῆσις, -*εως*, ή (**διαβαίνω**)· **1**. πέρασμα αντίκρυ, πέρασμα, διάβαση, *δ. ποιείσθαι*, σε Ηρόδ. **2**. τρόπος ή τόπος περάσματος, στον ιδ.· *δ. ποταμοῦ*, πέρασμα, σε Θουκ.· *γέφυρα*, πορθμός, σε Ξεν.

δια-βάσκω, = *διαβαίνω*, περιφέρομαι, περπατώ υπερήφανα, σε Αριστοφ.

δια-βαστάζω, ζυγίζω, υπολογίζω με το χέρι, σε Πλούτ.

διαβατέος, -*α*, -*ον*, ρημ. επίθ. του *διαβαίνω*, αυτός που πρέπει να περασθεί ή να γίνει διαβατός, σε Ξεν.

διαβατήρια (ενν. *ιέρα*), *τά*, θυσίες που πραγματοποιούνται πριν διαβεί κάποιος τα σύνορα· *τὰ δ. προῦχώρει*, *τὰ δ. ἐγένετο*, ήταν ευνοϊκά, σε Θουκ., Ξεν.

διαβατός, -*ή*, -*όν*, ρημ. επίθ. του *διαβαίνω*, αυτός που μπορεί κάποιος να περάσει ή να διαβεί, αυτός που παρέχει εύκολη διάβαση, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *νῆσον δ. ἐξ ἡπίρου*, την οποία μπορεί κάποιος να προσεγγίσει από την ξηρά, στον ιδ.

δια-βεβαιόομαι, αποθ., βεβαιώνω ισχυρά και επίμονα, σε Δημ.

δια-βήμεναι, Επικ. αντί *διαβῆναι*, αόρ. β' του *διαβαίνω*.

διαβήτης, -ου, ό (διαβαίνω), πυξίδα, διαβήτης ονομαζόμενος έτσι από τα τεντωμένα και σε έκταση πόδια του, Λατ. *circinus*, σε Αριστοφ.

διαβιάζομαι, επιτετ. τύπος αντί *βιάζομαι*, σε Ευρ.

δια-βιβάζω, μέλ. Αττ. -βιβῶ, μτβ. του *διαβαίνω*, μεταφέρω πάνω ή απέναντι, μεταβιβάζω, διακομίζω, δ. *τὸν στρατὸν κατὰ γεφύρας*, σε Ηρόδ.· *ἐς τὴν νῆσον τοὺς όπλίτας*, σε Θουκ.

δια-βιβρώσκω, μέλ. -βρώσομαι, Παθ. παρακ. -βέβρωμαι· κατατρώω, καταβροχθίζω, καταναλώνω, φθείρω, αφανίζω, σε Πλάτ. — Παθ. παρακ. *διαβέβρωσθαι*, σε Λουκ.

δια-βίωω, μέλ. -ώσομαι, αόρ. β' -εβίων, απαρ. -βιδῶναι· διάγω, διαιτόμαι, διέρχομαι, *χρόνον, βίον*, σε Πλάτ. κ.λπ.· *απόλ.*, περνά ολόκληρη τη ζωή μου, στον ίδ., σε Ξεν.

δια-βλέπω, μέλ. -ψω, βλέπω με οξύ βλέμμα, σε Πλάτ.

δια-βοάω, μέλ. -ήσομαι (-βοάσω, είναι υποτ. αορ. α'), **I.** φωνάζω, ανακηρύσσω, διαδίδω, γνωστοποιώ, αποκαλύπτω, σε Αισχύλ. — Παθ., είμαι κοινό θέμα συζήτησης, κοινολογούμαι, σε Λουκ. **II.** ξεφωνίζω, ουρλιάζω, σε Θουκ. **III.** Μέσ., συναγωνίζομαι στις κραυγές, σε Δημ.

διαβόητος, -ον, ξακουστός, περιάλητος, διάσημος, σε Πλούτ.

διαβολή, ή (διαβάλλω),· **I.** ψεύτικη κατηγορία, δυσφήμιση, συκοφαντία, λασπολογία, *ἐπὶ διαβολῇ εἶπεῖν*, σε Ηρόδ.· *διαβολὰς ἐνδέχεσθαι*, ακούω προσεκτικά ψευδείς συκοφαντίες, στον ίδ.· *ἐμὴ δ.*, οι εναντίον μου κατηγορίες, σε Πλάτ. **II.** έριδα, διένεξη, εχθρότητα, σε Θουκ.

διαβολία, ή, ποιητ. *διαβολίη*, = διαβολή, σε Θέογν., Πίνδ.

διάβολος, -ον, 1. δυσφημιστικός, συκοφαντικός, υπερθ. *διαβολώτατος*, σε Αριστοφ. **2.** ως ουσ., συκοφάντης, λασπολόγος, σε Αριστ.· Σατανάς, Διάβολος, σε Κ.Δ. **3.** επίρρ. -λως, επιβλαβώς, προσβλητικά, συκοφαντικά, απεχθώς, με κακεντρέχεια, με λασπολογίες, σε Θουκ.

διαβόρος, -ον (διαβι-βρώσκω),· **I.** αυτός που καταβροχθίζει, κατατρώγει, φθείρει, σε Σοφ. **II.** προπαροξ., *διάβορος, -ον*, Παθ., αυτός που έχει καταναλωθεί πλήρως, αφανισμένος εντελώς, στον ίδ.

δια-βουκολέω, μέλ. -ήσω, εξαπατώ με φρούδες ελπίδες, σε Λουκ.

δια-βουλεύομαι, αποθ., συζητώ τα υπέρ και τα κατά, συζητώ διεξοδικά, συλλογίζομαι, στοχάζομαι, σε Θουκ.

διαβούλιον, τό, περίσκεψη, στοχασμός, διαβούλευση, συμβούλιο, σε Πολύβ.

δια-βρέχω, μέλ. -ξω, βρέχω, μουσκεύω, υγραίνω, ποτίζω, σε Αισχύλ.

διάβροχος, -ον, νοτισμένος, υγρός, βρεγμένος, σε Ευρ.· *ναῦς δ.*, πλοία που κάνουν νερά γιατί έχουν ξύλα σαπισμένα, σε Θουκ.· *μεταφ.*, *ἔρωτι μέθη δ.*, σε Λουκ.

δια-βύνέω ή **-βυνῶ**, μόνο στον ενεστ., χώνω με δύναμη, ωθώ έτσι ώστε να φράξω, βουλώνω· — Μέσ., *διαβυνέονται ὁἷστοις διὰ τῆς ἀριστερῆς*, αυτοί διαπέρασαν τόξα ανάμεσα στο αριστερό χέρι τους, σε Ηρόδ. — Παθ., *πηδάλιον διὰ τῆς τρόπιος διαβύνεται*, περνά ανάμεσα στην καρίνα του πλοίου, στον ιδ.

δια-γαληνίζω, μέλ. -ίσω (*γαλήνη*), κάνω γαλήνιο, ηρεμώ, σε Αριστοφ.

δι-ἄγανакτέω, μέλ. -ήσω, είμαι γεμάτος οργή και αγανάκτηση, δυσανασχετώ, σε Δημ.

διᾱγᾱνάκτησις, -εως, ή, σφοδρή αγανάκτηση, σε Πλούτ.

δι-αγγέλλω, μέλ. -ελῶ, αόρ. *ἀ' διήγγειλα*· στέλνω ειδοποίηση με έναν αγγελιαφόρο, μηνώ ως απεσταλμένος, σε Ξεν.· γενικά, κοινοποιώ, ανακηρύσσω, σε Ευρ., Πλάτ.· με *απαρ.*, διαμηνύω να γίνει, παραγγέλλω, διατάζω, σε Ευρ. — Μέσ., *διαβιβάζω* τη διαταγή από άνδρα σε άνδρα, πληροφορούμε ο ένας τον άλλο, σε Ξεν.

δι-ἄγγελος, ό, αγγελιαφόρος, Λατ. *internunci*us, ιδίως, κρυφός πληροφοριοδότης, μεσολαβητής, κατάσκοπος, σε Θουκ.

δια-γελάω, μέλ. -άσομαι [*ᾱ*], γελώ εις βάρος κάποιου, *τινα*, σε Ευρ., Ξεν.

δια-γίγνομαι, Ιων. και στη μεταγεν. ελλ. -γίνομαι, μέλ. -γενήσομαι· — Αποθ.:

I. περνώ, διέρχομαι, *τόσαδε ἔτη*, σε Πλάτ.· *τὴν νύκτα*, σε Ξεν.· *απόλ.*, επιβιώνω, επιζώ, σε Αριστοφ. κ.λπ.· με *μτχ.*, *διαγίγνεσθαι ἄρχων*, συνεχίζω στη διακυβέρνηση, σε Ξεν.· *οὐδὲν ἄλλο ποιῶν διαγεγένηται*, ποτέ δεν έπραξε οτιδήποτε άλλο, στον ιδ. **II.** γίνομαι εν τῷ μεταξύ, ενδιάμεσα, παρεμβαίνω, παρεμβάλλομαι, σε Δημ.

δια-γιγνώσκω, Ιων. και στη μεταγεν., Ελλ. -γινῶσκω, μέλ. -γνώσομαι, αόρ.

β' -έγνω· **I. 1.** διαχωρίζω, διακρίνω, διαφοροποιώ, Λατ. *digno-scere*, *διαγινῶναι ἄνδρα ἕκαστον*, σε Ομήρ. Ιλ.· *δ. εἰ ὁμοῖοί εἰσι*, διακρίνω αν είναι ισάξιοι ή όχι, σε Ηρόδ.· *δ. τὸ ὀρθὸν καὶ μή*, σε Αισχύλ.· *δ. τινὰς ὄντας*, δηλ. *δ. οἵτινές εἰσιν*, σε Αριστοφ. **2.** διακρίνω ακριβῶς, *τι*, σε Σοφ. **II. 1.** αποφασίζω, ψηφίζω να πράξω αυτό και αυτό, με *απαρ.*, σε Ηρόδ. — Παθ., *απρόσ.*, *διέγνωστο*, έχει αποφασιστεί, σε Θουκ. **2.** ως αθηναϊκός δικανικός όρος, αποφαινομαι σε μια δίκη, Λατ. *dijudicare*, *δίκη*ν, σε Αισχύλ.· αποφασίζω, αποφαινομαι, γνωμοδοτώ, *περί τινος*, σε Θουκ.

δι-αγκυλίζομαι, αποθ. (*ἀγκύλη*), κρατώ το ακόντιο από το λουρί — Παθ., *μτχ.* Παθ. παρακ. *διηγκυλισμένος*, λέγεται για έναν άνδρα, που είναι έτοιμος να εξακοντίσει, να εκσφενδονίσει, σε Ξεν.· ομοίως (από **δι-αγκυλόομαι**), *διηγκυλωμένος*, στον ιδ.

δια-γλάφω[*ᾱ*], μέλ. -ψω, σκάβω, κάνω κάτι κοίλο, σε Ομήρ. Οδ.

διάγλυπτος, -ον, χαραγμένος, γλυπτός, εγχάρακτος, σε Ανθ.

δια-γλύφω, [*ῥ*], μέλ. -ψω, χαράζω, σκαλίζω, σε Διόδ.

διαγνώμη, ή (**διαγιγνώσκω**), ψήφισμα, απόφαση, σε Θουκ.

δια-γνορίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, κοινολογώ, δημοσιοποιώ, σε Κ.Δ.

διάγνωσις, -εως, ἡ (διαγιγνώσκω), · I. 1. διάκριση, διαφοροποίηση, σε Ευρ., Δημ. **2.** ικανότητα της διάκρισης, σε Ευρ. **II.** σχηματισμός γνώμης, απόφαση, κρίση, *δ. ποιεῖσθαι*, παίρνω απόφαση για ένα ζήτημα, σε Θουκ. · *δ. περί τινος*, σε Δημ.

διαγνωστέον, ρημ. επίθ. του *διαγιγνώσκω*, πρέπει κάποιος να διακρίνει, να γνωρίσει επακριβώς, σε Λουκ.

διαγνωστικός, -ή, -όν (διαγιγνώσκω), αυτός που είναι ικανός να διακρίνει.

δια-γογγύζω, παραπονιούνται ο ένας στον άλλο, γκρινιάζουν μεταξύ τους, σε Κ.Δ., Λουκ.

δι-ἄγορεύω, μελ. -σω, **I.** μιλά ξεκάθαρα, διακηρύσσω, σε Ηρόδ. **II.** μιλά για κάτι, *κακῶς δ. τινά*, κακολογώ, σε Λουκ.

διάγραμμα, -ατος, τό (διαγράφω), · I. 1. εκείνο στο οποίο έχουν χαραχτεί, έχουν σχηματιστεί γραμμές, εικόνα, σχέδιο, σε Πλάτ. **2.** γεωμετρική μορφή, σχήμα, σε Ξεν., Πλάτ. **II.** κατάλογος γραμμένος, μητρώο, σε Δημ. **III.** ψήφισμα, διάταγμα, σε Πλούτ.

διαγρᾶφή, ἡ, απεικόνιση, σχεδιάσμα με γραμμές, σε Πλάτ. · γεωμετρική μορφή, σχήμα, σχεδιάσμα, χνάρι, αποτύπωμα, σε Πλούτ.

δια-γράφω, μέλ. -ψω, **I.** χαράζω, καθορίζω όρια με γραμμές, σχεδιάζω, σε Πλάτ. **II.** σύρω γραμμή μεταξύ, διαγράφω, σβήνω από τον κατάλογο, στον ιδ. · *δ. δίκην*, απαλείφω μία δίκη απ' τον κατάλογο, ακυρώνω, εξαλείφω, σε Αριστοφ.

δι-αγριαίνω, επιτετ. τύπος αντί *ἀγριαίνω*, σε Πλούτ.

δι-αγρυπνέω, μέλ. -ήσω, βρίσκομαι στο κρεβάτι άγρυπνος, ξενυχτώ, σε Αριστοφ.

δι-άγχω, μέλ. -άγζω, επιτετ. τύπος αντί *ἄγχω*, σε Λουκ.

δι-άγω, μέλ. -άζω, **I.** μεταφέρω από τη μία πλευρά στην άλλη ή μεταφέρω μακριά, σε Ομήρ. Οδ., Θουκ. κ.λπ. **II.** λέγεται για χρόνο: **1.** διέρχομαι, περνώ, δαπανώ, καταναλώνω, *βίοτον, βίον*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** αμτβ. (χωρίς το *βίον*), διέρχομαι τη ζωή, ζω, όπως το Λατ. *degere*, σε Ηρόδ. κ.λπ. · καθυστερώ, βραδύνω, αναβάλλω, σε Θουκ. · κάνω κάτι συνεχώς, σε Ξεν. · με μτχ., συνεχίζω να πράττω έτσι κι έτσι · *δ. μανθάνων*, στον ιδ. · επίσης με επίρρ., *ἄριστα*, στον ιδ. **III.** κάνω κάτι να συνεχίζει ή να παραμένει, να διατηρείται σε μία συγκεκριμένη κατάσταση, *πόλιν ὀρθοδίκαιον δ.*, σε Αισχύλ. · *διῆγεν ὕμᾱς*, σε Δημ. **IV.** περιποιούμαι, διασκεδάζω κάποιον, σε Ξεν.

διᾱγωγή, ἡ (διάγωII), τρόπος ή πορεία ζωής, Λατ. *ratio vitae*, σε Πλάτ. κ.λπ. · *διαγωγὰι τοῦ συζῆν*, κοινές διασκεδάσεις, σε Αριστ.

διαγωγικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή είναι κατάλληλος για διάβαση, πέρασμα, διεκπεραίωση · *τέλος δ.*, φόρος διάβασης, τέλος διέλευσης, περάσματος, σε Στράβ.

δι-ἄγωνίζομαι, μέλ. Αττ. -ιοῦμαι, **I.** αποθ., αγωνίζομαι, μάχομαι ή πολεμώ εναντίον, *τινι και πρὸς τινα*, σε Ξεν. **II.** αγωνίζομαι απελπισμένα, διαγωνίζομαι με ἀμίλλα, σε Θουκ., Ξεν.

δια-δάπτω, μέλ. -ψω, ξεσχίζω, κατακόβω, σε Ομήρ. Ιλ.

δια-δᾱτέομαι, αόρ. α' -δάσασθαι, αποθ.: **1.** με αλληλοπαθητική σημασία, μοιραζόμαστε ανάμεσά μας, μεταξύ μας, *διὰ κτῆσιν δατέοντο*, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. **2.** με Ενεργ. σημασία, μοιράζω, διανέμω, *διὰ παῦρα δασάσκετο* (Ιων. αντί *ἐδάσατο*), σε Ομήρ. Ιλ. · *διεδάσαντο τὴν ληΐην*, σε Ηρόδ. · *ἐς φυλὰς διεδάσαντο*, διένειμαν αυτούς στις φυλές, στον ιδ.

δια-δείκνυμι, μέλ. -δείζω, Ιων. -δέζω · δείχνω καθαρά, δείχνω φανερά, σε Ηρόδ. · **I.** με μτχ., *διαδεξάτω κηδόμενος*, άσε τον να δείξει ότι νοιάζεται, ότι

ενδιαφέρεται, στον ίδ. — Παθ., *διαδεικνύσθω ἐὼν πολέμιος*, άσε τον να αναγορευθεί, να ανακηρυχθεί εχθρός του βασιλιά, στον ίδ. **II.** αμτβ., στους τύπους *διέδεξε, ώς διέδεξε*, ήταν ξεκάθαρο, προφανές, στον ίδ.

διαδέκτωρ, -ορος, ό (διαδέχομαι), ως επίθ., *πλοῦτος δ.*, πλούτος τον οποίο κληρονομεί κάποιος ή πλούτος που κληροδοτείται από κάποιον, σε Ευρ.

δια-δέξιος, -ον, ευοίωνος, αίσιος, σε Ηρόδ.

δια-δέρκομαι, αόρ. β' *-έδρακον*, αποθ., βλέπω κάτι μέσα από κάτι άλλο· *οὐδ' ἄν νῶϊ διαδράκοι*, δεν μπορεί να μας δει μέσα από (τη συννεφιά), σε Ομήρ. Ιλ.

διάδετος, -ον (διαδέω), αυτός που είναι δεμένος δυνατά, ισχυρά· *χαλινοὶ διάδετοι γενῶν ἵππειων*, χαλινάρια ισχυρά δεμένα στα στόματα των αλόγων, σε Αισχύλ.

δια-δέχομαι, μέλ. *-ζομαι, I.* αποθ., δέχομαι κάτι από κάποιον άλλο, Λατ. *excipere, δ. λόγον*, λαμβάνω, παίρνω το λόγο, δηλ. μιλώ δεύτερος, σε Πλάτ.· ομοίως και *διαδέχεσθαι* μόνο του, σε Ηρόδ. **II. 1.** *διαδέχεσθαι τινι*, γίνομαι διάδοχος κάποιου, λαμβάνω τη θέση του, σε Ξεν. **2.** *απόλ.*, παίρνω τη θέση κάποιου, *τοῖς ἵπποις*, με ακούραστα άλογα, στον ίδ.· *μτχ.* Παθ. παρακ. *διαδεδεγμένος, -η, -ον*, διαδοχικά, κατά σειρά, σε Σοφ.· ομοίως, *διαδεξάμενος*, σε Ηρόδ.

δια-δέω, μέλ. *-δήσω*, δένω ολόγυρα, κι απ' τις δύο μεριές, *τὸ πλοῖον*, σε Ηρόδ. — Παθ., *διαδεδεμένος*, αυτός που είναι δεμένος σφιχτά, σε Πλάτ.

δια-δηλέομαι, μέλ. *-δήσομαι*· — Αποθ., προξενώ, προκαλώ μεγάλη βλάβη σε, σχίζω σε κομμάτια, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

διά-δηλος, -ον, ολοφάνερος μεταξύ άλλων, διακριτός ανάμεσα σε άλλους, σε Θουκ.

δια-δηλόω, μέλ. *-ώσω*, φανερώνω, κάνω κάτι εμφανές, σε Πλούτ.

διάδημα, -ατος, τό (διαδέω), στεφάνι, ταινία ή κορδέλα, ιδίως τιάρα, κορόνα, στέμμα του βασιλιά των Περσών, σε Ξεν.

διαδημᾶτο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φορά διάδημα, σε Πλούτ.

δια-διδράσκω, μέλ. *-δράσομαι*, Ιων. **διαδιδρῆσκω, -δρήσομαι**, αόρ. β' *-έδραν*, παρακ. *-δέδρακα*. **1.** *τρέπομαι* σε φυγή, ξεφεύγω, δραπετεύω, σε Ηρόδ.· *διαδεδρακότες*, φυγόπονοι, σε Αριστοφ. **2.** *με αιτ.*, *ξεφεύγω από*, *δραπετεύω από*, σε Ηρόδ.

δια-δίδωμι, μέλ. *-δώσω*, αόρ. β' *διέδων*. **1.** *δίνω από χέρι* σε χέρι, μεταβιβάζω, παραδίδω κάτι σε κάποιον, Λατ. *tradere, λαμπάδια διαδώσουσιν ἀλλήλοις*, σε Πλάτ. — Παθ., λέγεται για φήμες, κοινολογούμαι, εξαπλώνομαι, διασπείρομαι, σε Ξεν. **2.** *διανέμω, διαμοιράζω, τινί τι*, στον ίδ. **3.** *δ. κόρας*, ρίχνω το βλέμμα μου τριγύρω, κοιτάζω ολόγυρα, σε Ευρ.

δια-δικάζω, μέλ. *-άσω, I.* κρίνω μια υπόθεση ως δικαστής (ετυμηγρω), σε Πλάτ.· *με αιτ. πράγμ.*, αποφασίζω κάτι, σε Ξεν. **II. 1.** *Μέσ.*, προσφεύγω στη δικαιοσύνη, *τινι*, με κάποιον, έχω δικαστική διαμάχη μαζί του, σε Πλάτ.· *διαδικάσασθαι τὰ πρὸς ἐμέ*, να τακτοποιήσουμε το ζήτημα μέσω διαιτησίας, σε Δημ. **2.** *υποβάλλομαι σε δίκη, δικάζομαι*, σε Πλάτ., Ξεν.

δια-δίκαιόω, μέλ. *-ώσω*, θεωρώ και υπερασπίζομαι κάτι ως δίκαιο, σε Θουκ.

διαδικᾶσία, ή (διαδικάζω), δίκη μέσω της οποίας αποφασίζεται ποιος (από πολλούς) έχει δικαίωμα σε κάποιο προνόμιο ή είχε την υποχρέωση της δημόσιας λειτουργίας, σε Ρήτ.· *μεταφ., δ. τῷ βήματι πρὸς τὸ στρατήγιον*, σύγκρουση, φιλονικία ανάμεσα σε ρήτορες και στρατηγούς, σε Αισχύλ.

διαδίκασμα, -ατος, τό, αντικείμενο δίκης σε μία *διαδικασία*, σε Λυσ.

δια-διφρεύω, μέλ. *-σω*, οδηγώ άλογα όπως σε αγώνα αρματοδρομίας, σε Ευρ.

δια-δοκίμάζω, μέλ. -άσω, θέτω υπό δοκιμασία, ελέγχω, εξετάζω ακριβώς, σε Ξεν.

διά-δος, προστ. αορ. β' του *διαδίδωμι*.

διάδοσις, -εως, ή (**διαδίδωμι**), διανομή, παραχώρηση, μετάδοση, σε Δημ. κ.λπ.

δια-δοῦναι, απαρ. αορ. β' του *διαδίδωμι*.

διαδοχή, ή (διαδέχομαι), · **I. 1.** παραλαβή από κάποιον άλλο, σε Δημ. **2.**

διαδοχική αντικατάσταση, *ἄλλοςπαρ' ἄλλον διαδοχαῖς*, διαδοχικά ή αλληλοδιαδοχικά, σε Αισχύλ. · *ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις*, κατά σειρά, Λατ.

vicissim, σε Δημ. · *κατὰ διαδοχήν*, σε Θουκ. **II.** με στρατιωτική σημασία, εφεδρεία, βάρδια, σε Ξεν.

διάδοχος, ό, ή (διαδέχομαι), αυτός που διαδέχεται κάποιον σε κάτι · **1.** με δοτ. προσ. και γεν. πράγμ., *δ. Μεγαβάζω τῆς στρατηγίης*, ο διάδοχός του στην στρατηγία, σε Ηρόδ. · *θνητοῖς διάδοχοι μοχθημάτων*, διαδεχόμενοι αυτούς στους μόχθους, δηλ. ανακουφίζοντάς τους από τα βάσανα, τους μόχθους, σε Αισχύλ. **2.** με γεν. πράγμ. μόνο, *δ. τῆς ναυαρχίας*, αυτός που διαδέχθηκε κάποιον στη ναυαρχία, σε Θουκ. **3.** με γεν. προσ. μόνο, *φέγγος ὕπνου δ.*, αυτό που διαδέχεται τον ύπνο, το φως, σε Σοφ. **4.** με δοτ. προσ. μόνο, *δ. Κλεάνδρω*, σε Ξεν. · ομοίως, *κακὸν κακῶ δ.*, σε Ευρ. · *διάδοχος κακῶν κακοῖς*, αυτή που επιφέρει διαδοχή κακών, κακό μετά από άλλο κακό, στον ίδ. **5.** απόλ., *διάδοχοι ἐφοίτων*, πήγαιναν στην εργασία διαδοχικά ή σε ομάδες εργασίας, σε Ηρόδ., Θουκ. · ουδ. πληθ., ως επίρρ., διαδοχικά, σε Ευρ.

δια-δράκοιμι[α], ευκτ. αορ. β' του *δια-δέρκομαι*.

δια-δρᾶμειν, απαρ. αορ. β' του *δια-τρέχω*.

δια-δρᾶναι, Ιων. -δρῆναι, απαρ. αορ. β' του *διαδιδράσκω*.

διαδρᾶσι-πολίτης[ι], ό, πολίτης που υπεκφεύγει των ευθυνών του, αποφεύγει όλα τα βάρη, όλες τις ευθύνες της πολιτείας, σε Αριστοφ.

δια-δρηστεύω ή δια-δρηπετεύω, τρέπομαι σε φυγή, δραπετεύω, αυτομολώ, σε Ηρόδ. · διόρθωση για το *δι-επρήστευσε*, το οποίο δεν έχει νόημα.

διαδρομή, ή (διαδραμειν), **I. 1.** περιπλάνηση από το ένα μέρος μιας πόλης στο άλλο, σε Αισχύλ. **2.** επιδρομή, λεηλασία, σε Πλούτ. **II.** δίοδος, πέρασμα, σε Ξεν. · υδραγωγείο, υδραγωγός, σε Πλούτ.

διάδρομος, -ον (διαδραμειν), αυτός που τρέχει μέσα από ή ολόγυρα, διασταυρούμενος, περιπλανώμενος, σε Αισχύλ. · *λέχος δ.*, παραστρατημένη, παράνομη αγάπη, σε Ευρ.

δια-δύνω[υ] ή -δύω, συνηθέστερα ως αποθ. *διαδύομαι*, μέλ. -δύσομαι, αορ. β' *διέδυν* · **1.** ξεγλιστρώ μέσω τρύπας ή ανοίγματος, σε Θουκ., Ξεν. · απόλ., ξεγλιστρώ μέσα από, αποφεύγω, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2.** με αιτ., διαφεύγω, υπεκφεύγω, σε Δημ.

διάδῴσις, -εως, ή, δίοδος, πέρασμα μέσω, διάβαση · στον πληθ., υπεκφυγές, αποφυγή *τινος*, από κάτι, σε Δημ.

δια-δωρέομαι, αποθ., μοιράζω, διανέμω, χαρίζω, δώρο, σε Ξεν.

δια-είδω (δηλ. *διαFείδω*), μέλ. -είσομαι, διακρίνω, ξεχωρίζω · *ἦν ἀρετήν διαείσεται*, θα διακριθεί, θα δείξει την ανδρεία του, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., διακρίνομαι, φανερόνομαι, σε Ομήρ. Ιλ.

δι-αιίδω, μέλ. -αιείσομαι, Αττ. **δι-άδω**, -άσομαι · διαγωνίζομαι στο τραγούδι, *τινί*, με κάποιον, σε Θεόκρ.

δια-ειμένος, μτχ. Παθ. παρακ. του *διίημι*.

δια-ειπέμεν, Επικ. αντί *δι-ειπεῖν*, απαρ. αορ. β' του *διεῖπον*.

δι-αέριος, -ον, Ιων. αντί *διηέριος*, ψηλά στον αέρα, υπερβατικός, υπερφυσικός, εναέριος, μάταιος, σε Λουκ.

δια-ζάω, Ιων. -ζώω, απαρ. *διαζῆν*, μέλ. -ήσω, **1.** ζω ως το τέλος, διέρχομαι, περνάω, τὸν βίον, σε Ευρ.· έπειτα απόλ., όπως το Λατ. *degere*, σε Αριστοφ., Ξεν. **2.** με μτχ., όπως το *διαβιόω*, ζω κάνοντας εκείνο ή το άλλο· *ποιηφαγέοντες διέζωνον*, διατηρούσαν τη ζωή τους τρώγοντας χορτάρι, σε Ηρόδ.· επίσης, *δ. από τινος*, βρίσκω τα προς το ζην από ή μέσω ενός πράγματος, σε Σοφ.

δια-ξεύγνυμαι, αόρ. α' -εξεύχθην — Παθ., αποχωρίζομαι, διαχωρίζομαι, χωρίζω, παίρνω διαζύγιο, *τινος*, από κάποιον, σε Αισχίν.· *από τινος*, σε Ξεν.

διάζευξις, -εως, ή, αποχωρισμός, διαχωρισμός, διάλυση, διαζύγιο, σε Πλάτ.

διάζωμα, -ατος, τό, 1. ζώνη, ζωστήρα, ζωνάρι, περίζωμα, Λατ. *subligaculum*, σε Θουκ. **2.** ισθμός, σε Πλούτ.

δια-ζώννυμι ή -ύω, μέλ. -ζώσω, **I.** τυλίγω γύρω από τη μέση — Μέσ., περιζώνομαι, περιβάλλομαι με, *έσθῆτα*, σε Λουκ. — Παθ., *διεζωσμένοι*, αυτοί που φορούσαν ζώνη, σε Θουκ. **II.** μεταφ., περιζώνω, περιβάλλω, περικυκλώνω, σε Πλούτ.

δια-ζώω, Ιων. αντί *δια-ζάω*.

δι-άημι, παρ. *διάην*, φυσώ, πνέω μέσω των δέντρων κ.λπ., με αιτ., σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.

δια-θεάομαι, μέλ. -άσομαι [*ā*], αποθ., βλέπω μέσα από κάτι, εξετάζω προσεκτικά, σε Πλάτ., Ξεν. — ρημ. επίθ., **διαθεατέον**, σε Πλάτ.

δια-θειόω, μέλ. -ώσω, απολυμαίνω εξολοκλήρου με θείο, θειαφίζω, σε Ομήρ. Οδ.

δια-θερμαίνω, μέλ. -ανῶ, ζεσταίνω, θερμαίνω μέσα από, σε Πλάτ. κ.λπ. — Παθ., ζεσταίνομαι, μέσω του ποτού, σε Δημ.

διά-θερμος, -ον, αυτός που είναι εντελώς θερμός, αυτός που έχει θερμή, οξύθυμη κράση, ιδιοσυγκρασία, ψυχοσύνθεση, ορμητικός, παράφορος, Αριστ.

διάθεσις, -εως, ή (διατίθημι),· I. 1. διάταξη, τακτοποίηση, τοποθέτηση, σε Πλάτ.· **2.** σύνθεση σ' ένα έργο τέχνης, αντίθ. προς το *εὔρεσις*, στον ίδ. **3.**

διάθεση κάποιου πράγματος μέσω πώλησης, έκθεση για πώληση, εκποίηση, σε Πλούτ. **II.** κατάσταση, ψυχική διάθεση ενός ανθρώπου, σε Πλάτ.

διαθέτης, -ου, ό (διατίθημι), αυτός που τακτοποιεί, διευθετεί, σε Ηρόδ.

δια-θέω, μέλ. -θεύσομαι, **I.** τρέχω εδώ κι εκεί, σε Θουκ. κ.λπ.· λέγεται για τις φήμες, τον πανικό, τον φόβο, εξαπλώνομαι, διαδίδομαι, σε Ξεν. **II.** τρέχω αγωνιζόμενος, *τινί*, μαζί με ή εναντίον κάποιου, σε Πλάτ.· με συστ. αντ., *δ. την λαμπάδα*, αγωνίζομαι στη λαμπαδηδρομία, σε Πλούτ.

διαθήκη, ή (διατίθημι),· I. διάθεση περιουσίας μέσω διαθήκης, διαθήκη, δήλωση τελευταίας βούλησης, σε Αριστοφ., Ρήτ., **II.** συμφωνία, συνεννόηση μεταξύ δύο μερών, συμβόλαιο, συνθήκη, σε Αριστοφ., Κ.Δ.

δια-θορυβέω, μέλ. -ήσω, ταράζω, συγχύζω εντελώς, *τινα*, σε Θουκ.· απόλ., κάνω μεγάλο θόρυβο, σε Πλούτ.

δι-αθρέω, μέλ. -ήσω, ερευνώ προσεκτικά, εξετάζω εξονυχιστικά, σε Αριστοφ.

δια-θροέω, μέλ. -ήσω, διαδίδω φήμη, διαφημίζω, σε Θουκ.

δια-θρῦλέω, μέλ. -ήσω, = *διαθροέω*, κυρίως στην Παθ.: **I.** κοινολογούμαι, διαδίδομαι, διαφημίζομαι, *διεθεθρύλητο ως...*, σε Ξεν. **II.** ξεκουφαίνομαι από τη συνεχή ομιλία, *διαθρυλούμενος υπό σου*, στον ίδ.

δια-θρύπτω, μέλ. -ψω, — Παθ. αόρ. β' *διετρύφην* [*ũ*]· **I.** σπάζω σε τεμάχια, σπάζω σε κομμάτια, θρυμματίζω, κάνω θρύψαλα, σε Λουκ. — Παθ., *τριχθά τε και τετραχθά διατρυφέν (τὸ ζίφος)*, σε Ομήρ. Ιλ.· *άσπίδες διατεθρυμμένοι*, σε

Ξεν. **Π. 1.** μεταφ., όπως το Λατ. *frangere*, καταρρακώνω κάποιον μέσω έκλυτης ζωής και τρυφηλού, αμαρτωλού βίου, αποχαυνώνω, εκθηλύνω, παραχαϊδεύω, κάνω κάποιον αδύναμο και θηλυπρεπή, σε Πλάτ., Ξεν. — Παθ., αποχαυνώνομαι, παραχαϊδεύομαι, διαφθείρομαι, γίνομαι μαλθακός, σε Αισχύλ., Ξεν. **2.** — Μέσ., περηφανεύομαι, το παίρνω πάνω μου, γίνομαι υπερόπτης, λέγεται για κάποιον σεμνότυφο, σε Θεόκρ.· λέγεται για γυναίκα αοιδό, διαθρύπτεται ήδη, παίρνει πόζα, στον ιδ.

διαί, διαιβολία, ποιητ. αντί *διά, διαβολία*.

δι-αιθριάζω, μέλ. -άσω, γίνομαι ολότελα καθαρός και αίθριος, ξαστερώνω· *ἐδόκει διαιθριάζειν*, φαινόταν να ξανοίγει, σε Ξεν.

δί-αιθρος, -ον (αἶθρα), ολότελα καθαρός και αίθριος, ανέφελος, ξάστερος, σε Πλούτ.

δί-αιμος, -ον (αἷμα), κηλιδωμένος με αίμα, ματωμένος, σε Ευρ.· *δίαιμον ἀναπτύειν*, το να φτύνει κάποιος αίμα, αιμόπτυση, σε Πλούτ.

διαίνω, μέλ. *διᾶνω*, αόρ. α' *ἐδίηνα*· βρέχω, υγραίνω, κλαίω, σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., *διαίνεσθαι ὅσσε*, υγραίνω τα μάτια μου, βρέχω με δάκρυα, σε Αισχύλ.· *ἀπόλ.*, κλαίω, θρηνώ, στον ιδ.

διαίρεσις, -εως, ἡ (διαιρέω), μοίρασμα, διανομή, μοιρασιά, λέγεται για χρήματα, σε Ηρόδ.· λέγεται για λάφυρα, λεία, διαμοιρασμός, σε Ξεν.· *ἐν διαιρέσει (ψήφων)*, κατά τη διαλογή των ψήφων από κάθε παράταξη, σε Αισχύλ.

διαιρετέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *διαιρέω*· **I.** αυτός που πρέπει να διαιρεθεί, να τμηθεί, σε Πλάτ. **II.** *διαιρετέον*, πρέπει κάποιος να διαιρέσει, στον ιδ.

διαιρετικός, -ή, -όν (διαιρέω), διαιρετός, διανεμητός, σε Πλάτ.

διαιρετός, -ή, -όν (διαιρέω), I. διαιρεμένος, χωρισμένος, σε Ξεν.· διανεμημένος, σε Σοφ. **II.** ευδιάκριτος, ξεχωριστός, άξιος μνείας και διάκρισης, σε Θουκ.

δι-αιρέω, μέλ. -ήσω, αόρ. β' *-εἶλον*, Παθ. αόρ. α' *-ἡρέθην*, διαμερίζω κάτι από κάτι άλλο, χωρίζω στα δύο, διαιρώ, διανέμω σε μέρη, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· *δ. λαγόν*, ανοίγω κόβοντας, στον ιδ.· *δ. πυλίδα*, ανοίγω κάτι σπάζοντάς το, σε Θουκ.· *δ. τὴν ὀροφὴν*, την κατεδαφίζω, την καταστρέφω, στον ιδ.· *δ. τοῦ τείχους*, γκρεμίζω μέρος - τμήμα του τείχους, δημιουργώ, προξενώ ρήγμα σε αυτό, στον ιδ.· *τὸ διηρημένον*, ρήγμα, στον ιδ. **II. 1.** διαιρώ, διαχωρίζω, *δύο μοίρας Λυδῶν*, τους Λυδούς σε δύο μέρη, σε Ηρόδ.· ομοίως, *δ. τριχῆ*, σε Πλάτ.· *εἰς δύο*, σε Δημ. — Μέσ., διαιρούν για τους εαυτούς τους, *ναῶς*, σε Θουκ., αλλά επίσης διαμοιράζουν αναμεταξύ, ανάμεσά τους, σε Ησίοδ., Ηρόδ. — Παθ., *διηρημένοι κατ' ἀναπαύλας*, χωρισμένοι, μοιρασμένοι σε βάρδιες, σε Θουκ. **2.** αναλύω στα συστατικά στοιχεία, σε Πλάτ. **III. 1.** διακρίνω, σε Αριστοφ. **2.** ορίζω, αποφασίζω, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **3.** λέω κάτι με σαφήνεια, ορίζω, καθορίζω, προσδιορίζω, εξηγώ, ερμηνεύω, σε Ηρόδ., Αττ.

δι-αίρω, μέλ. -ᾶρῶ, **I.** σηκώνω, υψώνω, *τὸν ἀνέχνα*, σε Ξεν. **II. 1.** χωρίζω, μετακινώ, μεταφέρω, σε Πλούτ. — Μέσ., *διαράμενος* (ενν. *τὰ σκέλη*), με μεγαλοπρεπές βάδισμα, σε Θεόφρ. **2.** *δ. τὸ στόμα*, ανοίγω το στόμα μου, σε Δημ.

δι-αισθάνομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., αντιλαμβάνομαι, καταλαβαίνω σαφώς, διακρίνω εντελώς, *τι*, σε Πλάτ.

δι-αῖσσω, μέλ. -αῖζω, Αττ. -ᾶσσω ή -ᾶπτω, μέλ. -ᾶζω, αόρ. α' *-ἤξα*· ορμώ, τινάζομαι ή πηδῶ μέσα από ή απέναντι, σε Ηρόδ.· με αιτ., *ὄρη διάσσει*, σε

Σοφ.· λέγεται για ήχο, *ἀχὼ διήξεν μυχόν*, σε Αισχύλ.· και με γεν., *σπασμὸς διήξε πλευρῶν*, σε Σοφ.

δι-αἰστώω, μέλ. -ώσω, αόρ. α' *διήϊτωσα*· καταστρέφω ολοκληρωτικά, αφανίζω, θανατώνω, τινά, σε Σοφ.

δι-αισχύνομαι, επιτετ. τύπος αντί *αἰσχύνομαι*, σε Λουκ.

δαίτα, ἡ (πιθ. από *ζάω*, βλ. **Z, Ξ Π. 2**)· **I. 1.** ο τρόπος ζωής, διαβίωση, βίος, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· *δ. ποιῆσθαι*, διέρχομαι, περνά τη ζωή μου, σε Ηρόδ. **2.** κατοικία, οίκημα, δωμάτιο, σε Αριστοφ. **II.** στην Αθήνα, διαιτησία, μεσολάβηση, σε Σοφ., Αριστοφ., Ρήτ.

δαιτάω, μέλ. -ήσω, αόρ. α' *δήτησα*, παρακ. *δεδήτηκα* — Μέσ. και Παθ., Ιων. παρατ. *δαιτώμην*, μέλ. *δαιτήσομαι*, και στους Παθ. τύπους, αόρ. α' *διητήην*, Ιων. *δαιτήτην*, παρακ. *δεδήτημαι*· **I. 1.** τρέφω με συγκεκριμένο τρόπο, επιβάλλω δαίτα· *δ. τοὺς νοσοῦντας*, σε Πλούτ. **2.** Μέσ. και Παθ., ακολουθώ μία συγκεκριμένη διαδρομή στη ζωή, ζω, διαμένω, σε Ηρόδ., Σοφ.· *δ. νόμιμα*, ζω σύμφωνα με την τήρηση των νόμων, των κανόνων, σε Θουκ. **II. 1.** είμαι κριτής ή διαιτητής (*δαιτητής*), σε Δημ. κ.λπ. **2.** με αιτ. πράγμ., ορίζω, προσδιορίζω, καθορίζω, αποφασίζω, σε Θεόκρ.

δαίτημα, -ατος, τό, κυρίως στον πληθ., κανόνες ζωής, τρόπος, πορεία ή διαδρομή ζωής, διαβίωση, ιδίως σε σχέση προς την τροφή, διατροφή, σε Ξεν.· γενικά, θεσμοί, έθιμα, σε Θουκ., Ξεν.

δαιτητήριον, τό (**δαίτα** I. 2), στον πληθ., δωμάτια σπιτιού που προορίζονταν για διαμονή, σε Ξεν.

δαιτητής, -οῦ, ὁ (**δαιτάω** II), κριτής, διαιτητής, αυτός που επιλύει διαφορές, Λατ. *arbiter*, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ.

διακῆς, -ές (**διακαίω**), αυτός που καίει υπερβολικά, καυτός, πύρινος, σε Λουκ.

δια-κᾶθάρω, μέλ. -ᾶρῶ, καθαρίζω εντελώς ή εξαγνίζω, σε Πλάτ.

δια-κᾶθάρίζω, μέλ. -ιῶ, = το προηγ., σε Κ.Δ.

διακάθαρσις, -εως, ἡ, λεπτομερές, τέλειο, βαθύ καθάρισμα, σε Πλάτ.

δια-καθέξομαι και **-κάθημαι**, Μέσ., όταν ο καθένας κάθεται στη δική του θέση, στο δικό του κάθισμα, κάθομαι χωριστά από τους άλλους, σε Πλούτ.

δια-καθίζω, κάνω κάποιον να καθίσει ξεχωριστά, βάζω κατά μέρος, ξεχωρίζω, σε Ξεν.

δια-καίω, μέλ. -καύσω, καίω εντελώς, θερμαίνω υπερβολικά, σε Ηρόδ.· μεταφ., φλέγω, εξεγείρω, φουντώνω, εξάπτω, σε Πλούτ.

δια-καλύπτω, μέλ. -ψω, φανερώνω, αποκαλύπτω, σε Δημ.

δια-κᾶνάσσω, μόνο στον αόρ. α', *μῶν τὸν λάρυγγα διεκᾶναξέ σου*, μήπως τρέχει τίποτα γουργουρίζοντας ευχάριστα μέσα στο λαρύγγι σου; σε Ευρ.

δια-κᾶρᾶδοκέω, μέλ. -ήσω, περιμένω με αγωνία, καιροφυλακτώ, σε Πλούτ.

δια-καρτερέω, μέλ. -ήσω, διαρκώ, εμμένω ως το τέλος, αντέχω, εγκαρτερώ, σε Ηρόδ., Ξεν.

δια-κατελέγχομαι, μέλ. -ζομαι· Μέσ., αναιρώ κάτι εντελώς, ανασκευάζω, τινι, σε Κ.Δ.

δια-καυνιάζω, (**καῦνος**, κλήρος), αποφασίζω με κλήρο, σε Αριστοφ.

δια-κεάζω, μέλ. -άσω, κόβω, σχίζω στα δύο, σε Ομήρ. Οδ.

διά-κειμαι, απαρ. -κεῖσθαι, μέλ. -κείσομαι, χρησιμ. ως Παθ. του *διατίθημι*· **I.** βρίσκομαι σε συγκεκριμένη ψυχική κατάσταση, είμαι προδιατεθειμένος ή είμαι επηρεασμένος από αυτήν ή την άλλη κατάσταση, μεταπίπτω απ' την μία κατάσταση σε μία άλλη, σε Ηρόδ. κ.λπ.· συχνά όπως το ἔχω, με ένα επίρρ., *ὁρᾶτε ὡς δ. ὑπὸ τῆς νόσου*, πως έχω επηρεαστεί από την ασθένεια, σε Θουκ.·

κακῶς, μοχθηρῶς, φαύλως δ., βρίσκομαι σε δυσχερή θέση, σε άσχημη κατάσταση, σε Πλάτ.· εὖ ἢ κακῶς δ. τι, εἶμαι διακείμενος θετικά ἢ αρνητικά απέναντι σε κάποιον, σε Ρήτ.· ἐπιφθόνως δ. τι, φθονοῦμαι από κάποιον· ὑπόπτως τινί δ., θεωρούμαι ύποπτος από κάποιον, σε Θουκ. **II.** λέγεται για πράγματα, εἶμαι κανονισμένος, διευθετημένος, εἶμαι τοποθετημένος, καθορισμένος ἢ εἶμαι διατεταγμένος, τακτοποιημένος, ταξινομημένος· ὥς οἱ δέκειτο, έτσι ήταν διατεταγμένο σε αυτόν, σε Ησίοδ.· τὰ διακείμενα, συγκεκριμένες συνθήκες, προκαθορισμένοι όροι, συμφωνίες, σε Ηρόδ.· λέγεται για δώρο, ἄμεινον διακείσεται, θα διατεθεί καλύτερα, σε Ξεν. **δια-κείρω**, μέλ. -κερῶ και -κέρσω, παρακ. -κέκαρκα· κόβω σε κομμάτια· μεταφ., διακέρσαι ἐμὸν ἔπος, να το ακυρώσει, να το ματαιώσει, να το μηδενίσει, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., σκευάρια διακεκαρμένος, αυτός που έχει αφαιρέσει τα ενδύματά του, σε Αριστοφ.

διακέλευμα ἢ -κέλευσμα, -ατος, τό, παρακίνηση, προσταγή, παράγγελμα, διάταγμα, σε Πλάτ.

διακελεύομαι, αποθ.: **1.** παρακινώ, δίνω διαταγές, εντολές, οδηγώ, κατευθύνω, δ. τι, ποιεῖν τι κ.λπ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης, δ. τινί τι (ενν. ποιεῖν), σε Πλάτ.· δ. τι, μόνο, στον ίδ. **2.** ενθαρρύνουμε, εμψυχώνουμε ο ένας τον άλλο, σε Ηρόδ.· δ. ἀλλήλοις, σε Ξεν.· δ. ἐαυτῷ, στον ίδ.

διακελευσμός, ό, παρακίνηση, προτροπή, ενθάρρυνση, σε Θουκ.

διακενής ἢ διακηνής, επίρρ. αντί διὰ κενῆς πράξεως, μάταια, άσκοπα, ανώφελα, σε Ευρ., Αριστοφ.

διά-κενος, -ον, I. αυτός που είναι εντελώς άδειος ἢ κοίλος, κούφιος· τὸ δ., κενό, χάσμα, Λατ. vacuum, σε Θουκ. **II.** λεπτός, ισχνός, σε Πλούτ., Λουκ.

δια-κερματίζω, μέλ. -ιῶ, ανταλλάσσω σε μικρά νομίσματα, σε Αριστοφ.

δια-κέρσαι, απαρ. αορ. α΄ του διακείρω.

δια-κηρῶκεύομαι, αποθ., διαπραγματεύομαι μέσω, με τη βοήθεια κήρυκα, έρχομαι σε διαπραγματεύσεις, πρὸς τινα, σε Θουκ.

δια-κηρύσσω, μέλ. -ζω, **1.** γνωστοποιώ κάτι μέσω κήρυκα, ἐν διακεκηρυγμένοις, σε πόλεμο που έχει κηρυχθεί, σε Πλούτ. **2.** πουλώ σε δημοπρασία, πλειστηριάζω, στον ίδ.

δια-κινδυνεύω, μέλ. -σω, διατρέχω κάθε κίνδυνο, κάνω μία απέλπιδα, απεγνωσμένη προσπάθεια, ριψοκινδυνεύω, ρισκάρω, σε Θουκ· πρὸς τινα, στον ίδ.· ὑπέρ ἢ πρὸς τινα, σε Λυσ., Ξεν.· περί τινος, σε Δημ. — Παθ., για προσπάθεια - επιχείρηση, διακινδυνεύω, ριψοκινδυνεύω, στον ίδ.

δια-κινέω, μέλ. -ήσω, **I. 1.** κινώ κάτι εντελώς — Παθ., τίθεμαι σε κίνηση, κινούμαι, σε Ηρόδ. **2.** προκαλώ σύγχυση, συγχέω, μπερδεύω, τὰ πεπραγμένα, σε Θουκ. **II.** εξετάζω λεπτομερώς, διερευνώ προσεκτικά, σε Αριστοφ.

δια-κίχηρμι, δανείζω σε διάφορα πρόσωπα — Παθ., διακεχρημένον τάλαντον, σε Δημ.

δια-κλᾶπείς, μτχ. Παθ. αορ. β΄ του διακλέπτω.

δια-κλάω, μέλ. -άσω [ᾶ], μτχ. Επικ. αορ. α΄ διακλάσας, σπάω στα δύο, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** στην Παθ., = διαθρύπτομαι, Παθ. παρακ. διακεκλασμένος, εκνευρισμένος, σε Λουκ.

δια-κλέπτω, μέλ. -ψω, **I.** κλέβω ανά περιόδους, σε Δημ.· τὸ διακλαπέν, η ποσότητα που κλάπηκε (από τους στρατιώτες) και διασκορπίστηκε, σε Θουκ. **II.** διατηρώ κάποιον στη ζωή στα κρυφά, τινά, σε Ηρόδ. **III.** συγκαλύπτω την αλήθεια, σε Δημ.

δια-κληρώω, μέλ. -ώσω, **1.** ορίζω μέσω κλήρου, διανέμω, σε Αισχύλ. **2.** εκλέγω με κλήρο, σε Ξεν. — Μέσ., ρίχνω κλήρους, σε Θουκ., Ξεν.

δια-κλίνω[τ], μέλ. -κλίνω, στρέφομαι μακριά, υποχωρώ, σε Πολύβ.

διάκλῖσις, -εως, ἡ, υποχώρηση, διαφυγή, σε Πλούτ.

δια-κλύζω, μέλ. -ύσω, πλένω, ξεπλένω, ξεβγάζω, σε Ευρ.

δια-κναίω, μέλ. -σω, **1.** ξύνω κάτι μέχρι να εξαφανιστεί, καταστρέφω

ξύνοντας, ὅψιν δ., καταστρέφω τα μάτια κάποιου, σε Ευρ. — Παθ.,

κομματιάζομαι, γίνομαι θρύψαλα, σε Αισχύλ. **2.** εξαντλώ, φθείρω, σε Ευρ. —

Παθ., φθείρομαι εντελώς, καταστρέφομαι, σε Αισχύλ., Ευρ.· τὸ χρῶμα

διακεκναισμένος, αυτός που έχει χάσει όλο του το χρώμα, σε Αριστοφ.

δια-κνίζω, μέλ. -σω, κόβω σε κομμάτια, τεμαχίζω, σε Ανθ.

διᾱ-κολλάω, μέλ. -ήσω, συγκολλώ, σε Λουκ.

διακομῖδῆ, μετακόμιση, τινὸς εἰς τόπον, σε Θουκ.

δια-κομίζω, μέλ. Αττ. -ῖω, μεταφέρω ή μεταβιβάζω, σε Ηρόδ., Θουκ. —

Μέσ., μεταβιβάζω κάτι από αυτά που μου ανήκουν, σε Ηρόδ. — Παθ.,

μεταβιβάζομαι, διέρχομαι, διασχίζω, σε Θουκ.

διᾱκονέω, Ιων. **διηκ-**, παρατ. ἐδιακόνουν, μεταγεν. τύπος διηκόνουν, μέλ. -

ήσω, αόρ. α' διηκόνησα, παρακ. δεδιηκόνηκα — Παθ. αόρ. α' ἐδιακονήθην,

παρακ. δεδιακόνημαι (διάκονος)· **I. 1.** φροντίζω, περιποιούμαι κάποιον,

υπηρετώ, προσφέρω υπηρεσίες, απόλ., σε Ευρ.· τινί, σ' ένα πρόσωπο, σε Δημ.·

δ. πρὸς τι, είμαι ωφέλιμος σε, σε Πλάτ. — Μέσ., φροντίζω τις ανάγκες μου, σε

Σοφ.· αὐτῷ διακονεῖσθαι, σε Αριστοφ. **2.** είμαι διάκονος στην εκκλησία, σε

Κ.Δ. **II.** με αιτ. πράγμ., χορηγώ, παρέχω, προμηθεύω, Λατ. ministrare, τί τινι,

σε Ηρόδ. — Παθ., παρέχομαι, προσφέρομαι, χορηγούμαι, σε Δημ.

διᾱκόνημα, -ατος, τό, εργασία των υπηρετών, υπηρεσία, σε Πλάτ.

διᾱκονία, ἡ, **1.** έργο διακόνου, υπηρεσία, προσφορά, σε Θουκ., Πλάτ. **2.**

εκτέλεση καθήκοντος, υπηρεσία, σε Δημ.· ἡ δ. ἡ καθημερινή, εξυπηρέτηση

των καθημερινών αναγκών, σε Κ.Δ.· ἡ δ. του λόγου, το έργο της διακήρυξης

του λόγου (του Ευαγγελίου), στο ίδ.

διᾱκονικός, -ή, -όν, χρήσιμος, ωφέλιμος, εξυπηρετικός, σε Αριστοφ. κ.λπ.·

συγκρ. -ώτερος, σε Πλάτ.

διάκονος[ᾱ], Ιων. **διήκονος**, ὁ, **I.** υπηρέτης, υπάλληλος, αυτός που προσφέρει

υπηρεσίες, θεράπων, Λατ. minister, σε Ηρόδ. κ.λπ.· αγγελιοφόρος, σε

Αισχύλ., Σοφ.· ως θηλ. σε Δημ. **II.** λειτουργός, ιερέας, εφημέριος εκκλησίας,

διάκονος, σε Κ.Δ.· ως θηλ., διακόνισσα, στο ίδ. (παραπλήσιο προς το

διάκτορος· και τα δύο πιθ. από το διώκω).

δι-ᾱκοντίζομαι, Μέσ., διαγωνίζομαι με άλλους στη ρίψη ακοντίου,

διαγωνίζομαι στον ακοντισμό, σε Ξεν.

διακοπή, ἡ, εντομή, κόψιμο, βαθύ τραύμα, μαχαιριά, σε Πλούτ.

δια-κόπτω, μέλ. -ψω, **1.** κόβω στα δύο, κόβω στη μέση, κόβω πέρα για πέρα,

σε Θουκ. **2.** διασπώ τις τάξεις, γραμμές του εχθρού, τὴν τάξιν, σε Ξεν.· έπειτα,

διέρχομαι μέσα από τις τάξεις του εχθρού, στον ίδ.

διακορής, -ές, = διάκορος, σε Πλάτ.

δια-κορκορῶ, γουργουρίζω, τὴν γαστέρα, σε Αριστοφ.

διά-κορος, -ον, κορεσμένος, πλήρης, τινός με κάτι, σε Ηρόδ.

διᾱκόσιοι, Ιων. **διηκ-**, -αι, -α (δῖς, ἑκατον), διακόσιοι, Λατ. ducenti· ενικ. με

περιληπτικό όνομα, για να δηλώσει ποσότητα, ἵππος διακοσία, ιππικό με

διακόσια άλογα, διακόσιοι ιππείς, σε Θουκ.

δια-κοσμέω, μέλ. -ήσω, **1.** διαιρώ και τακτοποιώ, παρατάσσω σε σειρά, σε

Ομήρ. Ιλ., Θουκ. — Παθ., εἴπερές δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί (Επικ. αντί

-εἴμεν, α' πληθ. ευκτ. αορ. α'), σε Ομήρ. Ιλ. **2.** γενικά, τακτοποιώ, ρυθμίζω,

βάζω σε τάξη, στολίζω, διακοσμώ, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Μέσ., *μέγαρον διεκοσμήσαντο*, το έβαλαν σε τάξη ολόκληρο, σε Ομήρ. Οδ.

διακόσμησις, -εως, ή, τακτοποίηση, διαρρύθμιση, σε Πλάτ.

διάκοσμος, ό, = *διακόσμησις*, παράταξη μάχης, σε Θουκ.

δι-ᾄκούω, μέλ. -*ακούσομαι*, παρακ. -*ακήκοα*. **I.** ακούω εντελώς, ακούω με προσοχή, μέχρι τέλους, *τι*, σε Ξεν.· ακούω ή πληροφορούμαι, μαθαίνω από κάποιον άλλο, *τί τινος*, σε Πλάτ. **II.** με γεν. προσ., είμαι ακροατής (ή μαθητής) κάποιου, σε Πλούτ.

δια-κράζω, μέλ. -*ζω*, **I.** φωνάζω διαρκώς, κραυγάζω, βγάζω άναρθρες κραυγές, σε Αριστοφ. **II.** *δ. τινί*, διαγωνίζομαι, παραβγαίνω με κάποιον άλλο στο ουρλιαχτό, στον ίδ.

δια-κρᾶτέω, μέλ. —*ήσω*, κρατώ γερά, δυνατά, διατηρώ ό,τι είναι δικό μου, σε Πλούτ.

δια-κρέκω, μέλ. -*ζω*, χτυπώ τις χορδές της λύρας, παίζω μουσικό όργανο, σε Ανθ.

δια-κρηνόω, Δωρ. -**κρᾶνόω**, κάνω κάτι να αναβλύσει, σε Θεόκρ.

δι-ακριβόω, μέλ. -*ώσω*, εξακριβώνω, εξετάζω ή συζητώ κάτι λεπτομερώς ή με ακρίβεια, *τι*, σε Ξεν. — Παθ., οδηγούμαι στην τελειότητα, σε Αριστ.

διακριβώτεον, ρημ. επίθ., πρέπει κάποιος να εξετάσει λεπτομερειακά, εκτενώς, διεξοδικά, επιμελώς, σε Πλούτ.

διακριδόν, επίρρ. (*διακρίνω*), εξαιρετικά, άριστα, πάνω απ' όλα, Λατ. *eximie*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

δια-κρίνεσθαι, απαρ. Μέσ. μέλ. (με Παθ. σημασία) του *διακρίνω*.

δια-κρινθήμεναι, Επικ. αντί -*ήναι*, απαρ. Παθ. αορ. α' του *διακρίνω*.

δια-κρίνω[ι], μέλ. -*κρίνω*, **I. 1.** διαχωρίζω, διακρίνω κάτι από κάτι άλλο, σε Ομήρ. Ιλ.· ξεχωρίζω τους αντιμαχόμενους πολεμιστές, και στην Παθ.,

διαχωρίζομαι, σε Όμηρ.· ομοίως και στο Μέσ. μέλ. *διακρίνεσθαι*, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, *διακριθῆναι άπ' άλλήλων*, σε Θουκ.· *διακρίνεσθαι προς...*,

διαχωριζόμαστε και κατατασσόμαστε σε διαφορετικά στρατόπεδα, στον ίδ. **2.** Παθ., αναλύομαι, διαλύομαι, χωρίζομαι στα συστατικά μέρη, σε Πλάτ. **II.**

διακρίνω, ξεχωρίζω, Λατ. *discernere*, *τό σῆμα*, σε Ομήρ. Οδ.· *οὐδένα διακρίνων*, χωρίς να γίνεται διάκριση προσώπων, σε Ηρόδ. — Παθ.,

διεκέκριτο οὐδέν, καμία διάκριση δεν είχε γίνει, σε Θουκ. **III.** τακτοποιώ, αποφασίζω, γνωμοδοτώ, κρίνω, λέγεται για δικαστές, σε Ηρόδ., Θεόκρ. —

Μέσ., *νεϊκος δ.*, διαλύω, επιλύω τη φιλονικία, σε Ησίοδ. — Παθ., έρχομαι σε απόφαση, αποφασίζω, σε Ομήρ. Ιλ.· *περί τινος*, σε Πλάτ.· αντιμάχομαι με κάποιον, *τινι*, σε Κ.Δ.· *μάχη διακρινθῆναι προς τινα*, σε Ηρόδ. **IV.** — Παθ.,

αμφιβάλλω, διστάζω, σε Κ.Δ.

Δι-άκριοι, οί (ᾄκρα), οι Ορεινοί, μία από τις τρεις Αττικές πολιτικές παρατάξεις μετά τον Σόλωνα, σε Αριστοφ.

διάκρισις, -εως, ή (διακρίνω),· **I.** χωρισμός, διάλυση, σε Εμπεδ. **II.** απόφαση, κρίση, σε Ξεν.

διακριτέον ή -έα, ρημ. επίθ. του *διακρίνω*, πρέπει κάποιος να αποφασίσει, σε Θουκ.

διάκριτος, -ον (διακρίνω), χωρισμένος, ξεχωριστός, εκλεκτός, έξοχος, σε Θεόκρ.

διάκρουσις, -εως, ή, αναβολή (κυρίως δίκης), σε Δημ.

δια-κρούω, μέλ. -*σω*, **I.** δοκιμάζω μέσω χτυπήματος ή κουδουνίσματος, όπως κάνει κάποιος σε ένα πήλινο αγγείο, σε Πλάτ. **II.** στη Μέσ., αποβάλλω, αποδιώχνω, απαλλάσσομαι, αποφεύγω, *τινά ή τι*, σε Ηρόδ., Δημ.· αποφεύγω

το δανειστή μου μέσω αναβολών ή παρατάσεων, λέγεται για έναν οφειλέτη, στον ιδ.· *απόλ.*, καταφεύγω σε αναβολές, υπεκφυγές, στον ιδ. — Παθ., *διακρουσθῆναι τῆς τιμωρίας*, αποφεύγω την τιμωρία, στον ιδ.

διακτορία, ή, το έργο του *διακτόρου*, υπηρεσία, σε Ανθ.

διάκτορος, ό, επίθ. του Ερμή, Αγγελιοφόρος ή Διάκονος του Δία, σε Όμηρ. (πιθ. παραπλήσιο προς το *διάκονος*).

διάκτωρ, -ορος, ό = το προηγ., σε Ανθ.

δια-κῦβεύω, μέλ. -*σω*, παίζω τους κύβους με, *πρός τινα*, σε Πλούτ.

δια-κῦκάω, αναμειγνύω κάτι με κάτι άλλο, ανακατεύω, σε Δημ.

δια-κῦμαίνω, σηκώνω κύματα, φουρτουνιάζω, σε Λουκ.

δια-κύπτω, μέλ. -*ψω*, **1.** σκύβω και σέρνομαι μέσα από ένα στενό μέρος, σε Ηρόδ. **2.** σκύβω για να κρυφοκοιτάζω, σε Αριστοφ., Ξεν.

δια-κωδωνίζω, μέλ. -*σω*, επιτετ. τύπος αντί *κωδωνίζω*, σε Δημ.

διακώλῳσις, -εως, ή, εμπόδιο, κώλυμα, παρεμπόδιση, σε Πλάτ.

διακωλῳτέον, ρημ. επίθ., πρέπει κάποιος να παρεμποδίσει, σε Πλάτ.

διακωλῳτής, -οῦ, ό, αυτός που παρεμποδίζει, σε Ηρόδ., Πλάτ.

δια-κωλύω[ῶ], μέλ. -*ύσω*, εμποδίζω, παρακωλύω, αποτρέπω, *τινὰ μὴ ποιεῖν τι*, σε Ηρόδ.· ή χωρίς το *μή*, σε Ευρ., Πλάτ.· *δ. τινά*, σε Θουκ.· *δ. φόνον*, σε Σοφ. — Παθ., *ἃ διεκωλύθη* (ενν. *ποιεῖν*), τα οποία εμποδίσθηκε από το να τα πραγματοποιήσει, σε Δημ.

διακωμωδέω, μέλ. -ήσω, σατιρίζω, γελοιοποιώ, καθιστώ κάποιον αντικείμενο σάτιρας, διακωμώδησης, σε Πλάτ.

διακωχή, βλ. **διοκωχή**.

δια-λαγχάνω, μέλ. -λήξομαι, διαιρώ ή χωρίζω με κλήρο, κληρώνω, σε Ηρόδ., Αισχύλ., Ξεν.: *δῶμα σιδήρω δ.*, σε Ευρ.: *κόβω σε κομμάτια, τεμαχίζω, στον ίδ.*

δια-λαῖκέω, μέλ. -ήσω, ραγίζω στα δύο, εκρήγνυμαι, σκάω, σε Αριστοφ.

δια-λακτίζω, μέλ. -σω, σπάζω με το πόδι μου, με κλωτσιές, περιφρονώ, σε Θεόκρ.

δια-λαῶλέω, μέλ. -ήσω, φλυαρώ για κάτι με κάποιον άλλο, *τί τινι*, σε Ευρ. — Παθ., γίνεται πολύς λόγος για μένα, σε Κ.Δ.

δια-λαμβάνω, μέλ. -λήψομαι, αόρ. β' *διέλαβον*, παρακ. *διείληφα*, Παθ. παρακ. *-είλημμαι* ή *-λέλημμαι*, Ιων. *-λέλαμμαι*. **I.** λαμβάνω, παίρνω ή δέχομαι χωριστά, δηλ. ο καθένας παίρνει για τον εαυτό του, ο καθένας παίρνει το μερίδιό του, σε Ξεν. κ.λπ. **II. 1.** πιάνω ή αρπάζω ξεχωριστά, *διαλαβόντες τὰςχεῖρας καὶ τοὺς πόδας*, σε Ηρόδ.: γενικά, πιάνω, αρπάζω, δράττομαι, συλλαμβάνω, *τινά*, στον ίδ. **2.** ως όρος της γυμναστικής, πιάνω από τη μέση, κρατώ γερά με λαβή, σε Αριστοφ.: μεταφ., λέγεται για τη ψυχή, *διειλημμένη ὑπὸ τοῦ σωματοειδοῦς*, σε Πλάτ. **III. 1.** διαιρώ, διαχωρίζω, *τὸν ποταμὸν ἐς τριηκοσίας διώρυχας δ.*, σε Ηρόδ. — Παθ., *ποταμὸς διαλελαμμένος πενταχοῦ*, διαιρεμένος σε πέντε κανάλια, διώρυγες, στον ίδ.: *θώρακες διειλημμένοι τὸ βάρος*, θώρακες που έχουν το βάρος τους κατανεμημένο, σε Ξεν. **2.** σημειώνω κατά διαστήματα, σε Ψήφ. παρά Δημ. **3.** κόβω, αποκόπτω, διαχωρίζω, διακόπτω, σε Θουκ. **4.** χαράσσω γραμμή, σημειώνω, διακρίνω — Παθ., *χρῶμασι διειλημμένη*, ευδιάκριτη, σημειωμένη, με ποικιλία χρωμάτων, σε Πλάτ. **5.** ξεχωρίζω στη σκέψη, διακρίνω στο μυαλό, στον ίδ.: *εκθέτω, διατυπώνω, αναπτύσσω με σαφήνεια*, παρά Δημ.

δια-λάμπω, μέλ. -ψω, λάμπω, ξημερώνω, χαράζω, σε Αριστοφ.

δια-λανθάνω, μέλ. -λήσω, αόρ. β' *διέλαθον*, διαφεύγω την προσοχή κάποιου, *διαλαθὼν εἰσέρχεται*, σε Θουκ.: με αιτ. προσ., διαφεύγω την προσοχή κάποιου, σε Ξεν.

δια-λαῶχεῖν, απαρ. αορ. β' του *διαλαγχάνω*.

δι-αλγής, -ές (*ἄλγος*). **I.** θλιβερός, βαρύς, σε Αισχύλ. **II.** αυτός που υποφέρει μεγάλο πόνο, σε Πλούτ.

δια-λέγω, μέλ. -ζω,

A. επιλέγω κάτι από κάτι άλλο, κάνω επιλογή, εκλέγω, σε Ηρόδ., Ξεν. **B.**

Αποθ., *δια-λέγομαι*, μέλ. -λέξομαι και *-λεχθήσομαι*, αόρ. α' *δι-ελεξάμην* και *διελέχθην*, παρακ. *διείλεγμαι*, γ' ενικ. υπερσ. *διείλεκτο*. **I.** συνδιαλέγομαι με, συνομιλώ με, συσκέπτομαι, *τινι*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.: *πρός τινα*, σε Πλάτ.: *δ. τί τινι* ή *πρός τινα*, συζητώ μια υπόθεση με κάποιον, σε Ξεν.: *δ. τινι μὴ ποιεῖν*, προσπαθώ συνομιλώντας να πείσω κάποιον να μην κάνει κάτι, σε Θουκ.: *απόλ.*, μιλώ, συνομιλώ, συζητώ με επιχειρήματα, εξετάζω, σε Πλάτ., Ξεν. **II.** μεταχειρίζομαι κάποια συγκεκριμένη διάλεκτο ή γλώσσα, σε Ηρόδ.

διάλειμμα, -ατος, τό, διάστημα, απόσταση μεταξύ, σε Πλάτ.: *ἐκ*

διαλειμμάτων, σε διαλείμματα, σε Πλούτ.

δια-λείπω, μέλ. -ψω, αόρ. β' *-έλιπον*. **I. 1.** αφήνω ένα διάστημα μεταξύ —

Παθ., *διελέλειπτο*, είχε μείνει χάσμα, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για χρόνο, *διαλιπὼν ἡμέρην*, αυτός που έχει αφήσει κένο διάστημα μιας ημέρας, σε Ηρόδ.: *ἀκαρῇ διαλιπὼν*, αυτός που περίμενε για μία στιγμή, σε Αριστοφ.: *διαλιπὼν*, απόλ., μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, σε Θουκ. **II. 1.** αμτβ., στέκομαι στα

μεσοδιαστήματα, απεχω, δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων δ., σε Θουκ. **2.** με μτχ., σταματώ να κάνω κάτι, σε Ξεν. **3.** λέγεται για χρόνο, διαλιπόντων ἐτῶν τριῶν, μετά από ένα χρονικό διάστημα τριών ετών, σε Θουκ.

δια-λείγω, μέλ. -ζω, γλείφω εντελώς, καθαρίζω, σβήνω γλείφοντας, σε Αριστοφ.

διαλεκτέον, ρημ. επίθ. του διαλέγομαι, πρέπει να συζητηθεί, σε Πλάτ.

διαλεκτικός, -ή, -όν (διαλέγομαι), έμπειρος στη διαλογική συζήτηση, ικανός στην επιχειρηματολογία (διαλεκτική), σε Πλάτ.· ἡ διαλεκτική (ενν. τέχνη), η τέχνη της συζήτησης με ερωτήσεις και απαντήσεις, η τέχνη της διαλεκτικής, στον ίδ.· επίρρ. -κῶς, κατά τρόπο λογικό, με επιχειρήματα, στον ίδ.

διάλεκτος, ἡ (διαλέγομαι)· **I.** ομιλία, συζήτηση, συνομιλία, επιχειρηματολογία, σε Πλάτ. **II.** γλώσσα· γλώσσα μιας χώρας, διάλεκτος, τοπική λέξη ή φράση, ιδιωματισμός, σε Πλούτ. **III.** ιδιαίτερος τρόπος ομιλίας, προφορά, σε Δημ.

διάλεξις, -εως, ἡ (διαλέγομαι), ομιλία, συζήτηση, επιχειρηματολογία, σε Αριστοφ.

δια-λεπτολογέομαι (λεπτο-λόγος), αποθ., συζητώ με λεπτολογία, λεπτολογώ, ψειρίζω, κομψολογώ, τινι, με κάποιον, σε Αριστοφ.

διαληπτέον, ρημ. επίθ. του διαλαμβάνω, πρέπει να διακρίνουμε, σε Πλάτ.

διαλλάγή, ἡ (διαλλάσσω)· **I.** ανταλλαγή, αλλαγή, σε Ευρ. **II.** αλλαγή, μετάβαση από εχθρότητα σε φιλία, συμφιλίωση, ανακωχή, ειρήνευση, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· στον πληθ., σε Ευρ.· διαλλαγαί πρὸς τινα, σε Δημ.

διάλλαγμα, -ατος, τό, υποκατάστατο, αντάλλαγμα, σε Ευρ.

διαλλακτήρ, ὁ, διαμεσολαβητής, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

διαλλακτής, -οῦ, ὁ, = διαλλακτήρ, σε Ευρ., Θουκ.

δι-αλλάσσω Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, παρακ. δι-ήλλάχα — Παθ. μέλ. δι-αλλαχθήσομαι και -αλλάγήσομαι, αόρ. α' -ηλλάχθην και -ηλλάγην [ᾶ], παρακ. -ήλλαγμαi· **I.** Μέσ., ανταλλάσσω κάτι με κάτι άλλο, κάνω ανταλλαγή, σε Ηρόδ.· απόλ., κάνω ανταλλαγή, σε Ξεν. **II.** Ενεργ., δίνω κάτι σε ανταλλαγή· **1.** δίνω ως αντάλλαγμα, τί τινι, σε Ευρ.· τι ἀντί τινος, σε Πλάτ. **2.** παίρνω ως αντάλλαγμα, στον ίδ.· δ. τὴν χώραν, ανταλλάσσω μια χώρα για μια άλλη, αλλάζω μια χώρα με την άλλη, δηλ. περνῶ, διασχίζω μια περιοχή, σε Ξεν. **3.** απλώς, παραλλάσσω, αλλάζω, τοὺς ναύαρχους, στον ίδ. **III.** μετατρέπω την εχθρότητα σε φιλία, συμφιλιώνω, συμφιλιώνω τον ένα με τον άλλο, τινά τινι, σε Θουκ.· τινὰ πρὸς τινα, σε Αριστοφ.· ή με αιτ. πληθ. μόνο, σε Ευρ. κ.λπ.· απόλ., συμφιλιώνω, σε Πλάτ. — Παθ., συμφιλιώνομαι, γίνομαι φίλος, μονοιάζω, σε Αισχύλ. κ.λπ. **IV.** αμτβ., με δοτ. προσ. και αιτ. πράγμ., διαφέρω από κάποιον σε κάτι, διαλλάσειν οὐδὲν τοῖσι ἑτέροις, σε Ηρόδ.· απόλ., τὸ διαλλάσσειν, η διαφορά, σε Θουκ. **V.** Παθ., είμαι διαφορετικός, Λατ. distare, στον ίδ.

δι-άλλομαι, αόρ. α' -ηλάμην, αποθ., πηδῶ δια μέσου, τάφρον, σε Ξεν.

δια-λογίζομαι, μέλ. Αττ. -ιοῦμαι, αποθ.· **I. 1.** λογαριάζω κάτι με κάποιον, σταθμίζω κάτι στο νου, πρὸς τινα, σε Δημ. **2.** σκέφτομαι σφαιρικά, σταματώ για να συλλογιστώ, υπολογίζω με ακρίβεια, στον ίδ.· διακρίνω ανάμεσα σε, σε Αισχίν. **II.** συνδιαλέγομαι, επιχειρηματολογώ, εξετάζω, περί τινος, σε Ξεν.

διαλογισμός, ὁ, στοχασμός, συλλογισμός, σε Δημ.

διάλογος, ὁ (διαλέγομαι), συζήτηση, διάλογος, στιχομυθία, σε Πλάτ.

δια-λοιδορέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., κατηγορώ μανιωδώς, καθυβρίζω, τινι, σε Ηρόδ.· διαλοιδορηθείς, σε Δημ.

δια-λῦμαίνομαι, αποθ.: **I. 1.** κακομεταχειρίζομαι επαίσχυντα, καταστρέφω ολοσχερώς, αφανίζω, σε Ηρόδ., Ευρ. **2.** εξαπατώ αγρίως, σε Αριστοφ. **3.** παραποιώ, παραχαράσσω, διαφθείρω, στον ιδ. **II.** δεν απαντά στην Ενεργ., αλλά μτχ. παρακ. *διαλελυμασμένος* χρησιμ. με Παθ. σημασία, σε Ηρόδ.: *αὐρ. α' διελυμάνθην*, σε Ευρ.

διάλυσις, [ϋ], -εως, ἢ (διαλύω), **I.** απελευθέρωση αποδέσμευση του ενός από το άλλο, διαχωρισμός, ξεχώρισμα, *τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος*, σε Πλάτ.: *δ. τοῦ σώματος*, η αποσύνθεσή του, στον ιδ.: *ἡ δ. τῆς γεφύρας*, η κατάρρευση της γέφυρας, σε Θουκ.: *λέγεται για διασκορπίση στρατευμάτων*, σε Ξεν.: *ἡ δ. τῆς ἀγορᾶς*, η ώρα της διάλυσής της, σε Ηρόδ.: *τὴν δ. ἐποίησαντο*, διέκοψαν, τελείωσαν τη μάχη, σε Θουκ.: *δ. γάμου*, διαζύγιο, σε Πλούτ. **II.** τέλος, παύση, διακοπή, λήξη, *κακῶν*, σε Ευρ.: *πολέμου*, σε Θουκ.: *απόλ.*, κατάπαυση εχθροπραξιών, συνθηκολόγηση, ειρήνη, σε Δημ.

διαλῦτέον, ρημ. επίθ., πρέπει να διαλύσουμε, *φιλίαν*, σε Αριστ.

διαλῦτης, -οῦ, ὁ, διαλύτης, καταλύτης, παράγοντας, το μέσο που προκαλεί διάλυση, αυτό που συντελεί στην αποσύνθεση, σε Θουκ.

διαλῦτός, -όν, ικανός να αποσυντεθεί, σε Πλάτ.

δια-λύω, μέλ. -λύσω [ϋ], παρακ. -λέλυκα — Παθ. αὐρ. α' -ελύθην [ϋ], παρακ. -λέλυμαι **I. 1.** χαλαρώνω το ένα από το άλλο, διαχωρίζω σε κομμάτια, καταστρέφω, σε Ηρόδ.: *διαλύω μια συγκέντρωση*, στον ιδ., σε Θουκ. κ.λπ.: *τὴν σκηνὴν εἰς κοίτην δ.*, χαλάω, σχολάζω τη γιορτή και πηγαίνω για ύπνο, σε Ξεν.: *δ. τὴν στρατιάν*, τη διασκορπίζω, σε Θουκ. — Παθ., λέγεται για μια σύναξη, συνέλευση, διαλύω, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *λέγεται για άνθρωπο, πεθαίνω*, σε Ξεν. **2.** διασπώ, αναλύω στα συστατικά μέρη, σε Πλάτ. **3.** τερματίζω μία φιλία, καταπατώ μια ανακωχή, σε Θουκ. κ.λπ.: *ομοίως στη Μέσ., διαλύσασθαι ξεινίην*, σε Ηρόδ. **4. α)** τερματίζω την εχθρότητα, σταματώ τις εχθροπραξίες, συμφιλιώνω, σε Θουκ.: *και στη Μέσ., σε Δημ. κ.λπ. β)* με αιτ. προσ., συμφιλιώνω, *τινὰ πρὸς τινα*, στον ιδ.: *οὐ γὰρ ἦν ὁ διαλύσων*, σε Θουκ. — Παθ. και Μέσ., *διαλύεσθαι νείκους*, αποτραβιέμαι από μια διαμάχη, δηλ. συμφιλιώνομαι, σε Ευρ., Ξεν. κ.λπ. **5.** γενικά, τερματίζω, εξαλείφω, εγκαταλείπω, *διαβολήν*, σε Θουκ.: *ομοίως στη Μέσ., στον ιδ. κ.λπ. 6.* επιλύω μια δυσκολία, σε Πλάτ. **7. δ. τιμάς**, πληρώνω το συνολικό τίμημα, εξοφλώ, αποπληρώνω ένα χρέος, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *με αιτ. προσ., τον ξεπληρώνω, τον εξοφλώ*, σε Δημ. **II.** *απόλ.*, εξασθενώ, μειώνω, κάμπτω, χαλαρώνω τις άμυνες, τις αντιστάσεις, ξεσφίγγω, σε Θεόκρ.

δι-αλφῖτόω, μέλ. -ώσω (άλφιτον), παραγεμίζω (φουσκώνω) με κριθαρένιο γεύμα, σε Αριστοφ.

διαλωβάομαι, αποθ., επιτετ. τύπος αντί *λωβάομαι*, σε Πλούτ.

δι-ἄμᾰθῶνω, αὐρ. α' -ημάθῶνα, κονιορτοποιώ, αλέθω κάτι ώσπου να γίνει σκόνη, καταστρέφω ολοκληρωτικά, σε Αισχύλ.

δια-μαλάττω, μέλ. -ζω, επιτετ. τύπος του *μαλάττω*, σε Λουκ.

δια-μαντεύομαι, αποθ., καθορίζω μέσω χρησμού, *τι*, σε Πλάτ.

δι-αμαρτάνω, μέλ. -αμαρτήσομαι, αὐρ. β' -ήμαρτον **1.** ξεστρατίζω, παραστρατώ, παρασύρομαι από, *τῆς ὁδοῦ*, σε Θουκ.: *αποτυγχάνω να αποκτήσω, τινός*, στον ιδ., σε Δημ. **2.** *απόλ.*, αποτυγχάνω εντελώς, σε Πλάτ.

δι-αμαρτία, ἡ, πλήρες, μέγα σφάλμα, σε Πλούτ.: *δ. τῶν ἡμερῶν*, εσφαλμένος υπολογισμός των ημερών, σε Θουκ.

δια-μαρτυρέω, μέλ. -ήσω **1.** ως Αττ. νομικός όρος, μεταχειρίζομαι μια *διαμαρτυρία* (βλ. αυτ.), σε Δημ. **2.** με απαρ., επιβεβαιώνω μέσω μιας *διαμαρτυρίας* ότι ένα πράγμα είναι, με αιτ. πράγμ. και απαρ., στον ιδ. — Παθ.,

τὰ διαμαρτυρηθέντα, τα πράγματα που έχουν βεβαιωθεί με αυτό τον τρόπο, σε Ισοκρ.

δια-μαρτυρία, ἡ, ως Αττ. νομικός όρος, ένσταση, απόδειξη που παρέχεται για να εμποδίσει μια υπόθεση να εκδικασθεί, σε Δημ. κ.λπ.

δια-μαρτύρομαι[υ], αποθ.: **1.** επικαλούμαι θεούς και ανθρώπους ως μάρτυρες, Λατ. *obtestari*, σε Δημ.: *δ. μή...*, με απαρ., στον ίδ.: *δ. τινι μή ποιεῖν*, εγείρω ένσταση εναντίον της πράξεώς του, σε Αισχίν. **2.** γενικά, διαμαρτύρομαι, διακηρύττω σοβαρά, σε Πλάτ. **3.** απόλ., ζητώ επίμονα από κάποιον, εξορκίζω, σε Ξεν.

δια-μάσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-ζω*, ζυμώνω εντελώς, καταζυμώνω, σε Αριστοφ.

δια-μαστιγώω, μέλ. *-ώσω*, μαστιγώνω αυστηρά, σε Πλάτ.

δια-μαστροπεύω, μέλ. *-σω*, προάγω σε ατιμία, προωθώ, εκπορνεύω, διαφθείρω· *δ. τὴν ἡγεμονίαν γάμοις*, ξεπουλώ το κράτος με ένα γάμο, σε Πλούτ.

διαμᾶχητέον ἢ -ετέον, ρημ. επίθ., πρέπει να καταπολεμήσουμε, σε Πλάτ.

δια-μάχομαι[μᾶ], μέλ. *-μαχέσομαι*, αποθ.: **1.** παλεύω ἢ αγωνίζομαι με, αντιμάχομαι, *τινι ἢ πρὸς τινι*, σε Ηρόδ. κ.λπ.: *πρὸς τι*, σε Δημ.: *δ. μή μεταγνῶναι ὑμᾶς*, ανθίσταμαι, αντιστέκομαι με σθένος εναντίον της μεταβολῆς της γνώμης σας, σε Θουκ.: *δ. τὸ μή θανεῖν*, σε Ευρ. **2.** αντιπαλεύω με κάποιον άλλο, ανταγωνίζομαι, στον ίδ. **3.** πολεμῶ μέχρι τέλους, αγωνίζομαι ανένδοτα και επίμονα, Λατ. *depugnare*, σε Αριστοφ. **4.** καταβάλλω μεγάλες, υπέρμετρες προσπάθειες, *ὅπως τι γέννηται*, σε Πλάτ. **5.** σε διαλογική αντιπαράθεση, υποστηρίζω ἢ ισχυρίζομαι ότι..., *δ. τι μή εἶναι*, σε Θουκ.: ἢ χωρίς μή, σε Πλάτ.

δι-αμάω, μέλ. *-ήσω*, **1.** κόβω πέρα-πέρα, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **2.** σκαλίζω, γρατσουνίζω, διασκάπτω, στον ίδ. — Μέσ., *διαμᾶσθαι τὸν κάχληκα*, το χαλίκι έχει αποτριφτεῖ, σε Θουκ.

δια-μεθίμι, μέλ. *-μεθήσω*, εγκαταλείπω, παραιτούμαι, αφήνω, παραχωρώ, σε Ευρ.

δι-ᾄμειβω, μέλ. *-ψω*, **1.** ανταλλάσσω, *τι πρὸς τι*, ένα πράγμα με κάτι άλλο, σε Πλάτ.: επίσης στη Μέσ., *διαμείβεσθαι τί τινος ἢ ἀντί τινος*, σε Σόλωνα, σε Πλάτ.: *διαμείψαι Ἀσίαν Εὐρώπης*, να ανταλλάξει, να αντικαταστήσει την Ασία με την Ευρώπη, δηλ. να μεταβεί στην Ασία, σε Ευρ. **2.** *δ. ὁδόν*, τελειώνω, ολοκληρώνω ένα ταξίδι, σε Αισχύλ.: ομοίως στη Μέσ., στον ίδ. **3.** στη Μέσ. επίσης, μεταβάλλω, μετατρέπω, αντικαθιστώ, αλλοιώνω, σε Ηρόδ.

δια-μειράκιδόμαι, αποθ., φέρομαι σαν παιδί, παιδιαρίζω, *τινί*, σε Πλούτ.

διάμειψις, **-εως, ἡ** (**διαμείβω**), ανταλλαγή, σε Πλούτ.

δια-μελαίνω, μέλ. *-ανῶ*, σκουραίνω, κάνω κάτι ολότερα μαύρο, μαυρίζω, σε Πλούτ.

δια-μελεῖστί, επίρρ., κατά μέλη, κομματιαστά, σε κομματάκια, σε Ομήρ. Οδ.

διαμέλλησις, **-εως, ἡ**, αναβλητικότητα, αργοπορία: *πολλή δ. φυλακῆς*, μακροχρόνια αναβολή μέτρων προφύλαξης, σε Θουκ.

δια-μέλλω, μέλ. *-μελλήσω*, έχω πάντοτε την πρόθεση να πράξω, δηλ. επιβραδύνω, αναβάλλω συνεχώς, επανειλημμένως, κωλυσιεργώ, σε Θουκ.

δια-μέμφομαι, μέλ. *-ψομαι*, αποθ., ψέγω, κατηγορώ σφόδρα, επικρίνω, σε Θουκ.

δια-μένω, μέλ. *-μενῶ*, παρακ. *-μεμένηκα*: παραμένω διαρκώς, αναμένω, *τινί*, σε Ξεν.: επιμένω, *ἐν τινι*, σε Πλάτ.: *ἐπὶ τινι*, σε Ξεν.: απόλ., τηρώ τη θέση μου, μένω σταθερός, σε Δημ.: με *μτχ.*, *δ. λέγων*, συνεχίζω να μιλάω, στον ίδ.

δια-μερίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, **I.** διαμοιράζω, διανέμω, σε Πλάτ. **II.** διαχωρίζω, διαιρώ — Μέσ., μοιράζομαι μαζί με άλλους, σε Κ.Δ.

διαμερισμός, ό, διαχωρισμός, διαίρεση, διαφωνία, ασυμφωνία, διχόνοια, σε Κ.Δ.

δια-μετρέω, μέλ. -ήσω, **1.** μετρώ ανάμεσα, καταμετρώ, υπολογίζω, *χῶρον δ.*, μετρώ τις παρυφές για τη μονομαχία, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., *ἡμέρα διαμεμετρημένη*, υπολογισμένος χρόνος από την κλεψύδρα, σε Δημ. **2.** διαιρώ μετρώντας σε μέρη, διανέμω, σε Ξεν. κ.λπ. — Μέσ., έχω αποδώσει σε κάποιον κατά το ισχύον μέτρο, εκλαμβάνω ως μερίδιο, Χρησμ. παρ' Ηροδ., σε Ξεν.

διαμετρητός, -ή, -όν, αυτός που έχει μετρηθεί και διαχωριστεί, καταμετρημένος, σε Ομήρ. Ιλ.

διά-μετρον, τό, μετρημένη, υπολογισμένη μερίδα, στρατιωτικό σιτηρέσιο, σε Πλούτ.

διάμετρος (ενν. γραμμή), ή, διάμετρος ή διαγώνιος ενός παραλληλογράμμου, σε Πλάτ.· *κατά διάμετρον*, διαμετρικά, στον ίδ.· *ομοίως ἐκ διαμέτρου*, σε Λουκ. **II.** χάρακας που χαράζει τη διάμετρο, σε Αριστοφ.

δια-μηχάνομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., εφευρίσκω, μηχανεύομαι, κατορθώνω, επινοώ, σε Αριστοφ., Πλάτ.

δια-μῖκρολογέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., συμπεριφέρομαι με μικρότητα, αντιμετωπίζω με μικροπρέπεια, *πρός τινα*, σε Πλούτ.

δι-ἄμιλλομαι, μέλ. -ήσομαι, αόρ. α' -ημιλλήθην, αποθ.: αντιμάχομαι ένθερμα, φιλονικώ, αντιπαλεύω με ζήλο, αγωνίζομαι πρόθυμα, *τινι ή προς τινα*, σε Πλάτ.· *περί τινος*, στο ίδ.

δια-μιμνήσκομαι, παρακ. -μέμνημαι, αποθ., διατηρώ ζωντανά στη μνήμη, σε Ξεν.

δια-μῖσέω, μέλ. -ήσω, μισώ από καρδιάς, μισώ βαθιά, σε Αριστ., Πλούτ.

διαμιστύλλω, αόρ. α' -εμιστῦλλα, κατακόβω σε τεμάχια, κομματιάζω, σε Ηρόδ.

δια-μνημονεύω, μέλ. -σω, **1.** ανακαλώ στη μνήμη, θυμάμαι, σε Ηρόδ.· με γεν., σε Πλάτ.· με αιτ., σε Ξεν. κ.λπ. **2.** καταγράφω, αναφέρω, σε Θουκ. — Παθ., *διαμνημονεύεται ἔχειν*, αναφέρεται ότι έχει, σε Ξεν.

δια-μοιράω, μέλ. -ήσω, **I.** διαμοιράζω, διαχωρίζω, τεμαχίζω, καταμερίζω, σε Ευρ.· ομοίως στη Μέσ., στον ίδ. **II.** στη Μέσ. επίσης, απονέμω μερίδιο, διανέμω, κατανέμω, σε Ομήρ. Οδ.

διαμπάζ, επίρρ., επιτετ. τύπος του *διά*, πέρα ως πέρα, απ' άκρη σε άκρη, εντελώς δια μέσου, με γεν., σε Αισχύλ., Ευρ.· επίσης με αιτ., σε Ξεν.

δι-αμπερές (ἄμ-πείρω=ἀνα-πείρω), επίρρ.: **I. 1.** λέγεται για τόπο, πέρα ως πέρα, εντελώς δια μέσου, ολωσδιόλου ανάμεσα, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ. **II.** απόλ., αδιάλειπτα, συνεχόμενα, επανειλημμένα, σε Όμηρ. **2.** λέγεται για χρόνο, από την αρχή ως το τέλος, αιωνίως, στον ίδ.· *διαμπερές αἰεί*, πάντοτε, αιωνίως, σε Ομήρ. Ιλ.

δια-μυδᾶλός, -α, -ον, καταβρεγμένος, διαποτισμένος, νοτισμένος, σε Αισχύλ.

δια-μυθολογέω, μέλ. -ήσω, ανακοινώνω κάτι δια στόματος, εκφέρω δια του λόγου, σε Αισχύλ.· *συνδιαλέγομαι*, συζητώ, σε Πλάτ.

δια-μυλλαίνω, μέλ. -ἄνω, κάνω γκριμάτσες (προς χλευασμό), σε Αριστοφ.

δι-αμφίδιος[φῖ], -ον (ἄμφις), ολότελα διαφορετικός, σε Αισχύλ.

δι-αμφισβητέω, μέλ. -ήσω, διαφιλονικώ ή διαφωνώ, *πρός τινα περί τινος*, σε Δημ. — Παθ., *τὰ ἀμφισβητούμενα*, θέματα για τα οποία γίνεται η συζήτηση, στον ίδ.

διαμφισβήτησις, -εως, ή, φιλονικία, λογομαχία, σε Πλούτ.

δι-αναγιγνώσκω, μέλ. -γνώσομαι, διαβάζω από την αρχή ως το τέλος, σε Ισοκρ.

δι-αναπαύομαι, Μέσ., ξεκουράζομαι για λίγο, σε Πλάτ.

δια-νάσσω, μέλ. -ζω, φράζω τις ρωγμές, καλαφατίζω, πλοία, σε Στράβ.

δια-ναυμάχew, μέλ. -ήσω, διεξάγω ναυμαχία, συγκροτώ θαλασσομαχία, σε Ηρόδ.

δια-νάω, ρέω ανάμεσα, αναβλύζω, σε Πλούτ.

δι-άνδιχα, επίρρ., κατά δύο τρόπους· *διάνδιχα μερμηρίζειν*, διχάζομαι, αμφιταλαντεύομαι ανάμεσα σε δύο απόψεις, διχογνωμώ, σε Ομήρ. Ιλ.· *διάνδιχα δῶκε*, έδωσε ένα από δύο πράγματα, στον ίδ.· δ. *ἔαξα*, το έσπασα στα δύο, σε Θεόκρ.

διανεκής, -ές, Δωρ. και Αττ. αντί *διηνεκής*.

διανέμησις, -εως, ή (διανέμω), διανομή, διαχωρισμός, σε Πλούτ.

διανεμητέον, ρημ. επίθ. του *διανέμω*, πρέπει κάποιος να διανείμει, σε Ξεν.

διανεμητικός, -ή, -όν (διανέμω), κατανομικός, επιμεριστικός, σε Πλάτ.

δι-άνεμόομαι, Παθ., κυματίζω, φτερουγίζω στον άνεμο, σε Λουκ., Ανθ.

διανέμω, μέλ. -νεμῶ, παρακ. — *νενέμηκα*· διαμοιράζω, καταμερίζω, *τί τινι*, σε Αριστοφ., Πλάτ. — Μέσ., μοιραζόμαστε ανάμεσά μας, σε Πλάτ., Αριστ. — Παθ., απαρ. αορ. *α' διανεμηθῆναι*, μεταδίδομαι, διαδίδομαι, εξαπλώνομαι, σε Κ.Δ.

δια-νέομαι, Παθ., διέρχομαι, διαπερνώ, σε Ανθ.

δια-νέω, μέλ. -νεύσομαι, **I**. κολυμπώ απέναντι, *ἐς Σαλαμῖνα*, σε Ηρόδ. **II**. με αιτ., διέρχομαι, επεξεργάζομαι, σε Πλάτ.

δια-νήχομαι, μέλ. -ζομαι, αποθ., = *διανέω*, σε Πλούτ.

δι-ανθίζω, μέλ. -ίσω, διακοσμώ, εξωραίζω, στολίζω, κοσμώ με λουλούδια, σε Λουκ. — Παθ., είμαι ποικιλόχρωμος, πολύχρωμος, στολισμένος, σε Πλούτ.

δι-ανίστᾶμαι, Παθ., με Ενεργ. αόρ. β' και παρακ.· στέκομαι σε απόσταση, στέκομαι μακριά από, απομακρύνομαι, αποκόβομαι από, *τινος*, σε Θουκ.

δια-νοέομαι, μέλ. -νοήσομαι, αόρ. *α' διενοήθην*, παρακ. *διανενόημαι*, αποθ. (νοέω)· **I**. διανοούμαι, προτίθεμαι, σκοπεύω, μελετώ· με απαρ., σε Ηρόδ.

κ.λπ. **II**. ξανασκέφτομαι ή λαμβάνω υπόψιν, Λατ. *meditari*, *τι*, στον ίδ.· με αιτ. και απαρ., σκέφτομαι, στοχάζομαι ή υποθέτω ότι, σε Πλάτ. **III**. με επίρρ., είμαι πρόθυμος ή προδιατεθειμένος έτσι και αλλιώς, *καλῶς, κακῶς δ.*, στον ίδ.

διανόημα, -ατος, τό, σκέψη, ιδέα, γνώμη, θεωρία, αντίληψη, απόφαση, σε Πλάτ.

διανοητικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή χαρακτηρίζει τη σκέψη, νοητικός, νοησιαρχικός, πνευματικός, βαρυσήμαντος, σε Πλάτ., Αριστ.

διάνοιᾶ, ή, **I**. 1. σκέψη, πρόθεση, σκοπός, αντίληψη, γνώμη, σε Ηρόδ., Αττ.· *διάνοιαν ἔχειν* = *διανοεῖσθαι*, με απαρ., σε Θουκ. 2. σκέψη, γνώμη, έννοια, Λατ. *cogitatum*, σε Ηρόδ., Πλάτ. **II**. αντίληψη, διάνοια, νοημοσύνη, ευφυία, στον ίδ. **III**. νόημα ή σημασία μιας λέξης ή ενός κειμένου, στον ίδ.· *τῇ διανοίᾳ*, σε ό,τι αφορά την έννοια, τη σημασία, σε Δημ.

δι-ανοίγω, μέλ. -ζω, **I**. ανοίγω κάτι λίγο, σε Πλάτ. **II**. ανοίγω και ερμηνεύω, *τὰς γραφάς*, σε Κ.Δ.

διανομεύς, -έως, ό (διανέμω), διανομέας, σε Πλούτ.

διανομή, ή (διανέμω), σε Αισχύλ., Πλάτ.

δι-ανταῖος, -α, -ον, αυτός που εκτείνεται από άκρη σε άκρη, αυτός που βρίσκεται ολότελα στη μέση, διαπερνά ολωσδιόλου· *διανταία πληγή*, καίριο πλήγμα, τραύμα, σε Αισχύλ.· ομοίως, *διανταίαν οὐτᾶν*, στον ίδ.· *δ. βέλος*, στον ίδ.· *ὀδύνα*, σε Ευρ.· μεταφ., *μοῖρα δ.*, που είναι αδυσώπητη, που πλήττει καίρια, σε Αισχύλ.

δι-αντλέω, μέλ. *-ήσω*, εξαντλώ, αποστραγγίζω· μεταφ., όπως το Λατ. *exhaure*, πίνω μέχρι και το κατακάθι του μούστου, μέχρι και την τρυγία, αντέχω, υπομένω ως το τέλος, σε Ευρ.

δια-νυκτερεύω, μέλ. *-σω*, διέρχομαι, περνώ τη νύχτα, σε Ξεν.

δι-ανύω, έπειτα **-ανύτω** [ῥ], μέλ. *-ανύσω* [ῥ]· φέρνω εις πέρας, τελειώνω, αποπερατώνω, ολοκληρώνω, *κέλευθον, ὁδόν*, σε Ομηρ. Ὑμν. κ.λπ.· από όπου (το *ὁδόν* παραλείπεται), *διὰ πόντον ἀνύσας*, έχοντας ολοκληρώσει το ταξίδι του στη θάλασσα, σε Ησίοδ.· με μτχ., σταματώ να κάνω κάτι, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.

δια-ξίφίζομαι (ξίφος), αποθ., πολεμώ ως το θάνατο, μέχρι θανάτου, σε Αριστοφ.

δια-παιδᾶγωγέω, μέλ. *-ήσω*, επιτηρώ, ανατρέφω παιδιά· γενικά, ψυχαγωγώ, περιποιούμαι, τέρπω, σε Πλούτ.· *δ. τὸν καιρόν*, Λατ. *fallere tempus*, στον ίδ.

δια-παιδεύομαι, Παθ., διέρχομαι από μία εκπαιδευτική διαδικασία, περνά από ένα χρονικό στάδιο εκπαίδευσης, σε Ξεν.

δια-πᾶλαιώ, μέλ. *-σω*, συνεχίζω να παλεύω, εξακολουθώ να παλεύω, σε Αριστοφ.

δια-πάλη[ᾱ], ή, σκληρός αγώνας, μάχη, σε Πλούτ.

δια-πάλλω, αόρ. *α΄ -έπηλα*, διαμοιράζω με κλήρο, κληρώνω, σε Αισχύλ.

δια-πᾶλύνω[ῥ], μέλ. *-ῥνῶ*, θρυμματίζω, θραύω, κομματιάζω, σε Ευρ., Αριστοφ.

διαπαντός ή διᾶπαντός, τελείως, καθ' ολοκληρίαν, εξολοκλήρου, πέρα ως πέρα, ολωσδιόλου.

δια-παπταίνω, κοιτώ συνεσταλμένα ολόγυρα, σε Πλούτ.

δια-παρα-τριβή, ή, βίαιη διαμάχη, σφοδρός αγώνας, σε Κ.Δ.

δια-παρθενέω, μέλ. *-σω*, διακορεύω παρθένα γυναίκα, σε Ηρόδ.

δια-πασσᾶλεύω, Αττ. **διαπαττ-**, μέλ. *-σω*, τεντώνω καρφώνοντας τα άκρα σταυρωτά, όπως κατά τη διάρκεια της σταύρωσης, σε Ηρόδ.· τεντώνω και καρφώνω μια προβιά για να την κατεργαστώ, σε Αριστοφ.

δια-πάσσω, Αττ. **-ττω**, μέλ. *-πάσω* [ᾱ], αόρ. *α΄ -έπᾶσα*· ραντίζω, καταβρέχω, πασπαλίζω, σκορπίζω, *δ. τοῦ ψήγματος ἐς τὰς τρίχας*, πασπάλισε λίγη σκόνη πάνω στα μαλλιά, σε Ηρόδ.

δια-παύω, μέλ. *-σω*, ανακόπτω, καταπαύω — Μέσ., αναπαύομαι στα μεσοδιαστήματα, κάνω παύση, κατ' εναλλαγή, σε Πλάτ. — Παθ., παύω να υπάρχω, διαλύομαι, σε Ξεν.

δι-απειλέω, μέλ. *-ήσω*, απειλώ βιαίως, εκβιάζω, σε Ηρόδ. — ομοίως στη Μέσ., σε Αισχίν.

δια-πεινάω, απαρ. *-πεινήν*, συναγωνίζομαι στην πείνα με κάποιον άλλο, *διαπεινᾶμες* (Δωρ. *α΄* πληθ.), λογοπαίγνιο σε σχέση με το *διαπίνομεν*, σε Αριστοφ.

διά-πειρα, ή, πείραμα, δοκιμασία, σε Ηρόδ.

δια-πειράομαι, μέλ. *-άσομαι*, αόρ. *α΄ -επειράθην* [ᾱ], παρακ. *-πεπειράμαι*, αποθ., δοκιμάζω ή αποδεικνύω, έχω εμπειρία ενός πράγματος, με γεν., σε Ηρόδ.· με αιτ., σε Θουκ.

δια-πείρω, μέλ. *-περῶ*, διαπερνώ, διατρυπώ, *τι διά τινος*, σε Ευρ.

δια-πέμπω, μέλ. -*ψω*, **I.** στέλνω, αποστέλλω προς διαφορετικές κατευθύνσεις, στέλνω προς και μακριά, διαβιβάζω εδώ και κει, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** στέλνω δια μέσου, σε Αριστοφ., Θουκ.· μεταβιβάζω, διαβιβάζω, μεταδίδω, *ἐπιστολήν*, στον ιδ.· ομοίως στη Μέσ., στον ιδ.

δια-πενθέω, μέλ. -*ήσω*, πενθώ βαριά, διατηρώ το πένθος, *ἐνιαυτόν*, σε Πλούτ.

δια-περαίνω, μέλ. -*ανῶ*, καταλήγω σε συμπέρασμα, συζητώ διεξοδικά, διέρχομαι ενδελεχώς, συζητώ συνολικά και σφαιρικά, σε Ευρ.· *διαπέραινε μοι*, διηγήσου μου τα πάντα, στον ιδ. — Μέσ., *διαπεράνασθαι κρίσιν*, αποφασίζω για ένα ζήτημα, το φέρνω εις πέρας, στον ιδ.

δια-περαιόω, μέλ. -*ώσω*, μεταφέρω κάτι, μεταβιβάζω στο απέναντι μέρος, περνά αντίκρυ, σε Πλούτ. — Παθ., διαβαίνω απέναντι, σε Θουκ.·

διεπεραιώθη ξίφη, τα σπαθιά αποτραβήχτηκαν από τις θήκες τους, σε Σοφ.

δια-περάω, μέλ. -*άσω* [*ā*]· **I. 1.** διαβαίνω από πάνω ή απέναντι, διαπερνώ, *ρόας, οἶδμα*, σε Ευρ.· *δ. πόλιν*, τη διασχίζω, σε Αριστοφ.· επίσης, *διαπερᾶν Μολοσσίαν*, βασιλεύω, άρχω, βασιλεύω σε ολόκληρη τη Μολοσσία, σε Ευρ. **2.** διαπερνώ, διατρυνώ, στον ιδ. **II.** μτβ., μεταφέρω απέναντι, σε Λουκ.

δια-πέρθω, αόρ. β' -*επράθον*, Επικ. απαρ. -*πραθέειν*, Μέσ. αόρ. β' -*επράθετο*, με Παθ. σημασία, καταστρέφω ολικά, αφανίζω εντελώς, εξολοκλήρου, εξολοθρεύω, ερημώνω, λέγεται για πόλεις, σε Όμηρ.

δι-απέρχομαι, αποθ., διαφεύγω ο ένας μετά τον άλλο, σε Δημ.

δια-πέτᾱμαι ή **-πέτομαι**, μέλ. -*πήσομαι*, αόρ. β' -*επτάμην* και *-επτόμην*, και σε Ενεργ. τύπο *-έπτην*· **I.** πετώ δια μέσου, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.· με αιτ., στον ιδ., σε Αριστοφ.· *διάτῆς πόλεως*, στον ιδ. **II.** πετώ μακριά, εξαφανίζομαι, σε Ευρ., Πλάτ.

δια-πεύθομαι, ποιητ. αντί *διαπυνθάνομαι*, σε Αισχύλ.

δια-πήγνυμι, μέλ. -*πήζω*, μπήγω, σταθεροποιώ, καρφώνω — Μέσ., *δ. σχεδίας*, τις στερεώνω μαζί, σε Λουκ.

δια-πηδάω, μέλ. -*πηδήσομαι*, υπερπηδώ, *τάφρον*, σε Αριστοφ., Ξεν.· *απόλ.*, κάνω άλμα, πραγματοποιώ πήδημα, άλμα, στον ιδ.

δια-πιαίνω, μέλ. -*ανῶ*, καθιστώ κάτι πολύ παχύ, λιπώδες, παχαίνω, σε Θεόκρ.

δια-πίμπλᾱμαι, Παθ., είμαι αρκετά γεμάτος, ξεχειλίζω από, *τινόςσε* Θουκ.

δια-πίνω [*ι*], μέλ. -*πίομαι*, αόρ. -*έπιον*· ανταγωνίζομαι, παραβγαίνω με κάποιον στο ποτό, προκαλώ σε «αγώνα ποτού», διαγωνίζομαι σε αγώνα «οινοποσίας», σε Ηρόδ., Πλάτ.

δια-πίπράσκω, πουλώ στη λιανική, ξεπουλώ, σε Πλούτ.

δια-πίπτω, μέλ. -*πεσοῦμαι*, **I.** ξεγλιστρών, εκπίπτω, διαφεύγω, δραπετεύω, σε Ξεν. **2.** λέγεται για διαδόσεις και ειδήσεις, διαδίδομαι, εξαπλώνομαι, στον ιδ.

II. 1. σπάω σε κομμάτια, κομματιάζομαι, τεμαχίζομαι, σε Πλάτ. **2.**

αποτυγχάνω ολοσχερώς, αποδεικνύομαι εντελώς λάθος, απατώμαι, σφάλλω, σε Αριστοφ., Αισχίν.

δια-πιστεύω, μέλ. -*σω*, αποδίδω σε κάποιον εμπιστοσύνη, (του) δείχνω εμπιστοσύνη, *τί τινι*, σε Αισχίν. — Παθ., εμπιστεύομαι κάτι σε κάποιον, σε Δημ.

δι-απιστέω, μέλ. —*ήσω*, δυσπιστώ εντελώς, *τινι*, σε Δημ.

δια-πλάσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -*πλάσω* [*ᾱ*]· διαμορφώνω, σχηματοποιώ ολοκληρωτικά, διαπλάθω, σε Πλούτ. κ.λπ.

δια-πλάτύνω [*υ*], μέλ. -*υνῶ*, διευρύνω, διαστέλλω, επεκτείνω, φαρδαίνω, σε Ξεν.

δια-πλέκω, μέλ. -*ζω*, **I.** συνυφαίνω, συνδιαπλέκω, συνδέω στενά, πλέκω κοτσίδα (τα μαλλιά), σε Ηρόδ. **II.** μεταφ., *δ. τὸν βίον*, Λατ. *pertexere vitam*,

αφού ξετύλιξε, τελείωσε το «κουβάρι» της ζωής του, στον ιδ.· έπειτα, απλώς περνά τη ζωή, ζω, διέρχομαι το βίο, σε Αριστοφ.

δια-πλέω, μέλ. -πλεύσομαι, πλέω δια μέσου, ταξιδεύω, θαλασσοπορώ, σε Θουκ.· *εἰς Αἴγιναν*, σε Αριστοφ.· μεταφ., *δ. βίον*, κάνω το ταξίδι της ζωής μου, ζω τη ζωή μου, σε Πλάτ.

δια-πληκτίζομαι, αποθ., λογομαχώ, λογοφέρω με, ανιμαχώ με, *τινι*, σε Πλούτ., Λουκ.

δια-πλήσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -ζω, σπάζω με χτύπημα ή ξεσχίζω σε κομμάτια, σε Ομήρ. Ιλ.

διά-πλοος, -ον, συνηρ. -**πλους, -ουν**. **I. 1.** ως επίθ., αυτός που πλέει εξακολουθητικά, αυτός που πλέει διαρκώς· *διάπλουν καθίστασαν λεών*, τους διατήρησαν στα κουπιά, τους ανάγκασαν να κωπηλατούν συνεχώς, σε Αισχύλ.

II. 1. ως ουσ., **διάπλους**, ό, πέρασμα, διάπλευση, διάβαση, *πρός τόπον*, σε Θουκ. **2.** τόπος ή μέρος από το οποίο μπορεί να περάσει κάποιος πλέοντας, πέρασμα· *δυοῖννεοῖν*, για δύο παραπλέοντα πλοία, στον ιδ.

δια-πνέω, Επικ. -**πνείω**, μέλ. -πνεύσομαι, **I.** πνέω ανάμεσα σε, πνέω δυνατά — Παθ., *αὔραις διαπνεῖσθαι*, σε Ξεν. **II.** αναπνέω με διαλείμματα, «παίρνω» ανάσα, σε Πλούτ. **III.** αμτβ., διασκορπίζομαι σαν ατμός, εξατμίζομαι, σε Πλάτ.

δια-ποικίλλω, μέλ. -ἴλω, ποικίλλω κάτι, στολίζω, διακοσμώ, σε Πλούτ.

δια-πολεμέω, μέλ. -ήσω, **I.** φέρνω τον πόλεμο εις πέρας, ολοκληρώνω, τελειώνω τον πόλεμο, Λατ. *debellare*, σε Ηρόδ.· *δ. τινί*, πολεμώ μέχρι τέλους εναντίον κάποιου, σε Ξεν. — Παθ., *διαπεπολεμήσεται πόλεμος*, ο πόλεμος θα σταματήσει, θα ολοκληρωθεί, σε Θουκ. **II.** εξακολουθώ τον πόλεμο, τον συνεχίζω, στον ιδ. **III.** ξοδεύω, δαπανώ κάποιο χρόνο στον πόλεμο, σε Πλούτ.

διαπολέμησις, -εως, ή, τελείωμα, ολοκλήρωση του πολέμου, σε Θουκ.

δια-πολιορκέω, μέλ. -ήσω, πολιορκώ εξακολουθητικά, διαρκώς, παρεμποδίζω, παρακωλύω, φράζω, αποκλείω, σε Θουκ.

δια-πολιτεύομαι, αποθ., είμαι πολιτικός αντίπαλος, σε Αισχίν.

δια-πομπεύω, μέλ. -σω, οδηγώ την πομπή σε περάτωση, (την) ολοκληρώνω, σε Λουκ.

διαπομπή, ή (διαπέμπω), αποστολή εδώ και εκεί, εναλλαγή μηνυμάτων, πρεσβεία, διαπραγμάτευση, σε Θουκ.

δια-πονέω, μέλ. -ήσω, **I. 1.** δουλεύω με μόχθο, κάματο, εργάζομαι συντόνως, Λατ. *elaboro*, σε Πλάτ. κ.λπ. — Μέσ., γίνομαι εκτελεστός, εκδουλεύομαι, στον ιδ., σε Ξεν. — Παθ., χειραγωγούμαι, διευθύνομαι, εξουσιάζομαι, σε Αισχύλ. **2.** Παθ. επίσης, είμαι συντετριμμένος από θλίψη, υποφέρω, σε Κ.Δ. **II.** αμτβ., εργάζομαι σκληρά, μοχθώ, κοπιάζω συνεχώς, σε Ξεν., Αριστ.· *οί διαπονούμενοι*, αυτοί που εργάζονται βαριά, αυτοί που μοχθούν πολύ, σκληραγωγημένοι, σε Ξεν.

διαπόνημα, -ατος, τό, σκληρή, επίπονη εργασία, άσκηση, σε Πλάτ.

διά-πονος, -ον, I. λέγεται για πρόσωπα, εξασκημένος, σκληραγωγημένος, ταλαιπωρημένος, σε Πλούτ.· *τι*, στον ιδ. **II.** λέγεται για πράγματα, επίπονος, κοπιώδης, κουραστικός· *επίρρ. -νῶς*, με μόχθο, επίπονα, κοπιαστικά, στον ιδ.

δια-πόντιος, -ον, υπερπόντιος, Λατ. *transmarinus*, σε Αισχύλ., Θουκ.

δια-πορεύω, μέλ. -σω, **I.** μεταφέρω στο απέναντι μέρος, σε Ξεν. **II.** Παθ., με Μέσ. μέλ. και Παθ. αόρ. *α' διεπορεύθην*, διαβαίνω, *ές Εὔβοιαν*, σε Ηρόδ.· με σύστ. αντ., διέρχομαι, *βίον*, σε Πλάτ.

δι-απορέω, μέλ. -ήσω, **I.** βρίσκομαι ολοκληρωτικά σε απορία, αμηχανία, σε Πλάτ.· ομοίως στη Μέσ., με Παθ. αόρ. και παρακ., στον ιδ. **II.** εγείρω απορία,

παρουσιάζω δυσκολία, σε Αριστ.· ομοίως στη Μέσ., σε Πλάτ. — Παθ., είμαι υπό αμφιβολία, στον ίδ., σε Αριστ.

δια-πορθέω, μέλ. -ήσω, = διαπέρθω, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ. — Παθ., καταστρέφομαι εντελώς, αφανίζομαι, σε Τραγ.

δια-πορθμεύω, μέλ. -σω, **I. 1.** διασχίζω ή διαβαίνω, περνά απέναντι ένα ποτάμι ή πορθμό, μεταφέρω απέναντι, σε Ηρόδ.· μεταφέρω ένα μήνυμα από τον ένα στον άλλο, στον ίδ. **2.** μεταφ., μεταφράζω, διερμηνεύω, επεξηγώ, σε Πλάτ. **II. δ.** ποταμόν, λέγεται για τις διαπορθμευτικές λέμβους, μεταφέρω στην απέναντι όχθη, σε Ηρόδ.

δι-αποστέλλω μέλ. -στελῶ, στέλνω πρέσβεις, απεσταλμένους, σε Δημ.

δια-πραγμάτευομαι, μέλ. -εύσομαι, αποθ.: **I.** εξετάζω, διερευνώ εξονυχιστικά, σε Πλάτ. **II.** κερδίζω μέσω εμπορικής συναλλαγής, σε Κ.Δ.

διάπραξις, -εως, ή, διεκπεραίωση επιχείρησης, αποπεράτωση εργασίας, σε Πλάτ.

δια-πράσσω, Αττ. -ττω, Ιων. -πρήσσω, μέλ. -πράζω, **I.** διέρχομαι, με γεν. διέπρησσον πεδίοιο, πορεύονταν μέσα από την πεδιάδα, διέσχιζαν την πεδιάδα, της Ομήρ. Ιλ.· επίσης, δ. κέλευθον, ολοκληρώνω το ταξίδι, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης λέγεται για χρόνο, με μτχ., ἤματα διέπρησσον πολεμίζων, περνούσαν οι μέρες πολεμώντας στη μάχη, σε Ομήρ. Ιλ.· διαπρήζαιμι λέγων, ήθελε να τελειώσει λέγοντας, σε Ομήρ. Οδ. **II.** πραγματοποιώ, κατορθώνω, εκτελώ, τακτοποιώ, σε Ηρόδ.· δ. τί τινι, εκτελώ μια πράξη για χάρη κάποιου, στον ίδ.· επίσης στη Μέσ., στον ίδ.· Παθ. παρακ. με Μέσ. σημασία, σε Πλάτ. κ.λπ.· με τη στενή έννοια της Μέσ., κατορθώνω για τον εαυτό μου, κερδίζω, έχω σκοπιμότητα, επωφελούμαι, σε Ηρόδ., Ξεν.· με απαρ., κατορθώνω να, στον ίδ. **III.** φέρνω σε τέλος, καταστρέφω, αποκτείνω, Λατ. conficere, στη μτχ. Παθ. παρακ. διαπεπραγμένος, σε Τραγ.

δια-πρεπής, -ές (πρέπω), διακεκριμένος, εξαίρετος, επιφανής, ένδοξος, λαμπρός, σε Θουκ.· τινι ή τι, σε κάτι, σε Ευρ.· τὸ δ., μεγαλοπρέπεια, σε Θουκ.

δια-πρέπω, μέλ. -ψω, **1.** ξεχωρίζω, διακρίνομαι, εξέχω, διαπρέπω, «χτυπά στο μάτι» (είμαι δηλ. ευδιάκριτος, καταφανής, χαρακτηριστικός), σε Ομηρ. Ύμν.· διαπρέπον κακόν, σε Αισχύλ. **2.** είμαι πιο επιφανής από άλλους, αριστεύω, με γεν., σε Ευρ.

δια-πρεσβεύομαι, αποθ., ανταποστέλλω αντιπροσωπείες πρεσβευτών, σε Ξεν.

δια-πρηστεύω, βλ. [διαδρηστεύω](#).

δια-πρίω[ίω], μέλ. -πριοῦμαι, **I.** χωρίζω στα δύο με πριόνι, τεμαχίζω πριονίζοντας, διχοτομώ, σε Αριστοφ.· μεταφ., διεπρίοντο ταῖς καρδίαις, τρύπησαν τις καρδιές, σε Κ.Δ. **II. δ.** τοὺς ὀδόντας, τρίζω τα δόντια, σε Λουκ. **διαπρό ή διὰπρό**, ανάμεσα, ακριβώς δια μέσου, πέρα ως πέρα, με γεν., σε Όμηρ.

διαπρύσιος[ῦ], -α, -ον (διαπεράω),· **I.** αυτός που διαπερνά, διαπεραστικός· ουδ. ως επίρρ., πρὼν πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς, ένας λόφος που εξέχει και τίθεται ανάμεσα στην πεδιάδα, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** λέγεται για ήχο, διαπεραστικός, ανατριχιακός, οξύς, μεγαλόφωνος· ἤϋσεν διαπρύσιον, έβγαλε διαπεραστική κραυγή, στον ίδ. **II. 1.** έπειτα ως επίθ., λέγεται για ήχο, δ. ὄταβος, σε Σοφ.· κέλαδος, σε Ευρ. **2.** μεταφ., δ. κεραϊστής, ολοφάνερος κλέφτης, σε Ομηρ. Ύμν.

δια-πταίω, μέλ. -σω, σκοντάφτω, ψευδίζω, τραυλίζω πολύ, σε Λουκ.

δια-πτάσθαι ή -πτέσθαι, απαρ. αορ. β' του διαπέτομαι.

δια-πτοέω, μέλ. -ήσω, Επικ. αόρ. *διεπτοίησα*· εκφοβίζω, τρομάζω, αποδιώχνω, διώχνω μακριά, αποπέμπω, απομακρύνω και διασκορπίζω με πανικό, με φόβο, αφηνιάζω, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.

δια-πτύσσω, Αττ. -**ττω**, μέλ. -ζω, ανοίγω και ξεδιπλώνω, αναπτύσσω, αποκαλύπτω, γνωστοποιώ, σε Σοφ., Ευρ.

δια-πτυχή[ϋ], ή, πτύχωση, δίπλωση, «δίπλα», σε Ευρ.

δια-πτύω, μέλ. -ύσω [ϋ], φτύνω, περιφρονώ, τινά, σε Δημ.

δια-πυκτεύω, μέλ. -σω, πυγμαχώ, λογομαχώ με, τινί, σε Ξεν.

δια-πυνθάνομαι, μέλ. -πεύσομαι, παρακ. -πέπυσμαι, αόρ. β' *έπυθόμην* [ϋ], αποθ., ερευνώ μέσω ερωτήσεων, ρωτώ να μάθω, ανακαλύπτω, εξευρίσκω, τι, σε Πλάτ.· *τί τινος*, κάτι από κάποιον, σε Πλούτ.

διά-πῦρος, -ον (διά, πῦρ), **1.** ερυθροπυρωμένος, πυροκόκκινος, σε Αναξαγ. παρά Ξεν., σε Ευρ. **2.** μεταφ., θερμός, σφοδρός, φλογισμένος, διάπυρος, ασυγκράτητος, σε Πλάτ.

δια-πῦρόω, μέλ. -ώσω, καταφλέγω, κατακαίω, πυρπολώ, σε Ευρ., στη Μέσ.

δια-πυρσεύω, μέλ. -σω, ρίχνω φως πάνω σε, φωτίζω, με αιτ., σε Πλούτ.

δια-πωλέω, μέλ. -ήσω, πουλώ δημοσίως, σε Ξεν.

δι-ἄρᾶσσω, μέλ. -ζω, συντρίβω, διαρρηγνύω, σε Ησίοδ.

δι-ἀργεμος, -ον, αυτός που φέρει λευκά στίγματα, λευκόστικτος, σε Βάβρ.

δι-αρθρόω, μέλ. -ώσω, **1.** χωρίζω μέσω αρθρώσεων, αρθρώνω, συνδέω με αρθρώσεις, συναρμολογώ, σε Πλάτ. — Παθ., *μτχ.* παρακ. *διηρθρωμένος*, καλά συνδεδεμένος, ενωμένος σφιχτά, συμπαγής, στον ιδ. **2.** προικίζω με έναρθρη φωνή, σε Λουκ. — Μέσ., *φωνήν διηρθρώσατο*, εφηύρε έναρθρο λόγο, σε Πλάτ. **3.** συμπληρώνω με λεπτομέρεια, διασαφηνίζω, σε Αριστ.

δι-ἄριθμέω, μέλ. -ήσω, **1.** λογαριάζω ένα προς ένα, απαριθμώ, καταμετρώ, σε Ευρ. **2.** διακρίνω, διαφοροποιώ, θέτω διακριτικά γνωρίσματα, σε Πλάτ. — Παθ., είμαι χαρακτηριστικός, διαφορετικός, προεξέχω, διαπρεπής, διακρίνομαι, εξέχω, σε Αισχίν.

δι-αρκέω, μέλ. -έσω, **I. 1.** αρκώ, είμαι αρκετός, επαρκής, σε Ξεν. κ.λπ.· *δ.* *πρός τινα*, είμαι ισόπαλος ή αντίπαλος, σε Λουκ. **2.** λέγεται για χρόνο, επιμένω, «βαστώ», διαρκώ, υπομένω, καρτερώ, σε Αισχύλ.· με *μτχ.*, *δ.* *πολιορκούμενος*, σε Ξεν. **II.** προμηθεύω, χορηγώ τροφή, διατρέφω, τινί, σε Πλούτ.

διαρκής, -ές, 1. αρκετός, επαρκής, υπεραρκετός, σε Θουκ. **2.** συνεχής, μόνιμος, διαρκής, αδιάκοπος, επίμονος, εξακολουθητικός, σε Δημ.· *επίρρ.* -*κῶς*, υπερθ. *διαρκέστατα*, επαρκώς, αρκετά, ικανοποιητικά, σε Ξεν.

δι-αρμόζω ή -ττω, μέλ. -σω, διαχωρίζω, εξοπλίζω, διαθέτω, εφοδιάζω, σε Ευρ.

δι-αρπάζω, μέλ. -άσομαι, **I.** σχίζω σε κομμάτια, σε Ομήρ. Ιλ.· απαλείφω, αφαιρώ, σβήνω, *τὰ ἔχνη*, σε Ξεν. **II. 1.** λεηλατώ, λαφυραγωγώ, καταστρέφω, συλώ, *πόλιν*, σε Ηρόδ. **2.** παίρνω ως λάφυρα, λεία, χρήματα, στον ιδ.

διαρ-ραίνομαι, Παθ., ρέω προς όλες τις κατευθύνσεις, διασπώμαι, σε Σοφ.

διαρ-ραίω, μέλ. -σω, σπάζω, συντρίβω σε κομμάτια, καταστρέφω, εξολοθρεύω, σε Όμηρ. — Παθ., με Μέσ. μέλ., εξολοθρεύομαι, αφανίζομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· *διαρραισθέντας*, σε Αισχύλ.

διαρ-ρέω, μέλ. *διαρ-ρεύσομαι*, αόρ. β' *δι-ερρύην*, παρακ. *δι-ερρύηκα*· **I. 1.** ρέω ανάμεσα, δια μέσου, σε Ηρόδ. **2.** διολισθαίνω, ξεγλιστρώ, *τῶν χειρῶν*, σε Λουκ. **3.** λέγεται για πλοίο, έχω διαρροή, βάζω νερά, στον ιδ. **4.** λέγεται για φήμη, διαδίδομαι, εξαπλώνομαι, σε Πλούτ. **5.** *χείλη διερρυηκότα*, με ανοιχτό το στόμα, σε Αριστοφ. **II.** διαρρέω όπως το νερό, εξαφανίζομαι ή φθείρομαι,

χάρις διαρρεῖ, σε Σοφ.· λέγεται για κάποιον που νοσεί, ιδροκοπώ, σε Αριστοφ.· λέγεται για χρήματα, ξοδεύομαι, σε Δημ.

διαρ-ρήγνυμι, μέλ. -ρήζω — Παθ. μέλ. β' -ρᾶγήσομαι, αόρ. β' δι-ερράγην [ᾶ]· ξεσχίζω, διασπώ, σε Ομήρ. Ιλ. (στη Μέσ.), σε Ηρόδ., Σοφ. — Παθ., εκρήγνυμαι, ξεσπώ, σκάζω, από την πολυφαγία, σε Ξεν.· από το πάθος, σε Αριστοφ.· διαρρᾶγείης, λέγεται ως κατάρα, «να σκάσεις!», στον ίδ.· παρακ. διέρρωγα, με την ίδια σημασία, σε Πλάτ.

διαρρήδην, επίρρ. (βλ. **διεῖπον**), ρητώς, σαφώς, ορισμένως, κατηγορηματικά, Λατ. nominatim, σε Ομηρ. Ὑμν., Αττ.

διάρριμμα, -ατος, τό, άτακτο πῆδημα εδώ και εκεί, αναζήτησι, σε Ξεν.

διαρ-ρίπτω, ποιητ. **δια-ρίπτω**, Ιων. παρατ. διαρ-ρίπτασκον, μέλ. -ψω, στην Αττ. επίσης ενεστ. **διαρριπτέω**· **I. 1.** ρίχνω ή εκτοξεύω δια μέσου, σε Ομήρ. Οδ. **2.** ρίχνω το βλέμμα τριγύρω, λέγεται για σκύλο, κουνώ την ουρά, σε Ξεν. **3.** διασκορπίζω, ρίχνω, πετώ, όπως καρύδια ή χρήματα ανάμεσα στο πλήθος, σε Αριστοφ. **II.** αμτβ., βουτώ, ρίχνομαι, σε Ξεν.

διάρριψις, -εως, ή, διασκορπισμός, διάχυσι, σε Ξεν.

διαρροή, ή (διαρρέω), αυτό δια μέσου του οποίου κάτι ρέει, σωλήνας, αγωγός· πνεύματος διαρροαί, τραχεία, αναπνευστικός σωλήνας, σε Ευρ.

διαρ-ροθέω, μέλ. -ήσω, κάνω θόρυβο διερχόμενος, βουίζω, βροντώ, βρυχώμαι· διαρροθῆσαι κάκηντινί, εμπνέω φόβο μέσω κραυγών, σε Αισχύλ.

διάρροια, ή (διαρρέω), ιατρική πάθηση «διάρροια», ευκοιλιότητα, σε Θουκ.

διαρ-ροιζέω, μέλ. -ήσω, σφυρίζω ανάμεσα, με γεν., σε Σοφ.

διαρ-ρύδαν, Δωρ. αντί -ρύδην, επίρρ., ρέοντας μακριά, με σταδιακή απομάκρυνση, εξαφάνιση, σε Τραγ.

διαρ-ρυήναι, απαρ. Παθ. αορ. β' του διαρρέω.

διάρρῦτος, -ον, κατάρρυτος, αυτός που τέμνεται, διαβρέχεται από ποτάμια, σε Στράβ.

διαρρώξ, -ῶγος, ό, ή (διαρρήγνυμι), αυτός που έχει σχιστεί, που έχει διαμελισθεί, διασπασμένος, σε Ευρ.

δι-αρταμέω, μέλ. -ήσω, κατακόπτω σε τεμάχια, διαμελίζω, σε Αισχύλ.

δι-αρτάω, μέλ. -ήσω, **I.** εξαρτώ, κρεμώ, διακόπτω, παρεμποδίζω, σε Πλούτ. **II.** αποχωρίζω, στον ίδ.

δια-σαίνω, επιτετ. τύπος του σαίνω, κολακεύω με δουλοπρέπεια, σε Ξεν.

δια-σαίρω, επιτετ. τύπος του σαίρω, μτχ. παρακ. διασεσηρώς, έχοντας το στόμα ανοιχτό αποκαλύπτοντας τα δόντια όπως ο σκύλος, γελώντας χλευαστικά, σε Πλούτ.

δια-σᾶλᾰκωνίζω, μέλ. -σω, επιτετ. τύπος αντί σαλακωνεύω, σε Αριστοφ.

διᾶ-σᾶλεύω, μέλ. -σω, ταρακουνώ βίαια, οδηγώ σε αναρχία, σε Λουκ.· διασεσαλευμένος, ασταθής, στον ίδ.

δια-σᾶφέω, μέλ. -ήσω (σαφής), καθιστώ κάτι σαφές, ξεκάθαρο, διασαφηνίζω, αποδεικνύω απλά, καθαρά, τίμια, διαλευκαίνω, σε Ευρ., Πλάτ.

δια-σᾶφηνίζω, μέλ. -ίσω, καθιστώ κάτι αρκετά ξεκάθαρο, διευκρινίζω, επεξηγώ, σε Ξεν.

διάσειστος, -ον, αυτός που σείεται, που τραντάζεται, αυτός που κλονίζεται, κλονισμένος, αναποδογυρισμένος, σε Αισχίν.

δια-σείω, μέλ. -σω, **1.** κουνώ βίαια, τραντάζω, τι, σε Πλάτ.· δ. τῇ οὐρᾷ, κουνώ την ουρά, δηλ. συνεχίζω να κουνώ την ουρά, σε Ξεν. **2.** αναστατώνω, φέρνω σε σύγχυση, συνταράσσω, συγχύζω, σε Ηρόδ.· αποσπώ χρήματα από ένα πρόσωπο, εξαπατώ, σε Κ.Δ.

δια-σεύομαι, γ' ενικ. Παθ. Επικ. αορ. β' *διέσσυτο* — Παθ., εκτινάσσομαι δια μέσου, εφορμώ, πηδῶ απέναντι, με γεν., σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ., δ. *λαὸν Ἀχαιῶν*, στο ιδ.

δια-σημαίνω, μέλ. -ᾶνω, 1. επισημαίνω, ξεκαθαρίζω απερίφραστα, σε Ηρόδ., Ξεν. 2. ἀπόλ., κάνω σινιάλο, κάνω νεύμα, *τῇ χειρί*, σε Αριστ.

διά-σημος, -ον (σήμα)· 1. καθαρός, σαφής, ευκρινής· ουδ. πληθ. ως επίρρ., *διάσημα θρηνεῖ*, σε Σοφ. 2. διακεκριμένος, σπουδαῖος, ἐγκριτος, σε Πλούτ.

δια-σήπομαι, Παθ., με παρακ. *διασέσηπα*, σήπομαι, αποσυντίθεμαι, φθείρομαι, καταστρέφομαι, σε Λουκ.

Διάσια, τά, γιορτή του Δία *μειλιχίου*, σε Αριστοφ.

δια-σίζω, σφυρίζω ή συρίζω με δύναμη, με Αριστ.

δια-σιωπάω, μέλ. -ήσομαι, 1. παραμένω σιωπηλός, σε Ευρ., Ξεν. 2. μτβ., αποσιωπώ, παρασιωπώ, σε Ευρ.

δια-σκανδῖκίζω, κυρίως, βάζω μια δόση φραγκομαϊντανό (*σκάνδιξ*)· στους Κωμ. αντί *διευριπιδίζω*, μιμούμαι τον Ευριπίδη (του οποίου η μητέρα ήταν λαχανοπώλης), σε Αριστοφ.

δια-σκάπτω, μέλ. -ψω, ανατρέπω σκάβοντας, με γεν., σε Πλούτ.

δια-σκεδάννυμι, μέλ. Αττ. -σκεδῶ, αόρ. α' -εσκέδασσα, γ' ενικ. ευκτ. -σκεδασειεν· 1. διασκορπίζω μακριά, στους ανέμους, διασπείρω, διαχέω, Λατ. dissipare, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ. 2. αποδεκατίζω, διαλύω μια στρατιά, σε Ηρόδ. — Παθ., διασκορπίζομαι, μτχ. αορ. α' και μτχ. παρακ., *διασκεδασθέντες*, *διεσκεδασμένοι*, στον ιδ.

δια-σκέπτομαι, μεταγεν. τύπος του *διασκοπέω*, σε Λουκ.

δια-σκευάζω, μέλ. -άσω, 1. τακτοποιώ, βάζω σε τάξη, εξοπλίζω, προετοιμάζω, σε Λουκ. — Παθ., μτχ. παρακ., *διεσκευασμένοι*, ντυμένοι, εξοπλισμένοι, σε Πλούτ. — Μέσ., προετοιμάζομαι, παρασκευάζομαι, προνοώ, σε Θουκ.· εξοπλίζομαι, σε Ξεν. 2. Μέσ., *διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν*, έχοντας διαθέσει την περιουσία του, σε Δημ.

διασκευωρέομαι, Μέσ., προετοιμάζω, σε Πλάτ.

δι-ασκέω, μέλ. -ήσω, καλλωπίζω, διακοσμώ, στολίζω, σε Λουκ.

δια-σκηνάω ή -έω, μέλ. -ήσω, 1. διασκορπίζομαι ολόγυρα και εγκαθίσταμαι σε σκηνές (*σκηναί*), κατασκηνώνω, καταλύω, σε Ξεν. 2. αποχωρώ από τη σκηνή του συντρόφου, στον ιδ.

διασκηνητέον, ρημ. επίθ., πρέπει να καταυλιστούμε, σε Ξεν.

δια-σκηνώ, μέλ. -ώσω, = *διασκηνάω* 1, σε Ξεν.

δια-σκηρίπτω, στηρίζω εκατέρωθεν, υποστηρίζω, υποστηλώνω, σε Ανθ.

διασκίδνημι, = *διασκεδάννυμι*, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. — Παθ., σε Λουκ.

δια-σκιρτάω, μέλ. -ήσω, πηδῶ ολόγυρα ή απομακρύνομαι πηδώντας, σε Πλούτ.

δια-σκοπέω, μέλ. -σκέψομαι, παρακ. *δι-έσκεμμαι*· 1. κοιτάζω προς διαφορετικές κατευθύνσεις, βλέπω ολόγυρα, εξετάζω ή υπολογίζω προσεκτικά, σταθμίζω, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· επίσης στη Μέσ., *διασκοπεῖσθαι πρὸς τι*, σε Θουκ. 2. ἀπόλ., συνεχίζω να παρακολουθώ, σε Ξεν.

δια-σκοπιάομαι, αποθ., παρατηρώ ολόγυρα όπως σε *σκοπιά*, κατασκοπεύω, σε Ομήρ. Ιλ.· παρατηρώ, διακρίνω, σε ιδ.

δια-σκορπίζω, μέλ. -σω, διασπείρω τριγύρω ή μακριά, διασκορπίζω (ό,τι και στη Ν.Ε.), σε Κ.Δ.

δια-σκώπτομαι, μέλ. -ψομαι — Μέσ., αστειεύομαι, περιπαίζω, ανταλλάσσω περιπαικτικά σχόλια, λέω χωρατά εδώ και εκεί, σε Ξεν.

δια-σμάω, Ιων. -έω, σφουγγίζω ή ξεπλένω, σε Ηρόδ.

δια-σμήχω, τρίβω καλά, Παθ. αόρ. α΄ -εσμήχθην, σε Αριστοφ.

δια-σμίλέω, μέλ. -σω, λειαίνω, στιλβώνω με τη σμίλη, μεταφ., σε Ανθ.

δια-σοφίζομαι, μέλ. -ίσομαι, αποθ., στρεψοδικώ όπως οι σοφιστές, σε Αριστοφ.

δια-σπᾶθᾶω, μέλ. -ήσω, σπαταλώ, διασπαθίζω, σε Πλούτ.

διασπᾶρακτός, -ή, -όν, ξεσχισμένος σε κομμάτια, κατακρεουργημένος, σε Ευρ.

δια-σπᾶράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ξω, σχίζω σε τεμάχια ή κομματιάζω, ξεσχίζω, κατακρεουργώ, πετσοκόβω, σε Αισχύλ.

διάσπασμα, -ατος, τό, σχίσμα, χάσμα, κενό, σε Πλούτ.

δια-σπάω, μέλ. -σπάσω, Αττ. -σπάσομαι, αόρ. α΄ -έσπᾶσα· — Παθ. αόρ. α΄ -εσπᾶσθην, παρακ. -έσπασμαι· **1.** τεμαχίζω, διαλύω με δύναμη, Λατ. *divellere*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· *δ. τὸ σταύρωμα*, ρίχνω κάτω, γκρεμίζω το χαράκωμα, σε Ξεν. — Παθ., μτχ. παρακ. *διεσπασμένος*, τεμαχισμένος, κατακερματισμένος, σε Ηρόδ., Δημ. **2.** με στρατιωτική σημασία, αποκόπτω κομμάτι, αποσπώ μερίδα του στρατού, σε Ξεν. — Παθ., *στράτευμα διεσπασμένον*, διασκορπισμένο και άτακτο, σε Θουκ.· λέγεται για στρατιώτες, ομοίως, είμαι διαιρεμένος σε μοίρες, σε Ξεν.· μεταφ., αποσπώ, επιφέρω σύγχυση και αταξία, στον ίδ.

δια-σπείρω, μέλ. -σπερῶ, εξαπλώνω, διασκορπίζω τριγύρω, σπαταλώ, καταξοδεύω, λέγεται για χρήματα, σε Ηρόδ.· *δ. λόγον*, σε Ξεν.· σπαταλώ, σε Σοφ. — Παθ., διασκορπίζομαι ολόγυρα, αόρ. β΄, *διεσπάρην [ᾗ]*, στον ίδ.· λέγεται για στρατιώτες, σε Θουκ.

διασπορά, ή (διασπείρω), διασκορπισμός, εξάπλωση, διάχυση, διασπορά (ό,τι και στη Ν.Ε.)· περιληπτικά, = *οί διεσπαρμένοι*, σε Κ.Δ.

δια-σπουδάζω, μέλ. -σω, ασχολούμαι με ζήλο, καταπιάνομαι με κάτι με ενθουσιασμό — Παθ., πραγματοποιούμαι με θέρμη και ζήλο ή φροντίζομαι με προσοχή, *τίμάλιστα διεσπούδαστο*· ο Δημ., επίσης χρησιμοποιεί το *διεσπούδασται* με Ενεργ. σημασία.

διάσσω, Αττ. **διάττω**, συνηρ. αντί *διαΐσσω*.

διασταθμάομαι, αποθ., κανονίζω, ρυθμίζω, καθορίζω σύμφωνα με τους κανόνες, ζυγίζω, σε Ευρ.

δια-στᾶσιάζω, διαιρώ σε χωριστές φατρίες, εξεγείρω κάποιον, σε Αριστ.

διάστᾶσις, -εως, ή, (διαστήναι), **1.** το να στέκεται κάποιος μακριά, χωρισμός, απόσταση, διάσταση (ό,τι και στη Ν.Ε.), σε Ηρόδ. **2.** διαφορά, σε Πλάτ.· στον Θουκ. έχει Ενεργ. σημασία, η απόπειρα να κινηθούν κάποιοι εναντίον άλλων, στάση· **3.** διαζύγιο, σε Πλούτ.

διαστᾶτικός, -ή, -όν (δι-ίστημι), διαχωριστικός, αυτός που προκαλεί έριδα, διαφωνία, επαναστατικός, σε Πλούτ.

δια-σταυρόω, μέλ. -ῶσω, οχυρώνω με πασσαλοπήγματα, οδοφράγματα — Μέσ., *διασταυρώσασθαι τὸν ἴσθμόν*, να τον οχυρώσουν, σε Θουκ.

δια-στείχω, αόρ. β΄ -έστίχον· **1.** διέρχομαι ή διαβαίνω, με αιτ., σε Ευρ. **2.** πηγαίνω, βαδίζω στον δρόμο μου, σε Θεόκρ.

δια-στελλω, μέλ. -στελῶ, **1.** χωρίζω, εκτείνω, απομακρύνω, αποχωρίζω, σε Πλούτ. **2.** διαχωρίζω, διακρίνω, διαφοροποιώ, ορίζω, *τὰ λεγόμενα*, σε Πλάτ.· ομοίως, αποφασίζω, στον ίδ. **3.** δίνω ορισμένες και ρητές διαταγές, στη Μέσ., σε Κ.Δ.

διάστενος, -ον, εξαιρετικά στενός, σε Γαλην.

δι-άστερος, -ον, κατάμεστος από αστέρια, καταστόλιστος, *δ.λίθοις*, σε Λουκ.

διάστημα, -ατος, τό (δια-στήναι), διάκενο, μεσοδιάστημα, σε Πλάτ.

δια-στῆναι, απαρ. αορ. β' του δι-ίστημι.

δια-στηρίζω, μέλ. -ζω, στερεώνω, ενισχύω, σε Ανθ.

δια-στήτην, Επικ. αντί δι-εστήτην, γ' δυϊκ. αορ. β' του δι-ίστημι.

δια-στίλβω, μέλ. -ψω, στίλβω, ακτινοβολώ, αστράφτω, λάμπω, ακτινοβολώ ανάμεσα από, σε Αριστοφ., Ανθ.

δια-στοιβάζω, μέλ. -άσω, στοιβάζω, παραγεμίζω κάτι με κάτι ανάμεσα, σε Ηρόδ.

δια-στοιχίζομαι, Μέσ., τακτοποιούμαι, τακτοποιώ με ακρίβεια, ταξινομώ, ορίζω επακριβώς, αρχήν, σε Αισχύλ.

διαστολή, ή (διαστέλλω), εντομή ή χαρακιά, εγκοπή, σε Πλούτ.

δια-στρατήγέω, μέλ. -ήσω, **I.** υπηρετώ ως στρατηγός, αναλαμβάνω τα καθήκοντα του στρατηγού, σε Πλούτ. **II.** μτβ., «οδηγώ» τον πόλεμο προς το τέλος του, στον ίδ.

δια-στρεβλώω, επιτετ. τύπος του στρεβλώνω, σε Αισχίν.

δια-στρέφω, μέλ. -ψω, **1.** γυρνάω σε διαφορετικές κατευθύνσεις, συστρέφω, στραβώνω, παραμορφώνω, σε Ξεν. — Παθ., παραμορφώνομαι, αλλοιώνομαι, εξαχρειώνομαι, σε Πλάτ.· λέγεται για πρόσωπα, το να έχει κάποιος τα μάτια παραμορφωμένα, αλληθωρίζω, σε Αριστοφ. **2.** μεταφ., διαφθείρω, διαστρεβλώνω, σε Δημ.

διαστροφή, ή, διαστρέβλωση, παραμόρφωση, σε Αριστ.

διάστροφος, -ον, διαστρεβλωμένος, αλλοιωμένος, παραμορφωμένος, σε Ηρόδ., Τραγ.

δια-σύρω[ῃ], μέλ. -σῶρῶ, παρακ. -σέσυρκα· σχίζω σε κομμάτια, ξεσχίζω, διαλύω· μεταφ., κάνω κομματάκια, δηλ. εμπαίζω, περιγελώ, χλευάζω, σε Δημ.

δια-σφαιρίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, ρίχνω εδώ και εκεί σαν σφαίρα, σε Ευρ.

διασφακτήρ, -ῆρος, ὁ (σφάζω), φονικός, μοιραίος, σε Ανθ.

δια-σφάλλω, μέλ. -σφᾶλλῶ, ανατρέπω εντελώς, σε Λουκ. — Παθ., απογοητεύομαι από, τινός, σε Αισχίν.

δια-σφάζ, -άγος, ή (σφάζω), κάθε άνοιγμα που προκαλείται βίαια, σχίσμα, ρήγμα, βραχώδης χαράδρα, σε Ηρόδ.

δια-σφενδονάω, μέλ. -ήσω, διασκορπίζω εκσφενδονίζοντας — Παθ., εκτινάσσομαι σε κομμάτια, σε τεμάχια, σε Ξεν.

διασφηκόομαι, Παθ. μτχ. δι-εσφηκωμένος — Παθ., (σφηκώ), γίνομαι όπως η σφίγγα, δένομαι σφιχτά, στη μέση, σε Αριστοφ.

δια-σχηματίζω, μέλ. -σω, σχηματίζω εξολοκλήρου, διαμορφώνω, διαπλάθω — Παθ., είμαι ολοκληρωτικά σχηματισμένος, σχηματοποιούμαι, μορφοποιούμαι, σε Πλάτ.

δια-σχίζω, μέλ. -σω, σχίζω στα δύο, διαχωρίζω, διχοτομώ, σε Ομήρ. Οδ., Πλάτ. κ.λπ. — Παθ., κόβομαι στα δύο, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για στρατιώτες, χωρίζομαι, αποχωρίζομαι, σε Ξεν.

δια-σῶζω, μέλ. -σω, **I.** διατηρώ, περισώζω μέσα από κίνδυνο, σε Ηρόδ., Ευρ. — Παθ., διέρχομαι με ασφάλεια, καταφθάνω με ασφάλεια, φτάνω σώος, σε Θουκ., Ξεν.· συνέρχομαι από ασθένεια, στον ίδ. **II.** λέγεται για πράγματα, διατηρώ, διαφυλάττω, συγκρατώ, συντηρώ, σε Ευρ., Ξεν.· διατηρώ στο μυαλό μου, στη μνήμη μου, στον ίδ. — Μέσ., συγκρατώ, διατηρώ, εξασφαλίζω, κατέχω, σε Θουκ.

δια-τᾶγεύω, μέλ. -σω, διατάζω, παραγγέλλω, σε Ξεν.

διατάγή, -ῆς, ἡ (διατάσσω), προσταγή, επιταγή, σε Κ.Δ.

δια-τάμνω, μέλ. -τάμῶ, Ἰων. αντί δια-τέμνω, μέλ. -τεμῶ.

διάταξις, -εως, ἡ (διατάσσω), διευθέτηση, τακτοποίηση, παράταξη, σύνταξη, λέγεται για στρατεύματα, σε Ηρόδ., Δημ.· λέγεται για διάταξη θεμάτων, σε Λουκ.

δια-τᾶράσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, επιφέρω μεγάλη αναταραχή, αναστάτωση, σύγχυση, συγχύζω, ανατρέπω ολοκληρωτικά, σε Ξεν.

διάτᾶσις, -εως, ἡ (διατείνω), έκταση, τέντωμα, διάταση, σε Πλάτ. κ.λπ.

δια-τάσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω — Παθ. αόρ. α' -ετάχθην, παρακ. -τέταγμαι·

I. 1. διορίζω ή κατατάσσω, ταξινομώ, προστάζω, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· απόλ., τακτοποιώ, σε Ξεν. — Μέσ., κανονίζω για τον εαυτό μου, τακτοποιώ, ταξινομώ τα δικά μου πράγματα, σε Πλάτ. — Παθ., ορίζομαι, διορίζομαι, παρατάσσομαι, με απαρ., σε Ηρόδ. **2.** τακτοποιώ τη στρατιά, παρατάσσω στράτευμα, στον ίδ.· επίσης, τάσσω τον καθένα ξεχωριστά, στον ίδ. — Μέσ., διαταζόμενοι, παρατεταγμένοι σε παράταξη μάχης, σε Αριστοφ., Ξεν.· ομοίως στον Παθ. παρακ. διατετάχθαι, σε Ηρόδ. **II.** Μέσ., επιτάσσω, ορίζω με διαθήκη, σε Ανθ.

δια-ταφρεύω, μέλ. -σω, οχυρώνω με τάφρο, σε Πολύβ.

δια-τείνω, μέλ. -τενῶ, παρακ. -τέτακα·

A. I. τεντώνω ως το τέρμα, τόξον, σε Ηρόδ.· τεντώνω, απλώνω, τὰς χειρὰς, σε Ξεν. **II.** αμτβ., εκτείνομαι, σε Αριστ. **B. I. 1.** Μέσ. και Παθ., αγωνίζομαι, πασχίζω, μοχθώ, κοπιάζω, σε Ξεν. κ.λπ.· διατεινόμενος, σε πλήρη ισχύ, με ταχύτητα, γρηγοράδα, στον ίδ.· με όλες τις δυνάμεις μου, σε Θεόκρ.· διατεινέσθαι πρὸς τι, κοπιάζω για ένα σκοπό, εντείνω τις προσπάθειές μου, σε Ξεν. **2.** ισχυρίζομαι επίμονα, υποστηρίζω ότι, τι, σε Δημ. **II.** με τη στενή σημασία της Μέσ., εκτείνω, τεντώνω· δ. τὰ βέλεα, έχοντας τα βέλη τους ζυγιασμένα στα χέρια τους, σε Ηρόδ.· δ. τὸ τόξον, έχω το τόξο μου τεντωμένο, στον ίδιο.

δια-τειγίζω, μέλ. Αττ. -ῖῶ, **1.** διαχωρίζω και οχυρώνω με τείχος, σε Αριστοφ.

2. διαχωρίζω όπως με τείχος, κατ' ευθεία γραμμή, σε Ξεν.

διατειγισμα, -ατος, τό, τείχος, οχύρωμα, σε Θουκ.

δια-τεκμαίρομαι, αποθ., αποδεικνύω, τεκμαίρομαι με αποδείξεις, Λατ. designare, σε Ησίοδ.

δια-τελευτάω, μέλ. -ήσω, εκπληρώνω, οδηγώ προς ολοκλήρωση, σε Ομήρ. Ιλ.

δια-τελέω, μέλ. -τελέσω, Αττ. -τελῶ, **I.** οδηγώ σε ένα τέλος, κατορθώνω, πραγματοποιώ, αποπερατώνω, σε Ευρ., Ξεν. **II.** απόλ., κυρίως με προσθήκη μτχ., συνεχίζω να κάνω κάτι ή εξακολουθώ να είμαι, σε Ηρόδ., Πλάτ.· ωστόσο, μερικές φορές η μτχ. παραλείπεται· δ. πρόθυμος, εξακολουθώ, εμμένω, επιμένω, σε Πλάτ.· ζω, διάγω, στον ίδ.

δια-τελής, -ές (τέλος), συνεχής, αδιάκοπος, διαρκής, σε Σοφ., Πλάτ.

δια-τέμνω, Ἰων. τάμνω, μέλ. -τεμῶ, **1.** κόβω στη μέση, κόβω στα δύο, διαχωρίζω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· δίχα δ., σε Πλάτ.· μεταφ., διαχωρίζω, αποσχίζω, αποξενώνω, βάζω σε διχόνοια, σε Αισχίν. **2.** τεμαχίζω, διαμελίζω, σε Ηρόδ. — Παθ., διατμηθῆναι λέπαδνα, κομμένα σε λωρίδες, σε Αριστοφ.

δια-τετραίνω, μέλ. -τρανέω, Αττ. -τρανῶ ή — τρήσω,· διατρυπώ, κάνω τρύπα σε κάτι, τι, σε Ηρόδ.

δια-τήκω, μέλ. —ζω, **I.** λιώνω, μαλακώνω από τη θερμότητα, σε Αριστοφ. **II.** Παθ., με παρακ. -τέτηκα, λιώνω τελείως, διαλύομαι, ξεπαγώνω, σε Ξεν.

δια-τηρέω, μέλ. -ήσω, **1.** διαφυλάσσω, προσέχω, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** κρατώ πιστά, διαφυλάττω, σε Δημ., Αριστ. **3.** *δ. εαυτὸν ἐκ τινος*, κρατώ τον εαυτό μου μαρκιά από..., σε Κ.Δ.

διατί; δοκιμότερος τύπος **διὰτί;** Λατ. *quamobrem?* γιατί;

δια-τίθημι, μέλ. -θήσω,

A. I. τοποθετώ ξεχωριστά, κανονίζω, διαρρυθμίζω, τακτοποιώ καθετί στο δικό του ξεχωριστό μέρος, ταξινομώ, *τὸ μὲν ἐπὶ δεξιὰ, τὸ δ' ἐπ' ἀριστερά*, σε Ηρόδ.· ομοίως σε Ξεν. κ.λπ. **II. 1.** διαχειρίζομαι, κυβερνώ καλά ή άσχημα, με επίρρ., *κράτιστα διατιθέναι τὰ τοῦ πολέμου*, σε Θουκ.· λέγεται για πρόσωπα, *δ. τινα ἀνγκέστως*, μεταχειρίζεται με βαρβαρότητα, σε Ηρόδ. — Παθ., *οὐ ραδίως διετέθη*, δεν του συμπεριφέρθηκαν ή δεν τον αντιμετώπισαν πολύ ευγενικά, σε Θουκ. **2.** *οὕτω διατιθέναι τινά*, προδιαθέτω κάποιον έτσι ή έτσι, σε Πλάτ. κ.λπ. **III.** απαριθμώ, εκθέτω, διηγούμαι, απαγγέλλω, στον ιδ. **B. 1.** Μέσ., κανονίζω όπως μου αρέσει, τακτοποιώ, διαθέτω σύμφωνα με την αρεσκεία μου, *τὴν θυγατέρα*, σε Ξεν. κ.λπ. **2.** διαθέτω σε κάποιον την περιουσία, τη μεταβιβάζω με διαθήκη, σε Πλάτ., *ὁ διαθέμενος*, κληροδότης, διαθέτης, σε Κ.Δ. **3.** εκθετώ προς πώληση, διαθέτω προς εμπόριο, εμπορεύομαι, πουλώ, σε Ηρόδ., Ξεν. **4.** διακανονίζω αμοιβαίως, *δ. διαθήκην τινί*, συνάπτω συμβόλαιο με κάποιον, σε Αριστοφ., Κ.Δ.· *πρός τινα*, στο ιδ.· *ἔριν δ. ἀλλήλοις*, δημιουργώ διαμάχη με κάποιον, σε Ξεν.

διά-τιλμα, -ατος, τό (τίλλω), μαδημένο τμήμα από κάτι, μάδημα, σε Ανθ.

δι-ατῖμάω, μέλ. -ήσω, συνεχίζω να ατιμάζω, να εξευτελίζω, να ντροπιάζω, σε Αισχύλ.

δια-τῖνάσσω, μέλ. -ζω, **I.** τινάζω δυνατά, συντρίβω τινάζοντας, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.· Μέσ. μέλ. με Παθ. σημασία, στον ιδ. **II.** κουνώ με βία, αναταράζω με δύναμη, στον ιδ.

δια-τινθαλέος, -α, -ον, = *τινθαλέος*, σε Αριστοφ.

δια-τμήγω, αόρ. α' -έτμηξα, αόρ. β' -έτμᾶγον, Παθ. -μάγην, Επικ. αντί *διατέμνω*· χωρίζω, κόβω στα δύο, *διατμήξας*, έχοντας κόψει (τον στρατό των Τρώων) στα δύο, σε Ομήρ. Ιλ.· *λαῖτμα διέτμαγον*, διέσπασα το κύμα, το έκοψα στα δύο κολυμπώντας, σε Ομήρ. Οδ.· *ὄλκα δ.*, λέγεται για το όργωμα, σε Μόσχ. — Παθ., *διέτμαγεν* (γ. πληθ. αορ. β' αντί -μάγησαν), αποχωρίστηκαν, σε Όμηρ.· διασκορπίστηκαν μακριά, σε Ομήρ. Ιλ.

διατομή, ή (διατέμνω), διαχωρισμός, διαίρεση, διχόνοια, σε Αισχύλ.

δια-τοξεύσιμος, -ον (τοξεύω), αυτός ο οποίος μπορεί να εκτοξευθεί απέναντι· *δ. χώρα*, σημείο εντός πεδίου βολής, σε Πλούτ.

δια-τοξεύω, μέλ. -σω, διατρυπώ κάποιον με βέλη.

διά-τορος, -ον (τείρω),· **I.** διαπεραστικός, δηκτικός, οχληρός, σε Αισχύλ.· *δ. φόβος*, ανατριχιαστικός φόβος, στον ιδ.· λέγεται για σάλπιγγα, στον ιδ. **II.** Παθ., διατρυπημένος, διαπερασμένος ανάμεσα, σε Σοφ.

διατρᾶγείν, απαρ. αορ. β' του *διατρώγω*.

δια-τρέπω, μέλ. -ψω, στρέφω μακριά από ένα πράγμα, μεταστρέφω, — Παθ. με Μέσ. μέλ., Μέσ. αόρ. β' -ετραπόμην και Παθ. -ετράπην [ᾶ], αποτρέπομαι από το σκοπό μου, μεταπείθομαι, είμαι μπερδεμένος, περιπλεγμένος, σε Δημ.

δια-τρέφω, μέλ. -θρέψω, (ό,τι και στη Ν.Ε.) διατρέφω συνεχώς, συντηρώ διαρκώς, σε Θουκ. κ.λπ.

δια-τρέχω, μέλ. -θρέζομαι, αόρ. β' -έδρᾶμον, παρακ. -δεδράμηκα· **I. 1.** τρέχω μέσα από ή πάνω από τη θάλασσα, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μεταφ., διέρχομαι, διεξέρχομαι, *τὸν βίον, τὸν λόγον*, σε Πλάτ. **II. 1.** απόλ., περιτρέχω προς

διάφορες κατευθύνσεις, εδώ κι εκεί, Λατ. *discurrere*, σε Αριστοφ., Θεόκρ. **2.** *δ. μέχρι*, εισδύω έως, διατρέχω, διαπερνάω ως το σημείο, σε Πλούτ.

δια-τρέω, μέλ. -*τρέσω*, εξαφανίζομαι, τρέπομαι σε φυγή με κάθε τρόπο, σε Ομήρ. Ιλ.

διατρίβη, ή, I. 1. τρόπος κατανάλωσης του χρόνου, από όπου, παιχνίδι, διασκέδαση, σε Αριστοφ., Δημ. **2.** επιμελής ασχολία, μελέτη, σπουδή, σε Αριστοφ., Πλάτ. **3.** τρόπος ζωής, τρόπος με τον οποίο περνά κανείς το χρόνο του, βίου, *δ. έν αγορά*, σε Αριστοφ. **II.** με αρνητική σημασία, χάσιμο χρόνου, καθυστέρηση, χρονοτριβή, σε Ευρ.· στον πληθ., σε Θουκ.

δια-τρίβω[ι], μέλλ. -*ψω* — Παθ. αόρ. β' -*ετρίβην [ι]*, παρακ. -*τέτριμμαι*· **I.** τρίβω ανάμεσα, τρίβω με πίεση, φθείρω, καταναλώνω, δαπανώ, χαλαμίζω, σε Όμηρ. — Παθ., *διατρίβηναι*, φθείρομαι, καταστρέφομαι εντελώς, σε Ηρόδ. **II. 1.** *δ. χρόνον*, Λατ. *terere tempus*, σπαταλώ, δαπανώ, καταναλώνω, χρόνο, στον ίδ., σε Ξεν. — Παθ., *ένιαυτὸς διετρίβη*, σε Θουκ. **2. α)** απόλ., (χωρίς το χρόνο), χαλαμίζω το χρόνο, τον σπαταλώ, *οὐ μὴ διατρίψεις*, δηλ. μην καθυστερήσεις περισσότερο, μην αργοπορήσεις, σε Αριστοφ.· *δ. έν γυμνασίοις*, περνάω όλο το χρόνο μου εκεί, στον ίδ.· *δ. μετ' άλλήλων*, συνεχίζω να μιλά, στον ίδ.· από όπου, απασχολώ τον εαυτό μου σε ή με ένα πράγμα, έν ή *έπί τινι*, σε Πλάτ.· *περί τι*, στον ίδ.· με μτχ., *δ. μελετῶν*, σε Ξεν. **β)** επίσης απόλ., χάνω χρόνο, καθυστερώ, σε Ομήρ. Ιλ., Αριστοφ. κλπ.· με γεν., *δ. όδοιο*, καθυστερώ στον δρόμο, σε Ομήρ. Οδ. **III.** ματαιώνω, εμποδίζω, παρακωλύω, δυσχεραίνω ένα πράγμα, σε Όμηρ.· *δ. Άχαιοὺς δν γάμον*, τους απάλλαξε στο ζήτημα του γάμου της, σε Ομήρ. Οδ.

διατριπτέον, ρημ. επίθ., πρέπει να δαπανήσουμε χρόνο, να κωλυσιεργήσουμε, σε Αριστ.

διά-τρίχα ή διατρίχα, επίρρ., = *τρίχα*, σε τρία μέρη, με τρεις τρόπους, σε Ομήρ. Ιλ.

διά-τροπος, -ον, ποικίλος σε διαθέσεις, ευμετάβολος, ασταθής, σε Ευρ.

διατροφή, ή, (διατρέφω), συντήρηση, διατροφή, τροφή, σίτιση, σε Ξεν.

δια-τροχάζω, μέλ. -*άσω*, λέγεται για άλογο, τρέχω με μικρά βήματα, καλπάζω, σε Ξεν.

δια-τρύγιος[υ], -ον (**τρύγη**), αυτός που δίνει περισσότερες από μία σοδειές, σε Ομήρ. Οδ.

διατρύφέν, ουδ. μτχ. Παθ. αορ. β' του *διαθρύπτω*.

δια-τρώγω, μέλ. -*τρώξομαι*, αόρ. β' -*έτρώγον*· ροκανίζω, κατατρώγω, *τὸ δίκτυον*, σε Αριστοφ.

διάττω ή δι-άττω, Αττ. συνηρ. αντί *δι-αΐσσω*.

δια-τῦπόω, μέλ. -*ώσω*, διαμορφώνω, σχηματίζω εντελώς· *δ. νόμους*, τους προσδίδω διαχρονική ισχύ, σε Λουκ.· μεταφ., φαντάζομαι, υποθέτω, στον ίδ.

διατύπωσις, [υ], -*εως, ή*, διαμόρφωση, σχηματοποίηση, διάπλαση, σε Πλούτ.

δι-ανγάζω, μέλ. -*σω*, διαλάμπω, υποφώσκω· *διαυγάξει ήμέρα*, ανατέλλει η ημέρα, σε Κ.Δ.

δι-ανγής, -ές (αὐγή), διαφανής, καθαρός, ολοφάνερος, σε Ανθ.

διαυλο-δρόμης, -ου, ό (δραμεΐν), δρομέας στο *δίαυλον*, σε Πίνδ.

δί-αυλος, ό (δῖς)· **I.** διπλό στάδιο, δρόμος, διπλή κούρσα, στην οποία ο δρομέας έτρεχε στο πιο μακρινό σημείο του *σταδίου*, έστριβε στο στύλο (*καμπτήρ*), και έτρεχε πίσω από την άλλη πλευρά του *σταδίου*, σε Πίνδ., Σοφ., Ευρ.· μεταφ., *κάμψαι διάυλου θάτερον κῶλον*, επιστρέφω εκεί όπου αναχώρησα, ξαναγυρίζω απ' τον ίδιο δρόμο, σε Αισχύλ.· επίσης, *δίαυλοι*

κυμάτων, πλημμυρίδα και άμπωτη, σε Ευρ.· *δίσσοις ἂν ἔβαν διαύλους*, θα επέστρεφαν διπλά, στον ίδ. **II.** πορθμός, γεωγραφικό στενό, στον ίδ.

διαφᾶγειν, απαρ. αορ. β' του *διεσθίω*, κατατρώγω, καταβροχθίζω, σε Ηρόδ.

δια-φαίνω, μέλ. -*φᾶνῶ*, **I.** αφήνω κάτι να διαφανεί, φανερώνω, σε Θεόκρ. **II.**

1. Παθ. αορ. β' -*εφάνην* [ᾗ], εμφανίζομαι ή διαφαίνομαι, νεκρῶν δ. *χωρος*, φαινόταν καθαρός ο τόπος από νεκρά σώματα, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για πράγματα, αυτό το οποίο διαφαίνεται πίσω από ένα διάφανο υλικό, σε Ηρόδ.

2. γυαλίζω, λάμπω, είμαι πυρόχρωμος, σε Ομήρ. Οδ. **3.** μεταφ., είμαι πασίδηλος, αυταπόδεικτος, σε Θουκ.· είμαι επιφανής ανάμεσα σε άλλους, στον ίδ. **III.** απόλ., στην Ενεργ., διαφαίνεται το φως, χαράζει, ανατέλλει, *ἡμέρα, ἥως διέφαινε*, σε Ηρόδ.· μεταφ., λαμποκοπῶ ανάμεσα σε, σε Ξεν.

διαφάνεια, ἡ, = *διάφασις*, διαύγεια, καθαρότητα, σε Πλάτ.

διαφᾶνής, -ές (διαφαίνομαι),· **I. 1.** αυτός που διακρίνεται, ευδιάκριτος, διαφανής, σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** πυρόχρωμος, πυρακτωμένος, σε Ηρόδ. **II.** μεταφ., διαφανής, διαυγής, προφανής, ευδιάκριτος, πασίδηλος, ολοφάνερος, σε Σοφ., Πλάτ. — επίρρ. -*ῶς*, σε Θουκ. κ.λπ. **2.** διάσημος, ένδοξος, επιφανής, σε Πλάτ.

δια-φάυσκω, Ιων. -**φῶσκω** (*φᾶος, φῶς*), μόνο στον ενεστ.,· ρίχνω φως κατευθείαν μέσα σε, ξημερώνω, ανατέλλω, σε Ηρόδ.

διαφερόντως, επίρρ. μτχ. Ενεργ. ενεστ. του *διαφέρω*,· **I.** διαφορετικά από, σε διαφωνία με, *διαφερόντως ἤ...*, σε Πλάτ.· με γεν., *διαφερόντως τῶν ἄλλων*, πάνω από όλους τους άλλους, στον ίδ. **II.** απόλ., κατεξοχήν, ειδικά, προ πάντων, σε Θουκ. κ.λπ.

διαφέρω, μέλ. -*οίσω* και -*οίσομαι*, αορ. α'. -*ήνεγκα*, Ιων. -*ήνεια*, αορ. β'. -*ήνεγκον*, παρακ. -*ενήνοχα*· **I. 1.** μεταφέρω από πάνω ή απέναντι, δ. *ναῦς τὸν Ἴσθμόν*, σε Θουκ.· μεταφέρω, μεταδίδω, μεταβιβάζω από τον ένα στον άλλο, *κηρύγματα*, σε Ευρ.· μεταφ., *γλῶσσαν διοίσει*, θα θέσει τη γλώσσα του σε κίνηση, θα μιλήσει, σε Σοφ. **2.** λέγεται για χρόνο, δ. *τὸν αἰῶνα, τὸν βίον*, περνῶ, διέρχομαι τη ζωή, σε Ηρόδ., Ευρ.· απόλ., *ἅπαις διοίσει*, στον ίδ. — στη Μέσ., *διοίσεται*, θα περάσει, θα ζήσει τη ζωή του, σε Σοφ.· *σκοπούμενος διοίσει*, σε Ξεν. **3.** φέρω διαμέσου, φέρω ως το τέλος, *σκῆπτρα*, σε Ευρ. κ.λπ. **4.** αντέχω ως το τέλος, βαστώ, υποφέρω, αντέχω, φέρνω εις πέρας, *πόλεμον*, σε Ηρόδ., Ευρ. **II. 1.** μεταφέρω προς διαφορετικές κατευθύνσεις, διασκορπίζω ή αναζητῶ, ψάχνω. **2.** διαδίδω, εξαπλώνω ολόγυρα, σε Δημ. **3.** σχίζω στα δυο, τεμαχίζω, Λατ. *differre*, σε Αισχύλ., Ευρ. **4.** δ. *τὴν ψῆφον*, προσδίδω διαφορετική σημασία στη ψήφο μου, δηλ. την καταμετρῶ εναντίον του άλλου, σε Ηρόδ.· επίσης απλά, ο καθένας δίνει τη ψήφο του, σε Ευρ., Θουκ. **III. 1.** αμτβ., διαφέρω, είμαι διαφορετικός, ανόμοιος, σε Πίνδ., Ευρ.· με γεν., είμαι διαφορετικός από, στον ίδ., σε Αριστοφ. **2.** απρόσ., *διαφέρει*, διαφέρει, έχει, παρουσιάζει διαφορά, *πλεῖστον δ.*, Λατ. *multum interest*, *βραχὺ δ.*, διαφέρει λίγο, σε Ευρ.· *οὐδέν διαφέρει*, σε Πλάτ.· με δοτ. προσ., *διαφέρει μοι*, κάνει τη διαφορά για μένα, με ενδιαφέρει, στον ίδ.· *αὐτῷ ἰδίᾳ τι δ.*, διακινδυνεύει κάποιο ιδιωτικό συμφέρον, σε Θουκ. **3.** *τὸ δ., τὰ διαφέροντα*, διαφορά, πιθανότητες, στον ίδ. κ.λπ.· αλλά *τὰ δ.* επίσης απλῶς, σημεία, χαρακτηριστικά της διαφοράς, στον ίδ. **4.** είμαι διαφορετικός από κάποιον, δηλ. τον ξεπερνῶ, υπερέχω αυτού· με γεν., στον ίδ., σε Πλάτ.· με συγκρ. σημασία, *διέφερεν ἀλέξασθαι ἤ...*, ήταν καλύτερο να υπερασπιστεί τον εαυτό του από..., σε Ξεν. **5.** επικρατῶ, κυριαρχῶ, υπερισχύω, λέγεται για πεποίθηση, αντίληψη, σε Θουκ. **IV.** Παθ., διαφέρω, βρίσκομαι σε διαφορά, συγκρούομαι, *περίτινος*, σε Ηρόδ.· *τινὶ περί τινος*, σε Θουκ.· *οὐ διαφέρομαι* = *οὐ μοι διαφέρει*, σε Δημ.

διαφεύγω, μέλ. -φεύζομαι, **1.** φεύγω από τη μέση, ξεφεύγω, δραπετεύω, *τινά ή τι*, σε Ηρόδ., Πλάτ.· *απόλ.*, αποδιδράσκω, δραπετεύω, σε Ηρόδ., Θουκ.· *διαφεύγει οὐδὲ νῦν*, αλλά τώρα δεν είναι πολύ αργά, σε Δημ. **2.** διαφεύγω, γλιτώνω από κάποιον, ξεφεύγω από την προσοχή κάποιου ή τη μνήμη του, σε Πλάτ. κ.λπ.

διάφενυξις, -εως, ή, διαφυγή, τρόπος διαφυγής, απόδρασης, σε Θουκ.

δια-φημίζω, μέλ. -ίσω, διαδίδω, εξαπλώνω τριγύρω, σε Κ.Δ.

δια-φθείρω, μέλ. -φθερῶ, Επικ. -φθέρσω, παρακ. -έφθαρκα και διέφθορα — Παθ. μέλ. -φθάρῃσμαι, Ιων. φθερέομαι, γ' πληθ. Ιων. υπερσ. διεφθάρατο· **I.**

1. καταστρέφω ολοσχερώς, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· *αποτελειώνω*, σκοτώνω, καταστρέφω, αφανίζω, ερημώνω, σε Σοφ. κ.λπ.· *δ. χεῖρα*, αποδυναμώνω, εξασθενώ, κάμπτω, λυγίζω το χέρι κάποιου, σε Ευρ.· *θέτω εκτός λειτουργίας*, αχρηστεύω ένα πλοίο, σε Ηρόδ.· *απόλ.*, ξεχνώ, ξεμυαλίζω, σε Ευρ. **2.** με ηθική σημασία, εξαχρειώνω, διαφθείρω, σε Αισχύλ., Πλάτ. κ.λπ.· *ιδίως*, διαφθείρω με δωροδοκίες, σε Ηρόδ., Δημ.· *αποπλανώ*, σε Λυσ. **3.** *οὐδὲν διαφθείρας τοῦ χρώματος*, έχοντας αλλάζει τίποτα από το χρώμα του, σε Πλάτ. **II.** Παθ., καταστρέφομαι, ακρωτηριάζομαι, αχρηστεύομαι, σε Ηρόδ.· *τὴν ἀκοὴν διεφθαρμένος*, κουφός, στον ιδ.· *τὰ σκέλεα δ.*, με τα πόδια τους σπασμένα, στον ιδ.· *τὰ ὄμματα δ.*, τυφλός, σε Πλάτ.· *τὰς φρένας*, σε Ευρ.· *τὸ φρενῶν διαφθαρέν*, απώλεια της νόησης κάποιου, φρενοβλαβής, στον ιδ. **III.** παρακ. *διέφθορα* είναι αμτβ. στον Όμηρ., έχω χάσει το μυαλό μου· *αλλά* στην Αττ. είναι μτβ., σε Σοφ., Ευρ.

διαφθορά, Ιων. -ρή, ή, **I. 1.** καταστροφή, εξολόθρευση, σήψη, θάνατος, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** με ηθική σημασία, δωροδοκία, διαφθορά, εξαπάτηση, *τῶν νέων*, σε Ξεν. **II.** με Παθ. σημασία, *ίχθύσιν διαφθ.*, βορά τροφή για τα ψάρια, σε Σοφ.· *πολεμίοις δ.*, σε Ευρ.

διαφθορεύς, -εως, ό, διαφθορέας (ό,τι και στη Ν.Ε.), *τῶν νόμων*, σε Πλάτ.· ως θηλ. στον Ευρ.

δι-αφήμι, μέλ. -αφήσω, απομακρύνω, απολύω, σε Ξεν.

δια-φιλονικέω, μέλ. -ήσω, διαγωνίζομαι, διεκδικώ, σε Πλούτ.

δια-φίλοτιμέομαι, αποθ., διαγωνίζομαι προς κάποιον στη φιλοτιμία, σε Πλούτ.

δια-φλέγω, μέλ. -ζω, κατακαίω, σε Πλούτ.· μεταφ., εξάπτω, ερεθίζω, διεγείρω, στον ιδ.

δια-φοιβάζω, οδηγώ στην τρέλα, εξοργίζω — Παθ. απαρ. παρακ.

διαπεφοιβάσθαι, σε Σοφ.

δια-φοιτάω, Ιων. -έω, μέλ. -ήσω, περιπλανιέμαι ή περιφέρομαι συνεχώς, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· λέγεται για φήμη, διαδίδομαι, εξαπλώνομαι, σε Πλούτ.

διαφορά, ή (διαφέρω), I. διαφορά, διάκριση, ανομοιότητα, σε Θουκ. **II.** διάσταση, διαφωνία, διένεξη, φιλονικία, σε Ηρόδ., Ευρ.

δια-φορέω, μέλ. -ήσω, = *διαφέρω*· **I. 1.** διαδίδω ολόγυρα, διασκορπίζω, εξαπλώνω, σε Ομήρ. Οδ. **2.** μεταφέρω, φέρνω μακριά, σε Θουκ.· *ιδίως*, ως διαρπαγή, λαφυραγωγία, σε Ηρόδ. **3.** λεηλατώ, διαγουμερίζω, *οἶκον, πόλιν*, σε Ηρόδ. — Παθ., *διαφορεῖσθαι ὑπό τινος*, σε Δημ. **4.** σχίζω σε κομμάτια, σε Ευρ. — Παθ., σε Ηρόδ. **II.** μεταφέρω απέναντι από τη μια άκρη στην άλλη, σε Θουκ.

διαφόρησις, -εως, ή, λεηλασία, διαρπαγή, σε Πλούτ.

διάφορος, -ον (διαφέρω), I. 1. διαφορετικός, ανόμοιος, αντίθετος με, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ. **2.** σε διάσταση ή διαφωνία με κάποιον άλλο, με δοτ., σε Ευρ.· με εχθρική σημασία, σε διαφωνία με, *τινι*, σε Ηρόδ., Πλάτ.· με γεν., δ.

τινος, αντίπαλος κάποιου, σε Δημ. **3.** διακεκριμένος, αξιοπρόσεκτος, εξαίρετος, σε Πλούτ. **4.** αυτός που σηματοδοτεί τη διαφορά, σύμφωρος, κερδοφόρος, σε Θουκ. **II.** ως ουσ., *διάφορον*, τό: **1.** διαφορά, σε Ηρόδ., Ευρ., Δημ. **2.** αυτό που ενδιαφέρει κάποιον, ένα ζήτημα σημαντικό, σε Θουκ., Δημ. **3.** διαφορά, διαφωνία, στον ιδ. **4.** σε σχέση με οικονομικά ζητήματα, ισοζύγιο κάποιου, δαπάνες, υπόλοιπο, στον ιδ. **III. 1.** επίρρ. -*ρως*, ποικιλοτρόπως, ανόμοια, σε Θουκ.· *δ. ἔχειν διαφέρει*, σε Πλάτ. **2.** εξαίσια, εξαίρετα, σε Δημ.

διαφορότης, -ητος, ή, διαφορά, σε Πλάτ.

διάφραγμα, -ατος, τό, I. διαχωριστικός τοίχος, μεσότοιχος, εμπόδιο, σε Θουκ. **II.** *τὸ διάφραγμα* (Ομηρ. *φρένες*), υμένας που χωρίζει τον θώρακα από την κοιλιά, σε Πλάτ.

δια-φράγνυμι, μέλ. -*ζω* (*φράσσω*), εμποδίζω, φράζω, σε Πλούτ.

δια-φράζω, μέλ. -*σω*, Επικ. αόρ. β' -*πέφραδον*· μιλώ με σαφήνεια, ακριβολογώ, σε Όμηρ.

δια-φρέω, -ήσω, αφήνω το πέρασμα, επιτρέπω τη διέλευση, σε Αριστοφ., Θουκ.

δια-φυγγάνω, = *δια-φεύγω*, σε Θουκ., Αισχίν.

διαφυγή, ή (διαφεύγω), καταφύγιο, τρόπος διαφυγής, τρόπος απόδρασης, τινος, από ένα πράγμα, σε Πλάτ.

διαφυή, ή (διαφύομαι), οποιοδήποτε φυσικό χώρισμα, σύνδεσμος, αρμός, συρραφή, τμήμα, σε Πλάτ., Ξεν.

διαφυλάκτεος, -α, -ον, ρημ. επίθ., αυτός που πρέπει να φυλάσσεται, να διατηρείται, σε Ξεν.

δια-φυλάσσω, Αττ. -*ττω*, μέλ. -*ζω*, παρακολουθώ προσεκτικά, περιφρουρώ στενά, σε Ηρόδ. κ.λπ. — Μέσ., φυλάω για χάρη μου, για λογαριασμό μου, σε Ευρ. **2.** παρατηρώ, διατηρώ προσεκτικά, *τὰ μέτρα*, σε Ηρόδ. **3.** παρακολουθώ, περιφρουρώ, προφυλάσσω, *τοὺς νόμους*, σε Πλάτ.· *δ. τὸ μή*, με απαρ., περιφρουρώ ενάντια στο να είναι..., στον ιδ.

δια-φύομαι, Παθ. με Ενεργ. αόρ. β' *διέφυν*, παρακ. *διαπέφυκα*· **I.** λέγεται για το χρόνο, παρέρχομαι στο μεταξύ, σε Ηρόδ. **II.** είμαι πολύ στενά συνδεδεμένος με, τινος, σε Πλούτ.

δια-φυσάω, μέλ. -*ήσω*, **I.** φυσώ προς διαφορετικές κατευθύνσεις, διασκορπίζω, σε Πλάτ. **II.** φυσώ, πνέω ανάμεσα σε, σε Λουκ.

δι-ἄφυσσω, μέλ. -*ζω*, αόρ. α' -*ήφυσα*· **I.** αντλώ υγρά διαρκώς, εξαντλώ — Παθ., λέγεται για το κρασί, σε Ομήρ. Οδ. **II.** διώχνω μακριά, αποσπώ, αφαιρώ, *πολλὸν διήφυσε σαρκοῦς ὀδόντι*, στο ιδ.

διαφωνέω, μέλ. -*ήσω*, είμαι ασύμφωνος, παραφωνώ, σε Πλάτ.· γενικά, διαφωνώ, αντιτίθεμαι, στον ιδ.· *τινι* με κάποιον, στον ιδ.

διά-φωνος, -ον (φωνή), αυτός που διαφωνεί, ασύμφωνος, παράφωνος, σε Λουκ.

δια-φώσκω, Ιων. αντί *δια-φάσκω*.

δια-φωτίζω, μέλ. Αττ. -*ῖω*, ξεκαθαρίζω, διασαφηνίζω ολότελα, σε Πλούτ.

δια-χάζομαι, αποθ., αποσύρω, υποχωρώ, νικιέμαι, σε Λουκ.

δια-χᾶλάω, μέλ. -*άσω*, **I.** χαλαρώνω, ξαμπαρώνω, ελευθερώνω, ανοίγω, σε Ευρ. **II.** καθιστώ κάτι εύκαμπτο μέσω της άσκησης, σε Ξεν.

δια-χάσκω, αόρ. β' -*έχᾶνον*, χαζεύω με ανοιχτό το στόμα, χάσκω, χασμουριέμαι, σε Αριστοφ.

δια-χέαι, απαρ. αορ. α' του *διαχέω*.

δια-χειμάζω, μέλ. -*άσω*, περνά το χειμώνα, ξεχειμωνιάζω, σε Θουκ., Ξεν.

δια-χειρίζω, μέλ. Αττ. -*ιῶ*, έχω στη διάθεσή μου, διευθύνω, διαχειρίζομαι, διοικώ, σε Ρήτ. — Παθ., σε Ξεν.

διαχειρίσις, -εως, ἡ, διευθунση, διοίκηση, διαχείριση, σε Θουκ.

δια-χειροτονέω, μέλ. -*ήσω*, επιλέγω μεταξύ δύο προσώπων ή πραγμάτων με ανάταση χειρός, εκλέγω, σε Δημ.· ομοίως στη Μέσ., σε Ξεν.

δια-χειροτονία, ἡ, εκλογή με ανάταση χειρών, επιλογή, σε Δημ., Αισχίν.

δια-χέω, μέλ. -*χεῶ*, αόρ. α' -*έχεα*, Επικ. -*έχευα*· **I. 1.** χύνω και σκορπίζω προς διαφορετικές κατευθύνσεις, διασκορπίζω, σε Ηρόδ.· διαμελίζω, τεμαχίζω ένα θύμα, σε Όμηρ. **2.** διαλύω, χωρίζω, καταστρέφω, σε Ξεν. **3.** μεταφ., συγχέω, *τὰ βεβουλευμένα*, σε Ηρόδ. **II. 1.** Παθ., μεταγγίζω από ένα δοχείο σε ένα άλλο, στον ιδ. **2.** διατρέχω ανάμεσα, διαχέομαι, εξαπλώνομαι, σε Θουκ. **3.** είμαι διαλυμένος, αποσυντίθεμαι, λέγεται για ένα πτώμα, σε Ηρόδ.· λιποτακτώ, διασκορπίζομαι, λέγεται για στρατιώτες, σε Ξεν. **4.** μεταφ., διασκεδάζω ή είμαι διαλυμένος ηθικά, έκλυτος, ακόλαστος, σε Πλάτ.

δια-γλευάζω, επιτετ. τύπος του *γλευάζω*, σε Δημ.

δια-χόω, αρχ. τύπος του *διαχώννυμι*, *διαχοῦν τὸ χῶμα*, ολοκληρώνουν το ανάχωμα, σε Ηρόδ.

δια-χράομαι, Ιων. -**χρέομαι**, μέλ. -*ήσομαι*, Δωρ. γ' ενικ. -*χρησείται*· **I. 1. α)** αποθ., με δοτ. προσ., χρησιμοποιώ σταθερά, συνεχώς ή κατά συνήθεια, σε Ηρόδ.· *τῇ ἀληθείῃ δ.*, λέω την αλήθεια, στον ιδ.· *δ. ἀρετῇ*, εξασκώ την αρετή, στον ιδ. **β)** όπως το Λατ. *utor*, για παθητικές καταστάσεις, συναντώ, παθαίνω, υφίσταμαι, περιπίπτω σε, υποφέρω κάτω από, *συμφορῇ, αὐχμῶ*, στον ιδ. **2.** με αιτ. προσ., καταναλώνω, δαπανώ, αναλίσκω, καταστρέφω, στον ιδ., σε Θουκ. **II.** Παθ. παρακ. -*κέχρημαι*, παραχωρούμαι ως δάνειο σε διαφορετικά πρόσωπα, σε Δημ.

διά-χρῦσος, -ον, αυτός που αναμειγνύεται με χρυσό, σε Δημ.

διάχῡσις, -εως, ἡ (διαχέω),· **I.** διάχυση, διάδοση, εξάπλωση, διασπορά, διασκόρπιση, σε Πλάτ.· *δ. λαμβάνειν*, εκτείνομαι, σε Πλούτ. **II.** ευθυμία, διασκέδαση, στον ιδ.

δια-χώννυμι, = *διαχόω*, σε Στράβ.

δια-χωρέω, μέλ. -*ήσω*, **1.** διέρχομαι, διαπερνώ, εξέρχομαι, εκκενούμαι, απρόσ., *κάτω διεχώρει αὐτοῖς*, μαστίζονταν, υπέφεραν από διάρροια, σε Ξεν. **2.** λέγεται για νομίσματα, είμαι ισχύων, αποδεκτός, «περνώ», σε Λουκ.

δια-χωρίζω, μέλ. -*ιῶ*, διακρίνω, ξεχωρίζω, σε Ξεν.

διαχώρισμα, -ατος, τό, αποσπασμένο τμήμα, διαίρεση, διαμερισμός, σχίσμα, σε Λουκ.

δια-ψαίρω, κυρίως στον ενεστ., εκτρίβω ή παρασύρω μακριά με φύσημα, σε Αριστοφ.

δια-ψεύδω, μέλ. -*ψεύσομαι*, εξαπατώ ολότελα, σε Δημ. — Παθ., *διαψεύδομαι*, παρακ. -*έψευσμαι*, αόρ. α' -*εψεύσθην*· είμαι εξαπατημένος, μπερδεμένος, παραπλανημένος, στον ιδ.· *δ. τινος*, απατώμαι από ένα πρόσωπο ή πράγμα, σε Ξεν., Δημ.· *περί τι ή τινι*, σε Αριστ.

δια-ψηφίζομαι, μέλ. Αττ. -*ιούμαι*, αποθ.: **I.** ψηφίζω με σφαιρίδια (ψήφοι, *calculi*), σε Θουκ. **II.** αποφαινόμεαι μέσω της ψήφου, σε Δημ.

διαψηήφισις, -εως, ἡ, ψηφοφορία μέσω σιδερένιων σφαιριδίων, σε Ξεν.

δια-ψήχω, προκαλώ το θρυμματισμό πράγματος, σε Πλούτ.

δια-ψιθύρίζω, μέλ. -*σω*, ψιθυρίζω κάτι σε κάποιον κι έτσι διαδίδω, σε Λουκ.

δια-ψύχω[ῶ], μέλ. -*ζω*, ψυχραίνω, δροσίζω, αναψυχώ, αερίζω, στεγνώνω μέσω του αέρα και καθαρίζω, *ναῶς*, σε Θουκ.· λέγεται για φιλόργυρους, που βγάζουν έξω τα κομποδέματά τους, σε Ξεν.

διάω, = *διάημι*.

δί-βᾶμος, -ον (βῆμα), αυτός που στέκεται στα δύο πόδια, δίποδος, σε Ευρ.

δι-βολία, ἡ, δίστομη λόγχη, λογχοπέλεκυς, σε Πλούτ.

δί-βολος, -ον (δῖς, βάλλω), αυτός που έχει δύο αιχμές, σε Ευρ., Ανθ.

δί-γληνος, -ον (γλήνη), αυτός που έχει δύο κόρες ματιών, αυτός που έχει δύο οφθαλμούς, σε Θεόκρ.

δί-γλωσσος, Αττ. **-ττος, -ον (γλῶσσα)**· **I.** αυτός που ομιλεί δύο γλώσσες, Λατ. *bilinguis*, σε Θουκ. **II.** ως ουσ., *δίγλωσσος*, *ὁ*, διερμηνέας, μεταφραστής, σε Πλούτ.

δί-γονος, -ον (γί-γνομαι), **1.** αυτός που έχει γεννηθεί δύο φορές, λέγεται για τον Βάκχο, σε Ανθ. **2.** δίδυμος, διπλός, σε Ευρ.

δίδαγμα, -ατος, τό (διδάσκω), διδασκόμενο μάθημα, σε Αριστοφ.

διδρακτέον, ρημ. επίθ. του *διδάσκω*, πρέπει κάποιος να διδάξει, σε Πλάτ.

διδρακτικός, -ή, -όν (διδάσκω), ικανός, κατάλληλος προς διδασκαλία, εκπαιδευτικός, σε Κ.Δ.

διδρακτός, -ή, -όν (διδάσκω)· **I. 1.** λέγεται για πράγματα, διδαγμένος, μαθημένος, σε Σοφ. **2.** αυτό το οποίο μπορεί ή οφείλει να διδαχθεί ή να μάθει κάποιος, σε Πίνδ., Σοφ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, διδαγμένος, έμπειρος, *τινος*, σε κάτι, σε Κ.Δ.

δίδαξις, -εως, ἡ (διδάσκω), διδασκαλία, εκπαίδευση, καθοδήγηση, διδαχή, σε Ευρ.

διδάξω, μέλ. του *διδάσκω*.

διδασκᾶλειον, τό (διδάσκαλος), χώρος διδασκαλίας, σχολείο, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.

διδασκᾶλία, ἡ (διδάσκαλος)· **I.** διδαχή, καθοδήγηση, διαπαιδαγώγηση, εκπαίδευση, διδασκαλία, Λατ. *disciplina*, σε Ξεν., Πλάτ. κ.λπ.· *διδασκαλίαν ποιεῖσθαι ἢ παρέχειν*, χρησιμεύει ως μάθημα, διδαχή, νοθεσία, για κάποιον, σε Θουκ. **II.** προγύμναση δραματικού χορού, σε Πλάτ.· *επίσης*, η παράσταση του δράματος, σε Πλούτ.

διδασκᾶλικός, -ή, -όν (διδάσκω), ικανός προς διδασκαλία, αυτός που αρμόζει στη διδασκαλία, εκπαιδευτικός, κατάλληλος προς καθοδήγηση, καθοδηγητικός, σε Πλάτ., Ξεν.

διδασκάλιον, τό (διδάσκαλος), **I.** αντικείμενο διδασκαλίας, επιστήμη, τέχνη, μάθημα, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** στον πληθ., δίδακτρα, σε Πλούτ.

διδάσκᾶλος, ὁ και ἡ (διδάσκω), **I.** δάσκαλος, γραμματοδιδάσκαλος, καθηγητής, σε Ομηρ. Ὑμν., Αισχύλ. κ.λπ.· *εἰςδιδασκάλου (ενν. οἶκον) φοιτᾶν*, πηγαίνω στο σχολείο, σε Πλάτ.· *διδασκάλων ἢ ἐκ διδασκάλων ἀπαλλαγῆναι*, εγκαταλείπω, αφήνω το σχολείο, αποφοιτώ, στον ιδ.· *ἐν διδασκάλων*, στο σχολείο, στον ιδ. **II.** ένας δραματικός ποιητής αποκαλούνταν *διδάσκαλος*, επειδή δίδασκε τους υποκριτές, σε Αριστοφ.

δι-δάσκω, Επικ. απαρ. *-έμεναι, -έμεν*, μέλ. *διδάξω*, αόρ. *ἀ' ἐδίδαξα*, ποιητ. *ἐδιδάσκησα*, παρακ. *δεδίδᾶχα* — Μέσ. μέλ. *διδάξομαι*, αόρ. *ἀ' ἐδιδάξάμην* — Παθ. μέλ. *διδαχθήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἐδιδάχθην*, παρακ. *δεδίδαγμα* (αναδιπλ. τύπος του *δάω*, με Ενεργ. σημασία)· **I.** εκπαιδεύω (δηλ. καθοδηγώ) έναν άνθρωπο ή του διδάσκω κάτι, σε Ομηρ. κ.λπ.· με διπλή αιτ., *σε... ἵπποσύνας ἐδίδαξαν*, σε δίδαξαν ιππασία, σε Ομήρ. Ιλ.· *διδάσκω σε κάποιον ένα πράγμα*, σε Ομηρ. κ.λπ.· *επίσης, δ. τινὰ περί τινος*, σε Αριστοφ.· με αιτ. προσ. και απαρ., *διδάσκω σε κάποιον να είναι έτσι*, σε Ομήρ. Οδ.· με απαρ. μόνο, *δίδαξε βάλλειν*, του έμαθαν τη χρήση του τόξου, σε Ομήρ. Ιλ.· *επίσης με το απαρ. να παραλείπεται, διδάσκειν τινὰ ἵππεά* (ενν. εἶναι), εκπαιδεύω κάποιον ως

καβαλάρη, σε Πλάτ.· ομοίως, *δ. τινὰ σοφόν, κακόν*, σε Ευρ. — Μέσ., διδάσκομαι, μαθαίνω, σε Σοφ.· όμως η συνήθης σημασία της Μέσ., εκπαιδεύω κάποιον άλλο, λέγεται για έναν πατέρα που εκπαιδεύει τον γιο του, σε Πλάτ. κ.λπ. — Παθ., διδάσκομαι, εκπαιδεύομαι, με γεν., *διδασκόμενος πολέμοιο*, εκπαιδευμένος στον πόλεμο, εμπειροπόλεμος, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης με αιτ., στο ιδ. κ.λπ.· με απαρ., *δεδιδαγμένος εἶναι*, σε Ηρόδ.· *διδάσκεται λέγειν ἀκοῦσαί θ'*, σε Ευρ. **II.** το *διδάσκειν* χρησιμοποιείται για τους δραματικούς ποιητές, οι οποίοι αρχικά δίδασκαν στους υποκριτές τα λόγια τους, σε Ηρόδ., Αττ.

διδάχῃ, ἡ, = *δίδαξις*, διδασκαλία, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

δί-δημι, γ' πληθ. *διδέασι*, γ' ενικ. Επικ. παρατ. *δίδη*, γ' πληθ. προστ. *διδέντων* — Επικ. αναδιπλ. τύπος του *δέω* (όπως το *τίθημι* του *θέω), αλυσοδένω, δεσμεύω, περιορίζω, σε Όμηρ.

διδοῖς, διδοῖ ἢ διδοῖσθα, Ιων. β' και γ' ενικ. του *δίδωμι*.

δι-δράσκω, ξεφεύγω, δραπετεύω (αναδιπλ. από $\sqrt{\Delta PA}$, από όπου τα σύνθ. *ἀπο-δρᾶναι* κ.λπ.).

δί-δραχμοσ[ι], -ον (*δῖς, δραχμή*), **I.** αυτός που κοστίζει δύο δραχμές, αυτός που αντιστοιχεί σε μισθό δύο δραχμών την ημέρα, σε Θουκ. **II.** ως ουσ., *δί-δραχμον*, τό, δύο δραχμές ή μισός σίκλος, ο οποίος πληρωνόταν στο ταμείο του ναού στα Ιεροσόλυμα, σε Κ.Δ.

διδῶμ-άνωρ[ᾱ], ὁ, ἡ, τό (*ἄνήρ*), αυτός που αναφέρεται σε δύο άνδρες, σε Αισχύλ.

διδῶμᾱ-τόκος, -ον, Δωρ. αντί *διδυμητόκος* (*τίκτω*), αυτή που γεννά δίδυμα, σε Θεόκρ., Ανθ.

διδῶμάων[ᾱ], -ονος, ὁ, ἡ (*δίδυμος*), μονάχα στην ονομ. δυϊκ. και δοτ. πληθ., δίδυμα αδέρφια, δίδυμοι, σε Ομήρ. Ιλ.

διδῶμο-γενής, -ές (*γί-γνομαι*), γεννημένος ως δίδυμος, σε Ευρ.

δίδῶμος[ι], -η, -ον και -ος, -ον, αναδιπλ. από το *δύο*· **I.** διπλός, δύο ειδών, σε Όμηρ., Αττ.· *διδύμη ἄλς*, δηλ. ο Πόντος και ο Βόσπορος, σε Σοφ. **II.** δίδυμος, στον ιδ., Ευρ.· ως ουσ. *δίδυμοι*, δίδυμοι, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· επίσης *δίδυμα, τά*, στον ιδ.

δί-δωμι, γ' ενικ. παρατ. *έδίδω*, Επικ. *δίδω*, γ' πληθ. *δίδωσι* (*παρά-*), (ωστόσο, οι συνήθεις τύποι του ενεστ. και παρατ. προέρχονται από το *διδόω, βλ.

διδοῖς ἢ διδοῖσθα, διδοῖ, διδοῦσι· προστ. *δίδου*, Επικ. *δίδωθι*, απαρ. *διδοῦν*, Επικ. *διδοῦναι*· Δωρ. *διδῶν*, παρατ. *έδίδουν*, Επικ. γ' ενικ. *δίδου*, επίσης *έδιδον, δίδον*, Επικ. επίσης *δόσκον*· μέλ. *δώσω*, Επικ. *διδώσω*, αόρ. *ἀ' έδωκα*, Επικ. *δῶκα*, αόρ. β' *έδων*, γ' ενικ. υποτ. Επικ. αορ. β', *δῶη, δῶησι, δῶσι, ἀ'* πληθ. *δώομεν*, γ' πληθ. *δώωσι*, απαρ. *δόμεναι, δόμεν*, παρακ. *δέδωκα*, υπερσ. *έδεδώκειν* — Παθ., μέλ. *δοθήσομαι*, αόρ. *ἀ' έδόθην*, παρακ. *δέδομαι*, γ' ενικ. υπερσ. *έδέδοτο* (αναδιπλ. από $\sqrt{\Delta O}$, Λατ. *do, dare*).

Αρχική σημασία: **I. 1.** δίνω, αποδίδω, δωρίζω, χαρίζω, *τί τινι*, σε Όμηρ. κ.λπ.· στον ενεστ. και παρατ., είμαι έτοιμος να δώσω, να προσφέρω, στον ιδ. **2.**

λέγεται για τους θεούς, παρέχω, απονέμω, χορηγώ, *κῦδος, νίκην*· χρησιμ. και για τα δεινά, *δ. ἄλγεα, ἄτας κήδεα*, στον ιδ.· έπειτα, *εὔ διδόναι τινί*, παρέχω, δίνω ευτυχία σε κάποιον, σε Σοφ., Ευρ. **3.** προσφέρω στους θεούς, σε Όμηρ. κ.λπ. **4.** με την προσθήκη απαρ., *δῶκε τεύχεα θεράποντι φορῆναι*, του έδωσε να μεταφέρει τα όπλα, σε Ομήρ. Ιλ.· *διδοῖπιεῖν*, προσφέρει για να πιει, σε Ηρόδ. κ.λπ. **5.** σε φράσεις του πεζού λόγου: *δ. ὄρκον*, αντίθ. προς το

λαμβάνειν, δίνω όρκο· *δ. χάριν* = *χαρίζεσθαι*, όπως το *ὀργῇ χάριν δούς*, έχοντας καταλαγιάσει το θυμό του, σε Σοφ.· *λόγον τινί δ.*, δίνω σε κάποιον την

άδεια να μιλήσει, σε Ξεν.· αλλά, δ. λόγον έαυτῶ, διασκέπτομαι, διαλογίζομαι, σε Ηρόδ. **II. 1.** με αιτ. προσ., παραδίδω ως λεία, παραχωρώ, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** λέγεται για γονείς, δίνω την κόρη μου σε γάμο, την παντρεύω, στον ίδ. **3.** στην Ατ., *διδόναι τινά τινι*, χαρίζω κάτι ενδίδοντας στις παρακλήσεις κάποιου, τον συγχωρώ για χάρη κάποιου άλλου, σε Ξεν.· *διδόναι τινί τι*, συγχωρώ κάτι σε κάποιον, δεν απαιτώ την τιμωρία του, σε Ευρ., Δημ. **4.** *διδόναι έαυτόν τινι*, παραδίδομαι, σε Ηρόδ. κ.λπ. **5.** δ. *δίκην*, βλ. [δίκη](#) IV. 3. **III.** σε όρκους, κατάρες, ευχές, ικεσίες, με αιτ. προσ. και απαρ., χαρίζω, επιτρέπω, εγκρίνω, ενεργώ ώστε, σε Όμηρ., Τραγ. **IV.** φαινομενικά αμτβ., παραδίδομαι, αφιερώνομαι, *τινι*, σε Ευρ.

διε, **I.** κλητ. του *διος*· **II.** *δίο*, Επικ. αντί *έδιο*, γ' ενικ. παρατ. του *δίο*.

δι-εγγυάω, μέλ. -ήσω, λέγεται για πρόσωπα, στην Ενεργ., προσφέρω εγγύηση για κάποιον άλλο, και στη Μέσ., παίρνω εγγύηση για κάποιον, σε Ισοκρ. — Παθ., γίνεται κάποιος δικός μου εγγυητής, σε Θουκ.

διεγγύησις, -εως, ή, παροχή εγγύησης, σε Δημ.

δι-έδεξα, Ιων. αντί -έδειξα, αόρ. α' του *διαδεικνυμι*.

δι-έδραμον, αόρ. β' του *διατρέχω*.

δι-έεργω, Επικ. αντί *δι-είργω*.

δι-έζωσα, αόρ. α' του *δια-ζώννυμι*.

δι-έθετο, γ' ενικ. Μέσ. αορ. β' του *δια-τίθημι*.

δι-εΐδον, απαρ. -ιδεΐν, αόρ. β' με ενεστ. σε αχρηστία, το *διοράω* αντί αυτού χρησιμοποιείται (πρβλ. [διαεΐδω](#)),· διακρίνω, εξετάζω προσεκτικά, σε Αριστοφ., Πλάτ.· *διυδεΐν περί τινος*, στον ίδ. **II.** παρακ. *δίοιδα*, απαρ. *διειδέναι*· γνωρίζω τη διαφορά μεταξύ, διαφοροποιώ, διακρίνω, ξεχωρίζω, σε Ευρ. κ.λπ.· αποφασίζω, σε Σοφ.

διειλημμένως, επίρρ. (*διαλαμβάνω*), σαφώς, ολοφάνερα, ακριβώς, σε Ξεν.

δι-είληφα, παρακ. του *δια-λαμβάνω*.

δί-ειμι, χρησιμ. ως μέλ. του *διέρχομαι*, παρατ. *διήειν*· **1.** πηγαίνω εδώ και εκεί, περιπλανιέμαι, περιφέρομαι, τριγυρνώ, σε Αριστοφ.· λέγεται για φήμη, εξαπλώνομαι, διαδίδομαι, σε Πλούτ. **2.** με αιτ., περνώ, διέρχομαι κάτι, διηγούμαι, αφηγούμαι, περιγράφω, συζητώ, αναλύω, σε Πλάτ.

δι-εΐπον, στον Όμηρ. επίσης *δια-εΐπον*, χρησιμ. ως αόρ. β' του *διαγορεύω*· **1.** λέω εντελώς, μιλώ ολοκληρωμένα ή με σαφήνεια, σε Όμηρ., Σοφ.· εξηγώ, ερμηνεύω αίνιγμα ή γρίφο, στον ίδ. **2.** μιλώ, συζητώ με κάποιον άλλο, συνδιαλέγομαι, συνομιλώ, *διαειπέμεν άλλήλοισιν*, σε Ομήρ. Οδ. (μέλ. *δι-ερῶ*, Παθ. αόρ. α' *δι-ερρήθην*).

δι-είργω, Επικ. και Ιων. **δι-έργω**, Επικ. επίσης **δι-εέργω**,· **I.** κρατώ ξεχωριστά, διαχωρίζω, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Θουκ. **II.** φαινομενικά αμτβ., στέκομαι στη μέση και διαχωρίζω, σε Ξεν.

δι-είρηκα, χρησιμ. ως παρακ. του *δι-ερῶ*, *δι-εΐπον*.

δι-είρομαι, απαρ. αορ. β' *δι-ερέσθαι*, ανακρίνω, εξετάζω εξονυχιστικά, σε Όμηρ., Πλάτ.

δι-ειρύω, Ιων. αντί *δι-ερύω*, σύρω διαμέσου ή απέναντι, *τάς νέας τὸν ίσθμόν*, σε Ηρόδ.

δι-είρω, παρακ. *διεΐρκα*, διέρχομαι ή διαπερνώ, σε Ξεν.

δι-ειρωνό-ξενος, -ον, φαινομενικά φιλόξενος, σε Αριστοφ.

δι-είς, μτχ. αορ. β' του *δι-ΐημι*.

δι-έκ, πρόθ., δια μέσου κι έξω, πέρα ως πέρα, με γεν., σε Όμηρ.

δι-εκδύομαι, αόρ. β' *διεξέδυν*, ξεγλιστρών ανάμεσα, με αιτ., σε Πλούτ.

διέκδύσις, -εως, ή, αποφυγή, διαφυγή, κρυψώνας, παράκαμψη, σε Πλούτ.

δι-εκθέω, μέλ. -*θεύσομαι*, τρέχω διαμέσου έξω, σε Πλούτ.

δι-εκπαίω, μέλ. -*σω*, εξορμώ βίαια διαμέσου, διασπώ, σε Λουκ.

δι-εκπεραίνω, μέλ. -*ανῶ*, φέρνω κάτι εις πέρας, ολοκληρώνω, αποπερατώνω, σε Ξεν.

δι-εκπεράω, μέλ. -*ήσω* και -*άσω*, **I.** διαπερνώ εντελώς, διαπερνώ ανάμεσα, με αιτ., σε Ηρόδ.· διασχίζω, διέρχομαι, σε Αισχύλ. **II.** αντιπαρέρχομαι, παραβλέπω, σε Αριστοφ.

δι-εκπλέω, μέλ. -*πλεύσομαι*, αόρ. α' -*έπλευσα*, Ιων. -**πλώω**, αόρ. α' -*έπλωσα*· **I.** διαπλέω εντελώς, πλέω έξω διαμέσου, με αιτ., σε Ηρόδ.· απόλ., διέρχομαι πλέοντας, στον ιδ. **II.** στη ναυτική πολεμική γλώσσα, διασπώ τη γραμμή του εχθρού μέσω διάπλευσης ανάμεσά της, κάνω επίθεση με ταχύπλοα σκάφη, στον ιδ., σε Θουκ.

διέκπλοος, συνηρ. **διέκπλους**, ό,· **I.** διέλευση ανάμεσα ή απέναντι από, διάπλευση, σε Ηρόδ. **II.** διάσπαση της εχθρικής γραμμής σε ναυμαχία, στον ιδ., σε Θουκ.

δι-εκπλώω, Ιων. αντί *δι-εκπλέω*.

δι-έκροος, ό, δίοδος από την οποία μπορεί να διαφεύγει το υδάτινο ρεύμα, εκροή, σε Ηρόδ.

δι-εκφεύγω, μέλ. -*φεύζομαι*, διαφεύγω, ξεφεύγω ολοκληρωτικά, γλιτώνω, σε Πλούτ.

διεκχέω, επιτετ. τύπος του *έκχέω*, σε Αρετ.

δι-έλαῖθον, αόρ. β' του *δια-λανθάνω*.

διελάσσις, -*εως*, ή, διαπέραση, έφοδος ή άσκηση ή παρέλαση ιππικού, σε Ξεν.

δι-ελαύνω, μέλ. *διελάσω*, Αττ. *διελῶ*, αόρ. α' *διήλᾰσα*· **I. 1.** οδηγώ, σέρνω κάτι με τη βία, με γεν., *τάφροιο διήλασεν ἵππους*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** διαπερνώ, διατρυπώ, *λαπάρης διήλασεν ἔγχος*, στο ιδ. **3. δ.** *τινὰ λόγῃη*, διατρυπώ κάποιον με λόγῃη, σε Πλούτ., Λουκ. **II.** αμτβ. (ενν. *ἵππον*), διέρχομαι έφιππος, εισβάλλω, σε Ξεν.

δι-ελέγχω, μέλ. -*ζω*, ανασκευάζω, αναιρώ ολοκληρωτικά, σε Πλούτ.

δι-έλκω, μέλ. -*ελκύσω*, αόρ. α' -*είλκυσα*· **I.** χαίνω, χάσκω, ανοίγω, σε Πλάτ.

II. έλκω, σύρω κάτι διαμέσου, με γεν., σε Αριστοφ. **III.** εξακολουθώ να πίνω, στον ιδ.

δίεμαι, Παθ., (όπως αν προερχόταν από Ενεργ. *δίημι* = *δίω*)· **I.** σπεύδω, επιταχύνω, φεύγω, *πεδίοιο*, μέσω της πεδιάδας, σε Ομήρ. Ιλ.· *διέσθαι*, να σπεύσει μακριά, στο ιδ. **II.** φοβάμαι, με απαρ., σε Αισχύλ.

δι-έμενος, μτχ. Μέσ. αορ. β' του *διήμι*.

δι-εμπολάω, μέλ. -*ήσω*, πουλώ σε διαφορετικούς αγοραστές ή πουλώ με κλήρους, Λατ. *divendere*, σε Ευρ., Αριστοφ.· μεταφ., προδίδω, «πουλώ», «παζαρεύω», *τινά*, σε Σοφ.

δι-εμφαίνω, μέλ. -*φᾶνῶ*, φανερώνω, σε Λουκ.

δι-ενέγκαι, Ιων. -*ενεῖκαι*, απαρ. αορ. α' του *διαφέρω*.

διενεκτέον, ρημ. επίθ. του *διαφέρω*, πρέπει να αριστεύσουμε, σε Λουκ.

δι-ενιαυτίζω, μέλ. -*σω* (*ένιαυτός*), γίνομαι ενός έτους, χρονίζω, σε Ηρόδ.

δι-εντέρευμα, -*ατος*, τό (*έντερον*), εξέταση των εντέρων, κωμ. λέξη αντί της οξυδέρκειας, σε Αριστοφ.

δι-εξᾰίσσω, Αττ. -*άττω*, μέλ. -*ζω*, εξορμώ δια μέσου, σε Θεόκρ.

δι-έξειμι, απαρ. -*εξιέναι*, Επικ. -*εξίμεναι*, (*είμι ibo*)· **I.** εξέρχομαι δια μέσου, διέρχομαι απ' άκρον σε άκρο, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **II.** διέρχομαι με λεπτομέρεια, εκθέτω αναλυτικά, διηγούμαι, στον ιδ., σε Πλάτ. κ.λπ.· *δ. περί τινος*, εξετάζω κάτι μέσω της μεθόδου της έρευνας, σε Ευρ.

διεξέλῃσις, -εως, ἡ, = *διέλασις*, σε Πλούτ.

δι-εξελαύνω, μέλ. -ελάσω, Αττ. -ελῶ, εξορμώ, επιτίθεμαι, οδηγώ εναντίον, επελαύνω διαμέσου, διέρχομαι πεζός ή έφιππος, απόλ., σε Ηρόδ.· με αιτ. τόπου, *δ. τὰς πύλας*, στον ίδ.

δι-εξελέγχω, μέλ. -ζω, ανασκευάζω ολοκληρωτικά, αναιρώ, σε Λουκ.

δι-εξελίσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ζω, ξετυλίγω, ξεδένω, ξελύνω, σε Ηρόδ.

δι-εξερέομαι, πληροφορούμαι μέσω εξονυχιστικής ανάκρισης ενός προσώπου, *τινά τι*, σε Ομήρ. Ιλ.

δι-εξέρχομαι, μέλ. -ελεύσομαι, = *διέξειμι*· **I. 1.** πηγαίνω ανάμεσα, περνώ ανάμεσα και εξέρχομαι, *τὸ χωρίον*, σε Ηρόδ. **2.** διέρχομαι εντελώς, διέρχομαι από αρχή ως τέλος, *πάντας φίλους*, σε Ευρ. κ.λπ.· με *μτχ., δ. πωλέων*, ολοκληρώνω την πώληση, σε Ηρόδ. **3.** διέρχομαι στη σειρά ή διαδοχικά· *διὰ πάντων δ. τῶν παίδων*, δηλ. σκοτώνοντας το ένα μετά το άλλο, στον ίδ.· *διὰ πασῶν τῶν ζημιῶν*, δηλ. δοκιμάζοντας τη μια μετά την άλλη, σε Θουκ. **4.** διέρχομαι, εξηγώ, εξετάζω με λεπτομέρεια, εκθέτω με κάθε ακρίβεια, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II. 1.** αμτβ., παρέρχομαι, περνώ, διαβαίνω, είμαι παρωχημένος, λέγεται για χρόνο, στον ίδ. **2.** αφηγούμαι, περιγράφω, εκθέτω με σαφήνεια, σε Δημ.

δι-εξηγέομαι, μέλ. -ήσομαι, επιτετ. τύπος του *έξηγέομαι*, σε Ξεν.

δι-εξίημι, αόρ. α' -εξήκα· **I.** επιτρέπω τη διέλευση, σε Ηρόδ. **II.** αμτβ. (ενν. *αυτόν*), λέγεται για ένα ποτάμι, εκβάλλω, σε Θουκ.

διεξοδικός, -ή, -όν, εκτενής, λεπτομερής, αναλυτικός, σε Πλούτ.

δι-έξοδος, ή, I. 1. μέρος εξόδου, δίοδος, πέρασμα, κανάλι, σε Ηρόδ.· *διέξοδοι όδῶν*, διαβάσεις δρόμων, στον ίδ. **2.** μονοπάτι, τροχιά, κύκλος, λέγεται για τον ήλιο, στον ίδ. κ.λπ. **3.** αποτέλεσμα, έκβαση, στον ίδ. **II.** διεξοδική, λεπτομερής αφήγηση, περιγραφή, εξήγηση, σε Πλάτ.

δι-εξῴφαινω, μέλ. -άνῶ, τελειώνω την ύφανση, το ύφασμα, σε Πλούτ.

δι-εορτάζω, μέλ. -σω, διατηρώ μέχρι τέλους τη γιορτή, σε Θουκ.

δι-επέφρᾶδον, αναδιπλ. Επικ. αόρ. β' του *διαφράζω*.

δι-έπρᾶθον, -επρᾶθόμην, Ενεργ. και Μέσ. αόρ. β' του *διαπέρθω*.

δι-έπτατο, γ' ενικ. αορ. β' του *διαπέταμαι*.

δι-έπω, μέλ. -πω, διευθύνω, τακτοποιώ, ρυθμίζω ένα ζήτημα, κυβερνώ, κανονίζω, σε Ομήρ. Ιλ.· *δ. τὰ πρήγματα*, σε Ηρόδ.

δι-εργάζομαι, μέλ. -άσομαι, αποθ., αποτελειώνω, σκοτώνω, καταστρέφω, Λατ. *conficere*, σε Ηρόδ., Σοφ.· υπερσ. με Παθ. σημασία, *διέργαστο τὰ πράγματα*, *actum erat de rebus*, σε Ηρόδ.· ομοίως στον αόρ. α', *διεργασθεῖτ' ἄν*, σε Ευρ.

διέργω, Ιων. αντί *διείργω*.

διερείδομαι, μέλ. -είσομαι, Μέσ., γέρνω, κλίνω πάνω σε, στηρίζομαι, ακουμπώ, *τινι*, σε Ευρ.

δι-ερέσσω, μέλ. -ερέσω, αόρ. α' -ήρεσα, ποιητ. -ήρεσσα· **1.** κωπηλατώ προς διαφορετικές κατευθύνσεις, *χερσὶ δ.*, κολυμπώ, σε Ομήρ. Οδ. **2.** με αιτ., *δ. τὰς χέρας*, τα κουνώ προς διάφορες κατευθύνσεις, σε Ευρ.

δι-ερευνάω, μέλ. -ήσω, ερευνώ ενδελεχώς, εξετάζω εξονυχιστικά, σε Πλάτ.· επίσης στη Μέσ., στον ίδ.

διερευνητής, -οῦ, ό, ανιχνευτής ή κατάσκοπος, σε Ξεν.

διερίζω, μέλ. -σω, φιλονικώ με κάποιον άλλο — Μέσ., ανταγωνίζομαι με, *τινί*, σε Πλούτ.

διερμηνευτής, -οῦ, ό, διερμηνέας, αυτός που ερμηνεύει, εξηγεί, σε Κ.Δ.

διερμηνεύω, μέλ. -σω, ερμηνεύω, εξηγώ, αποκωδικοποιώ, σε Κ.Δ.

διερός, -ά, -όν, I. φρέσκος, ενεργητικός, ζωηρός, ευκίνητος, ακμαίος, λέγεται για ανθρώπους, σε Ομήρ. Οδ.· *διερῶ ποδί*, με ευκίνητο πόδι, στο ίδ. **II.** μετά τον Όμηρ. = liquidus, υγρός, βρεγμένος, νωπός, νοτισμένος, σε Αισχύλ.· λέγεται για πουλιά, τα οποία φτερουγίζουν στον αέρα, σε Αριστοφ.· *δ. μέλεα*, για τη μουσική του αηδονιού, Λατ. liquidae voces, στον ίδ.· *δ. πώγων*, για κάποιον πνιγμένο στη θάλασσα, σε Ανθ. (η σημασία του «ρευστός» δεν υπάρχει στον Όμηρ.· η χρήση του δείχνει να συνδέεται με το *δί-ω*, τρέχω, φεύγω).

δι-έρπω, μέλ. *-ερπύσω [ῥ]*, έρπομαι ή σέρνομαι, *πῶρ δ.*, για τη δια πυρός δοκιμασία, εξέταση, σε Σοφ.

δι-έρρωγα, αμτβ. παρακ. του *διαρρήγνυμι*.

δι-ερύκω[ῥ], αποκρούω, εμποδίζω, σε Πλούτ.

δι-έρχομαι, μέλ. *διελεύσομαι* (αλλά το *δίειμι* χρησιμ. ως Αττ. μέλ. και το *διήειν* ως παρατ.), αόρ. β' *διῆλθον*, αποθ.: **I. 1.** διέρχομαι, διαπερνώ, περνώ ανάμεσα, απόλ. ή με γεν., σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· με αιτ. επίσης, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ. κ.λπ. **2.** συμπληρώνω, ολοκληρώνω, τελειώνω, σε Ηρόδ., Πλάτ. κ.λπ. **3.** λέγεται για φήμη, *βάξις διῆλθ' Ἀχαιούς*, σε Σοφ.· απόλ., *λόγος διῆλθε*, διαδόθηκε, εξαπλώθηκε, σε Θουκ., Ξεν. **4.** λέγεται για πόνο, διαπερνώ κάποιον, σε Σοφ.· λέγεται και για το πάθος, στον ίδ.· *έμέ διῆλθέ τι*, μια σκέψη πέρασε απ' το νου μου, σε Ευρ. **5.** αναλύω διεξοδικά, διηγούμαι με λεπτομέρεια, σε Αισχύλ., Θουκ. **II.** αμτβ., λέγεται για χρόνο, παρέρχομαι, περνώ, διαβαίνω, σε Ηρόδ., Δημ.· ομοίως, *σπονδῶν διελθουσῶν*, σε Θουκ.· αλλά, *διελθὼν ές βραχὺν χρόνον*, σε Ευρ.

δι-ερῶ, χρησιμ. ως μέλ., **διείρηκα** ως παρακ. του *διαγορεύω*, πρβλ. [διείπον](#)· θα πω με ακρίβεια, με σαφήνεια, θα εκφράσω ρητά, σε Πλάτ., Δημ. — Παθ., αόρ. α' *διερρήθην*, παρακ. *διείρημαι*, σε Πλάτ.

δι-ερωτάω, μέλ. *-ήσω, I.* εξετάζω λεπτομερώς, ανακρίνω, *τινα*, σε Πλάτ. **II.** ρωτώ συνεχώς ή επίμονα, σε Δημ.

δίεσθαι, I. απαρ. του *δίομαι*, **II.** επίσης του *δίεμαι*.

δι-εσθίω, μέλ. *-έδομαι*, αόρ. β' *διέφᾱγον*, κατατρώνω· *δ. τήν μητέρα* (βλ. [μήτραν](#)), για τα νεογνά της οχιάς, σε Ηρόδ.

δι-εσκεμμένως, επίρρ. του *διασκοπέω*, φρόνιμα, συνετά, σε Ξεν.

δι-εσπάρην[ᾱ], Παθ. αορ. β' του *διασπείρω*.

διέσσυτο, γ' ενικ. Επικ. αορ. β' του *διασεύομαι*.

δι-έστειλα, αόρ. α' του *διαστέλλω*.

δι-έστην, αόρ. β' του *δίιστημι*· **δι-εστώς**, Ιων. *δι-εστεώς*, μτχ. παρακ.

δι-έσχον, αόρ. β' του *δέχω*.

δι-ετής, -ές ή δι-έτης, -ες (έτος), αυτός που διαρκεί δύο χρόνια, σε Ηρόδ.· *διετές, τό*, Λατ. biennium, *έπι διετές ήβᾱν*, βρίσκομαι δύο χρόνια μετά την εφηβική ηλικία, σε Αισχίν.

δι-ετήσιος, -ον, αυτός που διαρκεί ή γίνεται μέσα σε ένα χρόνο, έτος, Λατ. perennis, σε Θουκ.

διετία, ή (διετής), διάστημα δύο χρόνων, ετών, σε Κ.Δ.

δι-έτμᾱγεν, Επικ. αντί *διετμάγησαν*, γ' πληθ. Παθ. αορ. β' του *διατμήγω*· *-έτμᾱγον*, Ενεργ. αόρ. β'.

δι-ευθύνω[ῥ], μέλ. *-υνῶ*, διορθώνω, επανορθώνω, σε Λουκ.

δι-ευκρίνέω, μέλ. *-ήσω*, ξεχωρίζω με ακρίβεια, τακτοποιώ προσεκτικά, σε Ξεν.

δι-ευλάβέομαι, αόρ. α' *-ηυλαβήθην*, αποθ., παίρνω καλές προφυλάξεις, προσέχω, βρίσκομαι σε επιφυλακή απέναντι σε, με αιτ. ή γέν., σε Πλάτ.

διευλαβητέον, ρημ. επίθ., πρέπει κάποιος να παίρνεται σοβαρά υπόψιν, σε Πλάτ.

δι-ευνάω, μέλ. -άσω, αποκοιμίζω, τὸν βίοτον, σε Ευρ.

δι-ευσχημονέω, μέλ. -ήσω, διατηρώ την ευπρέπεια μου, την ευγένεια, σε Πλούτ.

δι-ευτῦχέω, μέλ. -ήσω, συνεχίζω να ζω στην ευτυχία, βρίσκομαι σε ευτυχία, σε Δημ.

δι-εφθάρῃτο, γ' πληθ. Ιων. Παθ. υπερσ. του διαφθείρω.

δι-έχω, μέλ. δι-έξω, αόρ. β' διέσχον· **I. 1.** μτβ., κρατώ σε απόσταση ή διαχωρίζω, Λατ. *distinere*, σε Ηρόδ., Πλούτ. **2.** διατηρώ μακριά, αποκρούω, στον ιδ. **II. 1.** αμτβ., διαπερνώ, διέρχομαι, λέγεται για βέλη και λόγχες, σε Ομήρ. Ιλ.· εκτείνομαι ή φθάνω, σε Ηρόδ. **2.** στέκομαι χώρια, είμαι αποκομμένος ή σε απόσταση, απέχω, σε Θεογν., Θουκ.· διέχοντες ἦσαν, βάδιζαν με κενά διαστήματα ανάμεσά τους, σε απόσταση ο ένας από τον άλλο, στον ιδ.· σταδίους ὡς πεντήκοντα διέχει, είναι περίπου στα 50 στάδια ευρύ, σε Ξεν. **3.** λέγεται για χρόνο, μεσολαβώ, σε Σοφ. **4.** διαφέρω, σε Αριστ.

δι-εψευσμένως, επίρρ., ψευδώς, απατηλά, σε Στράβ.

δίζημαι, Επικ. β' ενικ. διίζηαι, μτχ. διζήμενος, γ' ενικ. παρατ. ἐδίζητο, μέλ. διζήσομαι, αποθ.: **I.** ψάχνω, αναζητώ, προσπαθώ να βρω, τινα, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** αναζητώ, επιζητώ, επιδιώκω κάτι, σε Ομήρ. Οδ.· ἐέδνοισιν διζήμενος, επιδιώκοντας να την κερδίσει με δώρα, στο ιδ.· δ. τὸ μαντήϊον, ψάχνω, αναζητώ την ερμηνεία, σε Ηρόδ.· ἀγγέλους δ. εἰ..., ρωτώ, τους εξετάζω αν..., στον ιδ.· με απαρ., επιδιώκω, ζητώ, επιθυμώ, ποθώ να κάνω, στον ιδ.· με αιτ. και απαρ., απαιτώ ή χρειάζομαι, στον ιδ. (πιθ. αναδιπλ. από την ίδια ρίζα με το ζη-τέω).

δί-ζυξ, -ῡγος, ὅ, ἡ (ζυγόν), αυτός που βρίσκεται μαζί με κάποιον άλλο στο ζυγό, ἵπποι, σε Ομήρ. Ιλ.· διπλός, σε Ανθ.

δίξω, Επικ. παρατ. διζον· **I.** βρίσκομαι σε σύγχυση, σε αμφιβολία, αμφιβάλλω, σε Ομήρ. Ιλ., Χρησμ. παρ' Ηροδ. (πιθ. από την ίδια ρίζα με το δίς;), **II.** Μέσ., δίζομαι, = διζημαι, σε Θεόκρ.

δί-ζωος, -ον (ζωή), αυτός που έχει δύο ζωές, ο Σίσυφος, ο οποίος επέστρεψε από τον Άδη, σε Ανθ.

δι-ήγᾱγον, αόρ. β' του διάγω.

δι-ηγέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., εξηγώ, εκθέτω με λεπτομέρεια, περιγράφω, αφηγούμαι διεξοδικά, σε Θουκ. κ.λπ.

διήγησις, -εως, ἡ, αφήγηση, έκθεση, δήλωση, σε Πλάτ.

δι-ηθέω, μέλ. -ήσω, **I. 1.** διυλίζω, στραγγίζω, φιλτράρω, Λατ. *percolare*, σε Πλάτ. **2.** ξεπλένω, καθαρίζω, εξαγνίζω, καθαίρω, εκπλένω, σε Ηρόδ. **II.** αμτβ., λέγεται για υγρά, στραγγίζομαι, φιλτράρομαι, στον ιδ.

διηκονέω, διήκονος, Ιων. αντί διακ-.

δι-ηκόσιοι, Ιων. αντί δι-ᾱκ-.

δι-ήκω, μέλ. -ξω, **I.** εκτείνομαι ή φθάνω από το ένα μέρος στο άλλο, σε Ηρόδ., Θουκ. **II. 1.** με αιτ., περνώ, διέρχομαι διαμέσου, ανάμεσα, εισχωρώ, κατέχω, σε Αισχύλ., Σοφ. **2.** διέρχομαι, περνώ, υπερβαίνω, σε Αισχύλ.

δι-ήλᾱσα, αόρ. α' του διελαύνω.

δι-ήλθον, αόρ. β' του διέρχομαι.

δι-ημερεύω, μέλ. -σω, παραμένω κατά τη διάρκεια της μέρας, περνώ τη μέρα μου, διαρκώ μια μέρα, σε Πλάτ., Ξεν.

δι-ήνεγκα, Ιων. -ήνεια, αόρ. α' του διαφέρω.

δι-ηνεκής, Αττ. επίσης **δι-ἄνεκής**, -ές (**δι-ήνεγκα**),· αένας, αδιάσπαστος, συνεχής, αδιάκοπος, Λατ. *continuus*, σε Ομήρ. Οδ.· *νώτοισι διηνεκέεσσι*, με κομμάτια που κόπηκαν κατά μήκος της σπονδυλικής στήλης σφαγίου, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐπίρρ.*, *διηνεκέως*, συνεχόμενα, από την αρχή ως το τέλος, Λατ. *uno tenore*, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, σαφώς, ρητώς, απαύστως, στο ίδ., σε Ησίοδ.

δι-ήνεμος, -ον (**ἄνεμος**), παρασυρμένος από τον άνεμο, εκτεθειμένος σε αυτόν, ψηλός, σε Σοφ.

δι-ήνοιξα, αόρ. α΄ του *διανοίγω*.

δι-ήξα, συνηρ. αόρ. α΄ του *διαῖσσω*.

δι-ηπειρώω, μέλ. -ώσω, μεταβάλλω κάτι σε ξηρά, σε Ανθ.

δι-ήρεσα, αόρ. α΄ του *διερέσσω*.

δι-ήρημαι, Παθ. παρακ. του *διαιρέω*.

δι-ήρης, -ες (*ἄρω), διπλός, *μελάθρων διῆρες*, ανώτερος όροφος, άνω πάτωμα, επάνω θάλαμος, υπερώο, σε Ευρ.

δίηται, γ΄ ενικ. Μέσ. υποτ. του *δίω*.

δι-ήφϋσα, αόρ. α΄ του *διαφύσσω*.

δι-ηχέω, μέλ. -ήσω, μεταδίδω τον ήχο, *τι*, σε Πλούτ.

δι-θάλασσος, Αττ. -**ττος**, -ον (**θάλασσα**),· αυτός που βρίσκεται ανάμεσα σε δύο θάλασσες, το σημείο σύζευξης δύο θαλασσών, σε Κ.Δ.

δί-θηκτος, -ον, αυτός που έχει δύο κόψεις, δίκοπος, δίστομος, *ξίφος*, σε Αισχύλ.

δί-θρονος, -ον, αυτός που έχει δύο θρόνους, *Αχαιῶν δ. κράτος*, η δίθρονη εξουσία των Αχαιών, δηλ. τα δύο αδέρφια-βασιλείς, σε Αισχύλ.

Διθύραμβο-γενής, ό (**γί-γνομαι**), αυτός που γεννήθηκε από το Βάκχο, σε Ανθ.

διθύραμβο-διδάσκαλος, ό, ποιητής που συνέθετε διθυράμβους και ο οποίος δίδασκε το δικό του χορό, σε Αριστοφ.

διθύραμβος, [ϋ], ό, διθύραμβος, είδος λυρικής ποίησης, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κλπ.· το κύριο θέμα του ήταν η γέννηση του Βάκχου, σε Πλάτ. (αμφίβ. προέλ.).

δί-θύρος, -ον (**θύρα**), αυτός που έχει δύο πόρτες, δίπορτος, σε Πλούτ.· αυτός που αποτελείται από δύο φύλλα, δίπτυχος· λέγεται για πλακίδια, σε Λουκ.

δί-θυρσον, τό (**θύρσος**), διπλός θυρσός, διπλή ράβδος τυλιγμένη με κισσό, σε Ανθ.

Δί[ι~], Δί, δοτ. του *Ζεύς*.

δι-ιδεῖν, απαρ. του *διεῖδον*.

δι-ῖημι, μέλ. -ήσω, αόρ. α΄ -ῖκα· **Ι. 1.** διέρχομαι ή διαπερνά ένα πράγμα, με γεν., σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.· επίσης με διπλή αιτ., *λόγχην δ. στέρνα*, στον ίδ. **2.** επιτρέπω τη διέλευση ανθρώπων μέσα σε μια χώρα, τους αφήνω να περάσουν, σε Ξεν., Δημ.· με γεν., *ξυμφοράς τοῦ σοῦ διῖκας στόματος*, τις άφησες να περάσουν μέσα από το στόμα σου, τους έδωσες έκφραση, τις διατύπωσες, σε Σοφ. **II. 1.** στέλνω χωριστά, απολύω, αποπέμπω, διαλύω, σε Ξεν. **2.** αποσυνθέτω — στη Μέσ., *διέμενος ὄξει*, έχοντας διαλύσει, αναμείξει αυτό με ξίδι, σε Αριστοφ.

δι-ιθύνω[ϋ], κατευθύνω, οδηγώ, διευθύνω, σε Ανθ.

δι-ικνέομαι, μέλ. -ίξομαι, αόρ. β΄ -ικόμην· **1.** αποθ., διαπερνά, διεισδύω, εισχωρώ, διέρχομαι, σε Πλούτ.· φθάνω, λέγεται για βλήματα, σε Θουκ. **2.** στον προφορικό λόγο, διηγούμαι, εκθέτω, σε Ομήρ. Ιλ.

Δίϊος, -ον (**Δίς=Ζεύς**), αυτό που ανήκει στον Δία, σε Πλάτ.

Διῦ-πετής, -ές (πί-πτω), 1. αυτός που πέφτει, εκτοξεύεται από τον Δία, δηλ. από τον ουρανό, λέγεται για ποτάμια, που «αυξάνονται» ή «φουσκώνουν» από τη βροχή, σε Όμηρ. **2.** γενικά, θεϊκός, λαμπρός, ένδοξος, αγνός, σε Ευρ. **Διῦ-πετής, -ές (πέτομαι),** αυτός που αιωρείται στον αέρα, αυτός που μετεωρίζεται, σε Ομήρ. Ύμν.

δι-ῖστέον, ρημ. επίθ. του *δίοιδα*, πρέπει να διαγνώσουμε, σε Ευρ.

δι-ῖστημι, μέλ. -στήσω, **I. 1.** διαχωρίζω, τοποθετώ ξεχωριστά, διακρίνω, σε Θουκ., Δημ. **2.** βάζω κάποιον σε απόσταση, σε διαφωνία με κάποιον άλλο, *τινά τινος*, σε Αριστοφ., Θουκ.· *δ. τὴν Ἑλλάδα*, σπέρνω διχόνοια, διαιρώ σε φατρίες, σε Ηρόδ. **II. 1.** Μέσ. και Παθ., με αόρ. β', παρακ., και Ενεργ. υπερσ., στέκομαι χωριστά, είμαι διαχωρισμένος, διαχωρίζομαι, διαιρούμαι, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *θάλασσα διῖστατο*, η θάλασσα ανοιγόταν, στο *ιδ.*· *τὰ διεστεῶτα*, χάσματα, σε Ηρόδ. **2.** λέγεται για πρόσωπα, διαχωρίζω, βρίσκομαι σε διαφορά, αντιδικώ, ερίζω, φιλονικώ, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Θουκ.· *διέστη ἐς ζυμμαχίαν ἐκατέρων*, συμμάχησε με τη μία ή την άλλη μεριά, στον *ιδ.*· απλώς, διαφέρω, είμαι διαφορετικός, σε Ξεν. **3.** χωρίζομαι μετά τη μάχη, σε Ηρόδ. **4.** στέκομαι σε συγκεκριμένες αποστάσεις ή διαστήματα, στον *ιδ.*· λέγεται για στρατιώτες, *δ. κατὰ διακοσίους*, σε Θουκ. **III.** στον Μέσ. αόρ. α' είναι μτβ., διαχωρίζω, αποχωρίζω, σε Πλάτ., Θεόκρ.

δι-ῖσχυρίζομαι, Αττ. μέλ. -ιοῦμαι, αποθ.: **I.** στηρίζομαι επάνω, βασιζομαι σε, *τινι*, σε Αισχίν. **II.** διαβεβαιώνω, επιβεβαιώνω, *τι*, σε Πλάτ.· *δ. τι εἶναι*, στον *ιδ.*

δι-ιτέον, ρημ. επίθ. του *δίειμι*, πρέπει να μιλήσουμε αναλυτικά, σε Πλάτ.

Διῦ-τρεφής, -ές, μεταγεν. τύπος του *Διοτρεφής*, σε Αριστοφ.

δικάζω, μέλ. -σω, *Ιων.* *δικῶ*, αόρ. α' *ἐδίκασα*, *Επικ.* *δίκασα*, *δίκασσα* — *Παθ.* μέλ. *δικασθήσομαι* και *δεδικάσομαι*, αόρ. α' *ἐδικάσθην*, παρακ. *δεδίκασμαι* (*δίκη*)· **I. 1.** κρίνω, εκδικάζω, αποφαινομαι για κάτι, αποφασίζω για ένα αμφιλεγόμενο ζήτημα, σε Ομήρ. *Ιλ.* κ.λπ. **2.** με σύστ. αιτ., *δίκας δ.*, ορίζω ποινή, σε Ηρόδ.· *δ. φυγὴν τινι*, αποφασίζω την εξορία ως ποινή του, σε Αισχύλ.· *δ. φόνον ματέρος*, προστάζω τη σφαγή της, τη θανάτωσή της, σε Ευρ.· *δ. τοῦ ἐγκλήματος* (ενν. *δίκην*), σε Ξεν. — *Παθ.*, λαμβάνομαι, αποφασίζομαι, σε Θουκ. **3.** εκφέρω κρίση καταδικαστική, αποφαινομαι αρνητικά, καταδικάζω, σε Σοφ. **4.** *φόνον δ.*, απολογούμαι σε υπόθεση φόνου, σε Ευρ. **5.** με δοτ. προσ., αποφασίζω μεταξύ προσώπων, κρίνω, εκδικάζω την υπόθεσή τους, *Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω*, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσατε*, στο *ιδ.* — *Παθ.*, δικάζομαι ή κατηγορούμαι, σε Ξεν. **6.** απόλ., είμαι κριτής, δικαστής, γνωμοδοτώ, αποφαινομαι, σε Ομήρ. *Ιλ.*· παρακάθηναι ως δικαστής ή ένορκος, σε Δημ. **II.** Μέσ., λέγεται για τον κατηγορούμενο, υπερασπίζω τον εαυτό μου, προασπίζομαι τα δικαιώματά μου, καταφεύγω στο δικαστήριο, κινούμαι νομικά, σε Ομήρ. *Οδ.* κ.λπ.· *δίκην δικάζεσθαι τινι*, πηγαίνω στο δικαστήριο με κάποιον, σε Πλάτ.· *πρός τινα*, σε Θουκ.· *τινος ή περί τινος*, για κάτι, σε Δημ.

δικαιεῦν, *Ιων.* αντί *δικαιοῦν*, απαρ. του *δικαιόω* — **δικαιεῦσι**, γ' πληθ.

δικαιο-κρίσια, ή (κρίσις), ορθή, δίκαια κρίση, γνώμη, ευθυκρισία, σε Κ.Δ.

δικαιο-λογέομαι, μέλ. -ήσομαι, αόρ. α' *ἐδικαιολογησάμην* ή *ἐδικαιολογήθην* (*λόγος*)· **I.** αποθ., υπερασπίζω τον εαυτό μου μπροστά στον δικαστή, σε Αισχίν. **II.** στην Ενεργ., *οἱ δικαιολογοῦντες*, δικηγόροι, υπερασπιστές, συνήγοροι, σε Λουκ.

δίκαιό-πολις νᾶσος, -εως, ό, ή, δικαστής πόλεως, πολίτης δικαστής, σε Πίνδ.

δίκαιο-πρᾶγέω, μέλ. -ήσω, ενεργώ δίκαια, με τιμιότητα, σε Αριστ.

δίκαιοπράγημα, -ατος, τό, δίκαια πράξη, σε Αριστ.

δίκαιοπρᾶγία, ή, ακριβής ή τιμία συναλλαγή, πράξη, συμπεριφορά, σε Αριστ.

δίκαιος[ί], -α, -ον και -ος, -ον (δίκη),

A. στον Όμηρ. και σε αρχ. συγγραφείς: **I. 1.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που εφαρμόζει τα έθιμα και τους νόμους της κοινωνίας, πολιτισμένος, οργανωμένος με τάξη, νόμιμος, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, *δικαίη ζή,* αναγνωρισμένος, συνηθισμένος τρόπος ζωής, σε Ηρόδ.· *επίρρ., δικαίως μνᾶσθαι,* ζητώ να παντρευτώ όπως πρέπει, όπως είναι σωστό και πρέπει, σε Ομήρ. Οδ. **2.** τηρητής του δικαίου, ακριβής, έντιμος άνθρωπος, σε Όμηρ. κ.λπ.· ομοίως, λέγεται για πράξεις, που βρίσκονται σε συμφωνία με το δίκαιο, είναι εναρμονισμένες με το δίκαιο, στον ίδ. **B.** Μεταγεν. χρήση: **I. 1.** λέγεται για πράγματα, ισόρροπος, ομαλός, σύμμετρος, ισοσταθμισμένος, καλοζυγιασμένος, *ἄρμα δίκαιον,* σε Ξεν.· κανονικός, ακριβής, ορθός, αμερόληπτος, *όργυναι δίκαιαι,* σε Ηρόδ.· *τῷ δικαιοτάτῳ τῶν λόγων,* μιλώ με ακρίβεια, στον ίδ.· *πάντα δικαίως τετήρηται,* σε Δημ. **2.** δίκαιος, νόμιμος, ορθός, *τὸ δίκαιον,* το δίκαιο, το οφειλόμενο αντίθ. προς *τὸ ἄδικον,* σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης, δίκαιη, νόμιμη αξίωση, σε Θουκ. κ.λπ.· *επίρρ. -ως,* ορθώς, δικαίως, νομίμως, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II. 1.** λέγεται για πρόσωπα και για πράγματα, όπως το Λατ. *justus,* πρέπει, ορθός, αρμόζων, σε Αισχύλ.· *ἵππονδ. ποιεῖσθαι τινι,* κάνω ένα ἄλογο κατάλληλο για να το χρησιμοποιήσει κάποιος, σε Ξεν. **2.** γνήσιος, αυθεντικός, αληθινός, σε Δημ.· *συγγραφεύς,* σε Λουκ.· *επίρρ. -ως,* πραγματικά και αληθινά, σε Σοφ. **3.** καλός, πρέπει, όπως το *μέτριος,* σε Θουκ.· — *δικαίως,* με λογική, εύλογα, σε Σοφ., Θουκ. **Γ.** Στον πεζό λόγο: *δίκαιός εἰμι,* με απαρ., *δίκαιοί έστε ἵεναι,* είστε υποχρεωμένοι να έρθετε, σε Ηρόδ.· *δ. εἰμι κολάζειν,* έχω το δικαίωμα να τιμωρώ, σε Αριστοφ.· *δίκαιοί εἰσιάπιστότατοι εἶναι,* έχουν δικίο να δυσπιστούν, σε Θουκ.· *δ. έστιν ἀπολωλέναι,* *dignus est qui pereat,* σε Δημ.· πρέπει να συμπληρώσουμε *δίκαιόν έστι,* με απαρ., το οποίο επίσης συναντάται.

δίκαιοσύνη, ή, ευθύτητα, ορθοκρισία, δικαιοσύνη, σε Θεόγν., Ηρόδ. κ.λπ.

δίκαιότης, -ητος, ή, = *δικαιοσύνη,* σε Ξεν., Πλάτ. κ.λπ.

δίκαιόω, Ιων. παρατ. δικαιοῦν, μέλ. -ώσω και -ώσομαι, αόρ. α' έδικαίωσα — Παθ. αόρ. α' έδικαίωθην (δίκαιος)· I. καθιστώ κάτι σωστό, επανορθώνω, διορθώνω — Παθ., *δικαιωθείς,* δοκιμασμένος, ελεγμένος, αποδεδειγμένος, σε Αισχύλ. **II.** θεωρώ κάτι δίκαιο, το θεωρώ κατάλληλο, έχω την αξίωση, απαιτώ κάτι ως δίκαιο, με απαρ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· με παράλειψη απαρ., όπως στο *οὔτω δικαιοῦν* (ενν. *γενέσθαι*), στον ίδ.· *συναινῶ, δουλεύειν,* στον ίδ.· *οὐ δ.,* αρνούμαι, δεν συναινῶ, σε Θουκ.· με αιτ. προσ. και απαρ., επιθυμῶ να κάνει κάποιος κάτι, σε Ηρόδ. **III.** απονέμω δικαιοσύνη σε κάποιον ή (του) δίνω δικίο, δικάζω, κρίνω, δηλ.: **1.** καταδικάζω, σε Θουκ.· κολάζω, τιμωρώ, σε Ηρόδ. **2.** αποδίδω δίκαιο σε κάποιον, αθώνω, σε Κ.Δ.

δικαίωμα, -ατος, τό, 1. ενέργεια μέσω της οποίας επανορθώνεται το ἄδικο, κρίση, τιμωρία, ποινή, ζημία, σε Πλάτ. **2.** αξίωση, απαίτηση, σε Θουκ.· δικαίωση, σε Κ.Δ. **3.** διαταγή, απόφαση, διάταγμα, θέσπισμα, στο ίδ.

δικαίωσις, -εως, ή, I. 1. επανόρθωση του δικαίου, απονομή δικαιοσύνης, καταδίκη, τιμωρία, σε Θουκ. **2.** υπεράσπιση νομικού δικαίου, αθώωση, σε Κ.Δ. **II.** δίκαιη απαίτηση, αξίωση, σε Θουκ. **III.** κρίση περί του δικαίου, γνωμοδότηση για αυτό που είναι σωστό, στον ίδ.

δικαιωτήριο, τό (δικαίω), σωφρονιστήριο, τόπος τιμωρίας, σε Πλάτ.

δῖκανικός, -ή, -όν, I. λέγεται για πρόσωπα, έμπειρος, επιδέξιος στα νομικά ζητήματα, εξασκημένος στην αγόρευση στα δικαστήρια, όμοιος με δικηγόρο, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ. **II.** λέγεται για πράγματα, αυτός που ανήκει στις δίκες, δικαστικός, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ. · όμοιος με δικανικό λόγο ή αγόρευση, ανιαρός, φορτικός, στον ίδ.

δῖ-κάρηνος, -ον, αυτός που έχει δύο κεφάλια (*δῖς, κάρηνον*), δικέφαλος, σε Βατραχομ., Ανθ.

δῖκας-πόλος, ό (πολέω), αυτός που εφαρμόζει το νόμο, δικαστής, σε Όμηρ.

δῖκαστήρ, -ήρος, ό, = *δικαστής*, σε Βάβρ.

δῖκαστηρίδιον[ρι], τό, υποκορ. του *δικαστήριον*, σε Αριστοφ.

δῖκαστήριον, τό (δικάζω), · 1. τόπος απονομής δικαιοσύνης, εκεί που γίνονται οι δίκες, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. · *ὑπὸ δ. ἄγειν, ὑπάγειν τινά*, σε Ηρόδ. · *εἰς δ. ἄγειν*, σε Πλάτ. **2.** δικαστικό σώμα, δικαστές, σε Αριστοφ., Δημ.

δῖκαστής, -οῦ, ό (δικάζω), I. 1. δικαστής, κριτής, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** στην Αθήνα, *οἱ δικασταί*, όπως οι Ρωμαίοι *judices*, λειτουργούσαν περισσότερο ως ένορκοι (ο προεδρεύων δικαστής ονομαζόταν *κριτής*), σε Σοφ. κ.λπ. **II.** *δ. αἵματος*, εκδικητής, σε Ευρ.

δῖκαστικός, -ή, -όν, I. αυτός που αναφέρεται στο νόμο ή στις δίκες, έμπειρος σε αυτές, σε Ξεν. **II.** ως ουσ., *τὸ δ.*, μισθός του δικαστή, αρχικά ένας οβολός, έπειτα τρεις οβολοί, σε Αριστοφ.

δῖκάστρια, ή (δικαστής), γυναίκα δικαστής, σε Λουκ.

δῖκεῖν, απαρ. του *ἔδικον*, αόρ. β' με ενεστ. σε αχρηστία · **1.** ρίχνω, πετώ μακριά, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** πλήττω, χτυπώ, βάλλω, σε Πίνδ., Ευρ.

δῖ-κελλα[ι], -ης, ή (δῖς, κέλλω), τσάπα, ξινάρι, σκαπάνη, αξίνα με δύο «δόντια», σε Σοφ., Ευρ.

δῖκελλίτης[λι], -ου, ό, σκαπανέας, σκαφτιάς, σε Λουκ.

δῖ-κέραιος, -ον (κέρας), αυτός που έχει δύο κέρατα, σε Ανθ.

δῖ-κερως, -ωτος, ό, ή (κέρας), αυτός που έχει δύο κέρατα, σε Όμηρ. Ύμν.

δίκη[ι], ή, I. συνήθεια, έθος, έξη, *αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν*, αυτή είναι η φύση των θνητών, σε Όμήρ. Οδ. · *ἡγὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων*, στο ίδ. · αιτ., *δίκην* ως επίρρ., κατά τη συνήθεια, όπως, κατά τον τρόπο, με γεν., *δίκην ὕδατος*, σε Αισχύλ., Πλάτ. **II. 1.** δίκαιο που εξαρτάται από έθιμο, καλή συνήθεια, τάξη, αρμονία, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** *δίκη ἐστί*, όπως το *δίκαιόν ἐστι*, σε Αισχύλ. · *δίκη*, δικαίως, προσηκόντως, ορθά, σε Όμήρ. Ιλ., Τραγ. · *κατὰδίκην*, σε Ηρόδ. · *μετὰ δίκης*, σε Πλάτ. · *πρὸς δίκης*, σε Σοφ. **III.** κρίση, γνώμη, απόφαση, *δίκην εἶπειν*, βγάζω απόφαση, ετυμηγορώ, σε Όμήρ. Ιλ. · *πληθ.*, δίκαιες κρίσεις, σε Όμηρ. **IV. 1.** μετά τον Όμηρ., κάθε δικαστική ενέργεια, κυρίως, ιδιωτική έγκληση ή δίκη, αντίθ. προς *γραφή* (δημόσια καταγγελία ή αυταπάγγελτη δίωξη), σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** εκδίκαση της υπόθεσης, *πρὸ δίκης*, σε Θουκ. **3.** ποινή που κατακυρώνεται από το δικαστή, πρόστιμο, *δίκην τίνειν, ἐκτίνειν*, σε Ηρόδ., Σοφ. · *δίκην ή δίκας διδόναι*, τιμωρούμαι, υπόκειμαι σε τιμωρία, Λατ. *roenas dare*, σε Ηρόδ., Αττ. · *δίκας δοῦναι*, επίσης, να υποβληθούν σε δίκη, σε Θουκ. · το *δίκας λαμβάνειν*, μερικές φορές, = *δ. διδόναι*, Λατ. *dare roenas*, σε Ηρόδ., Δημ. · αλλά συνήθως, όπως το Λατ. *sumere roenas*, επιβάλλω ποινή, παίρνω εκδίκαση, *λαβεῖν δίκηνπαρά τινος*, στον ίδ. · επίσης, *δίκας ή δίκην ὑπέχειν*, υποβάλλομαι σε δίκη, σε Ηρόδ., Σοφ. · *δίκην παρέχειν*, σε Ευρ. · *δίκην ὀφλεῖν ὑπό τινος*, υφίσταμαι τιμωρία, σε Πλάτ. · *δίκην φεύγειν*, είμαι ο κατηγορούμενος στη δίκη (αντίθ. προς το *διώκειν*, είμαι ο κατήγορος), σε Δημ. · *δίκας αἰτέειν*, αξιώνω αποζημίωση, *τινός*, για κάτι, σε Ηρόδ. · *δίκην τίσασθαι*, βλ. **τίνω** **II.** *δίκας διδόναι καὶ λαμβάνειν παρ' ἀλλήλων*, λέγεται για

υποτελείς πόλεις-κράτη, των οποίων οι υποθέσεις εκδικάζονταν στα δικαστήρια της ηγεμονικής πολιτείας, στον ίδ.: *δ. δοῦναι καὶ δέξασθαι*, υποβάλλουν τις διαφορές σε ειρηνική διευθέτηση, σε Θουκ.

δίκη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που αποδίδει δικαιοσύνη, εκδικητής, τιμωρός, *Ζεύς*, σε *Αισχύλ.*: *ἡμέρα δ.*, η ημέρα της εκδίκησης, στον ίδ.: *ως ους.*, εκδικητής, τιμωρός, στον ίδ.

δίκηιδιον[ίδ], τό, υποκορ. του *δίκη*, μικρή δίκη, σε *Αριστοφ.*

δικλῖς, -ίδος, ἥ (κλίνω), αυτή που έχει δύο φύλλα, σανίδες, για πόρτες και πύλες· στον *πληθ.*, σε *Ομήρ. Οδ.*: *σπανίως* στον *ενικ.*, σε *Θεόκρ.*, *Ανθ.*

δικο-γρᾱφία, ἥ (γράφω), σύνθεση δικανικών λόγων, σε *Ισοκρ.*

δικο-λέκτης, -ου, ὁ, = *δικολόγος*, σε *Ανθ.*

δικο-λόγος, ὁ (λέγω), αυτός που αγορεύει στο δικαστήριο, δικηγόρος, σε *Πλούτ.*

δικορρᾱφέω, μέλ. *-ήσω*, «κόβω και ράβω» δικαστικές υποθέσεις, εφευρίσκω δίκες, σε *Αριστοφ.*

δικορ-ράφος[ᾱ], ὁ (ράπτω), δικηγορίσκος, δικολάβος, στρεψόδικος.

δῖ-κόρυμβος, -ον, αυτός που έχει δύο άκρες, δύο κορυφές, δίκωρφος, σε *Λουκ.*

δῖ-κόρυφος, -ον (κορυφή), αυτός που έχει δύο κορυφές, δίκωρφος, λέγεται για τον *Παρνασσό*, σε *Ευρ.*

δί-κρᾱνον, τό (δῖς, κάρα), ξύλινο γεωργικό εργαλείο, «δικράνι», σε *Λουκ.*

δι-κρᾱτής, -ές (κράτος), συγκυβερνήτης στην εξουσία, σε *Σοφ.*: *δικρατεῖς λόγῃ*, λόγες που σφάζουν διπλά, διπλά φονικές, λέγεται για τους *Ετεοκλή* και *Πολυνείκη*, στον ίδ.

δί-κροος, συνηρ. **δίκρους, -α, -ουν** ή **δικρόος**, συνηρ. **δικροῦς, -ᾱ, -οῦν**, διχαλωτός, διχασμένος, σε *Ξεν.*

δί-κροτος, -ον, I. 1. αυτός που κάνει διπλό κρότο, «χτυπά» διπλά, *κῶπαι*, σε *Ευρ.* **2.** λέγεται για καράβια, με διπλά κουπιά ή με δύο σειρές κουπιών, σε *Ξεν.* **II. δ.** *άμαξιτός*, οδός για δύο άμαξες, σε *Ευρ.*

δικτάτωρ[ᾱ], -ορος ή -ωρος, ὁ, Ρωμαῖος dictator, σε *Πολύβ.*

δικτᾱτωρεία ή -ία, ἥ, αξίωμα του dictator, απολυταρχία, τυραννία, δικτατορικό καθεστώς, σε *Πλούτ.*

δικτῦβολέω, μέλ. *-ήσω*, ρίχνω τα δίχτυα, ψαρεύω, αλιεύω, σε *Ανθ.*

δικτῦ-βόλος, -ον (βάλλω), ψαράς, αλιέας, σε *Ανθ.*

Δίκτυννα, ἥ (δίκτυον), η Άρτεμη, ως θεά του κυνηγιού, σε *Ηρόδ.*, *Ευρ.*

δικτυό-κλωστος, -ον (κλώθω), μπλεγμένος σε δίχτυα· *σπεῖρα δ.*, κόμποι του μπλεγμένου, μπερδεμένου δικτυού, σε *Σοφ.*

δίκτυον, τό (δικεῖν), δίχτυ ψαρέματος, «βρόχια», σε *Ομήρ. Οδ.*, *Αισχύλ.*: δίχτυ κυνηγιού, σε *Ηρόδ.*, *Αριστοφ.*: *μεταφ.*, *δ. ἄτης, Αἰδου*, σε *Αισχύλ.*

δικτυόομαι, *Παθ.*, πιάνομαι στο δίχτυ, σε *Βάβρ.*

δίκτυς, -υος, ὁ, άγνωστο ζώο της Λιβύης, σε *Ηρόδ.*

***δίκω**, βλ. **δικεῖν**.

δικωπία, ἥ, ζευγάρι μικρών κουπιών, σε *Λουκ.*

δί-κωπος, -ον (δῖς, κῶπη), αυτός που έχει δύο κουπιά, *σκάφος*, σε *Ευρ.*

δῖλογέω, μέλ. *-ήσω*, ξαναλέω, επαναλαμβάνω, σε *Ξεν.*

δῖλογία, ἥ, επανάληψη, σε *Ξεν.*

δί-λογος, -ον (δῖς), δίγλωσσος, αμφίβολου, αμφίσημος, σε *Κ.Δ.*

δί-λογχος, -ον (δῖς, λόγῃ), αυτός που έχει δύο λόγες, αιχμές, που έχει δύο άκρες, σε *Αισχύλ.*

δί-λοφος, -ον, αυτός που έχει δύο λόφους, διπλή κορυφή, λέγεται για τον Παρνασσό, σε Σοφ.

δί-μναίος, -α, -ον ή δι-μνέως, -ων (δῖς, μνᾶ), αξίας ή κόστους δύο μνων, *διμναίους ἀποτιμήσασθαι*, εκτιμώ αντί δύο μνων, σε Ηρόδ.

δίμοιρία, ή, διπλό μερίδιο, διπλή μοιρασιά, σε Ξεν.: διπλή πληρωμή, διπλός μισθός, στον ιδ.

δί-μοιρος, -ον (δῖς, μοῖρα), διαιρεμένος στα δύο, ήμισυς διπλός, σε Αισχύλ.

δί-μορος, -ον, = το προηγ., σε Αισχύλ.

δίνευμα[ι], τό, περιδίνηση, περιστροφή, στροβιλισμός, λέγεται για τον χορό, σε Ξεν.

δινεύω, Ιων. παρατ. *δινεύεσκον*, μέλ. -εύσω· επίσης **δινέω**, παρατ. *ἐδίνεον*, Επικ. *δίνεον*, μέλ. -ήσω, αόρ. *ἀ' ἐδίνησα* — Παθ. αόρ. *ἀ' ἐδινήθην*, παρακ. *δεδίνημαι (δίνη)*· **I. 1.** περιστρέφω, στροβιλίζω ή στριφογυρίζω, σε Όμηρ.: συστρέφω κυκλικά, σε Ομήρ. Ιλ. — Παθ., στροβιλίζομαι ή περιστρέφομαι, σε Όμηρ.: λέγεται για ποτάμι, περιδινούμαι, σε Ευρ.: στροβιλίζομαι στον χορό, σε Ξεν. **2.** Παθ. επίσης, περιτριγυρίζω, περιφέρομαι, περιπλανώμαι, Λατ. *versari*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** αμτβ. στην Ενεργ., όπως ακριβώς στην Παθ., περιστρέφομαι, λέγεται για χορευτές ή ακροβάτες, σε Ομήρ. Ιλ.: λέγεται για το περιστέρι, το οποίο κάνει κύκλους στο πέταγμά του, στο ιδ.: γενικά, περιφέρομαι, σε Όμηρ.: *δινεύειν βλεφάροις*, περιστρέφω το βλέμμα άγρια τριγύρω, σε Ευρ.

δίνη[ι], ή, 1. κυκλική περιστροφή, στρόβιλος, υδατοστρόβιλος, Λατ. *vortex*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. **2.** ανεμοστρόβιλος, σε Αριστοφ. **3.** γενικά, περιστροφή, στροβιλισμός, περιδίνηση, στον ιδ., σε Πλάτ.: μεταφ., *ἀνάγκης δίνει*, σε Αισχύλ.

δινήεις, Δωρ. -άεις, -εσσα, -εν, **I.** περιστρεφόμενος, στροβιλιζόμενος, σε Όμηρ. **II.** στρογγυλός, σε Μόσχ.

δίνητός, -ή, -όν (δινέω), περιστρεφόμενος, περιδινούμενος, σε Ανθ.

δίνος, ό, I. περιστροφή, στροβιλισμός, σε Αριστοφ. **II.** κυκλική περιοχή, όπου τα βόδια αλώνιζαν το σιτάρι, αλώνι, σε Ξεν. **III.** μεγάλο στρογγυλό κύπελλο, σε Αριστοφ.

δίνω, μόνο στον ενεστ., αλωνίζω πάνω στο *δῖνον* (II), σε Ησίοδ.

δῖν-ώδης, -ες (εἶδος), στροβιλώδης, περιστρεφόμενος· *τὰ δινώδη*, δίνες, ανεμοστρόβιλοι, ρουφήχτρες, σε Πλούτ.

δῖνωτός, -ή, -όν (όπως αν προερχόταν από *δινώω*), τορνευτός, στρογγυλός, σε Όμηρ.: *νῶροπι χαλκῷ δινωτήν* (ενν. *ἀσπίδα*), καλυμμένη κυκλικά από χάλκινες πλάκες, σε Ομήρ. Ιλ.

διό, σύνδ., αντί *δι' ὅ*, απ' όπου, εξαιτίας, επειδή, διότι, Λατ. *quapropter*, *quocirca*, *quare*, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ.

Διό-βολος, -ον (βάλλω), αυτός που εξακοντίζεται από το Δία, σε Ευρ.

Διο-γενέτωρ, -ορος, ό, αυτός που γεννά το Δία, σε Ευρ.

Διο-γενής[ι στον Όμηρ.], -ές (γί-γνομαι), γεννημένος, προερχόμενος, σταλμένος από τον Δία· λέγεται για τους βασιλείς και ηγεμόνες, που ορίζονται και υποστηρίζονται από τον Δία, σε Όμηρ.: λέγεται για τους θεούς, σε Τραγ.

Διό-γνητος, -ον, συνηρ. αντί *Διογένητος*, = *Διογενής*, σε Ησίοδ.

Διό-γονος, -ον, = *Διογενής*, σε Ευρ. (με *ι*).

δι-οδεύω, μέλ. -σω, πορεύομαι ανάμεσα σε, οδοιπορώ δια μέσου, με αιτ., σε Πλούτ.

δι-οδοιπορεύω, μέλ. -ήσω, = *διοδεύω*, σε Ηρόδ.

δί-οδος, ή, πέρασμα, διάβαση, σε Ηρόδ. κ.λπ. · *ἄστρον δίοδοι*, οι τροχιές τους, σε Αισχύλ. · *δ. αἰτεῖσθαι*, ζητώ άδεια να περάσω, ζητώ απαιτώ διαβατήριο ή ασφαλή διάβαση, σε Αριστοφ.

Διό-δοτος, -ον, = *Διόσδοτος*, σε Αισχύλ.

Διόθεν (*Διός*, γεν. του *Ζεύς*), επίρρ., σταλμένος από τον Δία, κατά το θέλημά του, σύμφωνα με τη θέληση ή την εύνοιά του, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ.

δι-οίγνυμι, μέλ. -ζω, διανοίγω, σε Αριστοφ. · επίσης **διοίγω**, σε Σοφ., Ευρ.

δίοιδα, παρακ., βλ. **διείδον**.

δι-οιδέω, μέλ. -ήσω, επιτετ. τύπος του *οιδέω*, σε Λουκ.

δι-οικέω, παρατ. -διώκουν, μέλ. -ήσω, αόρ. *α' διώκησα*, παρακ. *διώκηκα* — Παθ. αόρ. *α' διωκήθην*, παρακ. *διώκημαι*. **I. 1.** κυρίως, διαχειρίζομαι το σπίτι· έπειτα, γενικά, χειρίζομαι, κυβερνώ, διοικώ, διευθύνω, *τὴν πόλιν*, σε Θουκ. κ.λπ. · ιδίως, χρησιμ. για οικονομικά ζητήματα, σε Δημ. — Μέσ., κυβερνώ σύμφωνα με τη θέληση και επιθυμία μου, *τὰ πράγματα*, στον ιδ. · Παθ. παρακ. (με την ίδια σημασία), στον ιδ. **2.** παρέχω, προμηθεύω, προνοώ, στον ιδ. **II.** διαμένω χωριστά, κατοικώ σε ξεχωριστούς τόπους, σε Πλάτ. — Μέσ., ζω χωριστά, σε Ξεν.

διοίκησις, -εως, ή, I. κυβέρνηση, διοίκηση, *τῆς πόλεως*, σε Πλάτ. κ.λπ. · ιδίως, διαχείριση του κεντρικού δημοσίου ταμείου, σε Δημ. · *ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως*, διευθύνων, διαχειριστής του ταμείου, παρά Δημ. **II. 1.** μία από τις μικρότερες Ρωμαϊκές επαρχίες, σε Κικ. **2.** εκκλησιαστική υποδιαίρεση, δικαιοδοσία επισκόπου, «επαρχία».

δι-οικίζω, μέλ. Αττ. -ιῶ, κάνω κάποιους να ζουν χωριστά, διασκορπίζω, σε Δημ. — Παθ., σε Ξεν.

διοικισμός, ό, διασπορά, μετοίκηση, σε Πλούτ.

δι-οικοδομέω, μέλ. -ήσω, χτίζω τριγύρω, περιτειχίζω, διαχωρίζω, φράζω με τείχος, σε Θουκ.

δι-οιστέον, ρημ. επίθ. του *διαφέρω* (*διοίσω*, μέλ. του *διαφέρω*), πρέπει κάποιος να κινήσει γύρω, σε Ευρ.

δι-οϊστεύω, μέλ. -σω, **I.** διαπερνώ με βέλος, τοξεύω μέσα από, με γεν., σε Ομήρ. Οδ. **II.** απόλ., *καί κεν διοϊστεύσειας*, θα μπορούσες να το φτάσεις μ' ένα βέλος, δηλ. η απόσταση είναι ενός βέλους, στο ιδ.

δι-οίσω, δι-οίσομαι, Μέσ. και Ενεργ. μέλ. του *διαφέρω*.

δίοιτο, γ' ενικ. Μέσ. ευκτ. του *δίω*.

δι-οιχνέω, μέλ. -ήσω, **I.** διέρχομαι, περνώ μέσα από, με αιτ., σε Αισχύλ. **II.** απόλ., περιπλανιέμαι, περιφέρομαι, σε Ομηρ. Ύμν.

δι-οίχομαι, μέλ. -οιχήσομαι, παρακ. -οίχημαι, αποθ.: **I.** έχω εντελώς περάσει, παρέλθει, έχω διαβεί, λέγεται για χρόνο, σε Ηρόδ. · λέγεται για πρόσωπα, παρέρχομαι, απέρχομαι, χάνομαι, αφανίζομαι, Λατ. *periisse*, σε Σοφ., Ευρ. **II.** τελειώνω, λήγω, σε Σοφ., Ευρ.

διοκωχή, ή (διέχω), παύση, σε Θουκ.

δι-ολισθάνω, μέλ. -ολισθήσω, γλιστρώ διαμέσου, ξεγλιστρώ, με αιτ., σε Αριστοφ. · απόλ., ξεγλιστρώ και απομακρύνομαι, σε Λουκ.

δι-όλλυμι ή -ύω, μέλ. -ολέσω, Αττ. -ολῶ, **I.** καταστρέφω εντελώς, εξ ολοκλήρου, αφανίζω, εξαφανίζω, σε Σοφ., Πλάτ. κ.λπ. — Παθ., με μέλ. -ολοῦμαι, παρακ. -όλωλα, είμαι εντελώς χαμένος, κατεστραμμένος, είμαι εξαφανισμένος, σε Τραγ., Θουκ. **II.** αποβάλλω από τη μνήμη μου, λησμονώ, ξεχνώ, σε Σοφ.

δι-ομᾶλίζω, μέλ. -σω, μένω πάντοτε ο ίδιος, σε Πλούτ.

Διομει-αλαζών, ό, ψευτοπαληκάρης του δήμου της Διομείας, σε Αριστοφ.

Διομήδειος, -α, -ον, αυτός που ανήκει ή είναι όμοιος με το Διομήδη· ή *Διομήδεια λεγομένη ανάγκη*, δηλ. απόλυτη, μοιραία, αναπόφευκτη ανάγκη, σε Πλάτ.

Διο-μήδης (μήδος), -εος, ό, αυτός που προέρχεται από τη σκέψη του Δία, στον Όμηρ. ως κύριο όνομα, Διομήδης.

δι-όμνυμι, μέλ. -ομόσω, αόρ. α' -όμοσα, παρακ. -ομώμοκα, ορκίζομαι επίσημα, διακηρύττω και διαβεβαιώνω ενόρκως ότι..., με απαρ. μέλ., σε Σοφ. — Μέσ., *διόμνυμαι*, μέλ. -ομοῦμαι, στον ίδ., σε Πλάτ. κ.λπ.· *διομνύμενος*, ενόρκως, σε Δημ.

δι-ομολογέω, μέλ. -ήσω, κάνω συμφωνία, συμφωνώ, υπόσχομαι, αναλαμβάνω την ευθύνη, σε Ξεν. — Παθ., είμαι συμφωνημένος, σε Πλάτ. — Μέσ., συμφωνώ αμοιβαία, συμφωνώ σε συγκεκριμένα ζητήματα, τα λαμβάνω ως δεδομένα, παραδέχομαι, *δ.τι εἶναι*, στον ίδ.· *περί τινος*, στον ίδ.

διομολόγησις, -εως, ή, συμφωνία, σε Πολύβ.

διομολογητέον, ρημ. επίθ., πρέπει να συμφωνήσουμε, σε Πλάτ.

διομολογία, ή, = *διομολόγησις*, σε Ισαίο.

δίον, I. αιτ. του **δῖος**· αλλά, **II.δίων**, Επικ. παρατ. του *δίω*.

δι-ονομάζω, μέλ. -σω, **I.** διακρίνω, ξεχωρίζω μέσω ονόματος, σε Πλάτ. **II.** Παθ., είμαι ευρέως γνωστός, σε Ισοκρ.

Διονύσια[ῶ] (ενν. *ἱερά*), **τά**, γιορτή του Διονύσου ή του Βάκχου στην Αθήνα. Υπήρχαν τέσσερις τέτοιες γιορτές, δηλ.: **1.** *τὰ κατ' ἄγρους* ή *τὰ μικρά*, τον μήνα Ποσειδεώνα (Δεκέμβριος), **2.** *τὰ ἐν Αἰμναις* ή *τὰ Αἰναια* (στο προάστιο *Αἶμναι*, εκεί όπου βρισκόταν το *Αἰναιον*), τον μήνα Γαμηλιώνα (Ιανουάριος), **3.** *τὰ Ἀνθεστήρια*, τον μήνα Ανθεστηρίωνα (Φεβρουάριος), **4.** *τὰ ἀστικά* ή *τὰ κατ' ἄστυ*, που ονομάζονταν επίσης *τὰ μεγάλα* ή απλώς *τὰ Διονύσια*, τον μήνα Ελαφηβολιώνα (Μάρτιος), όπου η Αθήνα ήταν γεμάτη από ξένους, και παρουσιάζονταν νέα δράματα, σε Λουκ.

Διονυσιάζω, μέλ. -σω, γιορτάζω τα Διονύσια· από όπου, ζω πολυδάπανα, άσωτα, σπάταλα, σε Λουκ.

Διονυσιακός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει στον Διόνυσο, σε Θουκ., Αριστ.

Διονυσιάς, -άδος, ή, θηλ. του *Διονυσιακός*, σε Ευρ.

Διόνυσος, Επικ. επίσης **Διώνυσος, ό**, Διόνυσος, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ., βλ.

Βάκχος (αμφίβ. προέλ.).

Διό-παις, -παιδος, ό, γιος του Δία, σε Ανθ.

διόπερ ή δι'όπερ, = *διό*, σε Θουκ.

Διο-πετής, -ές (πί-πτω), αυτός που έπεσε, προήλθε από τον Δία, σε Ευρ.

διοπεύω, έχω την επιστασία, έχω την επίβλεψη της φόρτωσης ενός πλοίου, παρά Δημ.

δίοπος, ό (διέπω), κυβερνήτης, διοικητής, σε Αισχύλ., Ευρ.

διοπτεύω, μέλ. -σω, παρακολουθώ, παρατηρώ, εξετάζω, κατασκοπεύω, περιβλέπω, *στέγος*, σε Σοφ.

δι-οπτήρ, -ήρος, ό (ὄψομαι, μέλ. του ὁράω), κατάσκοπος, πρόσκοπος, ιχνηλάτης, σε Ομήρ. Ιλ.

δι-όπτης, -ου, ό (ὄψομαι, μέλ. του ὁράω)· **I.** αυτός που διαβλέπει τα πάντα, ὦ Ζεῦ *διόπτα!* λέει ο Δικαιοπόλις, υψώνοντας ένα κουρελιασμένο κομμάτι υφάσματος προς το φως, σε Αριστοφ. **II.** = το προηγ., σε Ευρ.

δι-όπτρα, ή (ὄψομαι, μέλ. του ὁράω), οπτικό εργαλείο για καταμέτρηση ύψους, σε Πολύβ.

διοπτρικός, -ή, -όν, σχετικός με τη χρήση της *διόπτρας*, σε Στράβ.

δι-οράω, μέλ. -όψομαι, βλέπω διαμέσου, ξεκάθαρα, διακρίνω καθαρά, σε Ξεν.

δι-όργυιος, -ον (ὄργυια), αυτός που έχει μήκος ή ύψος δύο οργυιές, σε Ηρόδ.

δι-ορθεύω, μέλ. -σω, κρίνω σωστά, σε Ευρ.

δι-ορθόω, μέλ. -ώσω, επανορθώνω, διορθώνω, βελτιώνω, επαναφέρω στην τάξη· δ. ἔριν, σταματώ έναν καυγά, σε Ευρ. — Μέσ., διορθώνω για τον εαυτό μου, διορθοῦσθαι περίτινος, λαμβάνω πλήρη εγγύηση ή διαβεβαίωση για..., σε Δημ.

διόρθωμα, τό, διόρθωση, τακτοποίηση, τροποποίηση, βελτίωση, σε Πλούτ.

διόρθωσις, -εως, ή, διόρθωση, αποκατάσταση, επανόρθωση, σε Αριστ.

διορθωτής, -οῦ, ὁ, διορθωτής, επανορθωτής, σε Πλούτ.

δι-ορίζω, Ιων. **δι-ουρίζω**, μέλ. Αττ. -οριῶ, **I. 1.** τραβώ διαχωριστική γραμμή ανάμεσα σε, διαχωρίζω με σύνορα, διακρίνω, ξεχωρίζω, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** διαφοροποιώ, ορίζω, καθορίζω, διασαφηνίζω, αποφασίζω, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **3.** ορίζω, διακηρύσσω, σε Σοφ.· με απαρ., αποφασίζω για κάτι να είναι..., σε Δημ.· με απαρ., που παραλείπεται, *μικρὸν καὶ μέγαν διώρισαν με*, σε Σοφ. — Μέσ., με Παθ. παρακ. με Μέσ. σημασία, σε Δημ. **4.** απόλ., κάνω διάκριση, αποδίδω ορισμούς, στον ιδ.· ομοίως στη Μέσ., σε Αριστοφ. κ.λπ. **II.** μεταφέρω πέρα από τα σύνορα, εξορίζω, σε Ευρ., Πλάτ.· γενικά, οδηγώ σε άλλο τόπο, σε Ευρ.· δ. πόδα, αναχωρώ, στον ιδ.

διόρισις, -εως, ή και διορισμός, ὁ, διάκριση, διαίρεση, διαχωρισμός, σε Πλάτ.

διόρυγμα, -ατος, τό, αυλάκι, διώρυγα, σε Θουκ.

δι-ορύσσω, Αττ. -ττω, μέλ. -ξω, σκάβω και ανοίγω χαντάκι διαμέσου ή κατά μήκος, *τάφρον*, σε Ομήρ. Οδ.· *τοιχον* δ. = *τοιχωρυχέω*, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

δι-ορχέομαι, μέλ. -ήσομαι, αποθ., διαγωνίζομαι με κάποιον στην όρχηση, *τινι*, σε Αριστοφ.

δίος, δία, δίων (θηλ. *δίος* και *δία*, σε Ευρ.), συνηρ. αντί *δίϊος*, (*Διός*, γεν. του *Δίς*)· **I. 1.** όμοιος με, προς τους θεούς, θεϊκός, θείος, σε Ομήρ. Ιλ.· *δία γυναικῶν*, ευγενεστάτη μεταξύ των γυναικών, σε Ομήρ. Οδ.· επίσης, ευγενής στην ψυχή, αξιόπιστος, εχέμυθος, λέγεται για τον χοιροβοσκό Εύμαιο, στο ιδ.· λέγεται για ολόκληρα κράτη και πόλεις, σε Όμηρ.· λέγεται για αριστοκρατικό άλογο, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** ομοίως, για πράγματα, όμοιο με τα *θεῖος, θεσπέσιος, ιερός*, θαυμάσιος, εξαισίος, σε Όμηρ. **II.** με κυριολεκτική σημασία, αυτός που ανήκει ή προέρχεται από τον Δία, σε Αισχύλ.

Διός[ι], γεν. του *Ζεύς*, από το *Δίς.

Διός-δοτος, -ον (δί-δωμι), αυτός που δίνεται από τον Δία, σε Αισχύλ.

Διο-σημία, ή (σήμα), σημάδι από τον Δία, οιωνός από τον ουρανό, λέγεται για ξαφνική, αιφνίδια καταιγίδα, σε Αριστοφ.

Διοσκόρειον, τό, ναός των Διόσκουρων, σε Θουκ.

Διός-κοροι, Ιων. -κουροι, οί, I. γιοι του Δία και της Λήδας, ο Κάστορας και ο Πολυδεύκης, σε Ομηρ. Ύμν. **II.** αστερισμός που πήρε το όνομά του από αυτούς, ο αστερισμός των Διδύμων, Λατ. Gemini, σε Λουκ.

δι-ότι, σύνδ. αντί *διὰ τοῦτο ὅτι*, **I. 1.** για το λόγο ότι, εφ' όσον, σε Ηρόδ. κ.λπ.

2. πλάγια ερώτηση, γιατί, για ποιο λόγο, *μανθάνειν διότι*, στον ιδ. **II.** = *ὅτι*, ότι, στον ιδ., σε Δημ.

Διο-τρεφής, -ές (τρέφω), αναθρεμμένος από τον Δία, λέγεται για βασιλιάδες και ευγενείς, σε Όμηρ.

διουρίζω, Ιων. αντί *διορίζω*.

δι-οχετεύομαι, Παθ., αρδεύομαι από κανάλια (*όχετοί*), σε Στράβ.

δι-οχλέω, μέλ. -ήσω, προβληματίζω ή ενοχλώ υπερβολικά, ταράζω, σε Δημ.
δι-όψομαι, μέλ. του *διοράω*.

δί-παις, -παιδος, ό, ή, 1. αυτός που έχει δύο παιδιά, σε Αισχύλ. **2. δ. θρήνος**, θρήνος που εκφωνούν τα δύο παιδιά κάποιου, στον ίδ.

δι-πάλαιστος, -ον (παλαιστή), αυτός που έχει πλάτος δύο παλάμες, σε Ξεν.

δί-παλτος, -ον (πάλλω), αυτός που πάλλεται και με τα δύο χέρια, σε Ευρ.· *δίπαλτος άν με φονεύοι*, όλος ο στρατός ήθελε να με σκοτώσει ο καθένας με δύο λόγχες, δηλ. ο καθένας με όλη του τη δύναμη, σε Σοφ.

δί-πηχυς, -υ, αυτός που έχει δύο πήχεις μήκος ή πλάτος κ.λπ., σε Ηρόδ. κ.λπ.

διπλάδιος, [α], -ον, διπλός, διπλάσιος, ποιητ. αντί *διπλάσιος*, σε Ανθ.

διπλάζω, = *διπλασιάζω*. **I.** διπλασιάζω, σε Ευρ. **II.** αμτβ., *τò διπλάζον κακόν*, το δύο ειδών κακό, το διπλάσιο κακό, σε Σοφ.

δί-πλαξ, -ακος, ό, ή, I. αυτός που έχει δύο πτυχές, δίπτυχος, διπλωμένος, αυτός που έχει διπλές πτυχώσεις, σε Ομήρ. Ιλ. **II. 1.** ως ουσ., *δίπλαξ, ή*, μανδύας, χλαίνη διπλωμένη, σε Όμηρ. **2.** στον πληθ., σανίδες πλοίου (διπλωμένη η μία πάνω από την άλλη), σε Αισχύλ.

διπλᾱσιάζω, μέλ. -άσω, κάνω κάτι διπλάσιο, σε Ξεν.

διπλᾱσιόομαι, Παθ., γίνομαι διπλάσιος, σε Θουκ.

δι-πλάσιος[α], -α, -ον, Ιων. **δι-πλήσιος, -η, -ον (δίς)**. **1.** διπλός, δύο φορές μεγαλύτερος, δύο φορές τόσος όσο..., δύο φορές τόσο μακρύς... κ.λπ., σε Ηρόδ. κ.λπ.· ως συγκρ. ακολουθ. από το *ή...*, στον ίδ.· ή με γεν., δύο φορές το μέγεθός του, στον ίδ. **2.** ως ουσ., *διπλάσιον, τό*, άλλο τόσο, Λατ. *duplum*, στον ίδ. **3.** *διπλασίαν* (ενν. *ζημίαν*), παρά Δημ. **4.** επίρρ. -ως, διπλά, σε Θουκ., Αισχύλ. (η προέλ. του -πλάσιος είναι αμφιβ.).

δί-πλεθρος, -ον, αυτός που έχει μήκος ή πλάτος δύο πλέθρων, σε Λουκ.

διπλῆ, επίρρ., δύο φορές, δύο φορές κατ' επανάληψη, στη σειρά, σε Σοφ., Ευρ.

διπλήσιος, Ιων. αντί *διπλάσιος*.

διπλοίζω, = *διπλασιάζω*, σε Αισχύλ.

διπλοΐς, -ΐδος, ή, διπλό ρούχο, όπως το *δίπλαξ*, σε Ανθ.

δι-πλόος, -η, -ον, συνηρ. **διπλοϋς, -ῆ, -οϋν**, (δίς, πρβλ. [ὑπλόος](#)),· **I.** δύο ειδών, διπλός, Λατ. *duplex*, λέγεται για μανδύα, σε Όμηρ.· *ὅθι διπλόος ἦντετο θώρηξ*, εκεί όπου ο θώρακας συναντιέται με (τη ζώνη), με αποτέλεσμα να γίνεται διπλός, σε Ομήρ. Ιλ.· *παῖσον διπλῆν* (ενν. *πληγῆν*), σε Σοφ.· *διπλῆ ἄκανθα*, ράχη κυρτωμένη από την ηλικία, απ' τα γηρατειά, σε Ευρ.· *διπλῆ χερί*, με αμοιβαία σφαγή, σε Σοφ. **II.** στον πληθ., = *δύο*, σε Αισχύλ., Σοφ. **III.** διπρόσωπος, δόλιος, μοχθηρός, απατηλός, σε Πλάτ., Ξεν.

διπλός, -ή, -όν, ποιητ. αντί *διπλόος*, σε Ανθ., Κ.Δ.

διπλώω, μέλ. -ώσω (*διπλόος*)· **I.** διπλασιάζω, διπλώνω, σε Ξεν. — Παθ., λέγεται για το ξίφος, λυγίζω στα δύο, κάμπτομαι, σε Πλούτ. **II.** πληρώνω διπλά, σε Κ.Δ.

δίπλωμα, -ατος, τό, διπλό ή διπλωμένο χαρτί, συστατική επιστολή, γράμμα, έγγραφο, δίπλωμα, σε Κικ., Πλούτ.

δίπλωσις, -εως, ή, σύνθεση λέξεων, σε Αριστ.

δι-πόδης, -ες (πούς), αυτός που έχει μήκος ή πλάτος δύο ποδών κ.λπ., σε Ξεν.

Δι-πολίεια ή Δι-πόλεια, τά, συνηρ. από το *Διῖπ-*, (*Δίς),· αρχ. γιορτή του Δία στην Αθήνα, σε Αριστοφ.

Δίπολι-ώδης, -ες (εἶδος), όπως το *Διπόλια*, δηλ. απαρχαιωμένος, παμπάλαιος, ξεπερασμένος, σε Αριστοφ.

δί-πορος, -ον, αυτός που έχει δύο πόρους ή ανοίγματα, σε Ευρ.

δί-πότᾱμος, -ον, αυτός που βρίσκεται μεταξύ δύο ποταμών, σε Ευρ.
δί-πους, -ποδος, ὁ, ἡ, I. 1. αυτός που έχει δύο πόδια, Λατ. *bipes*, σε Αισχύλ., Πλάτ. κ.λπ. **2.** *δίπους*, ὁ, «δίπους» (μικρόσωμο νυκτόβιο τροκτικό με μεγάλα πίσω πόδια) της Λιβύης, ζώο το οποίο πηδά με τα πισινά του πόδια, όπως το καγκουρό, σε Ηρόδ. **II.** με μήκος δύο ποδών, Λατ. *bipedalis*, σε Πλάτ.
δί-πτῦχος, -ον (πτυχή), · I. αυτός που έχει διπλή πτύχωση, διπλωμένος, σε Ομήρ. Οδ.· *δ. δελτίον*, ζευγάρι από πλακίδια, σε Ηρόδ.· ουδ. πληθ. ως επίρρ., *δίπτυχα ποιήσαντες (τὴν κνῖσαν)*, έχοντας διπλασιάσει το λίπος, δηλ. βάζοντας ένα στρώμα λίπους κάτω από τους μηρούς (*μηροί*), και άλλο ένα πάνω από αυτούς, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** δύο ειδών, Λατ. *geminus*, σε Ευρ.· και στον πληθ. = *δισσοί*, δύο, στον ιδ.
δί-πῦλος, -ον (πύλη), I. αυτός που έχει δύο πύλες, αυτός που έχει δύο εισόδους, σε Σοφ. **II.** *δίπυλον*, τό, όνομα πυλών στην Αθήνα, σε Πλούτ.
δί-πῦρος, -ον (πῦρ), αυτός που έχει διπλή φλόγα, ο δύο φορές ψημένος, σε Αριστοφ.
δίρ-ρῦμος, -ον, αυτός που έχει δύο τιμόνια, δηλ. τρία άλογα, σε Αισχύλ.
δῖς (αντί *δυῖς*, από τα *δύο*), επίρρ., δύο φορές, διπλά, Λατ. *bis*, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.
-δης, αχώριστο μόριο, που δηλώνει κίνηση σε τόπο, όπως το *-δε*, όπως στα *ἄλλυδης, οἴκαδης, χαμάδης*.
*Δῖς, αρχ. ονομασία αντί Ζεύς, που εμφανίζεται στις πλάγιες πτώσεις *Διός, Διῖ, Δία*, και Λατ. *Dis, Diespiter, Djonis*.
δῖς-ἄβος, [ῖ], -ον, Δωρ. αντί *δίσηβος*, ο δύο φορές νέος, σε Ανθ.
δῖς-ευνος, -ον (εὐνή), αυτός που έχει δύο συζύγους, δῖγαμος, σε Ανθ.
δισ-θάνης, -ές (θανεῖν, θνήσκω), αυτός που πεθαίνει δύο φορές, σε Ομήρ. Οδ.
δισκεύω, μέλ. *-σω*, = *δισκέω*· Παθ., ρίχνομαι, σε Ευρ.
δισκέω, μέλ. *-ήσω*, ρίχνω το δίσκο (*δίσκος*), σε Ομήρ. Οδ. — Παθ., ρίχνομαι, σε Ανθ.
δίσκημα, -ατος, τό, αυτό που ρίχνεται ως δίσκος, σε Ευρ.
δί-σκηπτρος, -ον (σκῆπτρον), αυτός που έχει δύο σκήπτρα, δῖθρονος, σε Αισχύλ.
δισκο-βόλος, ὁ (βάλλω), αυτός που ρίχνει τον δίσκο· Δισκοβόλος, περίφημο άγαλμα του Μύρωνα, σε Λουκ.
δίσκος, ὁ (δικεῖν), · I. είδος στρογγυλής πλάκας που ρίχνεται χάριν άσκησης ή αγώνα κι είναι φτιαγμένη από πέτρα, σε Ομήρ. Οδ. **II.** οτιδήποτε έχει το σχήμα του δίσκου, αγγεία, πιάτα, σε Ανθ.· καθρέφτης, στην ιδ.
δίσκ-ουρα, τά (οὔρος), βολή, ριζιμο δίσκου, ως μέτρο απόστασης, σε Ομήρ. Ιλ.
δισκο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που κουβαλά, που φέρει το δίσκο, σε Λουκ.
δισ-μύριοι[ῦ], -αι, -α, είκοσι χιλιάδες, σε Ηρόδ. κ.λπ.
δισσ-άρχης, -ου, ὁ (ἄρχω), συνάρχοντας, συγκυβερνήτης, σε Σοφ.
δισσός, Αττ. *διττός*, Ιων. *διξός, -ή, -όν (δῖς), · I.* δύο ειδών, διπλός, σε Ηρόδ. **II.** στον πληθ., δύο, στον ιδ., σε Τραγ. κ.λπ. **III.** μεταφ., διπλός, αμφίβολος, ασαφής, αμφιλεγόμενος, σε Αισχύλ., Σοφ.
διστάζω, μέλ. *-άσω (δῖς)*, αμφιβάλλω, διστάζω, σε Πλάτ.
δί-στίχος, -ον, I. αυτός που αποτελείται από δύο στίχους, από δύο σειρές ή γραμμές, σε Ανθ. **II.** ως ουσ., *δίστιχον*, τό, το δίστιχο, στον ιδ.
δί-στολος, -ον (στέλλω), ζευγαρωτός, αυτός που βρίσκεται ανά ζεύγη, ανά δύο, σε Σοφ.

δί-στομος, -ον (στόμα), · I. αυτός που έχει δύο στόματα, αυτός που έχει δύο εισόδους, σε Σοφ.· *δίστομοι ὁδοί*, δρόμοι που χωρίζονται στα δύο, που διακλαδίζονται, στον ιδ. **II.** λέγεται για όπλο, δίκοπος, αυτός που έχει δύο αιχμές, δίστομος, σε Ευρ.

δι-σύλλαβος, -ον (συλλαβή), αυτός που αποτελείται από δύο συλλαβές, σε Λουκ.

δισ-χίλιοι[ι], -αι, -α, δύο χιλιάδες, σε Ηρόδ.· ενικ. με περιληπτικά ονόματα, *δισχιλίη ἵππος*, δύο χιλιάδες άλογα, στον ιδ.

δί-τάλαντος, -ον (τάλαντον), αυτός που αξίζει ή ζυγίζει δύο τάλαντα, σε Ηρόδ.· αυτός που στοιχίζει δύο τάλαντα, σε Δημ.

διττός, Αττ. αντί *δισσός*.

δι-ϋλίζω, μέλ. -σω, στραγγίζω, φιλτράρω, *τι*, σε Κ.Δ.

δι-υπνίζω, μέλ. -σω (ϋπνος), ξυπνώ, σηκώνω από τον ύπνο, σε Λουκ.

δι-ϋφαίνω, μέλ. -ἄνω, γεμίζω, συμπληρώνω υφαίνοντας, σε Λουκ.

δι-φάσιος, [ἄ], -α, -ον, = *διπλάσιος*· **I.** διττός, διπλός, διπλάσιος, Λατ. *bifarius*, σε Ηρόδ. **II.** στον πληθ. = *δύο*, στον ιδ.

δίφάω, μόνο σε ενεστ., ζητώ, ερευνώ, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. — Ιων. **διφέω,** σε Ανθ.

δίφήτωρ, -ορος, ό, αυτός που ψάχνει για χρυσό, αυτός που αναζητά χρυσάφι, σε Ανθ.

διφθέρα, ή (δέφω), · I. κατεργασμένο δέρμα, βαμμένο πετσί, κομμάτι δέρματος, σε Ηρόδ.· αντίθ. προς το *δέρρις* (ακατέργαστο και με τις τρίχες δέρμα), σε Θουκ.· οι *διφθέραι* χρησιμοποιούνταν ως γραφική ύλη στα αρχ. χρόνια, πριν εμφανισθεί ο πάπυρος, σε Ηρόδ. **II. 1.** δερμάτινο ιμάτιο όπως αυτό που φορούσαν οι χωρικοί, σε Αριστοφ., Πλάτ. **2.** πορτοφόλι, τσάντα, σε Ξεν. **3.** στον πληθ., δέρματα που χρησιμοποιούνταν ως σκηνές, στον ιδ.

διφθερίας, -ου, ό, αυτός που είναι ντυμένος με ρούχο δερμάτινο, σε Λουκ.

διφθέρινος, -η, -ον, κατασκευασμένος από κατεργασμένο δέρμα, σε Ξεν.

διφθερίς, -ίδος, ή, = *διφθέρα*, σε Ανθ.

δίφραζ, -ἄκος, ή, ποιητ. αντί *δίφρος*, κάθισμα, έδρα, σε Θεόκρ.

διφρεία, ή (διφρεύω), οδήγηση άρματος, σε Ξεν.

διφρ-ελάτειρα[ἄ], ή, ποιητ. θηλ. του *διφρηλάτης*, σε Ανθ.

διφρευτής, -οϋ, ό, αυτός που οδηγεί άρμα, αρματηλάτης, σε Σοφ.

διφρεύω, μέλ. -σω (δίφρος), οδηγώ άρμα, σε Ευρ.· *αἶγλαν ἐδίφρευε*, οδηγούσε το ακτινοβόλο, αστραφτερό άρμα του, στον ιδ.

διφρηλατέω, μέλ. -ήσω, οδηγώ άρμα διαμέσου, *τὸν οὐρανόν*, λέγεται για τον Ήλιο, σε Σοφ.

διφρ-ηλάτης[ἄ], -ου, ό (ελαύνω), αυτός που οδηγεί άρμα, αρματηλάτης, σε Τραγ.

δίφριος, -α, -ον, αυτός που ανήκει στο άρμα· ουδ. πληθ. ως *επίρρ.*, *δίφρια συρόμενος*, αυτός που σύρεται πίσω από τους τροχούς του άρματος, σε Ανθ.

διφρίσκος, ό, υποκ. του *δίφρος*, σε Αριστοφ.

δί-φροντις, -ιδος, ό, ή, αυτός που διχάζεται στη σκέψη, δίγνωμος, σε Αισχύλ.

δίφρος, ό (συγκεκ. αντί διφόρος), · I. 1. χώρος του άρματος, πάνω στον οποίο μπορούσαν να σταθούν δύο, ο οδηγός (*ήνίοχος*) και ο πολεμιστής (*παραιβάτης*), σε Όμηρ. **2.** το πολεμικό άρμα, σε Ομήρ. Ιλ.· στην Ομήρ. Οδ., ταξιδιωτικό άρμα. **II.** κάθισμα, εδώλιο, σκαμνί, σε Όμηρ., Αττ.

διφρ-ουλκέω, μέλ. -ήσω (έλκω), σύρω άρμα, σε Ανθ.

διφρο-φορέω, μέλ. -ήσω, **I.** μεταφέρω πάνω σε σκαμνί ή φορείο — Παθ., ταξιδεύω με δίφρο, σε Ηρόδ. **II.** μεταφέρω ένα πτυσσόμενο κάθισμα, σε Αριστοφ.

διφρο-φόρος, -ον (φέρω), **I.** αυτός που μεταφέρει ένα πτυσσόμενο κάθισμα, λέγεται για τις γυναίκες *μετοίκους*, οι οποίες μετέφεραν καθίσματα για τους *κανηφόρους*, σε Αριστοφ. **II.** αυτός που μεταφέρει κάποιον άλλον πάνω σε ένα *δίφρο*, σε Πλούτ.

δι-φυής, -ές (φυή), αυτό που είναι διπλής μορφής, φύσεως, σε Ηρόδ., Σοφ.

δί-φυιος[ι], -ον, = *διφυής*· επίσης = *δύο*, σε Αισχύλ.

δίχᾱ[ι] (δίς), **I. 1.** επίρρ., στα δύο, χωριστά, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· γενικά, ξεχωριστά, μακριά, σε απόσταση, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** μεταφ., με δύο τρόπους, στα δύο, σε διαφωνία ή σε αμφιβολία, σε Ομηρ. κ.λπ. **II. 1.** πρόθ., με γεν., χωρίς, άνευ, σε Αισχύλ., Σοφ.· διαφορετικά από, ανόμοια, στον ιδ.· *τοῦ ἐτέρου*, διαφορετικός από τον άλλο, σε Θουκ. **2.** *πóλεως δ.*, ενάντια, παρά τη θέλησή της, σε Σοφ. **3.** εκτός, χώρα, ξέχωρα από, όπως το *χωρίς*, σε Αισχύλ. **δίχᾱδε**, επίρρ., = *δίχα*, σε Πλάτ.

δίχᾱζω, μέλ. -άσω (*δίχα*), διαιρώ στα δύο, διαχωρίζω, σε Πλάτ.· *δ. τινὰ κατὰ τινος*, βάζω σε διχόνοια κάποιον με κάποιον άλλο, σε Κ.Δ.

δί-χαλκον, τό, δύο χαλκοί, το 1/4 του οβολού, σε Ανθ.

δίχᾱλος, Δωρ. αντί *δίχηλος*.

δίχαστής, -οῦ, ὁ (διχᾱζω), διαμοιραστής, σε Αριστ.

δίχη, επίρρ. *δίχα*· **1.** στα δύο, χωριστά, σε Αισχύλ., Πλάτ. κ.λπ. **2.** με δύο τρόπους, στον ιδ., σε Δημ.

δί-χηλος, -ον, Δωρ. **δίχᾱλος (χηλή)**· **I.** αυτός που έχει δίχηλη οπλή, σε Ηρόδ., Ευρ. **II.** *δίχηλον, τό*, λαβίδα, τσιμπίδα, σε Ανθ.

δίχ-ήρης, -ες (*ἄρω), αυτός που διαιρεί, αυτός που διχοτομεί το μήνα σε δύο μέρη, με γεν., λέγεται για το φεγγάρι, σε Ευρ.

διχθά, επίρρ., Επικ. αντί *δίχα*, *δ. δεδαίεται*, είναι χωρισμένος στα δύο, σε Ομήρ. Οδ.· *δ.κραδίη μέμονε*, η καρδιά μου είναι διχασμένη, σε Ομήρ. Ιλ.

διχθάδιος, -α, -ον, δύο ειδών, διπλός, διαχωρισμένος, διαιρεμένος, σε Ομήρ. Ιλ.

δίχογνωμονέω, μέλ. -ήσω, διαφέρω στη γνώμη, σε Ξεν.

δίχο-γνώμων, ὁ, ἡ (γνώμη), αυτός που διχάζεται μεταξύ δύο αποφάσεων, γνώμεων, δίγνωμος, σε Πλούτ.

δίχόθεν (δίχα), επίρρ., και από τις δύο πλευρές, εκατέρωθεν, σε Αισχύλ., Θουκ. κ.λπ.

δί-χοίνικος, -ον, αυτός που χωρά δυο *χοίνικες*, σχεδόν τρεις πίντες, σε Αριστοφ.

διχομηνία, ἡ, πανσέληνος, ολόγιομο φεγγάρι, σε Πλούτ.

δίχό-μηνις, -ιδος, ὁ, ἡ, = το επόμ., σε Ευρ.

δίχό-μηνος, -ον (μήν), αυτός που διαχωρίζει το μήνα, δηλ. στην πανσέληνο (κατά τη διάρκειά της), ή αυτός που ανήκει σ' αυτήν, σε Ομηρ. Ὑμν., Πλούτ.

δίχό-μῦθος, -ον, αυτός που μιλάει αμφίσημα, διπρόσωπος, υποκριτής, *λέγειν διχόμυθα*, μιλώ, εκφράζομαι διφορούμενα, σε Ευρ.

δίχόνοια, ἡ, ασυμφωνία, διαφωνία, σε Πλάτ.

δίχό-νοος, -ον, συνηρ. **-νοους, -ουν**, αμφίβολος, διαμοιρασμένος ανάμεσα σε δύο γνώμες, διπρόσωπος.

δίχο-ρρᾱγής, -ές (ρήγνυμι), σπασμένος, σκασμένος στα δύο, σε Ευρ.

δίχόρ-ροπος, -ον (ρέπω), αμφιταλαντεύομενος, αναποφάσιστος, αμφίρροπος· Επίρρ. *-πως*, αμφίρροπα, αμφίβολα, σε Αισχύλ.

δίχοστᾶσία, ἡ, διαφωνία, διχόνοια, σε Ηρόδ.· στάση, εξέγερση, αμφιβολία, σε Σόλωνα, σε Θέογν.

δίχο-στατέω, μέλ. -ήσω (στῆναι), διαφωνώ, έρχομαι σε αντίθεση, σε Αισχύλ.· πρόστινα, σε Ευρ.

δίχοτομέω, μέλ. -ήσω, κόβω στα δύο, διαιρώ, σε Πλάτ., Κ.Δ.

δίχο-τόμος, -ον (τέμνω), κομμένος στη μέση, ισομοιρασμένος, σε Αριστ.

δίχοῦ, επίρρ., = δίχα, σε Ηρόδ.

δίχό-φρων, -ον, γεν. -ονος (φρήν), αυτός που βρίσκεται σε διαφωνία, ασυμφωνία, ασύμφωνος, διχόγνωμος, αυτός που έχει διαφορετική γνώμη, που διαφωνεί, σε Αισχύλ.

δί-χρωμος, -ον (χρῶμα), αυτός που έχει δύο χρώματα, σε Λουκ.

διχῶς (δίχα), επίρρ., με δύο τρόπους, διπλά, διττά, σε Αισχύλ.

δίψα[ᾱ], -ης, ἡ, δίψα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· ποτοῦ, για ποτό, σε Πλάτ.

διψᾶλέος, -α, -ον, = δίψιος, διψασμένος, σε Βατραχομ.

διψάς, -άδος, θηλ. του δίψιος, σε Ανθ.

διψάω (οι τύποι σε *αε* συναιρούνται σε *η* όχι *α*, όπως στο πεινάω), γ' ενικ.

διψῇ, απαρ. διψῆν, γ' ενικ. παρατ. ἐδίψη, μέλ. -ήσω, αόρ. α' ἐδίψησα, παρακ.

δεδίψηκα (δίψα)· **1.** διψώ, διψάων [ᾱ], σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για το έδαφος, είμαι διψασμένος, είμαι στεγνός, ξηρός, άνυδρος, σε Ηρόδ. **2.** μεταφ., «διψώ», επιθυμώ σφόδρα ένα πράγμα, με γεν., σε Πλάτ.· έπειτα με αιτ., σε Ανθ., Κ.Δ.· με απαρ., επιθυμώ να πράξω, σε Ξεν.

δίψιος, -α, -ον και -ος, -ον (δίψα), αυτός που διψά, διψασμένος, λέγεται και για πράγματα, ξηρός, άνυδρος, στεγνός, σε Τραγ.

δίψος, -εος, τό, = δίψα, σε Θουκ. κ.λπ.

δί-ψυχος, -ον (ψυχή), = δίθυμος, δίγνωμος, άστατος, σε Κ.Δ.

δίω[ι], μόνο σε ενεστ. και Επικ. παρατ. δίων (αντί δέδια κ.λπ., βλ. [δείδω](#)).· **I.** **1.** δραπετεύω, απομακρύνομαι, φεύγω μακριά, όπως το δίεμαι, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** είμαι φοβισμένος, δίε ποιμένι λαῶν μήτι πάθη, στο ίδ. **II.** **1.** μτβ. στη Μέσ., υποτ. δίωμαι, δίηται, δίωνται, ευκτ. δίοιητο, απαρ. δίσσθαι, αποδιώχνω, εκφοβίζω, κυνηγώ, τρέπω σε φυγή, σε Όμηρ., Αισχύλ.· απλά, οδηγώ άλογα, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** κυνηγώ, καταδιώκω, επί τινα, σε Αισχύλ.· δ. λάχος, επιδιώκω ένα αξίωμα, στον ίδ.

δι-ωβελία, ἡ (δίς, όβολός), στην Αθήνα, επίδομα, χορηγία δύο οβολών σε κάθε πολίτη ξεχωριστά κατά τη διάρκεια των γιορτών, για να μπορεί να πληρώσει τη θέση του στο θέατρο, σε Ξεν.

δίωγμα, -ατος, τό (διώκω),· **I.** καταδίωξη, κυνηγητό, σε Αισχύλ., Ευρ. **II.** αυτό που καταδιώκεται, «θήραμα», σε Ξεν.

δίωγμός, ό (διώκω), **I.** κινήγι, θήρα, σε Ξεν. **II.** καταδίωξη, δίωξη, ενόχληση, σε Αισχύλ., Ευρ.

δι-ώδυνος, -ον (όδύνη), επώδυνος, αυτός που εμπεριέχει πολλή οδύνη, πολύ οδυνηρός, σε Σοφ.

δι-ωθέω, μέλ. -ωθήσω και -ώσω, **I.** **1.** ωθώ, σπρώχνω χωριστά, αποκόπτω, διαμελίζω, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **2.** διαπερνάω, τρυπώ, σε Πλούτ. **II.** Μέσ., ωθώ, σπρώχνω μακριά για τον εαυτό μου, ορμώ διαμέσου, προκαλώ ρήγμα, με αιτ., σε Ηρόδ., Ξεν. **3.** απωθώ, αποκρούω, λέγεται για ναύτες που εμποδίζουν τα πλοία να συγκρουστούν, σε Θουκ.· διώχνω, αποκρούω, απωθώ, σε Ηρόδ., Ευρ.· απόλ., απαλλάσσομαι από τον κίνδυνο, απομακρύνομαι από αυτόν, σε Ηρόδ. **4.** απορρίπτω, Λατ. respuere, στον ίδ., σε Θουκ.· απόλ., αρνούμαι, σε Ηρόδ.

δι-ωθισμός, ό, σπρώξιμο, σκούνημα, απώθηση, σε Πλάτ.

διωκαθεῖν[ᾱ], απαρ. αορ. β' του διώκω, πρβλ. [ἄμυναθεῖν](#).

διωκτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του διώκω· **I.** αυτός που πρέπει να καταδιωχθεί, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **II.** διωκτέον, πρέπει κάποιος να καταδιώξει ή να επιδιώξει, σε Πλάτ.

διωκτῆρ, -ῆρος, ὁ (διώκω), διώκτης, καταδιώκτης, σε Βάβρ.· **διώκτης-ου, ὁ**, σε Κ.Δ.

διώκω, Επικ. απαρ. διωκέμεναι, -έμεν, μέλ. -ζω και -ζομαι, αόρ. α' ἐδίωξα, αόρ. β' ἐδίωκάθον, απαρ. διωκαθεῖν — Παθ. μέλ. διωχθήσομαι και στον Μέσ. τύπο διώζομαι, αόρ. α' ἐδιώχθην, παρακ. δεδίωγμαι (δίω II)· **I. 1.** καταδιώκω κάποιον, κυνηγώ, θηρεύω, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· ομοίως και στη Μέσ., διώκεσθαι τινα πεδίοιο, καταδιώκω κάποιον πάνω ή κατά μήκος της πεδιάδας, σε Ομήρ.· είμαι ακόλουθος, οπαδός, μαθητής ενός προσώπου, προσκολλώ τον εαυτό μου σε εκείνον, σε Ξεν. **2.** επιδιώκω κάτι, έναν στόχο, ψάχνω, αναζητώ, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· δ. τὰ συμβάντα, ακολουθώ ή αναμένω το συμβάν, σε Δημ. **II.** αποδιώχνω ή απομακρύνω, αποπέμπω, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. **III.** λέγεται για τον άνεμο, οδηγώ, παρασύρω ένα πλοίο· λέγεται για κωπηλάτες, ωθώ, σπρώχνω προς την κατεύθυνση, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως για άρμα, οδηγώ, Χρησμ. παρ' Ηροδ.· δ. πόδα, κινούμαι, σε Αισχύλ.· έπειτα, αμτβ., προχωρώ, σε Ομήρ. Ιλ.· σπεύδω, τρέχω, καλπάζω, σε Αισχύλ. **IV.** ως δικανικός όρος, κατηγορώ, εγκαλώ κάποιον· ὀδιώκων, κατήγορος (αντίθ. προς το ὁ φεύγων, κατηγορούμενος), σε Ηρόδ. κ.λπ.· ὁ διώκων τοῦ ψηφίσματος, αυτός που ψέγει και καταγγέλλει τη λεκτική διατύπωση του ψηφίσματος, σε Δημ.· με γεν. ποινής, θανάτου ή περί θανάτου δ. τινά, Λατ. capitis accusare, σε Ξεν.· αλλά με γεν. αιτίας, κατηγορώ κάποιον για, στρέφομαι εναντίον, δ. τινὰ τυραννίδος, σε Ηρόδ.· δειλίας, σε Αριστοφ.· φόνου, σε Πλάτ.· αλλά, φόνον τινός δ., εκδικούμαι το φόνο κάποιου άλλου, σε Ευρ.

δι-ωλένιος, -ον (ῶλένη), αυτός που έχει διάπλατα ανοιχτή την αγκαλιά του, σε Ανθ.

διωλύγιος, -α, -ον, υπερβολικός, υπερμεγέθης, άπειρος, άέραντος, σε Πλάτ. (άγν. προέλ.).

δι-ώμοσα, αόρ. α' του διόμνυμι.

διωμοσία, ή, όρκος που δίνονταν από τους διαδίκους πριν ξεκινήσει η δίκη, σε Ρήτ.

διώμοτος, -ον (διόμνυμι), αυτός που δεσμεύεται από τον όρκο που έχει δώσει, ορκισμένος, Λατ. juratus, με απαρ., σε Σοφ.

δι-ώνῡμος, -ον (δῖς, ὄνυμα=ὄνομα),· **I.** αυτός που έχει δύο ονόματα, ή δύο πρόσωπα, που πήραν το όνομά τους μαζί, σε Ευρ. **II.** (διά) διάσημος, περίφημος, σε Πλούτ.

Διώνῡσος κ.λπ., Επικ. αντί Διόνυσος.

διώξι-κέλευθος, -ον, αυτός που επισπεύδει το βήμα του, σε Ανθ.

διώξ-ιππος, -ον, αυτός που οδηγεί τα άλογα, αμαξάς, σε Ανθ.

δίωξις, -εως, ή (διώκω),· **I. 1.** κυνήγι, καταδίωξη, λέγεται για πρόσωπα, σε Θουκ. **2.** επιδίωξη ενός σκοπού, σε Πλάτ. **II.** ως δικανικός όρος, κατηγορία, καταγγελία, σε Δημ. κ.λπ.

διώρυγος, -ον, = διόρυγιος, σε Ξεν.

διωρυξ, -ῡχος, ή (διορύσσω), αυλάκι, χαντάκι, τάφρους, αγωγός, κανάλι, σε Ηρόδ., Θουκ.· κρυπτή δ., υπόγειος οχετός, αγωγός, σε Ηρόδ.

διωρῡχή, ή (διορύσσω), διασκαφή, σε Δημ.

δι-ῶσα, αόρ. α' του διωθέω.

δίωσις, -εως, ή, απόθηση, αργοπορία, καθυστέρηση, σε Αριστ.

δί-ωτος, -ον (δῖς, οὔς), αυτός που έχει δύο αυτιά, δύο χερούλια, σε Πλάτ.
δημηθῆναι, απαρ. Παθ. αορ. α' του *δαμάζω*.

δημῆσις, -εως, ἡ (*δαμάζω*), εξημέρωση, δαμασμός, ἵππων, σε Ομήρ. Ιλ.

δημητήρ, -ῆρος, ὁ (*δαμάζω*), δαμαστής, ἵππων, σε Ομηρ. Ὑμν.· θηλ., νῦξ
δημητῆρα θεῶν, σε Ομήρ. Ιλ.

δμωή, ἡ (*δαμάζω*), δούλη πολέμου, αιχμάλωτη, σε Ομήρ. Ιλ.· έπειτα γενικά,
δούλα, υπηρέτρια, Λατ. ancilla, σε Όμηρ., Τραγ.

δμῳός, -ον, δουλίκος, αυτός που βρίσκεται σε υπόδουλη κατάσταση,
εξαρτημένος, *βρέφος*, σε Ανθ.

δμῳίς, -ίδος, ἡ, = *δμωή*, σε Αισχύλ., Ευρ.

δμῳός, -ωός, ὁ (*δαμάζω*), δούλος πολέμου, αιχμάλωτος, σε Ομήρ. Οδ.· έπειτα
γενικά, δούλος, στο ίδ., σε Σοφ., Ευρ.· Επικ. δοτ. πληθ., *δμῳέσσι*, σε Ομήρ.
Οδ.

δνοπαῦλίζω, μέλ. -ζω, κουνώ με βία, καταρρίπτω, σε Ομήρ. Ιλ.· *τὰ σὰ ράκεα
δνοπαλίζεις*, «τύλιξε τα κουρέλια σου στο σώμα σου», σε Ομήρ. Οδ. (άγν.
προέλ.).

δνοφερός, -ά, -όν, ζοφερός, σκοτεινός, μαύρος, σε Όμηρ., Τραγ.

δνόφος, ὁ, ζόφος, σκοτάδι, μαυρίλα, σκοτεινιά, σε Σιμ., Αισχύλ. (συγγενές
προς το *κνέφας*).

δνοφ-ώδης, -ες, = *δνοφερός*, σε Ευρ.

δοάσσατο, γ' ενικ. Επικ. Μέσ. αορ. α', Αττ. ἔδοξε, φάνηκε, σε Όμηρ.· *ὥς ἄν
τοι πλήμνη δοάσσεται ἰκέσθαι* (Επικ. υποτ. αντί -ηται), μέχρι να φανεί ότι
γδάρθηκε ο τροχός, σε Ομήρ. Ιλ.· πρβλ. [δέατο](#).

δόγμα, -ατος, τό (*δοκέω*),· **1.** αυτό που φαίνεται σε κάποιον καλό, γνώμη,
δοξασία, σε Πλάτ. **2.** δημόσια διαταγή ή διάταγμα, ψήφισμα, θέσπισμα,
διάταξη, απόφαση, σε Ξεν., Δημ.

δογματίζω, μέλ. -σω, **1.** αποφαινόμαι, *δ. τινά καλήν*, την ανακηρύσσω καλή,
όμορφη, σε Ανθ. **2.** στην Παθ., λέγεται για πρόσωπα, υποτάσσομαι στα
διατάγματα, σε Κ.Δ.

δοθήσομαι, Παθ. μέλ. του *δίδωμι*.

δόθι, δός, β' ενικ. προστ. αορ. β' του *δίδωμι*.

δοθιήν, -ῆνος, ὁ, μικρό απόστημα, εξάνθημα, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

δοιδῶκο-ποιός, ὁ (*ποιέω*), κατασκευαστής γουδοχειριών, σε Πλούτ.

δοῖδῶξ, -ῶκος, ὁ, γουδοχέρι, σε Αριστοφ. κ.λπ. (άγν. προέλ.).

δοιή, ἡ (δύο), αμφιβολία, αμηχανία, μπέρδεμα, δισταγμός, *έν δοιῇ*, σε Ομήρ.
Ιλ.

δοιοί, -αί, -ά, Επικ. αντί *δύο*· **I.** δύο, και οι δύο, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. κ.λπ.·
ουδ. *δοιά*, ως επίρρ., με δύο τρόπους, κατά δύο τρόπους, σε Ομήρ. Οδ. **II.** δύο
ειδών, διπλός, σε Ανθ.

δοιο-τόκος, -ον (*τίκτω*), αυτή που κυοφορεί δίδυμα, αυτή που γεννά δίδυμα,
σε Ανθ.

δοιώ, =δοιοί (σωστά δυϊκ.), = *δύο*, άκλιτο, σε Όμηρ.

*δοκάω, χρησιμ. ως ενεστ. του *δεδοκημένος*, βλ. [δέχομαι](#).

δοκεύω, μέλ. -σω (*δέχομαι*), παρακολουθώ, παρατηρώ, παρακολουθώ στενά,
παραμονεύω, караδοκώ, σε Ομήρ. Ιλ., Πίνδ., Ευρ.

δοκέω, παρατ. *έδόκουν*· ο μέλ. και οι άλλοι χρόνοι είναι διπλοί. Από το
*δόκω, μέλ. *δόζω*, αόρ. α' *έδοξα*, Παθ. *έδόχθην*, Παθ. παρακ. *δέδογμα*. Από
το *δοκέω*, μέλ. *δοκήσω*, Δωρ. *δοκησῶ* ή *-ᾱσῶ*, αόρ. α' *έδόκησα*, Επικ. *δόκησα*,
Παθ. *έδοκήθην*, παρακ. *δεδόκηκα*, Παθ. *δεδόκημαι*· **I. 1.** *videor mihi*, νομίζω,
θεωρώ, υποθέτω, εικάζω, φαντάζομαι, αναμένω, προσδοκώ, με αιτ. και απαρ.,

δοκέω νικησέμεν, σε Ομήρ. Ιλ.· οὐ σε δοκέω πείθεσθαι, σε Ηρόδ.· τεκεῖν δράκοντ' ὀδοξεν, της φάνηκε ότι το φίδι γέννησε, σε Αισχύλ.· ἔδοξ' ἰδεῖν, Λατ. visus sum videre, μου φάνηκε, νόμισα ότι είδα, σε Ευρ.· ἀείδειν δοκῶ, μου φαίνεται, νομίζω ότι τραγουδῶ, σε Αισχύλ. **2.** ἀπόλ., ἔχω ή διαμορφώνω μια γνώμη, περίτινος, σε Ηρόδ.· με παρενθετικές εκφράσεις, ὡς δοκῶ, σε Τραγ.· πῶς δοκεῖς; πῶς σκέφτεσαι; πῶς ἀντάζεται; σε Ευρ. **3.** δοκῶ μοι στην Αττ., ὅπως ακριβῶς το δοκεῖ μοι, ὅπως το Λατ. deor mihi αντί videtur mihi, νομίζω, μου φαίνεται, με απαρ., σε Ηρόδ., κ.τ.λ.· επίσης, εἶμαι αποφασισμένος, με απαρ., σε Αριστοφ. **4.** με απαρ. επίσης, παρουσιάζομαι ή προσποιούμαι ότι κάνω, Λατ. simulo, ή με ἄρνηση, παρουσιάζομαι προσποιούμαι ότι δεν κάνω κάτι, Λατ. dissimulo· ἤκουσά του λέγοντος, οὐ δοκῶν ἰδεῖν, σε Ευρ. **II. 1.** videor, φαίνομαι σε κάποιον, δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **2.** ἀπόλ., φαίνομαι κατά αντίθετη με ό,τι εἶμαι στην πραγματικότητα, ὀδοκεῖν, ἀλλ' εἶναι θέλει, σε Αισχύλ. **3.** μου φαίνεται καλό, αποφασίζω, Λατ. placere, δοκεῖ σοι ταῦτα, στον ιδ. **4. α)** ἀπρόσ., δοκεῖ μοι, με περίπου ίδια σημασία με το δοκῶμαι (ανωτ. I. 3), φαίνεται σε εμένα, μου φαίνεται, μου φαντάζει, νομίζω, ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· σε διατάγματα, ψηφίσματα και ἄλλα παρόμοια, ὀδοξε τῇ βουλῇ, placuit senatui, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· τὸ δόξαν, το ψήφισμα, η απόφαση, σε Ηρόδ.· τὰ δόξαντα, σε Σοφ.· παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν, σε Θουκ.· ομοίως στην Παθ., δέδοκται, Λατ. visum est, σε Ηρόδ., Τραγ. κ.λπ. **β)** αιτ. ἀπόλ., δόξαν, όταν ἀτάχθηκε ή αποφασίσθηκε, δόξαν αὐτοῖς ὥστε διανανυμαχεῖν (δηλ. ὅτε ἔδοξεν αὐτοῖς), σε Θουκ.· ομοίως, δεδογμένον αὐτοῖς, στον ιδ. **5.** θεωρούμαι ή ημολογούμαι, ἄξιοι δοκοῦντες, στον ιδ.· οἱ δοκοῦντες εἶναι τι, ἄνδρες που θεωρούνται ότι εἶναι κάτι, ἄνδρες φήμης, σε Πλάτ.· ομοίως, οἱ δοκοῦντες μόνο του, σε Ευρ.· τὰ δοκοῦντα, αντίθ. προς τὰ μηδὲν ὄντα, στον ιδ.· επίσης στην Παθ., οἱ δεδογμένοι ἀνδρόφονοι, αυτοί οι οποίοι βρέθηκαν ἑνοχοι για ἀνθρωποκτονία, σε Δημ.

δοκή, ή (δοκέω=δόκησις), ὄραση, ὄραμα, φαντασία, σε Αισχύλ.

δόκημα, -ατος, τό (δοκέω),· 1. ὄραμα, φάντασμα, σε Ευρ.· οἱ δοκήμασιν σοφοί, οι κατά τα φαινόμενα, οι φαινομενικά σοφοί, στον ιδ. **2.** γνώμη, προσδοκία, στον ιδ.

δόκησις, -εως, ή (δοκέω),· I. 1. γνώμη, πίστη, δοξασία, πεποίθηση, ιδέα, φαντασία, σε Ηρόδ., Σοφ.· δ. ἀγνῶς λόγων ἦλθε, ἀπροσδιόριστη, ἀσαφής υπονῖα διαδόθηκε, στον ιδ. **2.** ὄραμα, οπτασία, φάντασμα, σε Ευρ. **II.** καλή φήμη, υπόληψη, στον ιδ., σε Θουκ.

δοκησί-σοφος, -ον, αυτός που φαντάζεται ότι εἶναι σοφός, κατά φαντασίαν σοφός, σε Αριστοφ.

δοκιμάζω, μέλ. -άσω (δόκιμος)· I. υποβάλλω σε δοκιμή μέταλλα προκειμένου να ελεγχθεῖ η γνησιότητά τους, η καθαρότητά τους, σε Ισοκρ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, ανακρίνω, υποβάλλω σε δοκιμασία, εξετάζω, ερευνῶ, σε Ηρόδ., Θουκ.· ἔπειτα, εγκρίνω, επιδοκιμάζω, στον ιδ., σε Πλάτ. κ.λπ.· με απαρ., ἐκπονεῖν ἐδοκίμαζε, ἐνέκρινε τη δουλειά τους, σε Ξεν. **III. 1.** στην Αθήνα, εξετάζω και εγκρίνω ως κατάλληλο για ένα αξίωμα, και στην Παθ., εγκρίνομαι, επιδοκιμάζομαι ως κατάλληλος, σε Πλάτ. κ.λπ.· με απαρ., ἱππεύειν δεδοκιμασμένος, σε Ξεν. **2.** εξετάζω και επιτρέπω την εισαγωγή ἀγοριῶν στην τάξη των ἐφήβων ή ἐφήβων στην τάξη των ἀνδρῶν· και στην Παθ., υφίσταμαι τη δοκιμασία, εισάγομαι μ' αυτό τον τρόπο, σε Αριστοφ. κ.λπ.· ἕως ἀνῆρ εἶναι δοκιμασθεῖν, σε Δημ. **IV.** με απαρ., θεωρῶ κάποιον ικανό να κάνει κάτι ή με ἀρνητ., θεωρῶ κάποιον ἀκατάλληλο να, σε Κ.Δ. **δοκιμασία, ή,** δοκιμή, δοκιμασία, εξέταση, έρευνα: **1.** λέγεται για τους ἄρχοντες μετά την εκλογή, ὥστε να φανεί εἰάν πληροῦν τα απαιτούμενα προσόντα, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** δ. τῶν ἐφήβων, πριν την είσοδο, την ἄδεια

εισόδου στα δικαιώματα που συνεπάγεται η ενηλικίωση, η μετάβαση στην ανδρική ηλικία, σε Δημ. **3.** *δ. τῶν ῥητόρων*, δικαστική ενέργεια, για να εξακριβωθεί το δικαίωμα του λόγου στην *ἐκκλησίαν* ή στα δικαστήρια, σε Αισχίν.

δοκιμαστής, -οῦ, ὁ (δοκιμάζω), I. δοκιμαστής, εξεταστής, ερευνητής, σε Πλάτ., Δημ. **II.** αυτός που εγκρίνει, αυτός που επιδοκιμάζει, εγκωμιαστής, στον ίδ.

δοκιμεῖον ή δοκίμιον, τό (δόκιμος), κριτήριο, μέσο για δοκιμή, τρόπος δοκιμασίας, σε Πλάτ., Κ.Δ.

δοκιμή, ή, απόδειξη, δοκιμασία, εξέταση, δοκιμασμένος χαρακτήρας, σε Κ.Δ.

δόκιμος, -ον (δέχομαι), I. δοκιμασμένος, αυτός που έχει εξετασθεί, ελεγχθεί, ελεγμένος, κυρίως λέγεται για μέταλλα, σε Δημ. **II.** γενικά: **1.** λέγεται για πρόσωπα, εγκεκριμένος, αποδεκτός, έγκριτος, Λατ. *probus*, σε Ηρόδ.· *δοκιμώτατος Ἑλλάδι*, περισσότερο αποδεκτός, φημισμένος στην Ελλάδα, σε Ευρ. **2.** λέγεται για πράγματα, εξάίρετος, αξιοσημείωτος, αξιομνημόνευτος, ευάρεστος, σε Ηρόδ. **3.** επίρρ. *-μως*, πραγματικά, αληθινά, ειλικρινά, σε Αισχύλ., Ξεν.

δοκίς, -ίδος, ή, υποκορ. του *δοκός*, σε Ξεν.

δοκός, ή, μεταγεν., **ὁ, (δέχομαι),** δοκάρι που στηρίζει το ταβάνι, πατερό, σε Ομήρ. Οδ.· γενικά, δοκάρι ή μαδέρι, σε Ομήρ. Ιλ., Θουκ.· μοχλός πύλης ή θύρας, πόρτας, σε Αριστοφ.

δοκώ, -όος, συνηρ. -οῦς, ή, = *δόκησις*, σε Ευρ.

δολερός, -ά, -όν (δόλος), απατηλός, αυτός που ξεγελά, ύπουλος, δόλιος, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.

δολιό-πους, ὁ, ή, -πουν, τό, αυτός που έχει δόλιο πόδι ή προχωρά με δόλο, τρυπώνει απαρατήρητος, σε Σοφ.

δόλιος, -α, -ον και -ος, -ον, πανούργος, απατηλός, ύπουλος, σε Ομήρ. Οδ., Τραγ.

δολιό-φρων, ὁ, ή (φρήν), πανούργος στο μυαλό, σε Αισχύλ., Ευρ.

δολιώω, μέλ. -ώσω, συμπεριφέρομαι ύπουλα σε κάποιον, απιστώ, σε Κ.Δ.

δολίχ-αυλος, -ον, αυτός που έχει μακρύ αυλό ή σωλήνα, σε Ομήρ. Οδ.

δολίχ-εγγής, -ές (ἔγχος), αυτός που έχει μακρύ δόρυ, σε Ομήρ. Ιλ.

δολιχεύω, μέλ. -σω, = *δολιχοδρομέω*, σε Ανθ.

δολιχ-ήρετμος, -ον (έρετμός), αυτός που έχει μακριά κουπιά, λέγεται για καράβι, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για ναύτες, αυτοί που μεταχειρίζονται μακριά κουπιά, στο ίδ.

δολιχο-γραῖφια, ή (γράφω), μακροσκελής γραπτός λόγος, σε Ανθ.

δολιχό-δειρος, Επικ. **δουλ-, -ον** (δειρή), αυτός που έχει μακρύ τράχηλο, λαιμό, μακρυλαιμής, σε Ομήρ. Ιλ.

δολιχοδρομέω, μέλ. -ήσω, τρέχω τον *δόλιχον*, σε Αισχίν.

δολιχο-δρόμος, -ον (δόλιχος, ό, *δραμείν*), αυτός που τρέχει σε μακρύ δρόμο, διαδρομή, δρομέας *δολίχου*, σε Πλάτ., Ξεν.

δολιχόεις, -εσσα, -εν, Ιων. **δουλ-,** = *δολιχός*, σε Ανθ.

δολιχός, -ή, -όν, μακρύς, σε Όμηρ.· ουδ. *δολιχόν*, ως επίρρ., σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ.

δόλιχος, ό, μακρύς δρόμος, αντίθ. προς το *στάδιον*, σε Πλάτ., Ξεν.

δολιχό-σκιος, -ον (δολιχός, σκία), επίθ. του *έγχος*, αυτός που ρίχνει μακριά σκιά, μακρύ ίσκιο· ή αντί *δολιχόσχιος* (όσχος), αυτός που έχει μακρύ κοντάρι, σε Ομήρ. Ιλ.

δολόεις, -εσσα, -εν (δόλας), **I.** δόλιος, πανούργος, σε Ομήρ. Οδ. **II.** λέγεται για πράγματα, πονηρά, επινοημένος, κατασκευασμένος, με τεχνάσματα, σε Ευρ.

δολο-μήτης, -ου, ό και **δολό-μητις, ό**, πονηρός στη γνώμη, πανούργος, σε Όμηρ.

δολό-μῦθος, -ον, αυτός που μιλά με δόλο ή αυτός που εκφράζεται με δόλια ομιλία - λόγο, σε Σοφ.

δολοπλοκία, ή, δολιότητα, πονηριά, πανουργία, σε Θέογν.

δολο-πλόκος, -ον (πλέκω), αυτός που πλέκει, εξυφαίνει δόλους, ραδιούργος, σκευωρός, σε Σαπφώ, σε Αριστοφ.

δολο-ποιός, -όν (ποιέω), ύπουλος, αυτός που δολοποιεί, πανούργος, αυτός που στήνει παγίδες, σε Σοφ.

δολορ-ράφος[ᾱ], -ον (ράπτω), αυτός που μηχανεύεται δόλους.

δόλος, ό, (από √ΔΕΛ, βλ. [δέλ-εαρ](#)), **1.** κυρίως, δόλωμα για ψάρια, δέλεαρ, σε Ομήρ. Οδ.· έπειτα, κάθε έντεχνο μέσο για εξαπάτηση ή σύλληψη, όπως ο Δούρειος ίππος, ο ιστός της Πηνελόπης, στο ίδ.· γενικά, κάθε τέχνασμα ή στρατήγημα, κόλπο, «μηχανή», σε Ομήρ. Ιλ.· στον πληθ., πανουργίες, στο ίδ. **2.** απάτη, πονηριά, καπατσοσύνη, δόλος, Λατ. *dolus*, σε Όμηρ., Τραγ.

δολοφονέω, μέλ. -ήσω, σκοτώνω χρησιμοποιώντας δόλο, σε Δημ.

δολο-φόνος, -ον (*φένω), αυτός που σκοτώνει με δόλο, σε Αισχύλ.

δολο-φρᾱδής, -ές (φράζω), πανούργος, δόλιος στο μυαλό, σε Ομηρ. Ύμν.

δολο-φρονέων, -ουσα, -ον, μόνο ως μτχ., αυτός που σχεδιάζει δόλους, πανούργος στο μυαλό, ραδιούργος, σε Όμηρ.

δολοφροσύνη, ή, πονηριά, δολιότητα, πανουργία, σε Ομήρ. Ιλ.

δολό-φρων, -ον (φρήν), = *δολοφραδής*, σε Αισχύλ., Ανθ.

δολόω, μέλ. -ώσω (δόλος)· **I.** εξαπατώ, δολοποιώ, παγιδεύω, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αττ. **II.** μετασχηματίζω, συγκαλύπτω, σε Σοφ.

δόλωμα, -ατος, τό, τέχνασμα, δόλος, σε Αισχύλ.

δόλων, -ωνος, ό (δόλος), μυστικό όπλο, εγχειρίδιο, μαχαίρι, στιλέτο, σε Πλούτ.

δολ-ῶπις, -ιδος, ή (ῶψ), αυτή που έχει πονηρό βλέμμα, ύπουλη, σε Σοφ.

δόλωσις, -ιδος, ή (δολόω), εξαπάτηση, σε Ξεν.

δομαῖος, -α, -ον (δομή), κατάλληλος για οικοδόμηση, χτίσιμο, θεμέλιος, σε Ανθ.

δόμεναι, δόμεν, απαρ. Επικ. αορ. β' του *δίδωμι*.

δομή, ἡ (δέμω), κτίριο, οικοδόμημα.

δόμονδε, επίρρ., στο σπίτι, στην πατρίδα, προς το σπίτι, προς την πατρίδα, σε Όμηρ.· *ὄνδε δόμονδε*, στο δικό του σπίτι, σε Όμηρ. Οδ.

δόμος, ὁ (δέμω), Λατ. *domus*· **I.** οικία, σπίτι, σε Όμηρ. κ.λπ.· επίσης, μέρος του σπιτιού, δωμάτιο, θάλαμος, αίθουσα, σε Όμηρ. Οδ.· από όπου στον πληθ., λέγεται για οικία, σπίτι, σε Όμηρ., Τραγ. **2.** κατοικία ενός θεού, ναός, ιερό, σε Όμηρ., Τραγ. **3.** λέγεται για ζώα, μαντρί, σε Όμηρ. Ιλ.· φωλιά σφηκών ή μελισσών, στο ίδ. **4.** *κέδρινοι δόμοι*, ντουλάπι ή μπαούλο από κέδρο, σε Ευρ.

II. το σπίτι, δηλ. το νοικοκυριό, η οικογένεια, σε Τραγ.· επίσης, το πατρικό σπίτι κάποιου, σε Αισχύλ. **III.** στρώμα ή σειρά από πέτρες ή τούβλα στην οικοδόμηση, στο χτίσιμο, *διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου*, σε κάθε τριακοστή σειρά τούβλων, σε Ηρόδ.

δομο-σφαλής, -ές (σφάλω), αυτός που σείει, ταρακουνά, γκρεμίζει το σπίτι, σε Αισχύλ.

δονακέομαι, αποθ., συλλαμβάνω πουλιά με καλάμια, πιάνω πουλιά με ξώβεργες, σε Ανθ.

δονᾶκεύς, -έως, ὁ (δόναξ),· **I.** θαμνώδης έκταση με καλάμια, καλαμιώνας, σε Όμηρ. Ιλ. **II.** = *δόναξ*, σε Ανθ.

δονακίτις, -ιδος, ἡ (δόναξ), φτιαγμένος από καλάμι, καλαμένιος, σε Ανθ.

δονᾶκο-γλύφος, [ῥ], -ον (γλύφω), αυτός που πελεκά και ξύνει τα καλάμια, ώστε να γίνουν γραφίδες, σε Ανθ.

δονᾶκόεις, -εσσα, -εν (δόναξ), καλαμωτός, γεμάτος καλαμιές, σε Ευρ.· *δόλος δ.*, λέγεται για καλάμι καλυμμένο με κόλλα ιξού ως ξώβεργα, σε Ανθ.

δονᾶκο-τρόφος, -ον (τρέφω), αυτός που παράγει καλάμια, σε Θέογν.

δονᾶκό-χλοος, -ον, συνηρ. **-χλους, -ουν (χλόη)**, κατάφυτος από καλαμιές, σε Ευρ.

δόναξ, -ᾱκος, ὁ, Ιων. *δοῦναξ*, Δωρ. *δῶναξ* (από το *δονέω*, «καλάμι που ταρακουνά ο αέρας», πρβλ. [ῥίψ](#) από το [ῥίπτω](#))· **I.** καλάμι, σε Όμηρ.· *δόνακες καλάμοιο*, μίσχοι, κοτσάνια καλαμιών, σε Όμηρ. Ύμν. **II.** οτιδήποτε παρασκευάζεται από καλάμια: **1.** *ράβδος*, στυλιάρι βέλους, σε Όμηρ. Ιλ. **2.** ποιμενικός αυλός, σε Αισχύλ., Θεόκρ. **3.** καλάμι ψαρέματος ή κλωνάρι καλυμμένο με κόλλα, (πρβλ. [δονακόεις](#)), σε Ανθ. **4.** καβαλάρης (μαγάδιο) της λύρας, σε Αριστοφ.

δονέω, μέλ. *ήσω* — Δωρ. γ' ενικ. Παθ. υπερσ. *δεδόνᾱτο*· **1.** κουνώ, σαλεύω, λέγεται για τον άνεμο, σε Όμηρ. Ιλ.· *δ. γάλα*, το αναταράζω, το κτυπώ, ώστε να φτιάξω βούτυρο, σε Ηρόδ. **2.** παρακινώ, παρασύρω, αναγκάζω, οιστρηλατώ, ερεθίζω, εξεγείρω, Λατ. *agitare*, σε Όμηρ. Οδ., Πίνδ. — Παθ., *ή* *Ἀσίη ἐδονέετο*, η Ασία βρισκόταν σε κίνηση, σε αναταραχή, σε Ηρόδ.· *αἰθήρ δονεῖται*, σε Αριστοφ.

δόνημα, -ατος, τό, ταραχή, σείσιμο, κίνηση, *δένδρου*, σε Λουκ.

δόξα, ἡ (δοκέω), **I.** αντίληψη, γνώμη, σωστή ή λανθασμένη, και ομοίως: **1.** προσδοκία, *ἀπὸ δόξης*, διαφορετικά από ό,τι θα περίμενε κάποιος, σε Όμηρ.· *παρὰ δόξαν ἤ...*, σε Ηρόδ.· *ἀντίθ.*, *κατὰ δόξαν*, σε Πλάτ. κ.λπ.· *ἀπὸ δόξης πεσέειν*, Λατ. *spe excidere*, σε Ηρόδ.· *δόξαν παρέχειν τινί*, κάνω κάποιον να περιμένει ότι, με απαρ., σε Ξεν. **2.** γνώμη, κρίση, δόγμα, σε Πίνδ. σε Αττ. **3.** όπως το *δόκησις*, απλή γνώμη, εικασία, υπόθεση, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *δόξηπίστασθαι*, φαντάζομαι, υποθέτω (αλλά, εσφαλμένα), σε Ηρόδ.· επίσης,

φαντασία, όραμα, όνειρο, οπτασία, σε Αισχύλ., Ευρ. **II. 1.** αντίληψη, γνώμη που έχουν οι άλλοι για κάποιον ή κάτι, εκτίμηση, υπόληψη, φήμη, δόξα, Λατ. *existimatio*, σε Σόλωνα, σε Αισχύλ. κ.λπ. · *δόξαν φέρεσθαι, ἔχειν*, σε Θουκ. κ.λπ. · *τινάς*, για ένα πράγμα, σε Ευρ. · σπανίως λέγεται για άσχημη φήμη, σε Δημ. **2.** η κοινώς αποδεκτή αντίληψη, ιδέα που διαμορφώνεται για ένα πράγμα, στον ίδ. **III.** λέγεται για εξωτερική εμφάνιση, λαμπρότητα, φωτεινότητα, αρχοντιά, ακτινοβολία, σε Κ.Δ.

δοξάζω, μέλ. -άσω, **I. 1.** σκέφτομαι, νομίζω, θεωρώ, πιστεύω, υποθέτω, εικάζω, με αιτ. και απαρ., σε Αισχύλ. κ.λπ. · με απαρ. που παραλείπεται, *πῶς ταῦτ' ἀληθῆ δοξάσω;* πώς μπορώ να υποθέσω ότι αυτά είναι αληθή; στον ίδ. — Παθ., *δοξάζεται* (ενν. *εἶναι*), υποθέτουν ότι είμαι, σε Πλάτ. **2.** με σύστ. αιτ., *δόξαν δοξάζειν*, αποδέχομαι, υιοθετώ μια γνώμη, στον ίδ. **3.** απόλ., έχω τη γνώμη, πιστεύω, φρονώ, σε Σοφ., Θουκ. **II.** εγκωμιάζω, εκθειάζω, επαινώ, εξυμνώ, τιμώ, στον ίδ.

δόξασμα, -ατος, τό, αντίληψη, άποψη, γνώμη, ιδέα, εικασία, σε Θουκ. κ.λπ. · φαντασίωση, όραμα, ψευδαίσθηση, σε Ευρ.

δοξαστός, -ή, -όν, υποθετικός, φανταστικός, σε Πλάτ.

δοξοκοπέω, μέλ. -ήσω, επιδιώκω δόξα, φήμη, σε Πλούτ.

δοξοκοπία, ή, ακόρεστη φιλοδοξία, «δίψα» για φήμη, σε Πλούτ.

δοξο-κόπος, -ον (κόπτω), αυτός που επιδιώκει φήμη, ακόρεστα φιλόδοξος.

δοξο-μάνης, -ές (μαίνομαι), υπέρμετρα φιλόδοξος.

δοξομάνια, ή, διακαής πόθος για δόξα και φήμη, σε Πλούτ.

δοξο-μᾶταιό-σοφος, -ον, αυτός που φαντάζεται ότι θα μπορούσε να είναι φιλόσοφος, ψευδοφιλόσοφος, δοκησίσοφος, μωρόσοφος, κενόσοφος, κατά φαντασία σοφός, σε Ανθ.

δοξόομαι, παρακ. *δεδόξωμαι* — Παθ., φημίζομαι, θεωρούμαι ότι είμαι τέτοιος, με απαρ., σε Ηρόδ.

δοξοσοφία, ή, ψευδαίσθηση σοφίας, δοκησισοφία, σε Πλάτ.

δοξό-σοφος, -ον, αυτός που στην αντίληψή του είναι σοφός, μωρόσοφος, σε Πλάτ.

δορά, ή (δέρω), γδαρμένο δέρμα, δέρμα, τομάρι ζώου, σε Θέογν., Ηρόδ.

δοράτιον, τό, υποκορ. του *δόρατος*, σε Ηρόδ., Θουκ.

δορᾶτισμός, ό, μάχη με δόρατα, κονταρομαχία, σε Πλούτ.

δορᾶτο-πᾶχής, -ές (πάχος), αυτός που έχει το πάχος του ξύλου ενός δόρατος, σε Ξεν.

δórᾶτος, γεν. του *δόρου*.

δορήϊος, -α, -ον (δόρυ), ξύλινος, σε Ανθ.

δορι-άλωτος[ᾶ], -ον (άλωναι), αυτός που αιχμαλωτίζεται με το δόρυ, αιχμάλωτος πολέμου, σε Ηρόδ., Ευρ. · Ιων. **δουριάλωτον** λέχος, λέγεται για την Τέκμησσα, σε Σοφ.

δορί-γαμβρος[ι], -ον, η νύφη των μαχών, δηλ. αυτή που προκαλεί πόλεμο με το γάμο της ή η αποκτημένη με μάχη, λέγεται για την Ελένη, σε Αισχύλ.

δορι-θήρᾶτος, -ον (θηράω), αυτός που έχει θηρευθεί, αυτός που έχει καταληφθεί, αιχμαλωτισθεί από δόρυ, σε Ευρ.

δορι-κᾶνης, -ές (κᾶνειν), αυτός που έχει σφαγιαστεί από δόρυ, που έχει σκοτωθεί στην μάχη, σε Αισχύλ. · ομοίως **δορι-κμής, -ήτος, ό, ή**, Ιων. *δουρ-*, στον ίδ.

δορι-κρᾶνος, -ον (κάρα), αυτός που έχει λόγχη στην κορυφή του, σε Αισχύλ.

δορι-κτητος, -ον, αυτός που έχει αποκτηθεί με το δόρυ, σε Ευρ. · Ιων. *θηλ.*

δουρικτήτη, σε Όμηρ.

δορί-ληπτος, -ον (λαμβάνω), αυτός που έχει κερδηθεί μέσω του δόρατος, σε Σοφ., Ευρ.· **Ιων. δουριλ-**, σε Σοφ.

δορι-μᾶνης, -ές (μαίνομαι), αυτός που αγαπά με μανία το δόρυ, δηλ. τον πόλεμο, φιλοπόλεμος, σε Ευρ.

δορί-μαργος, -ον, αυτός που αγαπά με πάθος το δόρυ, δηλ. τον πόλεμο, φιλοπόλεμος, πολεμοχαρής, σε Αισχύλ.

δορι-μήστωρ, -ορος, ό, έμπειρος στη χρήση του δόρατος, εμπειροπόλεμος, σε Ευρ.

δορί-παλτος, -ον (πάλλω), αυτός που πάλλει, σείει, κουνά το δόρυ, *έκ χειρός δοριπάτου*, δηλ. στο δεξί χέρι, σε Αισχύλ.

δορι-πετής, -ές (πίπτω), αυτός που έπεσε από δόρυ, σκοτώθηκε από δόρυ, σε Ευρ.

δορί-πονος, -ον, αυτός που υφίσταται κακουχίες από το δόρυ, δηλ. από τον πόλεμο, σε Αισχύλ., Ευρ.

δορι-πτοίητος, -ον (πτοιέω), αυτός που διαλύεται, διασκορπίζεται από το δόρυ, τρομάζει απ' τη μάχη, σε Ανθ.

δορισθενής, -ές (σθένος), ισχυρός στο δόρυ, σε Αισχύλ.

δορι-στέφανος, -ον, αυτός που έχει στεφανωθεί για ανδρεία (που επέδειξε), νικηφόρος, σε Ανθ.

δορι-τίνακτος[τῖ], -ον (τινάσσω), αυτός που έχει τιναχθεί, σεισθεί σε κονταρομαχία, σε Αισχύλ.

δορί-τμητος, -ον (τέμνω), αυτός που έχει τρυπηθεί, πληγωθεί από δόρυ, σε Αισχύλ.

δορί-τολμος, -ον (τόλμα), τολμηρός στον πόλεμο, ανδρείος, σε Ανθ.

δορκάδειος[ᾱ], -α, -ον (δορκάς), αυτός που ανήκει σε αντιλόπη, ζαρκάδι.

δορκᾱλῖς, -ίδος, ή, = *δορκάς*, σε Ανθ.· *παίγνια δορκαλίδων*, κύβοι, ζάρια φτιαγμένα από αστραγάλους ζαρκαδιού, στον ιδ.

δορκάς, -άδος[ᾱ], ή (δέ-δορκα), είδος ελαφιού (ονομαζόμενο έτσι από τα μεγάλα και λαμπερά του μάτια)· στην Ελλάδα, ζαρκάδι, σε Ευρ., Ξεν.· στη Συρία και στην Αφρική, γαζέλα, σε Ηρόδ.· ομοίως **δόρξ, δορκός, ή**, σε Ευρ. κ.λπ.· **ζορκάς**, σε Ηρόδ.

δορός, ό (δέρω), δερμάτινος σάκος, ταγάρι, σε Ομήρ. Οδ.

δορπέω, μέλ. *-ήσω (δόρπον)*, δειπνώ, παίρνω δείπνο, σε Όμηρ.

δορπηστός, ό, χρόνος του δείπνου, εσπέρα, βράδυ, σε Αριστοφ., Ξεν.

δορπία, ή, εσπέρα, βράδυ γιορτής, σε Ηρόδ.

δόρπον, τό, στον Όμηρ., βραδινό φαγητό, που ονομαζόταν δείπνο, Λατ. *coena*· έπειτα, γενικά, γεύμα, σε Όμηρ. Ύμν. (αμφιβ. προέλ.).

δόρπος, = το προηγ., σε Ανθ.

δόρυ, τό, γεν. *δόρατος*· Επικ. κλίση: γεν. *δούρατος*, δοτ. *δούρατι*, πληθ.

δούρατα, δούρασι· επίσης, *δουρός, δουρί*, δυνκ. *δοῦρε*, πληθ. *δοῦρα, δούρων, δούρεσσι*· στους Αττ. ποιητές, γεν. *δορός*, δοτ. *δορί* ή *δόρει*, πληθ. ονομ. *δόρη* (από την ίδια ρίζα όπως το *δρῶς*)· **I. 1.** κορμός δέντρου, δέντρο, σε Ομήρ. Οδ.· κοινώς, ξύλο ή δοκάρι, σε Όμηρ.· *δόρυ νήϊον*, σανίδα πλοίου, στον ιδ. **2.** το πλοίο αποκαλείται *δόρυ*, όπως το Λατ. *trabs*, σε Αισχύλ., Ευρ. **II. 1.** ξύλο, κοντάρι δόρατος, σε Ομήρ. Ιλ.· έπειτα, γενικά, δόρυ, λόγχη, σε Όμηρ. κ.λπ.· *εἰς δόρυ ἀφικνεῖσθαι*, μπαίνω εντός πεδίου ρίψης του δόρατος, εντός της εμβέλειας των δοράτων, σε Ξεν.· *ἐπὶ δόρυ*, προς τη μεριά του δόρατος, δηλ. στο δεξί χέρι, προς τα δεξιά, αντιθ. προς το *ἐπ' ἀσπίδα*, στον ιδ.· επίσης, το κοντάρι μιας σημαίας, στον ιδ. **2.** μεταφ., *δουρι κτεατίζειν*, αποκτώ πλούτη με

το δόρυ, δηλ. μέσω του πολέμου, σε Ομήρ. *Ιλ.*· *δορί ἐλεῖν*, σε Θουκ.· στους Τραγ., για να εκφράσει οπλισμένη, αρματωμένη στρατιά.

δορυ-δρέπανον, τό, είδος δόρατος με δρεπανοειδή αιχμή, λογχοδρέπανο, σε Πλάτ.

δορυ-θαρσής, -ές (θάρσος), = *δορίτολμος*, σε Ανθ.

δορύ-κρανος, δορύ-κτητος, δορύ-παλτος, δορυ-σθενής, λιγότερο ορθοί τύποι αντί *δορι-*.

δορύ-ξενος, ό, ή, φίλος από δόρυ, δηλ. κυρίως, κάποιος, ο οποίος αφού αιχμαλωτίστηκε από το δόρυ κάποιου, έγινε στη συνέχεια φίλος του· έπειτα γενικά, σταθερός, πιστός, αφοσιωμένος φίλος, σε Αισχύλ., Σοφ.· ως επίθ., *δόμοι δορύζενοι*, σε Αισχύλ.· *έστία*, σε Σοφ.

δορυ-ξόος, συνηρ. -ξοός, ό (ξέω), τεχνίτης, κατασκευαστής δοράτων, σε Πλούτ.· επίσης, **δορυξός, ό**, σε Αριστοφ.

δορυ-σός, -ον, = *δορυσσός*, σε Αισχύλ.

δορυς-σότης, -ον, = *δορυσσός, μόχθων δορυσσοήτων*, λέγεται για τους αγώνες και τους μόχθους της μάχης, σε Σοφ.

δορυς-σός, -ον (σέυομαι), εξαπολύω επίθεση, επιτίθεμαι σείοντας τη λόγχη, σε Ησίοδ., Θέογν.· **δορυσσοός**, σε Σοφ.

δορυφορέω, μέλ. -ήσω (δορυφόρος)· **I.** υπηρετώ ως σωματοφύλακας, *τινά*, σε Ηρόδ., Θουκ.· γενικά, φρουρώ, φυλάσσω, σε Δημ. — Παθ., φρουρούμαι, στον ίδ. **II. δ. τινί**, υπηρετώ ως φρουρός, σε Ξεν.

δορυφόρημα, -ατος, τό, τάγμα σωματοφυλάκων, σωματοφυλακή, σε Λουκ.

δορυφορία, ή, περιφρούρηση από σωματοφύλακες, *τινός*, σε Ξεν.

δορυ-φόρος, -ον (φέρω)· **I.** αυτός που κουβαλά δόρυ μαζί του, σε Αισχύλ.

II. 1. ως ουσ., λογχοφόρος, σωματοφύλακας, σε Ξεν. **2. δορυφόροι, οί**, φρουροί βασιλιάδων και τυράννων, Λατ. *satellites*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· μεταφ., *ήδοναι δ.*, δευτερεύουσες απολαύσεις, σε Πλάτ.

δόσις, -εως, ή (δί-δωμι)· **I.** χορήγηση, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.** δώρο, σε Όμηρ. κ.λπ.

δόσκον, Ιων. αόρ. β' του *δίδωμι*.

δότειρα, ή, θηλ. του *δοτήρ*, σε Ησίοδ.

δοτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *δίδωμι*· **I.** αυτός που πρέπει να δοθεί, σε Ηρόδ.

II. δοτέον, πρέπει να δώσουμε, στον ίδ.

δοτήρ, -ήρος, ό (δί-δωμι), αυτός που παρέχει, αυτός που διανέμει, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Αισχύλ.

δότης, -ου, ό, μεταγεν. τύπος του *δοτήρ*, σε Κ.Δ.

δουλ-άγωγέω, μέλ. -ήσω (άγωγός), υποδουλώνω, σκλαβώνω, συμπεριφέρομαι σε κάποιον όπως σε δούλο· μεταφ., οδηγώ σε υποταγή, υποτάσσω, σε Κ.Δ.

δουλεία, ή, Ιων. **δουληή (δουλεύω)**, **I.** υπηρεσία, σκλαβιά, δουλεία, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.** με περιληπτική σημασία, σκλάβοι, δούλοι, κοινωνική τάξη των δούλων, στο ίδ.

δούλειος, -α, -ον και -ος, -ον (δοῦλος), δουλικός, υπηρετικός, βοηθητικός, σε Ομήρ. *Οδ.*, Θέογν., Αττ.

δούλευμα, -ατος, τό, I. υπηρεσία δούλου, σε Ευρ. **II.** δούλος, σε Σοφ.

δουλευταίον, ρημ. επίθ., πρέπει κάποιος να γίνει δούλος, σε Ευρ.

δουλεύω, μέλ. -σω (δοῦλος)· **1.** είμαι δούλος, *τινί* σε κάποιον, σε Πλάτ. κ.λπ.· *παρά τινι*, σε Δημ.· με σύστ. αιτ., *δουλείαν δ.*, σε Ξεν. **2.** υπηρετώ ως δούλος ή είμαι υποταγμένος στην εξουσία ως υπήκοος, αντίθ. προς το *άρχω*, σε Ηρόδ.

κ.λπ.· τῇ γῇ δ., είμαι υπόδουλος στη γη κάποιου, δηλ. παραχωρώ δικαιώματα, για να την διατηρήσω, σε Θουκ.

δούλη, ή, βλ. δοῦλος.

δουλικός, -ή, -όν (δοῦλος), αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε δούλο, δουλικός, δουλοπρεπής, σε Ξεν., Πλάτ.· επίρρ. -κῶς, σε Ξεν.

δούλιος, -α, -ον (δοῦλος), δουλικός, δουλοπρεπής· *δούλιον ἡμαρ*, ημέρα της δουλείας, σε Ομήρ. Ιλ.· δ. *φρήν*, τό μυαλό, νους δούλου, δουλικός νους, σε Αισχύλ.

δουλίσ, -ίδος, ή, = δούλη, σε Ανθ.

δουλιχό-δειρος, -ον, Ιων. αντί *δολιχό-δειρος*.

δουλιχόεις, Ιων. αντί *δολιχόεις*.

δουλο-πρέπεια, ή, δουλικό ήθος, φρόνημα, σε Πλάτ.

δουλο-πρεπής, -ές (πρέπω), αυτός που ταιριάζει σε δούλο, δουλικός, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.

δοῦλος, ό, I. κυρίως, δέσμιος ή σκλάβος εκ γενετής, αντίθ. προς το κάνω κάποιον δούλο, που πριν ήταν ελεύθερος (*άνδράποδον*), σε Θουκ.· έπειτα, γενικά, σκλάβος, υπηρέτης, σε Ηρόδ.· ο Όμηρ. έχει μόνο το θηλ. **δούλη, ή,** θεράπεινα, υπηρέτρια· *χρημάτων δ.*, υπηρέτης, σκλάβος του χρήματος, σε Ευρ. **II.** ως επίθ., *δοῦλος, -η, -ον*, δουλικός, υπηρετικός, υποτελής, υπόδουλος, σε Σοφ. κ.λπ. **III.** *τὸ δοῦλον = οἱ δοῦλοι*, σε Ευρ.· επίσης, *δουλεία*, στον ίδ. (αμφίβ. προέλ.).

δουλοσύνη, ή, δουλεία, δουλική εργασία, σε Ομήρ. Οδ., Αισχύλ., Ευρ.

δουλόσυνος, -ον, (δοῦλος II), υπόδουλος, υποταγμένος σε, *τινι*, σε Ευρ.

δουλόω, μέλ. -ώσω (δοῦλος), υποδουλώνω, υποτάσσω, σκλαβώνω, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., είμαι σκλαβωμένος, υποδουλώνομαι, σε Ηρόδ., Θουκ. — Μέσ., με Παθ. παρακ., κάνω κάποιον δούλο μου, υποτάσσω, υποδουλώνω, σε Θουκ. κ.λπ.

δούλωσις, ή, υποδούλωση, υποταγή, καθυπόταξη, σε Θουκ.

δοῦναι, απαρ. αορ. β' του *δίδωμι*.

δοῦναξ, δουνακόεις, Ιων. αντί *δον-*.

δουπέω, μέλ. -ήσω, Επικ. αόρ. α' δούπησα, επίσης *ἐγδούπησα* (όπως αν προερχόταν από το *γδουπέω*), παρακ. *δέδουπα (δοῦπος)*· κάνω γδούπο πέφτοντας, *δούπησεν πεσών*, έπεσε με έναν υπόκωφο θόρυβο, με γδούπο, σε Ομήρ. Ιλ.· *δουπεῖ χεῖρ γυναικῶν*, πέφτει με βαρύ ήχο πάνω στα στήθη τους, σε Ευρ.

δουπήτωρ, -ορος, ό, αυτός που παράγει γδούπο, κρότο, σε Ανθ.

δοῦπος, ό, κάθε βαρύς, υπόκωφος θόρυβος, γδούπος, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τον μακρινό κρότο που έρχεται από τη μάχη, για τον κτύπο των βημάτων, για τον τακτικό βηματισμό του πεζικού, για τον θόρυβο από μεγάλο πλήθος· βρύχηθμος, μουγκρητό της θάλασσας, σε Όμηρ.· *σπάνια* στους Τραγ. (ο τύπος *γδουπ-έω*, συνδέει τη λέξη με το *κτύπ-ος*).

δοῦρας, τό, σχηματίστηκε από ομηρικό πληθ., *δούρατα*, σε Ανθ.

δουράτεος, -α, -ον (δόρυ), αυτός που φτιάχτηκε από σανίδες ή ξύλινα δοκάρια, μαδέρια· *ἵππος δ.*, Δούρειος, ξύλινος ἵππος, σε Ομήρ. Οδ.

δούρειος, -α, -ον, = δουράτεος, σε Ευρ., Πλάτ.

δουρ-ηνεκής, -ές (ἐνεγκεῖν), αυτός που έχει απόσταση ίση με μία βολή δόρατος· μόνο σε ουδ. ως επίρρ., σε Ομήρ. Ιλ.

δουρι-άλωτος, -ον, Ιων. αντί *δοριάλ-*.

δουρι-κλειτός και δουρι-κλυτός, -όν, φημισμένος για τη χρήση του δόρατος, ξακουστός, περίφημος πολεμιστής, σε Όμηρ.

δουρι-κμής, -κτητός, -ληπτός, -μανής, Ιων. αντί *δορι-*.

δούριος, -α, -ον, = *δούρειος*, σε Αριστοφ.

δουρί-πηκτος, -ον, αυτός που έχει μπηχτεί σε δόρατα, σε λόγχες, σε Αισχύλ.

δουρι-τύπης, -ές (τύπτω), αυτός που κόβει ξύλα, ξυλοκόπος, σε Ανθ.

δουρο-δόκη, ή (δέχομαι), θήκη ή βάση για δόρατα, σε Ομήρ. Οδ.

δουρο-μᾶνής, -ές, Ιων. αντί *δοριμανής*, σε Ανθ.

δουρο-τόμος, Ιων. αντί *δορυτόμος*, αυτός που κόβει ξύλα, ξυλοκόπος, σε Ανθ.

δοχή, ή (δέχομαι),· **I.** θήκη, δοχείο, σε Ευρ. **II.** υποδοχή, συμπόσιο, σε Κ.Δ.

δοχήϊον, τό, Ιων. αντί *δοχεϊον*, αυτό που συγκρατεί κάτι, αγγείο, μέλανος δ., σε Ανθ.

δοχμή ή δόχη, ή (δέχομαι), διάστημα που περιέχεται ή μετριέται με το πλάτος της παλάμης, ίδιο με το *παλαιστή*, σε Αριστοφ.

δόχημιος, -α, -ον (δοχμός), σταυρωτός, διάμεσος, λοξός, πλάγιος, όπως το *πλάγιος*, Λατ. *obliquus*, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ.

δοχμό-λοφος, -ον, αυτός που έχει λοφίο κεκλιμένο, κυρτό, γυρτό ή περικεφαλαία με φούντα που πέφτει στα πλάγια, σε Αισχύλ.

δοχμούμαι, Παθ., στρέφομαι, κλίνω προς τα πλάγια· *δοχμωθείς*, λέγεται για κάπρο που κυρτώνει τη ράχη πριν επιτεθεί στον εχθρό του, σε Ησίοδ.· ομοίως για τον Ερμή, καμπυλώνοντας το βέλος και περνώντας το μέσα από μια κλειδαρότρυπα, σε Ομηρ. Ύμν.

δοχμός, -όν, πλάγιος, λοξός, Λατ. *obliquus*, *δοχμῶ αἴσسونτε*, ορμώντας πλάγιως, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφίβ. προέλ.).

δράγμα, -ατος, τό (δράσσομαι),· **I.** όσα μπορεί να πιάσει κάποιος με το χέρι, μια «χούφτα», δεμάτι σιταριού, Λατ. *manipulus*, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, δεμάτι, χειρόβολο, = *ἄμαλλα*, σε Ξεν. **II.** άκοπο, μη αλεσμένο σιτάρι, σε Ανθ., Λουκ.

δραγμαῖτη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που μεταφέρει δεμάτια, χειρόβολα, σε Βάβρ.

δραγμαεύω, μέλ. -σω (δράγμα), μαζεύω σιτάρι σε δεμάτια, σε χειρόβολα, σε Ομήρ. Ιλ.

δραγμός, ό (δράσσομαι), πιάσιμο, σε Ευρ.

δραθεῖν, απαρ. αορ. β' του *δαρθάνω*.

δρᾶθι, προστ. αορ. β' του *διδράσκω*· **δραΐην**, ευκτ.

δραΐνω, κατά πολύ όμοιο με το *δρασεΐω*, είμαι έτοιμος, πρόθυμος να κάνω κάτι, σε Ομήρ. Ιλ.

δράκαινα, -ης, ή, θηλ. του *δράκων* (πρβλ. [Λάκαινα](#)), δράκαινα, σε Ομηρ. Ύμν., Αισχύλ., Ευρ.

δρᾶκεῖν, δρακῆναι, απαρ. Ενεργ. και Παθ. αορ. β' του *δέρκομαι*· **δράκον**, Επικ. αόρ. β' του Ενεργ. τύπου.

δρᾶκόντειος, -ον (δράκων), αυτός που ανήκει σε δράκο, σε Ευρ., Ανθ.

δρᾶκοντ-ολέτης, -ου, ό (όλλυμι), δρακοντοκτόνος, σε Ανθ.

δρᾶκοντό-μαλλος, -ον, αυτός που έχει φιδίσιους βοστρύχους, μαλλιά, σε Αισχύλ.

δρᾶκοντ-ώδης, -ες (εἶδος), όμοιος με δράκο, ίδιος με φίδι, σε Ευρ.

δρᾶκών, μτχ. αορ. β' του *δέρκομαι*.

δράκων[ᾱ], -οντος, ό (δρᾶκεῖν), δράκοντας ή φίδι τεραστίου μεγέθους, πύθωνας, σε Όμηρ. κ.λπ.

δρᾶμα, -ατος, τό (δράω),· **I.** έργο, πράξη, σε Αισχύλ., Πλάτ. **II.** πράξη που αναπαρίσταται στη σκηνή, δράμα, τραγωδία, σε Αριστοφ.· *δρ. διδάσκειν*· παράσταση δράματος, βλ. [διδάσκω](#) **II**· μεταφ., κάθε είδους δραματική ενέργεια, υπόκριση, αναπαράσταση, σε Πλάτ.

δρᾱμάτιον, τό, υποκορ. του *δράματος*, σε Πλούτ.

δρᾱματοργία, ἡ, δραματική σύνθεση, ποίηση, δράμα, σε Λουκ.

δρᾱμᾱτ-ουργός, -όν (*ἔργω), δραματικός ποιητής.

δρᾶμεῖν, απαρ. αορ. β' του *τρέχω*.

δράμημα ή **δρόμημα, -ατος, τό (δραμεῖν)**, τρέξιμο διαδρομής, δρόμος, αγώνας δρόμου, σε Ηρόδ., Τραγ.

δρᾶμοῦμαι, μέλ. του *τρέχω*· **δραμών**, μτχ. αορ. β'.

δρᾶναι, απαρ. αορ. β' του *δι-δράσκω*.

δράξ, -ἄκος, ἡ, = *δράγμα*, σε Βατραχομ.

δρᾱπετεύω, μέλ. -σω, διαφεύγω, αποδιδράσκω, ξεφεύγω, ξεγλιστρώ, σε Ξεν.· *τινά*, από κάποιον, σε Πλάτ.· *δραπετεύουσιν ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν*, θα διαφύγουν κρυμμένοι πίσω από τις ασπίδες τους, σε Ξεν.

δρᾱπέτης, -ου, Ιων. **δρηπέτης, -εω, ὁ (δι-δράσκω)**, **1.** δραπετής, φυγᾶς, Λατ. *fugitivus, βασιλέος*, από το βασιλιά, σε Ηρόδ.· *δραπέτης δούλος*, στον ίδ. **2.** ως επίθ., αυτός που διαφεύγει, αυτός που δραπετεύει, που χάνεται, που εξαφανίζεται, *δραπέτης κλῆρος*, κλήρος που θρυμματίζεται και διαλύεται πριν εξαχθεί από την κληρωτίδα, όπως ο σβῶλος χώματος, σε Σοφ.

δρᾱπετίδης, -ου, ὁ, = το προηγ., σε Μόσχ.

δρᾱπετικός, -ῆ, -όν, αυτός που ανήκει ή ταιριάζει σε δραπετή, *δρ.θρίαμβος*, θρίαμβος δραπετή δούλου, σε Πλούτ.

δρᾱπέτις, -ιδος, ἡ, θηλ. του *δραπέτης*, σε Ανθ.

δρᾱπετίσκος, ὁ, υποκορ. του *δραπέτης*, σε Λουκ.

δρᾱσεῖω, εφετικό του *δράω*, έχω διάθεση να κάνω, επιθυμώ να κάνω, σε Σοφ., Ευρ.

δράσῑμος[ᾱ], -ον, = *δραστήριος*, τὸ *δρ.*, δραστηριότητα, σε Αισχύλ.

δρασμός, Ιων. **δρησμός, ὁ (διδράσκω)**, απόδραση, δραπετεύση, φυγή, διαφυγή, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· στον πληθ., σε Ευρ.

δράσομαι[ᾱ], μέλ. του *δράσκω*.

δράσσομαι, Αττ. **δράττομαι**, μέλ. *δράζομαι*, αόρ. α' *έδραζάμην*, παρακ.

δέδραγμα ή *δέδαργμα*, β' πρόσ. ενικ. *δέδαρξαι*, αποθ.: **I. 1.** λαμβάνω, συλλαμβάνω με το χέρι, πιάνω σφιχτά· με γεν. *πράγμ.*, *κόνιος δεδραγμένος*, πιάνοντας σφιχτά μια χούφτα από σκόνη, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *έλπίδος δεδραγμένος*, σε Σοφ. **2.** καταλαμβάνω, πιάνω, συλλαμβάνω, *τί μου δέδαρξαι*; σε Ευρ.· *δραζάμενος φάρυγος*, πιάνοντάς (τους) από τον λαιμό, σε Θεόκρ. **II.** με αιτ. *πράγμ.*, πιάνω με τη «χούφτα», παίρνω με τις «χούφτες», σε Ηρόδ. **δραστέος, -α, -ον, I.** ρημ. επίθ. του *δράω*, αυτός που πρέπει να γίνει, που πρέπει να συντελεστεί, σε Σοφ. **II.** *δραστέον*, πρέπει να κάνουμε, στον ίδ., σε Ευρ.

δραστήριος, -ον (δράω), **1.** ενεργητικός, αποτελεσματικός, σε Αισχύλ., Ευρ.· τὸ *δρ.*, δραστηριότητα, ενεργητικότητα, σε Θουκ. **2.** με αρνητική σημασία, αυθάδης, ξεδιάντροπος, θρασύς, σε Ευρ.

δραστικός, -ῆ, -όν, = *δραστήριος*, σε Πλάτ.

δρᾶτός, -ῆ, -όν, με μετάθεση αντί *δαρτός*, ρημ. επίθ. του *δέρω*, γδαρμένος, αυτός που του έχει αφαιρεθεί το δέρμα, σε Ομήρ. Ιλ.

δραχμή, ἡ (δράσσομαι), κυρίως, ὅσα μπορεί να συγκρατήσει κάποιος μέσα στην παλάμη του, όπως το *δράγμα*: **1.** μία από τις Αττ. μονάδες βάρους, δραχμή, που ζύγιζε γύρω στα 4,3 γραμμάρια· η Αιγινήτικη ήταν τα 2/3 της Αττικής. **2.** Αττ. νομισματική μονάδα, δραχμή, αξίας 6 οβολών, δηλ. περίπου = με το Ρωμαϊκό *denarius* και το Γαλλ. *franc*, σε Ηρόδ. κ.λπ.

δραχμαῖος, -α, -ον, αυτός που αξίζει μια δραχμή, αυτός που ανέρχεται στο ποσό της μίας δραχμής, σε Αριστ.

δράω, υποτ. *δρῶ, δρᾶς, δρᾷ*, ευκτ. *δρῶμι*, Επικ. *δρώοιμι*, παρατ. *ἔδρων*, μέλ. *δράσω*, αόρ. α' *ἔδρᾱσα*, Ιων. *ἔδρησα*, παρακ. *δέδρᾱκα* — Παθ. αόρ. α' *ἔδράσθην*, παρακ. *δέδρᾱμαι*· πράττω, κάνω, ενεργώ, ιδίως, πραγματοποιώ, κατορθώνω κάτι μεγάλο, καλό ή κακό, πρβλ. Λατ. *facinus*, σε Αττ.· συχνά, αντίθ. προς το *πάσχω*, *ἄζια δράσας ἄζια πάσχων*, σε Αισχύλ.· *κακῶς δράσαντες οὐκ ἐλάσσονα πάσχουσι*, στον ιδ.· παροιμ., «*δράσαντι παθεῖν*», εάν κάνεις κάτι περίμενε και τις συνέπειές του, στον ιδ.· *πεπονθότα μᾶλλον ἢ δεδρακότα*, πράξεις παθητικές περισσότερο παρά ενεργητικές, σε Σοφ.· ομοίως, *τὸ δρῶν*, εκτέλεση ενός πράγματος, στον ιδ.· *εὖ ἢ κακῶς δρᾶν τινα*, ευεργετώ ή βασανίζω κάποιον, σε Θέογν., Σοφ.

δρεπάνη[ᾱ], ἡ (δρέπω), = *δρέπανον*, δρεπάνι, εργαλείο για τον θερισμό, σε Ομήρ. Ιλ.· κλαδευτήρι, σε Ησίοδ.

δρεπάνη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, αυτός που κουβαλά δρεπάνι ή ξίφος δρεπανοειδές· *ἄρμα δ.*, άρμα που φέρει, έχει δρεπάνια κι απ' τις δύο πλευρές, σε Ξεν.

δρεπάνο-ειδής, -ές (εἶδος), αυτός που έχει σχήμα δρεπανιού, μισοφέγγαρου, σε Θουκ.

δρέπανον, τό (δρέπω), = *δρεπάνη*, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ. **1.** δρεπάνι, εργαλείο για τον θερισμό, σε Ξεν. **2.** καμπυλοειδές ξίφος, σπαθί, γιαταγάνι, σε Ηρόδ.

δρεπᾶν-ουργός, ὁ (*ἔργω), αυτός που φτιάχνει δρεπάνια ή ξίφη, κατασκευαστής όπλων, οπλοποιός, σε Αριστοφ.

δρέπτω, ποιητ. αντί *δρέπω*, κόβω και μαζεύω, Επικ. παρατ. *δρέπτον*, σε Μόσχ.· ομοίως και στη Μέσ., σε Ανθ.

δρέπω, Επικ. παρατ. *δρέπον*, αόρ. α' *ἔδρεψα*, αόρ. β' *ἔδρᾱπον* — Μέσ. Δωρ. μέλ. *δρεψεῦμαι*· **I.** κόβω και συλλέγω, μαζεύω, Λατ. *capro*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· μεταφ., απανθίζω, συλλέγω, σταχυολογώ, *δρ. λειμῶνα Μουσῶν*, λέγεται για έναν ποιητή, σε Αριστοφ. **II.** Μέσ., συλλέγω, μαζεύω για τον εαυτό μου, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., *δρεπόμενοι τὰ μέλη*, σε Πλάτ.· επίσης, *αἷμα δρέψασθαι*, χύνω αίμα, σε Αισχύλ.

δρηπέτης, δρησμός, Ιων. αντί *δραπέτης, δρασμός*.

δρησμοσύνη, ἡ, = *δρηστοσύνη*, Λατ. *cultus*, σε Ομηρ. Ύμν.

δρηστήρ, -ῆρος, ὁ (δράω)· **I.** εργάτης, εργαζόμενος με μόχθο, εργατικός, σε Ομήρ. Οδ.· θηλ. *δρήστειρα*, εργάτρια, στο ιδ. **II.** (*διδράσκω*), φυγάζ, δραπέτης, σε Βάβρ.· θηλ. *δρῆστις*, σε Ανθ.

δρηστοσύνη, Ιων. αντί *δραστ-* (*δράω*), υπηρεσία, εξυπηρέτηση, περιποίηση, εκδούλευση, σε Ομήρ. Οδ.

δριμύλος[υ], -ον, = *δριμύς*, διαπεραστικός, οξύς, κοφτερός, σε Μόσχ.

δριμύς, -εῖα, -ύ, I. διαπεραστικός, κοφτερός, οξύς, Λατ. *acer*, λέγεται για βέλος, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *δριμεῖα μάχη, δριμύς χόλος*, στο ιδ.· *δριμὺ μένος*, σε Ομήρ. Οδ. **II.** λέγεται για πράγματα, που επηρεάζουν την όραση και τη γεύση, καυστικός, οξύς, ερεθιστικός, όπως ο καπνός, σε Αριστοφ.· άγριος, πικρός, όπως τα χόρτα, βότανα, σε Ξεν.· οξύς, έντονος, λέγεται για οσμή, σε Αριστοφ. **III.** μεταφ., λέγεται για πρόσωπα, πικρόχολος, καυστικός, δηκτικός, σε Αισχύλ., Αριστοφ.· επίσης, ζωνήρός, τσουχτερός, σε Ευρ.· *δριμὺ βλέπειν*, κοιτάζω αυστηρά ή με πικρία, σε Αριστοφ.

δριμύτης, -ητος, ἡ, οξύτητα, μεταφ., αιχμηρότητα, σφοδρότητα, οξύνοια, πανουργία, σε Πλάτ.

δρίος, τό, δρυμός, δάσος, άλσος, λόχη, σύδενδρο, *δρίος ὕλης*, δασικός δρυμός, σε Ομήρ. Οδ.: *δρίος ὕλην*, σε Ανθ.: στον πληθ., *δρία, τά*, (όπως αν προερχόταν από το *δρίον*), σε Ησίοδ., Σοφ., Ευρ. (από την ίδια ρίζα, όπως το *δρῦς*).

δροίτη, ή, ξύλινο λουτρό, μπανιέρα, σε Αισχύλ. (άγν. προέλ.).

δρομαῖος, -α, -ον και -ος, -ον (δρόμος), αυτός που τρέχει με μεγάλη ταχύτητα, ταχύς, γρήγορος, σβέλτος, σε Σοφ., Ευρ.: *δρ. κάμηλος*, κάμηλος η δρομάς, σε Πλούτ.

δρομάς, -άδος, ό, ή (δραμεῖν), 1. αυτός που τρέχει, σε Ευρ.: *ἄντυξ δρ.*, γρήγορα περιστρεφόμενος τροχός, σε Σοφ.: επίσης με ουδ. ους., σε Ευρ. **2.** όπως το *φοιτάς*, περιπλανώμενος άγρια, μανιώδης, στον ίδ.

δρομάω, θαμιστικό του *δράμεῖν*, τρέχω, μόνο σε παρακ. *δεδρόμηκα*, Αιολ. - *ἄκα*, σε Σαπφώ, Βάβρ.

δρομεύς, -έως, ό (δραμεῖν), αυτός που τρέχει, δρομέας, σε Ευρ., Αριστοφ.

δρόμημα, τό, βλ. [δράμημα](#).

δρομικός, -ή, -όν (δραμεῖν), καλός στο τρέξιμο, στον αγώνα δρόμου, γρήγορος, ταχύς: *τὰ δρομικά τοῦ πεντάθλου*, αγώνας δρόμου, σε Ξεν.

δρομο-κήρυξ, -ῦκος, ό, κήρυκας δρομέας, ταχυδρόμος, αγγελιαφόρος, σε Αισχίν.

δρόμος, ό (δραμεῖν),· I. 1. αγώνας δρόμου, τρέξιμο, «κούρσα», σε Όμηρ. (βλ. [τεῖνω](#)): *οὐρίῳ δρόμῳ*, σε ευθύ δρόμο, στην ευθεία, σε Σοφ.: λέγεται για κάθε γρήγορη κίνηση, π.χ. για πτήση, σε Αισχύλ.: λέγεται για χρόνο, *ἡμέρης δρ.*, τρέξιμο μιας μέρας, δηλ. η απόσταση που μπορεί να διανύσει κάποιος μέσα σε μία μέρα, σε Ηρόδ.: *δρόμῳ*, τρέχοντας, στον ίδ., σε Αττ. **2.** αγώνας με τα πόδια: παροιμ., *περὶ τοῦ παντός δρόμον θεῖν*, αγωνίζομαι για όλα, σε Ηρόδ.: *τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον δραμεῖν*, σε Αριστοφ. **3.** το μήκος του σταδίου, διαδρομή ή στάδιο, άθλημα, αγώνας δρόμου, σε Σοφ. **II. 1.** τόπος κατάλληλος για τρέξιμο, τόπος για βόσκηση κοπαδιών, σε Ομήρ. Οδ. **2.** αγώνας δρόμου, σε Ηρόδ.: δημόσιος περίπατος, Λατ. *ambulatio*, σε Ευρ., Πλάτ.: παροιμ., *ἔξω δρόμου* ή *ἐκτὸς δρόμου φέρεσθαι*, Λατ. *extra oleas vagari*, παρεκκλίνω από την πορεία, δηλ. παρεκκλίνω από το ζήτημα, από το θέμα, σε Αισχύλ., Πλάτ.: *ἐκ δρόμου πεσεῖν*, σε Αισχύλ.

δροσερός, -ά, -όν (δρόσος), δροσολουσμένος, υγρός, γεμάτος νερό, νερουλός, σε Ευρ., Αριστοφ.

δροσίζω, μέλ. -σω (δρόσος), δροσίζω, υγραίνω, νοτίζω, βρέχω, ραντίζω, σε Αριστοφ.

δροσινός, -ή, -όν, = *δροσερός*, σε Ανθ.

δροσύνεις, -εσσα, -εν, = *δροσερός*, σε Ευρ.

δρόσος, ή, I. 1. δροσιά, Λατ. *ros*, σε Ηρόδ.: στον πληθ., σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** καθαρό νερό, σε Αισχύλ. **II.** οτιδήποτε τρυφερό, όπως *ἔρση II*, τα μικρά των ζώων, στον ίδ.

δροσ-ώδης, -ες (εἶδος), δροσερός, υγρός, νοτισμένος, βρεγμένος, σε Ευρ.

Δρυάς, -άδος, ή (δρῦς), Δρυάδα, νύμφη της οποίας η ζωή ήταν συνδεδεμένη με το δέντρο που προστάτευε, σε Πλούτ.: πρβλ. [Ἀμαδρυάς](#).

δρῦνός, -η, -ον (δρῦς), φτιαγμένος από ξύλο βελανιδιάς, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.: *δρ. πῦρ*, φωτιά από ξύλα βελανιδιάς, σε Θεόκρ.: *μέλι δρ.*, σε Ανθ.

δρυ-κολάπτης, ό, = *δρυκολάπτης*, σε Αριστοφ.

δρῦμός, ό, ετερογενής πληθ. *δρῦμά (δρῦς)*, άλσος από βελανιδιές και γενικά, άλσος, δάσος: μόνο στον πληθ. *δρυμά*, σε Όμηρ.: *δρυμός* στο Σοφ., Ευρ.

δρῦμών, -ώνος, ή, = *δρυμός*, σε Βάβρ.

δρυο-κοίτης, -ου, ὁ (κοίτη), αυτός που ζει, κατοικεί στη βελανιδιά, *τέττιζ*, σε Ανθ.

δρυο-κολάπτης, -ου, ὁ (κολάπτω), τρυποκάρυδος, σε Αριστοφ.·

δρυκολάπτης, σε Αριστοφ.

δρύοχοι, οἱ (δρῦς, ἔχω),· **I.** υποστηρίγματα ή τρίποδα πάνω στα οποία στηρίζονταν η καρίνα (*τροπίς*) ναυπηγουμένου πλοίου, σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., *δρυόχους τιθέναι δράματος*, τοποθετώ τη βάση του καινούριου έργου, ξεκινώ νέο δράμα σε Αριστοφ.· *ἐκ δρυόχων*, από το ξεκίνημα, από την αρχή, σε Πλάτ. **II.** = *δρυμά*, δάση, σε Ανθ.· ομοίως, ετερογενής πληθ., *δρύοχα*, σε Ευρ.

δρύοψ, -οπος, ὁ, είδος τρυποκάρυδου, σε Αριστοφ.

δρύπᾱ, ἡ, Λατ. *druppa*, υπερώριμος καρπός ελιάς, «θρούμπα», σε Ανθ.

δρύπτω ($\sqrt{\Delta PY\Phi}$), μέλ. *δρύψω*, αόρ. *ἀ΄ ἔδρυσα*, Επικ. *δρύψα* — Παθ. αόρ. *ἀ΄ ἔδρύφθην*, σε Βάβρ.· *σχίζω*, απογυμνώνω, γδέρνω, σε Ομήρ. Ιλ. — Μέσ., *δρυψαμένω παρειάς*, ξεσχίζοντας τα μάγουλα ο ένας του άλλου, σε Ομήρ. Οδ.· ως ένδειξη πένθους και θρήνου, *δρύπτεσθαι παρειάν*, ξεσχίζω το μάγουλό μου, σε Ευρ.

δρῦς, ἡ, γεν. *δρυός*, αιτ. *δρῦν*· πληθ., ονομ. και αιτ. *δρῦς* ή *δρύες*, *δρύας*, γεν. *δρυών*· **I.** αρχικά, κάθε δέντρο (το οποίο πραγματικά προέρχεται από την ίδια ρίζα), κοινώς, βελανιδιά, Λατ. *quercus*, σε Όμηρ. κ.λπ.· αποδιδόμενο στον Δία, ο οποίος έδινε τους χρησμούς του από τις βελανιδιές της Δωδώνης, σε Ομήρ. Οδ.· από όπου, *αἱ προσήγοροι δρύες*, σε Αισχύλ.· παροιμ., *οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς ἔσσι οὐδ' ἀπὸ πέτρης*, εσύ δεν φύτερωςες ούτε από τα δάση ούτε από τους βράχους, δηλ. έχεις γονεῖς και πατρίδα, σε Ομήρ. Οδ.· *οὐ νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης ὀαρίζειν*, δεν είναι τώρα καιρός να μιλάμε ήσυχα, από δέντρο ή βράχο, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** λέγεται για τα υπόλοιπα δέντρα, *πίειρα δρῦς*, το ρητινώδες ξύλο (του πεύκου), σε Σοφ.· λέγεται για την ελιά, σε Ευρ. **III.** μεταφ., εξασθενημένος γέροντας, σε Ανθ.

δρῦ-τόμος, ὁ (τέμνω), ξυλοκόπος, σε Ομήρ. Ιλ.

δρύ-φακτος, ὁ, αντί *δρύ-φρακτος* (*δρῦς, φράσσω*), φράχτης ή κιγλίδωμα, που χρησιμεύει στην περιφράξη των δικαστηρίων ή του βουλευτηρίου, σε Αριστοφ.· στον πληθ., όπως το Λατ. *cancelli*, στον ιδ.

δρύψα, Επικ. αντί *ἔδρυσα*, αόρ. *ἀ΄* του *δρύπτω*.

δρύψια, τά (δρύπτω), ξύσματα, θρύψαλα, τρίμματα, σε Ανθ.

δρώοιμι, Επικ. αντί *δρῶμι*, ευκτ. του *δράω*.

δρωπᾱκίζω, μέλ. -σω, ξεριζώνω, μαδῶ τα μαλλιά με έμπλαστρα από πίσσα, κάνω αποτρίχωση, σε Λουκ.

δρῶπαξ, -ᾱκος, ὁ (δρέπω), έμπλαστρο από πίσσα.

δῶ, Επικ. αντί *ἔδω*, γ΄ ενικ. αορ. β΄ του *δύω*.

δύα, Δωρ. αντί *δύη*.

δυάς, -άδος, ἡ (δύο), αριθμός δύο, σε Πλάτ.

δυάω (δύη), βυθίζω σε δυστυχία, Επικ. γ΄ πληθ. *δυώωσιν*, σε Ομήρ. Οδ.

δύη, Δωρ. **δύα, ἡ**, αθλιότητα, δυστυχία, αγωνία, πόνος, οδύνη, σε Ομήρ. Οδ., Τραγ.· *δυηπάθῃη*, ή, αθλιότητα, δυστυχία, σε Ανθ.

δύην, Επικ. ευκτ. αορ. β΄ του *δύω*.

δυή-πᾱθος, -ον (παθεῖν), αυτός που υποφέρει πολλά, ταλαίπωρος, βασανισμένος, σε Ομηρ. Ύμν.

δῶθι, προστ. αορ. β΄ του *δύω*.

δύμεναι[ῶ], Επικ. αντί *δῶναι*, απαρ. αορ. β΄ του *δύω*.

δύνᾱμαι, αποθ., κλίση σε ενεστ. και παρατ. όπως το *ἵσταμαι*· β΄ ενικ. *δύνασαι*, Αττ. *δύνα*· Ιων. *δύνη*· Ιων. γ΄ πληθ. *δυνέεται*· υποτ. *δύνωμαι*, Επικ. β΄ ενικ.

δύνησι, Αττ. δύνη· β' ενικ. παρατ. ἐδύνω, Ιων. γ' πληθ. ἐδυνέατο, μέλ. δυνήσομαι, αόρ. α' ἐδυνήσαμην, Επικ. δυνήσαμην, επίσης ἐδυνάσθην, Επικ. δυνάσθην, στην Αττ. ἐδυνήθην, παρακ. δεδύνημαι. Ο αόρ. α' έχει επίσης διπλή αύξηση, ἡδυνάμην, ἡδυνήθην.

I. 1. μπορώ, είμαι ικανός, δυνατός, έχω τη δύναμη να κάνω, με απαρ., σε Όμηρ. κ.λπ.: αλλά το απαρ. συχνά παραλείπεται, Ζεὺς δύνатаи ἅπαντα (ενν. ποιεῖν), σε Ομήρ. Οδ.: ομοίως επίσης, μέγα δυνάμενος, πολύ δυνατός, πανίσχυρος, στο ιδ.: οἱ δυνάμενοι, άνδρες που έχουν δύναμη, εξουσία, σε Ευρ., Θουκ.: δυνάμενος παρά τινι, έχοντας δύναμη, επιρροή με αυτόν, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** είμαι σε θέση, δηλ. τολμώ ή αντέχω να κάνω κάτι, οὐδὲ ποιήσῃν δύνатаи, σε Ομήρ. Οδ.: οὐκέτι ἐδύνάτο βιοτεύειν, σε Θουκ. **3.** με το ὡς και υπερθ., ὡς ἐδύναντο ἀδηλότατα, όσο πιο κρυφά, όσο πιο μυστικά μπορούσαν, στον ιδ.: ὡς δύνάμαι μάλιστα, όσο το δυνατόν περισσότερο μπορώ, σε Πλάτ.: ή απλώς, ὡς ἐδύνάτο, με τον καλύτερο τρόπο που μπορούσε, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, σε Ξεν. **II.** ισοδυναμώ, λογίζομαι, θεωρούμαι, δηλ.: **1.** λέγεται για χρήματα, αξίζω τόσο, με αιτ., ὁ σίγλος δύνάται ἐπτά ὀβολούς, ο σίγλος ισοδυναμεί, αξίζει εφτά οβολούς, στον ιδ. **2.** λέγεται για αριθμούς, είμαι ισοδύναμος με, ισάξιος με, τριηκόσῃι γενεαῖ δυνέαται μύρια ἔτεα, σε Ηρόδ. **3.** λέγεται για λέξεις, σημαίνω, δηλώνω, Λατ. valere, στον ιδ. κ.λπ.: ἴσον δύνάται, Λατ. idem valet, στον ιδ.: τὴν αὐτὴν δύνασθαι δουλείαν, εννοώντας την ίδια δουλειά, την σκλαβιά, σε Θουκ.: επίσης, ωφελῶ, χρησιμεύω, οὐδένα καιρὸν δύνάται, δεν χρησιμεύει σε τίποτα, για κανένα σκοπό, σε Ευρ. **III.** απρόσ., οὐ δύνάται, με απαρ., δεν είναι δυνατόν να είναι, σε Ηρόδ.

δυνᾶμις, [ῥ], ή, γεν. -εως, Ιων. -ιος, Ιων. δοτ. δυνάμι· I. 1. ισχύς, δύναμη, ρώμη, σε Όμηρ.: ἔπειτα, γενικά, δύναμη, δυνατότητα, ικανότητα να κάνω κάτι, στον ιδ.: παρὰ δύνάμιν, πέρα από τις δυνάμεις κάποιου, σε Θουκ.: ὑπὲρ δ., σε Δημ.: κατὰ δ., ως το σημείο που μπορεί κάποιος, Λατ. pro virili, σε Ηρόδ. **2.** εξουσία, εξωτερική δύναμη, ισχύς, βαρύτητα, αξίωμα, σε Αισχύλ. κ.λπ. **3.** στρατιωτική δύναμη για τον πόλεμο, στρατιωτικές δυνάμεις, σε Ξεν.

4. ποσότητα, Λατ. vis, χρημάτων δ., σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.** δύναμη, ικανότητα, δεξιότητα, αἱ τοῦ σώματος δυνάμεις, σε Πλάτ. κ.λπ.: επίσης, λέγεται για τα φυτά κ.λπ., σε Ξεν. **III. 1.** νόημα, σηματινόμενο ή σημασία μιας λέξης, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** αξία ή αντίτιμο, κόστος των χρημάτων, σε Θουκ.

δυνᾶμόω, μέλ. -ῶσω, δυναμώνω, ισχυροποιῶ, ενισχύω, σε Παθ., Κ.Δ.

δυνᾶσις[ῥ], -εως, ή, ποιητ. αντί δυνάμις, σε Σοφ., Ευρ.

δυναστεία, ή, I. εξουσία, κυριαρχία, ηγεμονία, σε Σοφ., Θουκ. κ.λπ. **II.** ολιγαρχία (πολιτειακή κατάσταση μεταξύ τυραννίδας και δημοκρατίας σύμφωνα με τον Αριστ.), στον ιδ., σε Ξεν.

δυναστεύω, μέλ. -σω, έχω, κρατῶ την εξουσία ή την κυριαρχία, κυβερνώ, είμαι ισχυρός, δυνατός, υπερισχύω, επικρατῶ, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

δυνάστης, -ου, ὁ (δύναμαι), κύριος, αφέντης, απόλυτος άρχοντας, κυβερνήτης, λέγεται για τον Δία, σε Σοφ.: οἱ δ., Λατ. optimates, σε Ηρόδ.: στον Αισχύλ., τα άστρα αποκαλούνται λαμπροὶ δύνασται.

δυναστικός, -ή, -όν, τυρρανικός, αυθαίρετος, σε Αριστ.

δυνᾶτέω, μέλ. -ήσω (δυνατός), είμαι ισχυρός, δυνατός, μεγαλοδύναμος, σε Κ.Δ.

δυνάτης[ᾶ], -ου, ὁ, ποιητ. αντί δυνάστης, σε Αισχύλ.

δυνᾶτός, -ή, -όν και -ός, -όν (δύναμαι),· I. 1. ισχυρός, ρωμαλέος, ικανός, ακμαίος, ιδίως, στο σώμα, τὸ δυνατώτατον, οι ικανότεροι, οι πιο ρωμαλέοι

άνδρες, σε Ηρόδ.· λέγεται για καράβια, κατάλληλος προς πλεύση, σε Θουκ. **2.** με απαρ., ικανός να πράξει, σε Ηρόδ. κ.λπ. **3.** ισχυρός, στον ίδ.· *οί δυνατόι*, οι άριστοι, οι εξέχοντες σε καταγωγή, κοινωνική ιεραρχία και επίδραση, σε Θουκ. **II.** Παθ., λέγεται για πράγματα, πιθανός, Λατ. *quod fieri possit*, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *δυνατόν (έστι)*, με απαρ., στον ίδ., σε Αισχύλ. κ.λπ.· *όδοςδυνατή και τοῖς ὑποζυγίοις πορεύεσθαι*, διαβατός, προσπελάσιμος, σε Ξεν.· *κατὰ τὸ δυνατόν*, *quantum fieri possit*, σε Πλάτ. κ.λπ.· *ομοίως ἐς τὸ δ.*, σε Ηρόδ.· *ὅσον δυνατόν*, σε Ευρ. κ.λπ. **III.** επίρρ. -*τῶς*, δυνατά, ισχυρά, ρωμαλέα, σε Αισχίν.· *δ. ἔχει*, είναι εφικτό, είναι δυνατόν, σε Ηρόδ.

δύνε, Επικ. αντί *ἔδυνε*, γ' ενικ. παρατ. του *δύνω*.

δυνέαται, Ιων. αντί *δύνανται*, γ' πληθ. του *δύναμαι*.

δύνηαι, Επικ. αντί *δύνη*, β' ενικ. υποτ. του *δύναμαι*.

δύνω, βλ. **δύω**.

δύο, Επικ. **δύω**· γεν. και δοτ. *δυοῖν*· Ιων., επίσης, γεν. πληθ. *δυῶν*, δοτ. *δυοῖσι*, και στη μεταγεν. Αττ. *δυσί*· και άκλιτο, όπως το *ἄμφω*, από τον Όμηρ., *τῶν δύο μοιράων, δύο κανόνεσσι*, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως σε Ηρόδ. και Αττ. πεζό λόγο· σπανίως σε Τραγ.· *δύο*, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· στους Ποιητές το *δύο* ή *δύω* μπορεί να ακολουθ. από πληθυντικά ονόματα, *δύοδ' ἄνδρες*, στον ίδ.· *εἰς δύο*, δύο δύο, σε Ξεν.· *σὺν δύο*, δύο μαζί, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

δυο-καί-δεκα, οἱ, αἱ, τά, δώδεκα, σε Ομήρ. Ιλ.

δυοκαιδεκά-μηνος, -ον (μήν), = *δωδεκάμηνος*, σε Σοφ.

δυόωσιν, Επικ. αντί *δυῶσιν*, γ' πληθ. του *δύάω*.

δύρομαι[ῶ], ποιητ. αντί *ὀδύρομαι*.

δύς, δῦσα, δύν, μτχ. αορ. β' του *δύω*.

δῦσ-, αχώριστο προθεματικό μόριο, όπως το αγγλικό *un-* (που δηλώνει στέρηση ή ανατροπή κατάστασης, *α-*, π.χ. *ά-τυχος*) ή *mis-* (π.χ. *α-τυχία*)· αναιρεί τη θετική σημασία μιας λέξης ή επιτείνει την αρνητική της σημασία.

δυσ-αγκόμιστος, ποιητ. αντί *δυσ-ανακόμιστος*.

δύσ-αγνος, -ον, α κάθατος, μιαρός, σε Λουκ.

δυσασγρέω, μέλ. -*ήσω*, είμαι άτυχος στο ψάρεμα, στην αλιεία, στο κυνήγι, σε Πλούτ.

δυσ-αγρής, -ές (ἄγρα), άτυχος στο ψάρεμα, στην αλιεία, στο κυνήγι.

δυσ-άγων, -ωνος, ὁ, ή, αυτός που έχει βαριά εργασία, που έχει να αντιμετωπίσει σκληρή δουλειά, υπηρεσία, σε Πλούτ.

δυσ-άδελφος, -ον, αυτός που είναι δυστυχισμένος έχοντας αδέρφια, εξαιτίας των αδελφών του, σε Αισχύλ.

δυσ-ᾄής, -ές (ἄημι), αυτός που πνέει με σφοδρότητα, θυελλώδης, λέγεται για ανέμους, σε Όμηρ.· Επικ. γεν. πληθ. *δυσ-αήων* αντί *-αέων*, σε Ομήρ. Οδ.

δυσ-άθλιος, -ον, πιο άθλιος, υπερβολικά άθλιος, τρισάθλιος, πανάθλιος, σε Σοφ.

δυσ-αιᾶνης, -ές (ἄημι), αυτός που πνέει με σφοδρότητα, θυελλώδης, λέγεται για ανέμους, σε Όμηρ.· Επικ. γεν. πληθ. *δυσ-αήων* αντί *-αέων*, σε Ομήρ. Οδ.

δυσ-αίθριος, -ον, μη αίθριος, συννεφιασμένος, σκοτεινός, σε Ευρ.

δυσ-αίων, -ωνος, ὁ, ή, αυτός που διάγει δύσκολη ζωή, πλέον δυστυχής, δυστυχισμένος, κακομοίρης, σε Αισχύλ., Σοφ.· *αἰῶν δυσαίων*, μια ζωή που δεν είναι ζωή, ζωή ψευτοζωή, βίος αβίωτος, σε Ευρ.

δυσ-αλγής, -ές (ἄλγος), επίπονος, επώδυνος, οδυνηρός, σε Αισχύλ.

δυσ-άλγητος, -ον (ἄλגעω), αναίσθητος, σκληρόκαρδος, ανάλγητος, σε Σοφ.

δυσ-άλιος, -ον, Δωρ. αντί *δυσ-ήλιος*.

δυσ-άλωτος, -ον (άλῶναι), · I. δύσκολος στο να συλληφθεί ή να πιαστεί, ἄγρα, σε Πλάτ. **2.** δύσκολος στο να κατακτηθεί, δυσπόρθητος, οχυρός, σε Αισχύλ. · με γεν., δ. *κακῶν*, μακριά από την επιρροή των κακών, σε Σοφ.

δυσᾱμερία, Δωρ. αντί *δυσημερία*.

δῦσ-άμμορος, -ον, υπερβολικά δυστυχισμένος, δῦσμοιρος, σε Ομήρ. Ιλ.

δυσ-ανάκλητος, -ον (ἀνακᾷλέω), αυτός που δύσκολα ανακαλείται, δύσκολα επανορθώσιμος, αυτός που δεν μπορεί να κληθεί πίσω, σε Πλούτ.

δυσανακόμιστος, -ον (ἀνακομίζω), αυτός που δύσκολα επαναφέρεται ή ανακαλείται, αναντικατάστατος, δυσαναπλήρωτος, σε Πλούτ. · ποιητ.

δυσαγκόμιστος, σε Αισχύλ.

δυσ-ανάπλους, -ουν (ἀναπλέω), αυτός που είναι δύσκολο να πλεύσει αντίθετα προς το ρεύμα του, να πλεύσει προς τα πάνω (ή αποπλέοντας ή επανερχόμενος), σε Στράβ.

δυσ-ανάπλωτος, -ον, = το προηγ., σε Στράβ.

δυσανασχετέω, μέλ. — *ήσω*, υποφέρω με δυσκολία, φέρω βαρέως, Λατ. *aegre ferre*, σε Θουκ. · είμαι πολύ εξοργισμένος, αγανακτισμένος, αδημονώ, *ἐπὶ τινι*, σε Πλούτ.

δυσ-ανάσχετος, -ον, ανυπόφορος, αφόρητος.

δυσανάτρεπτος, -ον (ἀνατρέπω), αυτός που δύσκολα ανατρέπεται, σε Πλούτ.

δυσ-άνεκτος, -ον, = *δυσανάσχετος*, σε Ξεν.

δυσ-άνεμος[ᾱ], -ον, Δωρ. αντί *δυσ-ήνεμος*, σε Σοφ.

δυσ-άντητος, -ον (ἀντάω), δυσάρεστος στο να συναντηθεί από κάποιον, απεχθής, ενοχλητικός, σε Λουκ.

δυσ-αντίβλεπτος, -ον (ἀντιβλέπω), αυτός που είναι δύσκολο να τον κοιτάξει, να τον αντικρύσει κάποιος κατά πρόσωπο, φρικιαστικός, αποτρόπαιος, σε Πλούτ.

δύσαντο, Επικ. αντί *ἐδύσαντο*, γ' πληθ. Μέσ. αορ. α' του *δύω*.

δυσ-απάλλακτος, -ον (ἀπαλλάσσω), δύσκολος στο να απαλλαγεί κάποιος από αυτόν, φορτικός, σε Σοφ.

δυσ-άπιστος, -ον, ανυπάκουος, απειθής, ανυπότακτος, δῦσπιστος, σε Ανθ.

δυσ-απόδεικτος, -ον (ἀποδείκνυμι), αυτός που δύσκολα αποδεικνύεται, σε Πλάτ.

δυσ-απόκριτος, -ον (ἀποκρίνομαι), αυτός που δύσκολα απαντιέται, σε Λουκ.

δυσ-απότρεπτος, -ον (ἀποτρέπω), αυτός που δύσκολα αποτρέπεται, σε Ξεν.

δυσ-άρεστος, -ον, 1. δύσκολος στο να κατευναστεί, αδιάλλακτος, σε Αισχύλ. · δυσारेστημένος, ανικανοποίητος, οξύθυμος, δῦστροπος, ιδιότροπος, σε Ευρ., Ξεν. **2.** αυτός που ικανοποιείται δύσκολα, *τινι* με κάποιον, σε Ευρ. · *τὸ δυσάρεστον*, δυσಾರೆσκεια, απಾರೆσκεια, σε Πλούτ.

δυσ-ἄριστο-τόκεια, ή (τίκτω), δυστυχισμένη μητέρα ἀριστου, γενναίου γιου, σε Ομήρ. Ιλ.

δύσ-αρκτος, -ον (ἄρχω), αυτός που δύσκολα κυβερνιέται, ἄρχεται, σε Αισχύλ., Πλάτ.

δυσαρμοστία, ή, διαφωνία, ασυμφωνία, δυσαρμονία, σε Πλούτ.

δυσ-ἄρμοστος, -ον (ἄρμόζω), όχι καλά συναρμοσμένος, ασύμφωνος, σε Πλούτ.

δυσανλία, ή, κακή ή δυσάρεστη, δύσκολη στέγαση, κακό κατάλυμα, σε Αισχύλ.

δύσ-αυλος, -ον (αὐλή), αφιλόξενος, σε Σοφ.

δύσ-αυλοςῆρις, άτυχος, δυσάρεστος αγώνας με αυλους (αὐλός), σε Ανθ.

δυσ-αφαίρετος, -ον (ἀφαιρέω), αυτός που δύσκολα αφαιρείται, σε Αριστ.

δυσ-ἄχής, -ές (ἄχος), επώδυνος, οδυνηρός, επίπονος, σε Αισχύλ.
δυσ-βάστακτος, -ον (βαστάζω), αυτός που δύσκολα μπορεί κάποιος να υπομείνει, ανυπόφορος, αφόρητος, επαχθής, δυσβάσταχτος, σε Κ.Δ.
δυσβατο-ποιέομαι, Μέσ., κάνω κάτι δύσβατο, αδιάβατο, απροσπέλαστο, σε Ξεν.
δύσ-βᾶτος, -ον, I. αδιάβατος, απροσπέλαστος, κακοτράχαλος, σε Ξεν. **II.** εξουθενωμένος από θλίψη, μελαγχολία, σε Αισχύλ.
δυσ-βάϋκτος, -ον (βαύζω), πολύ θρηνητικός, σε Αισχύλ.
δυσ-βίωτος, -ον, αυτός που καθιστά τη ζωή άθλια, αξιοθρήνητη, *πενίη*, σε Ανθ.
δυσβουλία, ή, κακή σκέψη, κακοβουλία, σε Αισχύλ., Σοφ.
δύσ-βουλος, -ον (βουλή), κακόβουλος.
δύσ-βωλος, -ον, αυτός που έχει κακό χρώμα, άγονος, άκαρπος, σε Ανθ.
δύσ-γάμος, -ον, αυτός που έχει ατυχή, κακό γάμο, σε Ευρ.
δυσ-γάργалиς, -ι (γαργαλίζω), αυτός που γαργαλιέται εύκολα, ευερέθιστος, σε Ξεν.
δυσγένεια, ή, I. ταπεινή καταγωγή, σε Σοφ. κ.λπ. **II.** ποταπότητα, προστυχία, σε Ευρ.
δυσ-γενής, -ές (γένος), **I.** ταπεινός στην καταγωγή, ασήμαντος, σε Ευρ. κ.λπ. **II.** χυδαίος, αγροίκος, αυτός που έχει ταπεινό φρόνημα, ποταπός, τιποτένιος, στον ίδ.
δυσ-γεφύρωτος, -ον, αυτός που δύσκολα γεφυρώνεται, σε Στράβ.
δύσ-γνοια, ή (γι-γνώσκω), άγνοια, αμφιβολία, λάθος, σε Ευρ.
δυσ-γνωσία, ή (γι-γνώσκω), δυσκολία αναγνώρισης, σε Ευρ.
δυσ-γοήτευτος, -ον (γοητεύω), αυτός που δύσκολα γοητεύεται, αυτός που δεν ξεγελιέται εύκολα, από μαγεία, αυτός που δεν υπόκειται σε γοητεία, σε Πλάτ.
δυσδαιμονία, ή, αθλιότητα, δυστυχία, σε Ευρ.
δυσ-δαίμων, -ον, κακότηχος, δύσμοιρος, δυστυχής, σε Τραγ. κ.λπ.
δυσ-δάκρυτος, -ον, I. πολυδάκρυτος, σε Αισχύλ. **II.** Ενεργ., αυτός που κλαίει πολύ, σε Ανθ.
δύσ-δᾶμαρ, -αρτος, ό, ή, ατυχής στη σύζυγο, αυτός που ατύχησε στο γάμο του, κακοπαντρεμένος, σε Αισχύλ.
δυσ-διάθετος, -ον (διατίθεμαι), αυτός που είναι δύσκολο να δοθεί, να διατεθεί, σε Πλούτ.
δυσ-διαίτητος, -ον (διαιτάω), αυτός που είναι δύσκολο να αποφασιστεί, σε Πλούτ.
δυσ-διάλϋτος, -ον, αυτός που δύσκολα διαλύεται, σε Αριστ.
δυσ-διερεύνητος, -ον (διερευνάω), αυτός που είναι δύσκολος να ερευνηθεί, σε Πλάτ.
δυσ-δίωδος, -ον, αυτός που δύσκολα περνιέται, διαπερνιέται, δύσβατος, απροσπέλαστος, σε Πολύβ.
δύσ-εδρος, -ον (ἔδρα), αυτός που επιφέρει κακό με τη διαμονή του, κακός σύνοικος, σε Αισχύλ.
δυσ-ειδής, -ές (εἶδος), δύσμορφος, άσχημος, σε Ηρόδ., Πλάτ.
δυσ-εἰμάτος, -ον (εἶμα), άθλια ντυμένος, κακοντυμένος, σε Ευρ.
δυσ-εἰσβολος, -ον (εἰσ-βάλλω), δύσκολος στην είσοδο, δύσκολος στο να εισαχθεί κάποιος, απρόσβλητος, οχυρός· υπερθ. **-ώτατος, -ον**, λιγότερο προσβάσιμος, σε Θουκ.

δυσ-είσπλους, -ουν, αυτός στον οποίο κάποιος δύσκολα εισπλέει, εισέρχεται, σε Στράβ.

δυσ-έκθϋτος, -ον (ἐκ-θύομαι), δύσκολος να αποτραπεί, να εξιλεωθεί με θυσίες, σε Πλούτ.

δυσ-έκλϋτος, -ον (ἐκλύω), δύσκολος να διαλυθεί, να επιλυθεί, δυσδιάλυτος, δυσεπίλυτος· επίρρ. -τως, αδιαλύτως, σε Αισχύλ.

δυσ-έκνιπτος, -ον (ἐκνίζω), αυτός που είναι δύσκολο να ξεπλυθεί, σε Πλάτ.

δυσ-εκπέρᾱτος, -ον, αυτός που δύσκολα τελειώνει, αυτός που δύσκολα θεραπεύεται, σε Ευρ.

δυσ-έκφευκτος, -ον (ἐκφεύγω), αυτός από τον οποίο δύσκολα ξεφεύγεις· επίρρ. -τως, σε Ανθ.

δυσ-έλεγκτος, -ον (ἐλέγχω), αυτός που δύσκολα ελέγχεται, δυσεξέλεγκτος, σε Λουκ.

Δυσ-ελένα, ἡ, Ελένη που προκάλεσε συμφορές, σε Ευρ.

δύσ-ελπισ, -ιδος, ὁ, ἡ, αυτός που ελπίζει λίγο, απελπισμένος, αποθαρρυνμένος, λιπόψυχος, σε Αισχύλ., Ξεν.

δυσ-έλπιστος, -ον, I. = *δύσελπισ*, σε Πλούτ. **II.** ανέλπιστος, αναπάντεχος· *ἐκδυσελπίστων*, απρόσμενα, ξαφνικά, απροσδόκητα, σε Ξεν.

δυσ-έμβατος, -ον, αυτός στον οποίο κάποιος δύσκολα βαδίζει, δύσβατος, κακοτράχαλος, σε Θουκ.

δυσ-έμβολος, -ον, αυτός που μπαίνει δύσκολα στη θέση του (λέγεται για οστό): απροσπéλαστος, δυπρόσιτος, οχυρός, απάτητος, σε Ξεν.

δυσ-εντερία, ή (έντερον), δυσεντερία, λοιμώδης νόσος των εντέρων, σε Ηρόδ., Πλάτ.

δυσ-έντευκτος, -ον, αμίλητος, αυτός που δύσκολα μιλιέται, ακοινώνητος, μισάνθρωπος, σε Θεόφρ.

δυσ-εξάπατητος, -ον, αυτός που δύσκολα εξαπατάται, σε Πλάτ., Ξεν.

δυσ-εξάπτος, -ον, αυτός που δύσκολα λύνεται από τα δεσμά, σε Πλούτ.

δυσ-εξαριθμητος, -ον, αυτός που δύσκολα αριθμείται, σε Πολύβ.

δυσ-εξέλεγκτος, -ον (έξελέγχω), αυτός που δύσκολα ελέγχεται, που δύσκολα αντικρούεται ή αναιρείται, σε Πλάτ.

δυσ-εξέλικτος, -ον (έξεελίσσω), αυτός που δύσκολα ξετυλίγεται, εκτυλίσσεται, σε Πλούτ.

δυσ-εξερεύνητος, -ον, αυτός που δύσκολα εξερευνάται, σε Αριστ.

δυσ-εξημέρωτος, -ον (έξημερόω), αυτός που δύσκολα εξημερώνεται, δαμάζεται, σε Πλούτ.

δυσ-εξήνυστος, -ον (έξανύω), αδιάλυτος, σε Ευρ.

δυσ-έξοδος, -ον, αυτός από τον οποίο δύσκολα βγαίνει, εξέρχεται καποιος, σε Αριστ.

δύσσο, Επικ. προστ. Μέσ. αορ. α΄ του δύω.

δυσ-επιβούλευτος, -ον, αυτός που δύσκολα γίνεται στόχος μυστικής επίθεσης, στόχος εχθρικής ενέργειας, σε Ξεν.

δυσ-έραςτος, -ον (έραμαι), μη ευνοημένος στον έρωτα, άτυχος, σε Ανθ.

δυσεργία, ή, δυσχερής εργασία, δυσκολία στην ενέργεια, στην πράξη, σε Πλούτ.

δύσ-εργος, -ον (*έργω), αυτός που επεξεργάζεται δύσκολα, δυσκίνητος στην εργασία, νωθρός, σε Πλούτ.

δυσ-έρημος, -ον, μοναχικός, έρημος, απομονωμένος, παντέρημος, σε Ανθ.

δύσ-ερισ, -ι, γεν. -ιδος· **I.** εξαιρετικά εριστικός, φιλόνικος, σε Πλάτ. **II.** Ενεργ., αυτός που προκαλεί έριδα, πρόξενος τσακωμού, αίτιος, καβγατζής, σε Πλούτ.

δυσ-έριστος, -ον, αυτός που ρίχνεται, πέφτει σε άτυχη φιλονικία, διαμάχη, σε Πλούτ.

δυσ-ερμήνευτος, -ον (έρμηνεύω), αυτός που δύσκολα ερμηνεύεται, εξηγείται, δυσεξήγητος, σε Κ.Δ.

δύσ-ερως, -ωτος, ό, ή, I. τρελά, παθολογικά ερωτευμένος, αυτός που είναι ερωτευμένος αρρωστημένα με, *τινος*, σε Ευρ., Θουκ. **II.** αναίσθητος στον έρωτα, σκληρόκαρδος, σε Θεόκρ.

δυσ-ευνήτωρ, Δωρ. -άτωρ, -ορος, ό (ευνάω), κακός σύντροφος στο κρεβάτι, σε Αισχύλ.

δυσ-εύρετος, -ον, 1. αυτός που είναι δύσκολο να βρεθεί, σε Αισχύλ. **2.** δύσκολος στην εύρεση ή στην απόκτηση, σε Ξεν. **3.** αδιαπέραστος, απροσπéλαστος, σε Ευρ.

δύσ-ζηλος, -ον, υπέρμετρα ζηλόφθονος, ζηλότυπος, σε Ομήρ. Οδ., Πλούτ.· επίρρ., *δυσζήλως έχειν πρός τινα*, σε Πλούτ.

δυσ-ζήτητος, -ον, δυσεύρετος ή αυτός που δύσκολα ανιχνεύεται, σε Ξεν.

δύσ-ζωος, -ον (ζωή), άθλιος, δυστυχής, σε Ανθ.

δυσ-ήκεστος, -ον, αυτός που δύσκολα θεραπεύεται ή διορθώνεται, σε Ανθ.

δυσ-ήκοος, -ον (ἀκούω), βαρήκοος, σε Ανθ.

δυσ-ηλεγής, -ές (λέγω, αποκοιμίζω, πρβλ. [ταν-ηλεγής](#)), αυτός που ξαπλώνει κάποιον πάνω σε σκληρό κρεβάτι, αυτός που επιφέρει άσχημο ύπνο, λέγεται για τον θάνατο, σε Όμηρ., Ησίοδ.

δυσ-ήλιος, Δωρ. -άλιος, -ον, ανήλιαγος, σκοτεινός, σε Αισχύλ., Ευρ.

δυσ-ηνιόχητος, -ον (ήνιοχέω), αυτός που δύσκολα κυβερνιέται, καθοδηγείται με τα χαλινάρια, σε Λουκ.

δύσ-ηρις, -ιδος, ό, ή, ποιητ. αντί *δύσερις* I, σε Πίνδ.

δυσ-ηχής, Δωρ. δυσ-ᾱχής, -ές (ήχέω), αυτός που ακούγεται άσχημα, κακόηχος, σε Ομήρ. Ιλ.

δυσ-θαλπής, -ές (θάλπω), αυτός που δύσκολα ζεσταίνεται, ψυχρός, σε Ομήρ. Ιλ.

δυσ-θᾶνᾱτέω, μέλ. -ήσω, αποβιώνω με δυσκολία, πεθαίνω με αργό θάνατο, ψυχομαχώ, σε Ηρόδ.· αγωνίζομαι εναντίον του θανάτου, σε Πλάτ.

δυσ-θάνᾱτος, -ον, αυτός που επιφέρει σκληρό, βασανιστικό θάνατο, σε Ευρ.

δυσ-θᾶνής, -ές (θανεῖν), αυτός που έχει πεθάνει με σκληρό, βασανιστικό θάνατο, σε Ανθ.

δυσ-θέᾱτος, -ον, δυσάρεστος στο θέαμα, αποτρόπαιος, φρικτός, φρικιαστικός, σε Αισχύλ., Σοφ.

δύσ-θεος, -ον, άθεος, ασεβής, αθεόφοβος, βλάσφημος, σε Αισχύλ.· μισητός στους θεούς, θεομίσητος, σε Σοφ.

δυσ-θεράπευτος, -ον (θεραπεύω), αυτός που δύσκολα γιατρεύεται, σε Σοφ.

δυσθετέομαι, αποθ., είμαι πολύ στενοχωρημένος, δυσανεστημένος, σε Ξεν.

δύσ-θετος, -ον (τίθημι), αυτός που βρίσκεται σε κακή, άσχημη κατάσταση, θέση.

δυσ-θήρᾱτος, -ον (θηράω), αυτός που δύσκολα θηρεύεται, πιάνεται, συλλαμβάνεται, σε Πλούτ.

δυσ-θνήσκω, = *δυσθανατέω*, μόνο σε μτχ., σε Ευρ.

δυσ-θρήνητος, -ον (θρηνέω), αυτός που θρηνεί γοερά, θρηνητικός, σε Σοφ., Ευρ.

δύσ-θροος, -ον, αυτός που ηχεί, αυτός που ακούγεται άσχημα, σε Αισχύλ.

δυσ-θῦμαίνω, αποθαρρύνομαι, χάνω το θάρρος μου, σε Όμηρ. Ύμν.

δυσθῦμέω, μέλ. -ήσω, = το προηγ., σε Ηρόδ., Πλούτ. — Μέσ., είμαι μελαγχολικός, θυμωμένος, βαρύθυμος, σε Ευρ.

δυσθῦμία, ή, απελπισία, βαρυθυμία, αποθάρρυνση, σε Ευρ., Πλάτ. κ.λπ.

δύσ-θῦμος, -ον, αποθαρρυνμένος, μελαγχολικός, βαρύθυμος, σε Σοφ. κ.λπ.· *τὸ δύσθυμον* = *δυσθυμία*, σε Πλούτ.· *επίρρ. -μως*, συγκρ. *-ότερον*, σε Πλάτ.

δυσ-ιάτος, [ι], -ον, αυτός που δύσκολα θεραπεύεται, ανίατος, σε Αισχύλ., Ευρ.

δυσ-ιερέω, μέλ. -ήσω (*ιέρα, τά*), έχω άσχημους οiwονούς σε μια θυσία, σε Πλούτ.

δῦσι-θάλασσος, Αττ. -ττος, -ον (δύω, θάλασσα), βυθισμένος στη θάλασσα, σε Ανθ.

δύσ-ιππος, -ον, δύσβατος για ιππασία· *τὰ δ.*, ακατάλληλα μέρη για το ιππικό, σε Ξεν., Πλούτ.

δύσις[ις], -εως, ή (δύω), 1. βασίλεμα, δύση του ήλιου ή των αστεριών, σε Αισχύλ. κ.λπ. 2. μέρος του ορίζοντα στο οποίο δύει ο ήλιος, σημείο της Δύσης, δυτικά μέρη, σε Θουκ. κ.λπ.

δυσ-κάθαρτος, -ον (καθαίρω), αυτός που είναι δύσκολο να εξιλεωθεί μέσω εξαγνισμού ή καθαρμών, σε Σοφ., Αριστοφ.

δυσ-κάθεκτος, -ον (κατέχω), αυτός που δύσκολα συγκρατιέται, ασυγκράτητος, ορμητικός, ἵπποι, σε Ξεν.

δύσ-καπνος, -ον, επιβλαβής, δύσοσμος από τον καπνό, καπνώδης, σε Αισχύλ.

δυσ-καρτέρητος, -ον (καρτερέω), δύσκολος να υποφερθεί, δυσβάστακτος, ασήκωτος, αφόρητος, σε Πλούτ.

δυσ-καταμάθητος, -ον (καταμανθάνω), δυσνόητος ή ακαταλαβίστικος, σε Ισοκρ.· επίρρ., -τως ἔχειν, στον ίδ.

δυσ-κατάπαυστος, -ον (καταπαύω), δύσκολος στο να καμφθεί, να αναχαιτισθεί, απτόητος, ακούραστος, αέναος, συνεχής, σε Αισχύλ., Ευρ.

δυσ-κατάπρακτος, -ον (καταπράσσω), δύσκολος στο να πραγματοποιηθεί, ακατόρθωτος, σε Ξεν.

δυσ-κατάσῳτος, -ον (καθ-ίστημι), δύσκολος να τακτοποιηθεί, διευθετηθεί ή να κατασταλεί, σε Ξεν.

δυσ-καταφρόνητος, -ον, αυτόν που δεν τολμάς να τον περιφρονήσεις, να τον απηφήσεις εύκολα, σε Ξεν.

δυσ-κατέργαστος, -ον, = *δυσκατάπρακτος*, σε Ξεν.

δύσκει, Ιων. αντί ἔδν, γ' ενικ. αορ. β' του δύω.

δυσ-κέλῳδος, -ον, κακόηχος, δυσαρμονικός, στριγγλιστός, τσιριχτός, φάλτσος, παράφωνος, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ., Ευρ.

δυσ-κηδής, -ές (κῆδος), πανάθλιος, γεμάτος δυστυχία, πολυάσχολος, σε Ομήρ. Οδ.

δύσ-κηλος, -ον (κηλέω), δυσθεράπευτος, ανίατος, σε Αισχύλ.

δυσ-κίνητος, -ον (κῑνέω), δύσκολος στο να μετακινηθεί, αργοκίνητος, σε Πλάτ.· αμετακίνητος, σταθερός, αποφασιστικός, σε Πλούτ.· αδυσώπητος, αμείλικτος, σκληρός, σε Ανθ.

δυσ-κλεής, -ές (κλέω), ποιητ. αιτ. *δυσκλέῳ* αντί *δυσκλεέα*, άσημος, ντροπιασμένος, ατιμασμένος, άδοξος, δυσφημισμένος, κακόφημος, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ., Ξεν.· επίρρ. -εῳς, σε Σοφ., Ευρ.

δύσκεια, ή, κακή φήμη, υπόληψη, δυσφημία, καταισχύνη, σε Ευρ., Θουκ.· ἐπὶ *δυσκλείῳ*, ρέποντας προς την καταισχύνη, σε Σοφ.

δυσ-κλής, ποιητ. αντί *δυσ-κλεής*, σε Ανθ.

δυσ-κοινώνητος, -ον (κοινωνέω), ακοινωνήτος, αντικοινωνικός, απολίτιστος, σε Πλάτ.

δυσκολαίνω, μέλ. -ἄνω (δύσκολος), δυσανασχετώ, είμαι δύστροπος ή δυσαραστημένος, σε Αριστοφ.· προξενώ ενόχληση, δείχνω δυσαρέσκεια, σε Ξεν.

δυσκολία, ή (δύσκολος), I. δυσαρέσκεια, δυστροπία, παραξενιά, οξυθυμία, σε Αριστοφ., Πλάτ. **II.** λέγεται για πράγματα, δυσχέρεια, δυσκολία (ό,τι και στη Ν.Ε.), σε Δημ.

δυσ-κόλλητος, -ον (κολλάω), αυτός που δύσκολα μπορεί να κολληθεί ή να στερεωθεί, χαλαρός, ξεσυνδεδεμένος, σε Λουκ.

δυσκολό-καμπτος, -ον (κάμπτω), δυσλύγιστος, άκαμπτος, δύσκαμπτος, δ. *καμπή*, περίτεχνο γύρισμα στο τραγούδι, σε Αριστοφ.

δυσκολό-κοίτος, -ον (κοίτη), αυτός που ταραίζει τον ύπνο, τον κάνει ανήσυχο, σε Αριστοφ.

δύσ-κολος, -ον, αντίθ. προς το εύκολος· **I.** λέγεται για πρόσωπα, κυρίως, δύσκολος στο να ικανοποιηθεί με φαγητό, ιδιότροπος, ακόρεστος· έπειτα, γενικά, ανικανοποίητος, δύστροπος, ιδιότροπος, παράξενος, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ.· επίρρ., *δυσκόλως ἔχειν, διακεῖσθαι*, είμαι οξύθυμος, απείθαρχος, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για πράγματα, ενοχλητικός, βασανιστικός,

στον ίδ.· γενικά, δυσάρεστος, σε Δημ.· *δύσκολόν ἐστι*, είναι δύσκολο, σε Κ.Δ.· επίρρ. -λως, δύσκολα, με δυσχέρεια, στο ίδ. (η προέλ. από το -κολος είναι αμφίβ.).

δύσ-κολπος, -ον, αυτός που έχει δυσπλασία στη μήτρα, δυστυχή κόλπο, σε Ανθ.

δυσ-κόμιστος, -ον (κομίζω), δύσκολος στο να υποφερθεί, αφόρητος, ανυπόφορος, δυσβάσταχτος, σε Σοφ., Ευρ.

δυσκρᾶσία, ἡ, κακή κράση, κατάσταση, ιδιοσυγκρασία, Λατ. *intemperies*, λέγεται για τον άνεμο, σε Πλούτ.

δύσκρᾶτος, -ον (κεράννυμι), αυτός που έχει άσχημη κράση, ιδιοσυγκρασία, νοσηρός, σε Στράβ.

δύσ-κρίτος, -ον, δύσκολος στο να διακριθεί, να ξεχωρίσει ή να ερμηνευθεί, ασαφής, σε Αισχύλ., Σοφ.· *δύσκριτόν ἐστι*, με απαρ., σε Πλάτ.· επίρρ. -τως, αμφίβολα, με ασάφεια, συγκεχυμένα, «σκοτεινά», σε Αισχύλ.· δ. *ἔχειν*, βρίσκομαι σε αμφιβολία, αμφιταλαντεύομαι, διστάζω, σε Αριστοφ.

δυσ-κύμαντος, -ον, αυτός που αναδύεται από τρικυμιώδη θάλασσα, φουρτουνιασμένος, πολυτάραχος, σε Αισχύλ.

δυσκωφέω, μέλ. -ήσω, είμαι ολότελα κουφός, θεόκουφος, σε Ανθ.

δύσ-κωφος, -ον, ολότελα κουφός, θεόκουφος.

δύσ-λεκτος, -ον, δύσκολος ως προς το λόγο, ανείπωτος, ανεκδιήγητος, Λατ. *infandus*, σε Αισχύλ.

δύσ-ληπτος, -ον (λαμβάνω), αυτός που δεν συλλαμβάνεται εύκολα, δυσνόητος, σε Λουκ.

δυσ-λόγιστος, -ον (λογίζομαι), μη υπολογισμένος σωστά, σε Σοφ.

δύσ-λοφος, -ον, I. βαρύς για τον τράχηλο, δυσβάσταχτος, ανυπόφορος, σε Θέογν., Αισχύλ. **II.** αυτός που δεν υπομένει το ζυγό· επίρρ., ανυπόμονα, σε Ευρ.

δύσ-λῦτος, -ον (λύω), δυσδιάλυτος, αδιάλυτος, σε Αισχύλ., Ευρ.

δυσμᾶθέω, είμαι δύσκολος στη μάθηση, είμαι αργός στην αναγνώριση, σε Αισχύλ.

δυσ-μᾶθής, -ές (μανθάνω), 1. δύσκολος να μαθευτεί, δυσνόητος, σε Αισχύλ.· δ. *ιδεῖν*, δύσκολος να αναγνωρισθεί εξ όψεως, σε Ευρ.· *τὸ δυσμαθές*, δυσκολία, δυσχέρεια στη γνώση, στον ίδ. **II.** Ενεργ., βραδύς στη μάθηση, νωθρός, σε Πλάτ.· επίρρ., *δυσμαθῶς ἔχειν*, είμαι τέτοιος, στον ίδ.

δυσμᾶθία, ἡ, βραδύτητα στη μάθηση, σε Πλάτ.

δυσμᾶχέω, μέλ. -ήσω, αντιπαλεύω μάταια ενάντια σε, διεξάγω ανίερο αγώνα με, *τινί*, σε Σοφ.· ομοίως το ρημ. επίθ. **δυσμᾶχητέον**, πρέπει να καταπολεμήσουμε πάση θυσία, στον ίδ.

δύσ-μᾶχος, -ον (μάχομαι), δυσπολέμητος, ασυναγώνιστος, ανίκητος, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ.· γενικά, δύσκολος, δυσχερής, σε Αισχύλ.

δυσμεναίνω, είμαι δυσμενής, *τινί*, ενάντια σε κάποιον άλλο, σε Ευρ., Δημ.

δυσμένεια, ἡ, δυσαρέσκεια, κακή διάθεση, εχθρότητα, εμπάθεια, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.

δυσμενέων, μτχ. τύπος που απαντά μόνο στο αρσ., αυτός που έχει κακή διάθεση, εχθρικά διακείμενος, εχθρικός, σε Ομήρ. Οδ.

δυσ-μενής, -ές (μένος), I. γεμάτος από εχθρική διάθεση, εχθρικός, ενάντιος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Τραγ.· σπανίως, με γεν., *ἄνδρα δ. χθονός*, εχθρός της χώρας, της πατρίδας, σε Σοφ. **II.** σπανίως, λέγεται για πράγματα, στον ίδ., σε Ξεν.

δυσ-μεταχείριστος, -ον (μεταχειρίζω), δύσκολος στον χειρισμό, στη χρήση, σε Ηρόδ.

δυσμή, ή (δύω), I. = *δύσις*, κυρίως στον πληθ., σε Σοφ. κ.λπ.· *ἐπὶ δυσμήσιν*, στο σημείο της δύσης του, σε Ηρόδ. **II.** σημείο του ορίζοντα στο οποίο γίνεται το ηλιοβασίλεμα, η δύση, στον ίδ., σε Αισχύλ.

δύσ-μηνις, -ι, εξοργισμένος, θυμωμένος, σε Ανθ.

δυσ-μήνιτος, ον (μηνίω), αυτός πάνω στον οποίο πέφτει μεγάλη οργή, πολυμίσητος, αδυσώπητος, σε Ανθ.

δυσ-μήτηρ, -ερος, ή, σκληρή, άστοργη μητέρα, σε Ομήρ. Οδ.

δυσμηχᾶνέω, μέλ. -*ήσω*, βρίσκομαι σε αμηχανία σχετικά με το πώς να ενεργήσω, με απαρ., σε Αισχύλ.

δυσ-μήχᾶνος, -ον (μηχανή), δύσκολος να πραγματοποιηθεί, δυσκατόρθωτος, δυσεκτέλεστος.

δυσ-μίμητος, -ον (μιμέομαι), δύσκολος ως προς τη μίμηση, σε Λουκ.

δύσ-μοιρος, -ον (μοῖρα), = *δύσμορος*, σε Σοφ.

δυσμορία, ή, σκληρή, αδυσώπητη, άτεγκτη μοίρα, σε Ανθ.

δύσ-μορος, -ον, = *δύσ-μοιρος*, αυτός που έχει κακή μοίρα, πεπρωμένο, κακόμοιρος, ατυχής, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.· *ἐπίρρ. -ρως*, με κακή τύχη, με δυστυχία, σε Αισχύλ.

δυσμορφία, ή, δυσπλασία του σώματος, ασχήμια, παραμόρφωση, σε Ηρόδ.

δύσ-μορφος, -ον (μορφή), κακόμορφος, άσχημος, παραμορφωμένος, κακοφτιαγμένος, *έσθής*, σε Ευρ.

δύσ-μουσος, -ον (μουῖσα), = *ἄμουσος*, μη μουσικός, αυτός που δεν έχει σχέση με τη μουσική, σε Ανθ.

δυσ-νίκητος, -ον (νικάω), δύσκολος να τον κατακτήσει κάποιος, δυσκολονίκητος, σε Πλούτ.

δύσ-νιπτος, -ον (νίζω), δύσκολος στο να τον ξεπλύνει κάποιος, σε Σοφ.

δυσνοέω, μέλ. -*ήσω* (*δύσνοος*), έχω κακή διάθεση, βρίσκομαι σε άσχημη κατάσταση, εχθρεύομαι, μισώ, *τινι*, σε Πλούτ.

δύσνοια, ή (δύσνοος), εχθρική διάθεση, δυσμένεια, κακοβουλία, σε Σοφ., Ευρ.

δυσνομία, ή, ανομία, κακοί νόμοι, κακή εφαρμογή της νομοθεσίας, σε Σόλωνα.

δύσ-νομος, -ον, άνομος, παράνομος, άδικος, σε Ανθ.

δύσ-νοος, -ον, συνηρ. -*νους, -ουν*, εχθρικά διακείμενος, δυσμενής, θυμωμένος, εχθρικός, *τινι*, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.

δύσ-νοστοςνόςτος, δυστυχισμένη επάνοδος, δυσάρεστη επιστροφή, σε Ευρ.

δυσ-νύμφευτος, -ον (νυμφεύω), αρνητικά διακείμενος προς το γάμο, απρόθυμος να παντρευτεί, σε Ανθ.

δύσ-νυμφος, -ον (νύμφη), αυτός που είναι δυστυχισμένος στο γάμο ή στον αρραβώνα του, κακοπαντρεμένος, σε Ευρ.

δυσ-ξύμβολος, -ον (συμβάλλω), ανοικονόμητος, δυσνόητος, δύσληπτος, στρυφνός, σε Πλάτ., Ξεν.

δυσξύνετος, -ον (συνήμι II), δυσνόητος, ακατανόητος, ασαφής, σε Ευρ., Ξεν.

δύσ-ογκος, -ον, υπερβολικός σε όγκο, φορτικός, ασήκωτος, σε Πλούτ.

δυσ-οδέω, μέλ. -*ήσω*, προχωρώ με δυσκολία, προχωρώ αργά, σε Πλούτ.

δύσοδμος, Ιων. αντί *δύσοσμος*.

δυσ-οδο-παίπαλος, -ον (όδός, παιπαλός), δύσκολος και πετρώδης, δύσβατος, ανώμαλος, απότομος, τραχύς, σε Αισχύλ.

δύσ-οδος, -ον, δύσκολα προσπελάσιμος, δύσβατος, κακοτράχαλος, σε Θουκ.
δυσ-οίζω, λυπάμαι, στενοχωριέμαι, σε Ευρ.· *δυσοίζω φόβω*, τρέμω από φόβο
μπροστά σε κάτι, με αιτ., σε Αισχύλ. (το *οίζω* σχηματίζεται από το *οἷω*!
όπως το *οἰμώζω* από το *οἶμαι*).
δυσ-οίκητος, -ον, ακατάλληλος για διαμονή, ακατοίκητος, σε Ξεν.
δύσ-οιμος, -ον, = *δύσοδος*, σε Αισχύλ.
δύσ-οιστος, -ον, αυτός που δύσκολα γίνεται ανεκτός, ανυπόφορος, αφόρητος,
σε Αισχύλ., Σοφ.
δύσομαι, Μέσ. μέλ. του *δύω*.
δύσ-ομβρος, -ον, θυελλώδης, τρικυμιώδης, σε Σοφ.
δυσ-όμιλος, -ον, δύσκολος ως προς τη συμβίωση, δυσάρεστος ως προς τη
συναναστροφή, αυτός που επηρεάζει αρνητικά τη συντροφιά κάποιου,
ολέθριος, σε Αισχύλ.
δυσ-όμματος, -ον (ὄμμα), αυτός που βλέπει με δυσκολία, σχεδόν τυφλός, σε
Αισχύλ.
δυσ-όρᾱτος, -ον, δυσδιάκριτος, μη εύκολα ορατός, αυτός που διακρίνεται
δύσκολα, αμυδρός, σε Ξεν.
δυσ-όργητος, -ον, = *δύσοργος*, σε Βάβρ.
δύσ-οργος, -ον (ὀργή), οξύθυμος, ευέξαπτος, αγνός, σε Σοφ.
δύσ-ορμος, -ον, I. αυτός που έχει κακό αγκυροβόλι, σε Αισχύλ.· *τὰ δύσορμα*,
τραχύ, ανώμαλο έδαφος, έδαφος στο οποίο δεν μπορεί κάποιος να πατήσει, σε
Ξεν. **II.** Ενεργ., *πνοαὶ δ.*, άνεμοι που εμποδίζουν την απόπλευση ή την
ελλιμένιση πλοίων, σε Αισχύλ.
δύσ-ορνις, -ιθος, ὅ, ἥ, αυτός που προοιωνίζει άσχημα γεγονότα, αυτός που
περικλείει συμφορές, σε Αισχύλ., Ευρ.· με άσχημους οϊωνούς, σε Πλούτ.
δυσ-όρφναιος, -α, -ον (ὄρφνη), πολύ σκοτεινός, κατασκότεινος,
θεοσκότεινος, σε Ευρ.
δυσοσμία, ἥ, άσχημη μυρωδιά, δυσάρεστη οσμή, κακοσμία, αποφορά, σε
Σοφ.
δύσ-οσμος, Iων. -οδμος, -ον (ὀσμή),· **I.** αυτός που μυρίζει άσχημα, αυτός που
βρωμάει, δυσώδης, κάκοσμος, σε Ηρόδ. **II.** δύσκολος να τον μυρίσει κάποιος,
αυτός που δεν μπορεί να ανιχνευθεί εύκολα, λέγεται για το κυνήγι, σε Ξεν.
δυσ-ούριστος, -ον (οὐρίζω), οδηγημένος από πολύ ευνοϊκό άνεμο, αυτός που
επέρχεται με ούριο άνεμο, επιφέροντας καταστρεπτικά αποτελέσματα, σε
Σοφ.
δυσπάθεια, ἥ, βαρειά θλίψη, βαρύ πάθημα, σε Πλούτ.
δυσπᾶθέω, μέλ. -*ήσω*, **I.** υπομένω σκληρή, αδυσώπητη μοίρα, δεινοπαθώ, σε
Μόσχ. **II.** είμαι αγανακτισμένος, αγανακτώ, *ἐπί τινι, πρὸς τι*, σε Πλούτ.
δυσ-πᾶθής, -ές (παθεῖν), αυτός που δεν αντέχει στις ταλαιπωρίες, σε Πλούτ.·
απαθής, αναίσθητος, ατάραχος, σε Λουκ.
δυσ-πάλαιστος, -ον (πᾶλαιώ), αυτός με τον οποίο δύσκολα παλεύει κάποιος,
ακατανίκητος, ακαταμάχητος, σε Αισχύλ., Ευρ., Ξεν.
δυσ-πᾶλᾱμος, -ον (πᾶλάμη), ακατανίκητος, ακαταμάχητος, σε Αισχύλ.
δυσ-πᾶλής, -ές (πάλη), δύσκολος στο να παλέψει κάποιος μαζί του,
ακατανίκητος, σε Αισχύλ.
δυσ-παράβλητος, -ον (παραβάλλω), ασύγκριτος, απaráμιλλος, σε Πλούτ.
δυσ-παραίτητος, -ον (παραιτέομαι), δύσκολος να μετατραπεί, να αλλάξει
μέσω παρακλήσεων, ικεσιών· αδυσώπητος, αμείλικτος, σε Αισχύλ., Πλούτ.
δυσ-παρακόμιστος, -ον (παρακομίζω), αυτός που δύσκολα μεταφέρεται
μαζί, αυτός που δύσκολα συμπαρασύρεται, ασήκωτος, δυσκίνητος, σε Πολύβ.

δυσ-παραμύθητος, -ον, αυτός που δύσκολα παρηγορείται, σε Πλούτ.

δυσ-πάρευνος, -ον, αυτός που έχει κακό σύντροφο στο κρεβάτι, σε Σοφ.

δυσ-παρήγορος, -ον, αυτός που δύσκολα παρηγορείται, απαρηγόρητος, σε Αισχύλ.

δυσ-πάρθενος, -ον, δυστυχισμένη παρθένα, σε Ανθ.

Δύσ-παρις, -ιδος, ό, ο Πάρης που προκαλεί δυστυχία, που προξενεί συμφορές, δεινά, σε Ομήρ. Ιλ.· πρβλ. [Λυσελένα](#).

δυσ-πάρϊτος, -ον (παριέναι), αυτός που δύσκολα περνιέται, περπατιέται, κακοτράχαλος, σε Ξεν.

δυσ-πειθής, -ές (πειθομαι), μη ευπειθής, αυτόβουλος, απείθαρχος, ανυπάκουος, σε Ξεν.· επίρρ. *δυσπειθῶς ἔχειν*, σε Πλούτ.

δύσ-πειστος, -ον, = το προηγ., σε Ξεν.

δύσ-πεμπτος, -ον (πέμπω), αυτός που δύσκολα αποστέλλεται, αποδιώχνεται, απομακρύνεται, σε Αισχύλ.

δυσ-πέμφελος, -ον (πιθ. από την ίδια ρίζα με το *πέμφ-ιζ*), λέγεται για τη θάλασσα, ταραγμένη και τρικυμιώδης, φουρτουνιασμένη, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.· μεταφ., αγενής, απρεπής, δύστροπος, σε Ησίοδ.

δυσ-πενθής, -ές, αυτός που φέρνει βαρύ πένθος, θλίψη, φοβερός, δυσσιώωνος, σε Πίνδ.

δυσ-περάτος, -ον, δυσδιάβατος, δύσβατος, δύσκολα προσπελάσιμος, σε Ευρ.

δυσ-περίληπτος, -ον, αυτός που δύσκολα μπορεί κάποιος να αγκαλιάσει, να κλείσει στην αγκαλιά του, σε Αριστ.

δυσ-πετής, -ές (πί-πτω), δυσχερής, πάρα πολύ δύσκολος, υπερβολικά δύσκολος, σε Σοφ.· επίρρ. *δυσπετῶς*, Ιων. -έως, σε Αισχύλ.

δυσ-πήμαντος, -ον (πημαίνομαι), χαλασμένος, φθαρμένος, ολέθριος, καταστροφικός, σε Αισχύλ.

δυσ-πίνης, -ές (πίνος), ακάθαρτος, βρώμικος, λερωμένος, μολυσμένος, σε Σοφ.

δύσ-πλᾶνος, -ον (πλάνη), αυτός που περιπλανιέται μέσα στη δυστυχία, σε Αισχύλ.

δυσπλοΐα, Ιων. -πλοΐη, ή, δυσκολία στον πλου, δυσκολία στην πλεύση, κακό θαλασσινό ταξίδι, σε Ανθ.

δύσ-πλοος, -ον, συνηρ. -πλους, -ουν, επικίνδυνος για τον πλου, κακοτάξιδος, σε Ανθ.

δύσ-πλωτος, -ον, = *δύσπλοος*, σε Ανθ.

δύσπνοια, ή, δυσκολία στην αναπνοή, σε Ξεν.

δύσπνοος, -ον, συνηρ. -πνοους, -ουν,· **I.** αυτός που αναπνέει με δυσκολία, που αναπνέει λιγοστά, ανεπαρκώς, σε Σοφ. **II.** δ. *πνοαί*, αντίθετοι άνεμοι, στον ίδ.

δυσ-πολέμητος, -ον (πολεμέω), αυτός που δύσκολα πολεμιέται, σε Δημ.

δυσ-πόλεμος, -ον, άτυχος στον πόλεμο, σε Αισχύλ.

δυσπολιόρκητος, -ον, αυτός που δύσκολα κυριεύεται με πολιορκία, δυσπόρθητος, σε Ξεν.

δυσ-πονής, -ές (πονέω), κοπιώδης, επίμονος, αυτός που απαιτεί μόχθο, κοπιαστικός, σε Ομήρ. Οδ.

δυσ-πόνητος, -ον (πονέω), **1.** αυτός που επιφέρει πόνο και μόχθο, σε Αισχύλ. **2.** επίπονος, κουραστικός, σε Σοφ.

δύσ-πονος, -ον, κουραστικός, επίπονος, κοπιαστικός, σε Σοφ.

δυσ-πόρευτος, -ον (πορεύομαι), δύσβατος, δύσκολος ως προς τη διάβαση, σε Ξεν.

δυσπορία, ή (δύσπορος), δυσκολία στο πέρασμα, στη διάβαση, κακοτοπία, σε Ξεν.

δυσ-πόριστος, -ον (πορίζω), αυτός που αποκτιέται με πολύ κόπο· τὸ δ., δυσκολία απόκτησης, σε Πλούτ.

δύσ-πορος, -ον, δύσκολος στο πέρασμα, δύσβατος, αδιαπέραστος, σε Ξεν.

δύσ-ποτμος, -ον, άτυχος, κακóτυχος, δυστυχής, άθλιος, μίζερος, ταλαίπωρος, σε Τραγ.· δ. *εύχαι*, δηλ. κατάρες, σε Αισχύλ.· συγκρ., *δυσποτμώτερος*, σε Ευρ.· επίρρ. -μωσ, σε Αισχύλ.

δύσ-ποτος, -ον, αυτός που δύσκολα πίνεται, αηδιαστικός στην πόση, σε Αισχύλ.

δυσ-πρᾶγέω, μέλ. -ήσω (*πρᾶγος*), είμαι άτυχος, αστοχώ, δυστυχώ, σε Αισχύλ.

δυσ-πραξία, ή (πράσσω), αποτυχία, ατυχία, δυσπραγία, σε Αισχύλ., Σοφ.

δυσ-πρεπής, -ές (πρέπω), απρεπής, αναξιοπρεπής, σε Ευρ.

δυσ-πρόσβᾶτος, -ον, αυτός που δύσκολα προσεγγίζεται, δύσκολος στην πρόσβαση, δυσπρόσιτος, δύσβατος, σε Θουκ.

δυσ-πρόσίτος, -ον, δύσκολος στην προσέγγιση, σε Ευρ.

δυσ-πρόσμάχος, -ον (προσμάχομαι), αυτός που δύσκολα προσβάλλεται, αυτός στον οποίο δύσκολα επιτίθεται κάποιος, σε Πλούτ.

δυσ-πρόσοδος, -ον, δυσπρόσιτος, δύσκολος στην πρόσβαση, σε Θουκ.· λέγεται για πρόσωπα, ακοινώνητος, απρόσιτος, μισάνθρωπος, στον ίδ., σε Ξεν.

δυσ-πρόσοιστος, -ον (προσοίσομαι, Μέσ. μέλ. του προσφέρω), αυτός που δύσκολα προσεγγίζεται, πλησιάζεται, σε Σοφ.

δυσ-πρόσοπτος, -ον (προσόψομαι, μέλ. του προσ-οράω), δύσκολος στην όραση, τρομακτικός στην όψη, σε Σοφ.

δυσ-προσπέλαστος, -ον, δυσπρόσιτος, δύσκολα προσπελάσιμος, δυσκολοπλησίαστος (ό,τι και στη Ν.Ε.), σε Πλούτ.

δυσ-πρόσωπος, -ον (πρόσωπον), αυτός που έχει άσχημο, δύσμορφο πρόσωπο, σε Πλούτ.

δυσ-ρᾶγής, -ές (ρήγνυμι), δύσκολος στο σπάσιμο, άθραυστος, σε Λουκ.

δύσ-ρῖγος, -ον, ευαίσθητος στο κρύο, στο ψύχος, σε Ηρόδ.

δυσσέβεια, ή, 1. ασέβεια, αθεΐα, ανευλάβεια, σε Τραγ. **2.** κατηγορία ασέβειας, σε Σοφ.

δυσσεβέω, μέλ. -ήσω, σκέπτομαι ή ενεργώ με ασέβεια, ιεροσυλώ, βλασφημώ, σε Τραγ.

δυσ-σεβής, -ές (σέβω), άθεος, ασεβής, βέβηλος, ανίερος, βλάσφημος, άσεμνος, σε Τραγ.

δυσσεβία, ή, ποιητ. αντί *δυσσέβεια*, σε Αισχύλ.

δύσ-σοος, -ον, αυτός που δύσκολα διασώζεται, χαμένος, κατεστραμμένος, σε Θεόκρ.

δυσ-σύμβολος, Αττ. αντί *δυσ-ζύμβολος*.

δυσ-σύνοπτος, -ον, δύσκολος ως προς τη θέαση, δυσθεώρητος, σε Πολύβ.

δυσ-τάλᾱς, -αινα, -ᾱν, τρισάθλιος, σε Σοφ., Ευρ.

δυσ-τέκμαρτος, -ον (τεκμαίρομαι), αυτός για τον οποίο δύσκολα μπορεί να υποθέσει κάποιος, αυτός που δύσκολα εικάζεται κάτι γι' αυτόν από τα υπάρχοντα τεκμήρια· δυσερεύνητος, ανεξήγητος, ακατανόητος, σε Τραγ.

δύσ-τεκνος, -ον (τέκνον), δυστυχής στα παιδιά, στα τέκνα (του), σε Σοφ.

δυσ-τερπής, -ές (τέρπω), δυσάρεστος, σε Αισχύλ.

δύστηνος, Δωρ. **δύστᾱνος, -ον, I. 1.** άθλιος, ελεεινός, ταλαίπωρος, κακόμοιρος, δυστυχισμένος, άτυχος, κακóτυχος, κακορίζικος, κυρίως για

πρόσωπα, σε Όμηρ., Τραγ.: *δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιώσιν*, δυστυχείς είναι εκείνοι των οποίων οι γιοι με συναντούν, συγκρούονται μαζί μου, σε Όμηρ. Ιλ. **2**. λέγεται για πράγματα, σε Τραγ., Αριστοφ.: *υπερθ. επίρρ. δυστᾶνοτάτως*, σε Ευρ. **II**. μετά τον Όμηρ. με ηθική σημασία, ελεεινός, αξιοθρήνητος, όπως το Λατ. *miser*, σε Σοφ. (πιθ. αντί *δύσ-στηνος*: αλλά η προέλ. του *-στηνος* είναι αμφίβ.).

δυσ-τήρητος, -ον (τηρέω), αυτός που δύσκολα τηρείται, που δύσκολα φυλάσσεται, σε Πλούτ.

δυσ-τλήμων, -ον, αυτός που υποφέρει πολλά δεινά, μεγάλες συμφορές, δηλ. πολύπαθος, ταλαίπωρος, σε Όμηρ. Ύμν.

δύσ-τλητος, -ον, ανυπόφορος, δυσβάσταχτος, σε Αισχύλ.

δυσ-τοκεύς, -έως, ό, άτυχος, δυστυχισμένος γονιός, σε Ανθ.

δυστοκέω, μέλ. *-ήσω*, υπομένω πολλές ωδίνες, έχω δύσκολη γέννα, λέγεται για γυναίκες: μεταφ., *δυστοκεῖ πόλις*, σε Αριστοφ.

δύσ-τοκος, -ον (τίκτω), αυτός που γεννά με πόνο.

δυστομέω, κατηγορώ, μιλά άσχημα για, διαβάλλω, δυσφημώ, *τινά τι*, σε Σοφ.

δύ-στομος, -ον (δυσ-, στόμα), αυτός που μιλά άσχημα, κακολόγος, κακόστομος, σε Ανθ.

δύ-στονος, -ον, αντί *δύσ-στονος*, αξιοθρήνητος, σε Αισχύλ.

δυσ-τόπαστος, -ον (τοπάζω), αυτός που είναι δύσκολο να μαντέψει κάποιος, σε Ευρ.

δυ-στόχαστος, -ον (δυσ-, στοχάζομαι), δύσκολος στην επίτευξη, σε Πλούτ.

δυσ-τράπεζος, -ον, αυτός που τρέφεται με μιαρή, φρικτή τροφή, σε Ευρ.

δυσ-τράπελος, -ον (τρέπω), αυτός που είναι δύσκολος στο χειρισμό, δυσχείριστος, δύστροπος, ισχυρογνώμων, σε Σοφ.: *επίρρ. -λως*, δυσκίνητα, στενόχωρα, σε Ξεν.

δύσ-τροπος, -ον (τρέπω), δύσκολος ως προς την περιστροφή, ανάποδος, δύσκολος, κακότροπος, ιδιόρρυθμος, σε Ευρ., Δημ.

δυστύχέω, Ιων. παρατ. *έδυστύχεον*, μέλ. *-ήσω*, αόρ. *α' έδυστύχησα*, παρακ. *δεδυστύχηκα*, (*δυστυχής*): είμαι άτυχος, δυσारेστημένος, θλιμμένος, σε Ηρόδ., Αττ.: *τινί*, με κάτι, σε Ευρ.: *περί τινος*, στον ίδ.: *έν τινι*, σε Αριστοφ.: επίσης, *πάντα δυστυχεῖν*, σε Ευρ.

δυστύχημα[ύ], τό, κακοτυχία, αποτυχία, ατυχές γεγονός, σε Πλάτ.

δυσ-τύχής, -ές (τύχη), 1. ατυχής, δυστυχής, σε Τραγ. κ.λπ.: *τά δυστυχή = δυστυχίαι*, σε Αισχύλ.: *επίρρ. -χώς*, στον ίδ. **2**. κακότυχος, προάγγελος, πρόξενος κακών, στον ίδ.

δυστύχια, ή, κακή τύχη, ατυχία, σε Ευρ., Θουκ. κ.λπ.

δυσ-υπόστᾶτος, -ον, αυτός στον οποίο είναι δύσκολο κάποιος να αντισταθεί, αυτός που δεν επιδέχεται αντίσταση, σε Πλούτ.

δυσ-φαής ή -φᾶνής, -ές (φᾶος ή φαίνομαι), αυτός που μόλις φαίνεται, αμυδρός, αχνός, θαμπός, σε Πλούτ.

δύσ-φᾶτος, -ον, ο δύσκολος να ειπωθεί, ανείπωτος, άρρητος, άφατος, ανέκφραστος, απερίγραπτος, Λατ. *nefandus*, σε Αισχύλ.

δυσφημέω, μελ. *-ήσω (δύσφημος)*: **I**. χρησιμοποιώ άσχημες λέξεις, ιδίως δυσοίωνες (όχι ευοίωνες) λέξεις, σε Τραγ. **II**. μτβ., κακολογώ, βλασφημώ, καταριέμαι, σε Σοφ., Ευρ.

δυσφημία, ή, κακές φήμες, απαισιόδοξες (όχι αίσιες) λέξεις, χρησμοί, σε Σοφ.

δύσ-φημος, Δωρ. -φᾶμος, -ον (φήμη), **I**. δυσοίωνος, απαίσιος, σε Ησίοδ., Ευρ. **II**. υβριστικός, ονειδιστικός, σε Θέογν.

δυσ-φιλής, -ές (φιλέω), μισητός, απεχθής, σε Αισχύλ., Σοφ.

δυσφορέω, μέλ. -ήσω, παρατ. *έδυσφόρουν* (*δύσφορος*)· υποφέρω με πόνο, φέρω βαρέως, Λατ. *aegre ferre*· αμτβ., είμαι ανυπόμονος, οργισμένος, δυσανεσσημένος, σε Ηρόδ., Σοφ.· *τινί*, για κάτι, σε Αισχύλ., Ευρ.· *έπί τινι*, σε Αισχύλ.

δυσφόρητος, -ον, αυτός που δύσκολα υποφέρεται, ανυπόφορος, αβίωτος, σε Ευρ.

δυσ-φόρμιγξ, -ιγγος, ό, ή, αυτός που δεν συμφωνεί με τη λύρα, δηλ. λυπητερός, θρηνητικός, σε Ευρ.

δύσ-φορος, -ον (**φέρω**), **I. 1.** αυτός που δύσκολα υποφέρεται, ανυπόφορος, σε Ξεν. **2.** κυρίως για δεινοπαθήματα, βαρύς, λυπηρός, θλιβερός, σε Τραγ.· *δύσφοροι γνῶμαι*, ψεύτικες, απατηλές φαντασιώσεις, οπτασίες, σε Σοφ.· *τά δύσφορα κακά*, θλίψεις, λύπες, δεινά, στον ιδ.· *δύσφορόν (έστι)*, σε Ξεν.· *επίρρ. δυσφόρως έχειν*, δυσβάσταχτα, σε Σοφ. **3.** λέγεται για τροφή, βαρύς, ενοχλητικός, σε Ξεν. **II.** (από την Παθ.) αυτός που κινείται με δυσκολία, ο βραδυκίνητος, δυσκίνητος, στον ιδ.

δυσφρόνη, ή, = *δυσφροσύνη*, στον πληθ., στενοχώριες, λύπες, δεινά, σε Ησίοδ.

δυσφρόνως, επίρρ. του *δύσφρων*, ανόητα, απερίσκεπτα, σε Αισχύλ.

δυσφροσύνη, ή, στενοχώρια, μέριμνα, φροντίδα, σε Ησίοδ.· Επικ. γεν. πληθ. *δυσφροσυνάων*.

δύσ-φρων, -ον, γεν. -ονος (*φρήν*)· **I.** λυπημένος, θλιμμένος, μελαγχολικός, σε Τραγ. **II.** αυτός που έχει κακή διάθεση, κακεντρεχής, εχθρικός, κακοήθης, σε Αισχύλ., Ευρ. **III.** *ἄφρων*, ανόητος, μωρός, σε Αισχύλ., Σοφ.

δυσ-φύλακτος, -ον, αυτός που είναι δύσκολο να αποτραπεί ή να εμποδισθεί, σε Ευρ.

δυσ-χείμερος, -ον (**χειμα**), αυτός που υποφέρει από βαρείς χειμώνες, πολύ ψυχρός, παγωμένος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αισχύλ.

δυσ-χείρωμα, -ατος, τό, δύσκολο εγχείρημα, σε Σοφ.

δυσ-χείρωτος, -ον (**χειρώω**), αυτός που δύσκολα υποτάσσεται, αδούλωτος, σε Ηρόδ., Δημ.

δυσχεραίνω, μέλ. -άνῶ, αόρ. α' *έδυσχεράνα* (*δυσχερής*)· **I. 1.** δεν μπορώ να αντέξω κάτι, δυσανεστούμαι, αηδιάζω, Λατ. *aegre ferre*, με αιτ., σε Πλάτ.· με αιτ. και μτχ., ενοχλούμαι με αυτό που κάνει κάποιος, σε Αισχίν. **2.** αμτβ., νιώθω ενόχληση, πικραίνομαι, δυσανεστούμαι, εξοργίζομαι, εκνευρίζομαι, *τινός*, για ή εξαιτίας ενός πράγματος, σε Πλάτ. κ.λπ.· *τινί*, για κάτι, σε Δημ. — Παθ., είμαι μισητός, μισούμαι, σε Πλάτ. **3.** με απαρ., δεν καταδέχομαι, δεν θέλω να κάνω κάτι, σε Πλάτ. **II.** μτβ., προκαλώ εκνευρισμό, εξοργίζω, δυσανεστώ, *ρήματα τέρψαντα ή δυσχεράναντ'*, σε Σοφ. **III.** δ. *έν τοῖς λόγοις*, φέρνω δυσκολίες στη συζήτηση, είμαι ύπουλος, δύστροπος, σε Πλάτ.

δυσχέρεια, ή, **I. 1.** λέγεται για πράγματα, ενόχληση ή αηδία που προκαλείται, που προξενείται από κάτι, σε Σοφ. **2.** δυσκολία στην εκτέλεση ενός πράγματος, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, οξυθυμία, δυστροπία, αποστροφή, αντιπάθεια, έχθρα, αηδία, τάση προς ναυτία, στον ιδ., σε Θεόφρ.

δυσ-χερής, -ές (**χείρ**),· **I. 1.** αυτός που δύσκολα παίρνει κάποιος στα χέρια του ή δύσκολος στον χειρισμό, στον έλεγχο, στη διακυβέρνηση, δυσκολοκυβέρνητος, δυσοικονόμητος· λέγεται για πράγματα, ενοχλητικός, εξοργιστικός, εκνευριστικός, σε Τραγ.· *τό δυσχερές = δυσχέρεια*, σε Ευρ.· *δυσχερές ποιείσθαι τι*, Λατ. *aegre ferre*, σε Θουκ.· *τά δυσχερή*, δυσκολίες, δυσχέρειες, σε Δημ. **2.** λέγεται για επιχειρήματα, αντικρουόμενος, αντιφατικός, παραπειστικός, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** λέγεται για πρόσωπα,

δύστροπος, εχθρικός, μισητός, *τινι*, σε κάποιον, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ.· *δ. περί τι*, ιδιότροπος, μεμψίμοιρος, δύστροπος, σε Πλάτ. **III.** επίρρ. *δυσχερῶς ἔχειν*, είμαι ενοχλημένος, δυσαραεστούμαι, στον ίδ.

δύσ-χίμος, -ον (χείμα, πρβλ. μελάγχμιος), ταραχώδης, επικίνδυνος, φοβερός, Λατ. horridus, σε Τραγ.

δυσ-χλαινία, ή (χλαινα), ευτελής περιβολή, ενδυμασία, σε Ευρ.

δύσ-χορτος, -ον, αυτός που έχει λιγοστό χορτάρι, ανεπαρκής για τροφή, σε Ευρ.

δυσχρηστέω, μέλ. -ήσω, βρίσκομαι σε δυσκολία ή θλίψη, σε Πολύβ.

δύσ-χρηστος, -ον (χράομαι), δύσκολος στη χρήση, σχεδόν άχρηστος, ανώφελος, σε Ξεν.· απείθαρχος, ανυπάκουος, στον ίδ.· επίρρ. -τως ἔχειν, βρίσκομαι σε δυσκολία, ενόχληση, δυσφορία, σε Πλούτ.

δυσ-χωρία, ή (χώρα), δύσκολο, τραχύ, ανώμαλο έδαφος, κακοτοπία, σε Ξεν.

δυσ-ώδης, -ες (ὤζω), αυτός που μυρίζει άσχημα, δύσοσμος, σε Ηρόδ., Σοφ., Θουκ.

δυσ-ώδινος, -ον (ὠδίν), αυτός που προξενεί ισχυρές ωδίνες, πόνους (γέννας), σε Ανθ.

δυσωνέω, ρίχνω τις τιμές προς τα κάτω, κάνω κάτι φτηνότερο, παζαρεύω, σε Ανθ.

δυσ-ώνης, -ου, ό (ὠνέομαι), αυτός που προσπαθεί να μειώσει την τιμή, αγοραστής που κάνει παζάρια.

δυσ-ώνυμος, -ον (ὄνυμα, Αιολ. αντί ὄνομα), αυτός που έχει κακό όνομα, φήμη, δυσοίωνος, σε Όμηρ., Σοφ. κ.λπ.· ιδίως, αυτός που έχει όνομα που προμηνύει άσχημα γεγονότα, όπως το Αἴας, στον ίδ.

δυσ-ωπέω, μέλ. -ήσω (ὥψ)· **I.** κάνω κάποιον να «κατεβάσει τα μάτια», τον ντροπιάζω, *τινά*, σε Λουκ.· απόλ., είμαι ενοχλητικός, φορτικός, πιεστικός, σε Πλούτ. **II. 1.** στους δόκιμους συγγραφείς μόνο στην Παθ., ταραζομαι, θορυβούμαι, ενοχλούμαι, «χάνω το χρώμα μου», σε Πλάτ.· λέγεται για ζώα, είμαι δειλός, πτοούμαι εύκολα, σε Ξεν. **2.** ντρέπομαι για, *τι*, σε Πλούτ.

δυσ-ωρέομαι, μέλ. -ήσομαι (ὥρος = οὔρος, φύλακας, παρατηρητής), κρατώ επίπονη, κοπιαστική φρουρά, επιτηρώ με μόχθο, με κόπο, σε Ομήρ. Ιλ.

δύτης[ϋ], -ου, ό (δύω), καταδύτης, βουτηχτής, βατραχάνθρωπος, σε Ηρόδ.

δύω, Επικ. αντί δύο.

δύω, δύνω[ϋ]:

A. μτβ., σε μέλ. και αόρ. α', βγάζω τα ρούχα μου, γδύνομαι κ.λπ., σε Ομήρ.

Οδ. (στο σύνθ. ἔξ-έδῶσα). **B.** αμτβ., ενεστ. δύω [ϋ] ή δύνω [ϋ], Επικ. παρατ.

δῦνον — Μέσ., δύομαι, παρατ. ἐδύόμην, Επικ. γ' πληθ. δύοντο· μέλ. δύσομαι

[ϋ], αόρ. α' ἐδῶσάμην, Επικ. β' και γ' ενικ. ἐδύσεο, ἐδύσετο, προστ. δύσεο,

αόρ. β' ἔδυν (όπως αν προερχόταν από το *δῶμι), γ' δυϊκ. ἐδύτην, πληθ.

ἔδῶμεν, ἔδῶτε, ἔδῶσαν, Επικ. ἔδυν· Ιων. γ' ενικ. δύσκειν, προστ. δῶθι, δῶτε,

υποτ. δύω [ϋ], Επικ. ευκτ. δύνη [ϋ] (αντί δυίην), απαρ. δῶναι, Επικ. δόμεναι

[ϋ], μτχ. δύς, δῶσα, παρακ. δέδῶκα, Επικ. απαρ. δεδῶκεῖν· **I. 1.** λέγεται για

τόπους ή χώρες, εισέρχομαι, διεισδύω, εισχωρώ, τρυπώνω, *τείχεα δύω* (υποτ.

αορ. β'), σε Ομήρ. Ιλ.· ἔδν νέφεα, βυθίσθηκε, κρύφτηκε, χάθηκε μέσα στα

σύννεφα, λέγεται για αστέρι, στο ίδ.· δῶτε θαλάσσης κόλπον, βυθισθείτε μέσα

στον κόλπο του Ωκεανού, στο ίδ.· δύσεο μνηστῆρας, προσχώρησε σε αυτούς,

σε Ομήρ. Οδ.· επίσης με πρόθ., δύσομαι εἰς Αἴδαο, στο ίδ.· δύσετ' ἄλός κατὰ

κῶμα, σε Ομήρ. Ιλ.· ὑπὸ κῶμα ἔδυσαν, στον ίδ.· δύσκειν εἰς Αἴαντα, κατέφυγε

στον Αἴαντα, δηλ. κρύφτηκε, «τρύπωνσε» πίσω από την ασπίδα του, στο ίδ. **2.**

λέγεται για τον ήλιο και τα αστέρια, βυθίζομαι μέσα σε (στη θάλασσα), δύω,

«βασιλεύω», *ἥελιος μὲν ἔδν*, στο *ιδ.*· *Βοώτης ὁψὲ δύνων*, που δύει σιγά-σιγά, αργά-αργά, σε Ομήρ. Οδ.· *πρὸδύντος ἡλίου*, σε Ηρόδ.· μεταφ., *βίου δύντος αὐγαί*, σε Αισχύλ.· *ἔδν δόμος*, το σπίτι βούλιαξε, στον *ιδ.* **II.** λέγεται για ρούχα και οπλισμό, βάζω, φορώ, περιβάλλομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· μεταφ., *εἰ μὴ σύγε δύσεαι ἀλκὴν*, αν εσύ δεν ενδυθείς, οπλιστείς με δύναμη (πρβλ.

ἐπιειμένοςἀλκὴν)· *ἀμφ' ὥμοισιν ἐδύσето τεύχεα*, στο *ιδ.*· *ὥμοιῖν τεύχεα δῶθι*, στον *ιδ.* **III.** λέγεται για βάσανα, πάθη, και άλλα παρόμοια, επιρρίπτομαι, εισέρχομαι, επέρχομαι, *κάματος γυῖα δέδυκε*, στο *ιδ.*· *ἄχος ἔδυνεν ἦτορ* κ.λπ., στον *ιδ.*· *δῶ μιν Ἄρης*, τον διακατείχε το πνεύμα του πολέμου, τον πλημμύρησε, στο *ιδ.*

δυῶ-δεκα, ποιητ. αντί *δῶ-δεκα* (*δύο καὶ δέκα*), δώδεκα, σε όλα τα γένη, Λατ. duo-decim, σε Όμηρ. κ.λπ.

δυωδεκά-βοιος, -ον (**βοῦς**), αυτός που αξίζει όσο δώδεκα βόδια, σε Ομήρ. Ιλ.

δυωδεκά-μηνος, -ον (**μήν**), αυτός που είναι δώδεκα μηνών (ηλικιακά), σε Ησίοδ.

δυωδεκά-μοιρος, -ον, αυτός που έχει διαιρεθεί, μοιρασθεί σε δώδεκα κομμάτια, σε Ανθ.

δυω-δεκάς, -δεκαταῖος, -δέκατος, Επικ. αντί *δωδεκ-*.

δυω-και-εικοσί-μετρος, -ον (**μέτρον**), αυτός που χωρά εικοσιδύο μέτρα, σε Ομήρ. Ιλ.

δυω-και-εικοσί-πηχυς, -υ, αυτός που έχει μήκος εικοσιδύο πήχεις, σε Ομήρ. Ιλ.

δῶ, τό, συντετμ. τύπος, Επικ. ονομ. και αιτ. αντί *δῶμα*, οικία, κατοικία, σε Όμηρ.

δῶ, α' ενικ. υποτ. αορ. β' του *δίδωμι*· **δῶ**, γ' ενικ.

δῶ-δεκα, οί, αἱ, τά (**δύο, δέκα**), δώδεκα, σε Όμηρ. κ.λπ.· βλ. **δυνώδεκα**.

δωδεκά-γναμπτος, -ον (**γνάμπτω**), που τριγυρίζει δώδεκα φορές· *δωδεκ. τέρμα*, σημείο (στον αγώνα δρόμου), από το οποίο έπρεπε να περάσει ο αθλητής, ο δρομέας δώδεκα φορές, σε Πίνδ.

δωδεκάδ-αρχος, ό, αρχηγός μιας ομάδας δώδεκα ανδρών, σε Ξεν.

δωδεκά-δραχμος, -ον (**δράχμη**), αυτός που πουλιέται, αξίζει όσο δώδεκα δραχμές, σε Δημ.

δωδεκά-δωρος, -ον (**δῶρον II**), αυτός που έχει μήκος ίσο με δώδεκα παλάμες, σε Ανθ.

δωδεκ-άεθλος, -ον (**ἄεθλον**), νικητής σε δώδεκα αγώνες, σε Ανθ.

δωδεκα-ετής, -ές ή -έτης, -ες (**ἔτος**), αυτός που είναι δώδεκα χρόνων (ηλικιακά), σε Πλούτ.

δωδεκάκις (**δῶδεκα**), επίρρ., δώδεκα φορές, σε Αριστοφ.

δωδεκά-λῖνος, -ον (**λῖνον**), αυτός που αποτελείται από δώδεκα κλωστές, σε Ξεν.

δωδεκα-μήχανος, -ον (**μηχανή**), αυτός που γνωρίζει δώδεκα τεχνάσματα ή κόλπα, πολυμήχανος, σε Αριστοφ.

δωδεκά-παις, ό, ή, αυτός που έχει δώδεκα παιδιά, τέκνα, σε Ανθ.

δωδεκά-πᾶλαι, επίρρ., δώδεκα φορές πριν, τόσο παλιά, προ πολλού, από πολύ παλιά, σε Αριστοφ.

δωδεκά-πηχυς, -υ, αυτός που έχει μήκος δώδεκα πήχεις, σε Ηρόδ.

δωδεκά-πολις, -ιος, συγκροτούμενος από δώδεκα πόλεις, σε Ηρόδ.

δωδεκ-άρχης, -ου, ό, = *δωδεκάδαρχος*, σε Ξεν.

δωδεκάς, -άδος, ή, αριθμός δώδεκα, δωδεκάδα, δωδεκαριά, δωδεκάρι, σε Ανθ.

δωδεκά-σκαλμος, -ον, αυτός που έχει δώδεκα κουπιά, σε Πλούτ.

δωδεκά-σκῦτος, -ον, αυτός που αποτελείται από δώδεκα κομμάτια δέρματος, σε Πλάτ.

δωδεκάταϊος, -α, -ον, I. που γίνεται τη δωδέκατη μέρα, σε Πλάτ. **II.** αυτός που είναι δώδεκα ημερών (ηλικιακά), σε Ησίοδ. (στον Επικ. τύπο *δυωδ-*).

δωδέκᾱτος, -η, -ον, δωδέκατος στη σειρά, σε Όμηρ. κ.λπ.· Επικ. **δυωδ-**, στον ιδ.

δωδεκᾱ-φόρος, -ον, αυτός που παράγει καρπούς δώδεκα φορές το χρόνο, σε Λουκ.

δωδεκά-φῦλος, -ον (φυλή), αυτός που αποτελείται από δώδεκα φυλές· τὸ δ., οι δώδεκα φυλές του Ισραήλ, σε Κ.Δ.

δωδεκ-έτης ή -ετής, ὁ, δωδεκάχρονος, σε Πλούτ.· θηλ. **-έτις, -ίδος**, σε Ανθ.

Δωδώνη, ή, Δωδώνη, στην Ήπειρο, έδρα του αρχαιότερου μαντείου του Δία, σε Όμηρ. κ.λπ.· ο Σοφ. χρησιμ. τους ετερόκλητους τύπους *Δωδῶνος, -ῶνι, -ῶνα* (όπως αν προερχόταν από *Δωδών*)· επίθ. **Δωδωναῖος, -α, -ον**, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.

δώη, δώησι, Επικ. αντί *δῶ*, γ' ενικ. υποτ. αορ. β' του **δῶην** = *δοίην*, ευκτ. αορ. β' του *δίδωμι*.

δῶκα, Επικ. αντί *ἔδωκα*, αόρ. α' του *δίδωμι*.

δῶλα, δῶλος, Δωρ. αντί *δούλη, δούλος*.

δῶμα, -ατος, τό (δέμω), οίκος, οίκημα, κατοικία, σε Όμηρ., Τραγ. **I.** μέρος σπιτιού, κυρίως δωμάτιο, σε Όμηρ.· από όπου στον πληθ., λέγεται για το σπίτι μόνο, σε Ομήρ. Οδ., Τραγ. **II.** σπίτι, οικογενειακή θαλπωρή, οικογένεια, νοικοκυριό, σε Αισχύλ., Σοφ.

δωμάτιον, τό, I. υποκορ. του *δῶμα*, σε Αριστοφ. **II.** κάμαρα, δωμάτιο, κρεβατοκάμαρα, σε Πλάτ.

δωματίτις, -ιδος, θηλ. επίθ., σπιτική, οικιακή, σε Αισχύλ.

δωματο-φθορέω, μέλ. *-ήσω (φθορά)*, καταστρέφω, σπαταλώ την παρουσία μου, σε Αισχύλ.

δωμάω, μέλ. *-ήσω*, οικοδομώ, χτίζω — Μέσ., προκαλώ ανοικοδόμηση, ανεγείρω, ανοικοδομώ, χτίζω, σε Ανθ.

δῶναξ, ὁ, Δωρ. αντί *δόναξ*.

δῶομεν, Επικ. αντί *δῶμεν*, πληθ. υποτ. αορ. β' του *δίδωμι*.

δωρεά, Iων. -εή, ή, I. δώρο, προσφορά, ιδίως, τιμητικό δώρο, βραβείο, επιχορήγηση, Λατ. *beneficium*, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **II. 1.** αιτ., *δωρεάν* ως επίρρ., χωρίς αμοιβή, αντίτιμο, ελεύθερα, *δωρεάν*, ως χάρισμα, Λατ. *gratis*, σε Ηρόδ. **2.** χωρίς σκοπό, μάταια, σε Κ.Δ.

δωρέω, μέλ. *-ήσω (δῶρον)*· **I.** προσφέρω, παραδίδω, δωρίζω, χαρίζω, σε Ησίοδ., Πίνδ.· Παθ. αόρ. α' *ἔδωρήθην*, έχει δοθεί ως δώρο ή έχει δωριστεί, σε Ηρόδ.· λέγεται για πρόσωπα, παίρνω ως δώρο κάτι, σε Σοφ. **II.** επίσης ως αποθ., σε Ομήρ. Ιλ.· *δωρέεσθαι τί τινι*, δωρίζω ένα πράγμα σε κάποιον, Λατ. *donare aliquid alicui*, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.· επίσης, *δ. τινά τινι*, δωρίζω σε κάποιον ένα πράγμα, Λατ. *donare aliquem aliquo*, στον ιδ.· *δ. τινά*, κάνω σε κάποιον δώρο, σε Ηρόδ.

δῶρημα, -ατος, τό, αυτό το οποίο προσφέρεται, δώρο, χάρισμα, σε Ηρόδ., Τραγ.

δωρητήρ, -ῆρος, ὁ, αυτός που προσφέρει το δώρο, δωρητής, σε Ανθ.

δωρητός, -όν, I. λέγεται για πρόσωπα, αυτός που δέχεται προσφορές ή δώρα, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** λέγεται για πράγματα, αυτό που παραχωρείται ελεύθερα, χαρισμένος, σε Σοφ., Πλούτ.

Δωριάζω, = *Δωρίζω*, σε Ανακρεόντ.

Δωριεύς, -έως, ὁ, Δωριέας, απόγονος του Δώρου· πληθ. *Δωριεῖς*, Αττ. -*ῆς, οί*, Δωριεῖς, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ. κ.λπ.

Δωρίζω, Δωρ. -**ἰσδω**, μέλ. -*ἴσω*, μιμούμαι τους Δωριεῖς, τον δωρικό τρόπο ζωής, τη διάλεκτο ή τη μουσική τους, μιλώ τη Δωρική Ελληνική, σε Θεόκρ.

Δωρικός, -ή, -όν, Δωρικός, σε Ηρόδ., Τραγ. κ.λπ.

Δώριος, -α, -ον και -ος, -ον, Δωρικός, σε Πίνδ., Αριστ.

Δωρίς, -ίδος, ἡ, θηλ. επίθ.: **1.** Δωρική, σε Ηρόδ., Θουκ.· από όπου, *Δωρίς νᾶσος*, η Δωρική νήσος, δηλ. η Πελοπόννησος, σε Πίνδ., Σοφ. **2.** (με ή χωρίς το γῆ), Δωρίδα, στη Βόρεια Ελλάδα, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. **3.** *Δ. κόρα*, δεσποινίδα, κορίτσι, κοπέλα από τη Δωρίδα, σε Ευρ.

Δωρίσδω, Δωρ. αντί *Δωρίζω*.

Δωριστί[ι], επίρρ., σύμφωνα με το δωρικό τρόπο· ή *Δ. ἀρμονία*, Δωρικός τόνος ή μέτρο στη μουσική, σε Πλάτ. κ.λπ.

δωροδοκέω, μέλ. -*ήσω* (*δωροδόκος*)· **I. 1.** αποδέχομαι ως δώρο, ιδίως, εξαγοράζομαι, δωροδοκούμε, χρηματίζομαι, λαμβάνω ως εξαγορά, *ἀργύριον, χρυσόν*, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** απόλ., εξαγοράζομαι, δωροδοκούμε, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **II.** Παθ.: **1.** λέγεται για πρόσωπα, έχω εξαγοράσει κάποιον, *δεδωροδοκῆνται*, σε Δημ. **2.** λέγεται για τη δωροδοκία, *τὰ δωροδοκηθέντα*, δώρα που έχουν ληφθεί ως εξαγορά, δωροδοκία, σε Αισχίν.

δωροδόκημα, -ατος, τό, δώρο δωροδοκίας, εξαγορά, σε Δημ.

δωροδοκία, ἡ, αποδοχή δώρων ως εξαγορά, δεκτικότητα προς τη δωροδοκία, σε Ρήτ.

δωροδοκιστί, επίρρ., με τη μέθοδο της δωροδοκίας, σε Αριστοφ., ως λογοπαίγνιο με το *Δωριστί*.

δωρο-δόκος, ον (δέχομαι), αυτός που δέχεται δώρα ή εξαγοράζεται, σε Πλάτ. Δημ.

δωρο-δότης, -ου, ὁ, αυτός που προσφέρει δώρα, δωρητής, σε Ανθ.

δώρον, τό (δί-δωμι)· **I. 1.** δώρο, δωρεά, χάρισμα, προσφορά, σε Όμηρ.· τιμητικό δώρο, σε Ομήρ. Ιλ.· *δωρά τινος*, τα δώρα κάποιου, δηλ. αυτά που δίνονται, προσφέρονται, χαρίζονται από αυτόν, *δῶρα θεῶν*, σε Όμηρ.· *δῶρ' Ἀφροδίτης*, δηλ. τα χαρίσματα της ομορφιάς, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν. πράγμ., ὕπνου δ., η ευλογία του ύπνου, στο ίδ. **2.** *δῶρα*, δώρα που προσφέρονται σε δωροδοκία, σε Δημ. κ.λπ.· *δώρων ἐλεῖν τινα*, τον καταδικάζουν επειδή δωροδοκήθηκε, σε Αριστοφ. **II.** πλάτος του χεριού, παλάμη, ως μονάδα μέτρησης μήκους· βλ. [ἐκκαιδεκάδωρος](#).

δωρο-φάγος[ᾱ], -ον (φαγεῖν), ἀπληστος με τα δώρα, σε Ησίοδ.

δωροφορέω, μέλ. -*ήσω*, κουβαλώ, φέρνω δώρα, *τινί*, σε Πλάτ.· προσφέρω ως δώρο ή δωροδοκώ, *τί τινι*, σε Αριστοφ.

δωρο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρνει τα δώρα, σε Πίνδ., Ανθ.

δωρύττομαι, Δωρ. αντί *δωρέομαι*, σε Θεόκρ.

δώς, ἡ, Λατ. dos, = *δόσις*, μόνο στην ονομ., σε Ησίοδ.

δωσί-δίκος, -ον (δίκη), παραδίδομαι στη δικαιοσύνη, αφήνομαι στην εξουσία του νόμου, σε Ηρόδ.

δώσων, -οντος, ὁ, μτχ. μέλ. του *δίδωμι*, αυτός που προτίθεται πάντα να δώσει· το *Δώσων* ως προσωνύμιο του Αντιγόνου του Β', σε Πλούτ.

δωτήρ, -ήρος, ὁ (δι-δωμι), δότης, δωρητής, αυτός που παρέχει, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.· ομοίως **δώτης, -ου, ὁ**, σε Ησίοδ.

δωτῖνάζω, αποδέχομαι ή συλλέγω δώρα, σε Ηρόδ.

δωτίνη[ι], ἡ (δί-δωμι), δώρο, προσφορά, δωρεά, χάρισμα, σε Όμηρ., Ηρόδ.

Δωτώ, -οῦς, ἤ (δί-δωμι), μία Νηρηίδα, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ.
δώτωρ, -ορος, ὅ, = δωτήρ, σε Ομήρ. Οδ., Ομηρ. Ὑμν.